

Kort fortalt

Hustadvika
kommune

Kommuneplanens
handlingsdel

Driftsbudsjett

Investerings-
budsjett

Kort fortalt

Politisk behandling

Hustadvika kommune

Forutsetninger og bakgrunn for kommuneplanens handlingsdel 2024-2027

Kommuneplanens handlingsdel

Arbeid med sykefravær og trivsel på arbeidsplassen

Brukerundersøkelser

Hustadvika kommune sammenlignet med andre kommuner - hva er status?

Driftsbudsjettet

Investeringsbudsjettet

Kort fortalt

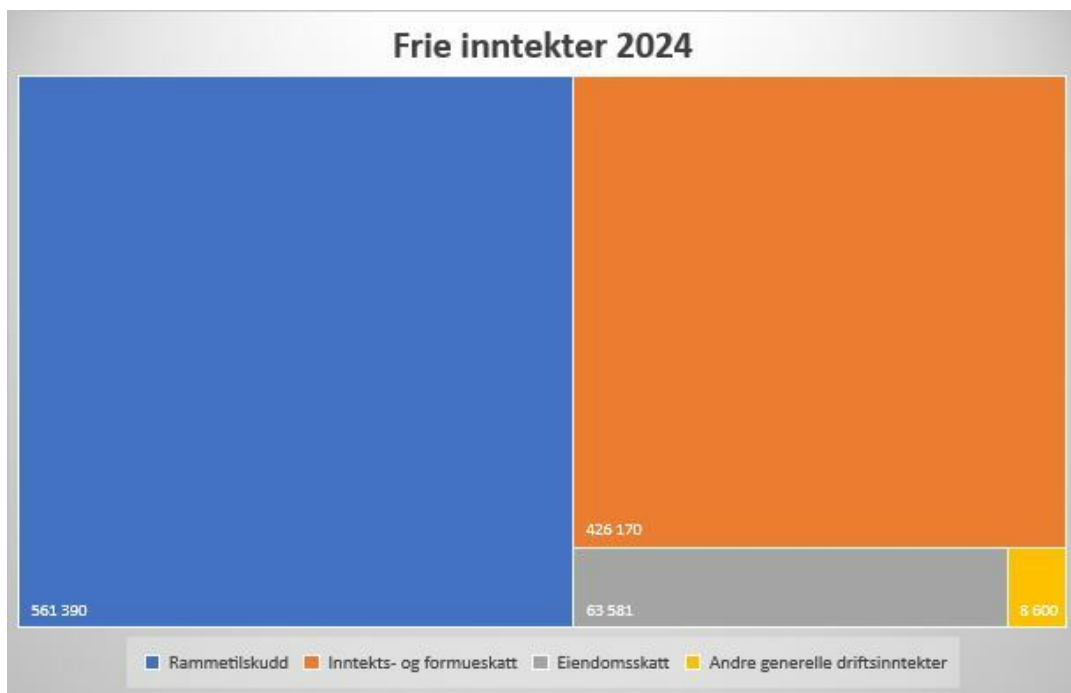
Handlingsprogrammet inneholder budsjett for det kommende året, økonomiplan for de påfølgende tre årene, samt målene kommunen skal arbeide mot i fireårsperioden.

Når det gjelder investeringsbudsjettet har kommunedirektøren også i år utvidet planen 10 år fram i tid.

Budsjettet for det kommende året er bindende, økonomiplanen er retningsgivende.

Frie inntekter (skatt, rammetilskudd etc.)

Denne oversikten viser frie inntekter lagt inn i budsjettet for 2024. I tillegg til dette vil kommunen få øremerkede tilskudd, refusjon for ressurskrevende brukere, salgsinntekter, inntekter fra pasienter, beboere osv. Tidligere har refusjon på ressurskrevende brukere vært med i denne oversikten. Disse inntektene er nå flyttet til rammeområdene som har utgiftene.

Handlingsregelen

Hustadvika kommunestyret har vedtatt 3 handlingsregler. Kommunen skal ha et positivt netto driftsresultat på 1,75% av driftsinntektene. Kommunen skal ha et disposisjonsfond som er minst 5% av driftsinntektene og kommunen skal ikke ha mer

enn 100% gjeld (korrigert for selvkost og ubrukte lånemidler). Handlingsreglene vil hvis de er oppfylt, medføre en solid og god økonomi, som kan møte utfordringer og uforutsette hendelser.

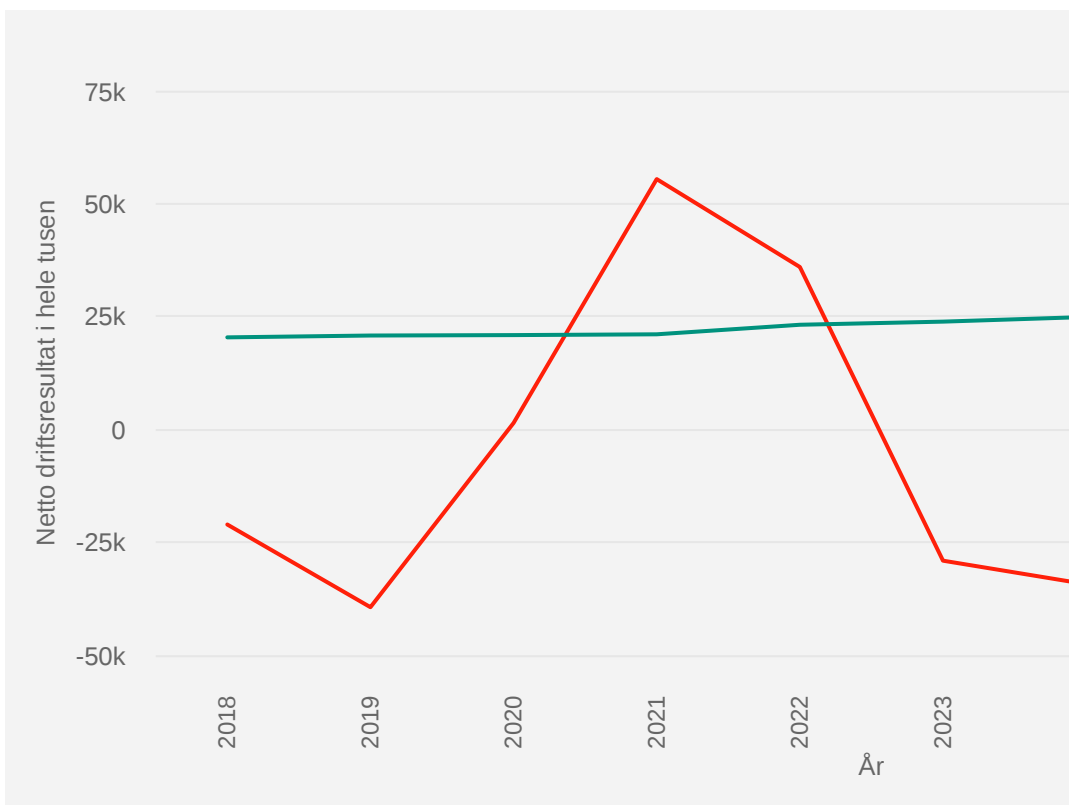
Handlingsreglene	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2026	Budsjett 2027
Netto driftsresultat i % av inntekter	-2,41% 	-2,33% 	-0,46% 	-1,19%
Disp fond i prosent av utg.	4,94% 	2,60% 	2,14% 	0,96%
Gjeld i % av driftsinntekter u selvkost	101,02% 	111,57% 	108,7% 	118,1%

For økonomiplanperioden oppfylder Hustadvika kommune ikke kravet om et netto driftsresultat på over 1,75 %, eller disposisjonsfond på over 5%, eller gjeld under 100% av driftsinntektene i noen av årene.

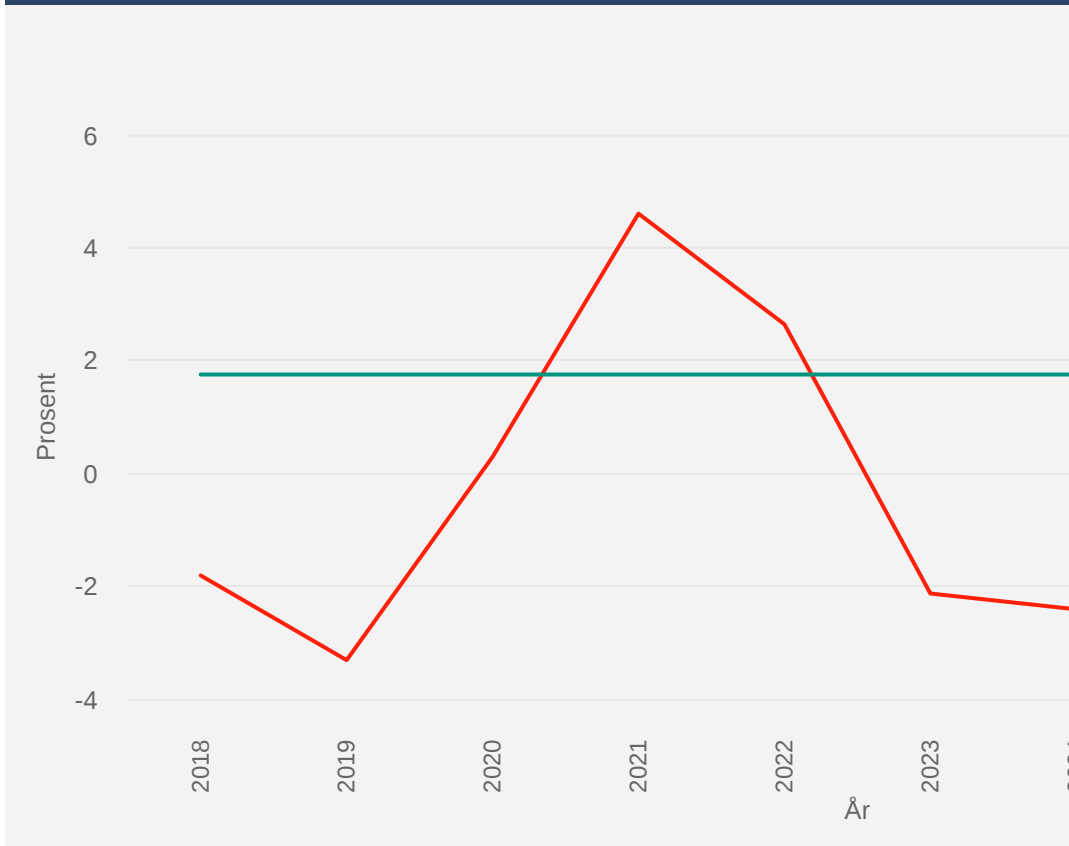
Netto driftsresultat

Denne oversikten viser utvikling i netto driftsresultat for Hustadvika fra 2018 - 2027. For 2018-2022 er det vedtatt regnskap som er grunnlaget. For 2023 er det revidert budsjett, mens 2024-2027 er basert på handlings og økonomiplanen. I 2024 utgjør prosenten -2,13 %. Ved utgangen av perioden vil prosenten være -1,69%. Det vil si at det vil bli svært krevende i 2028 når disposisjonsfond er brukt opp. I årene som kommer vil også avdragsutgiftene på nytt helse og rehabiliteringssenter, full drift av demenssenteret og drift av gamle Bøtunet komme i tillegg.

Netto driftsresultat i hele tusen kroner

Netto driftsresultat i prosent

Netto driftsresultat mot måltall

Tall i hele tusen kr.

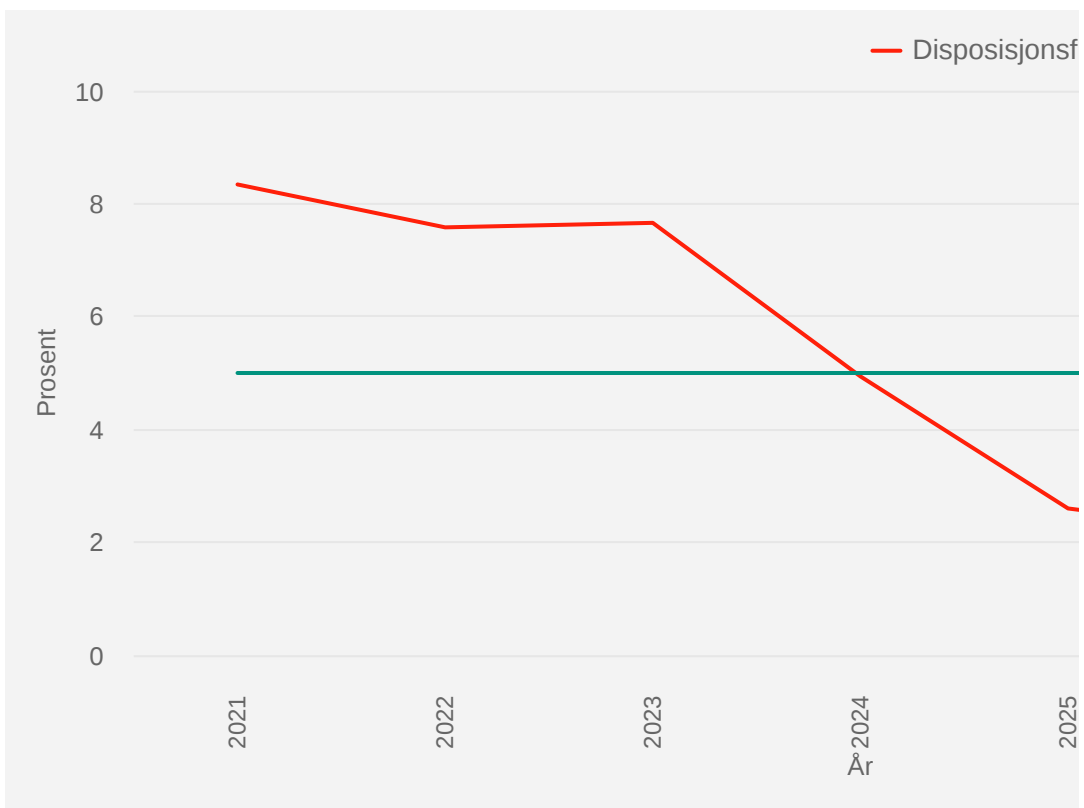
År	Mål i beløp	Regnskap/ Budsjett beløp	Differanse
2018	20 121	-21 053	-41 174
2019	20 390	-39 362	-59 752
2020	20 892	1 434	-19 458
2021	21 067	55 433	26 346
2022	23 181	-7 817	-30 998
2023	23 826	-29 061	-52 935
2024	24 039	-39 162	-58 136
2025	24 039	-36 105	-57 079
2026	24 039	-9 405	-30 379
2027	24 039	-19 813	-40 787

Tabellen over viser at vi hvor langt unna vi er å nå målet med 1,75% av driftsinntekter. I 2024 vil vi være ca. 58 mill. kroner unna å nå målet, mens vi i 2027 vil være 40 mill. kroner unna å nå målet.

Disposisjonsfond

Denne oversikten viser utviklingen i disposisjonsfond i prosent av driftsinntekter for Hustadvika fra 2021 til 2027. For 2023 er det revidert budsjett som er grunnlaget, mens de andre årene bygger på handlings og økonomiplanen. Målet om 5 % nås ikke i økonomiplanperioden. Hele disposisjonsfondet vil være brukt opp ved utgangen av 2027. Dette forutsetter at kommunen ikke får merforbruk i perioden 2023 til 2027.

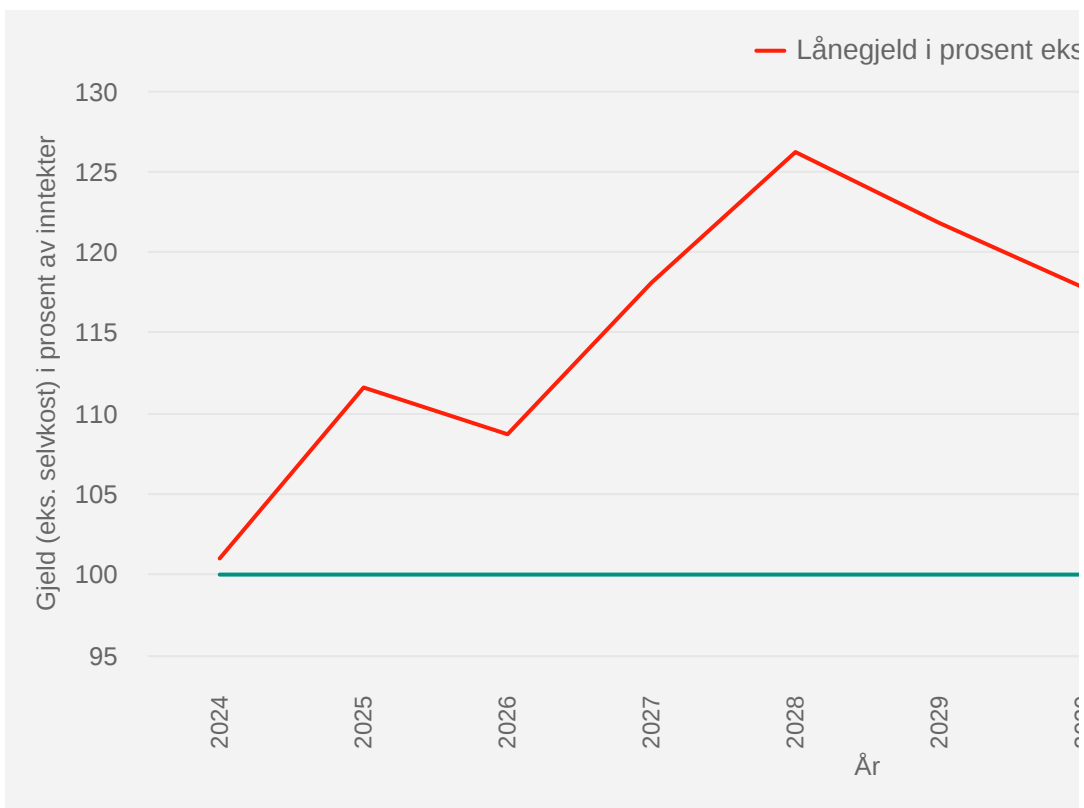
Disposisjonsfond i prosent av driftsinntekter

Gjeld

Denne oversikten viser utviklingen i gjeld i prosent av driftsinntekter korrigert for selvkostinvesteringer for Hustadvika fra 2024 til 2033. Oversikten viser at Hustadvika kommune ikke når målet om 100% gjeld i forhold til inntekter i perioden. Grunnen til at det går nedover i slutten av perioden er det stort sett er investeringer i vann og avløp som ligger inn de siste årene i planen.

Gjeld

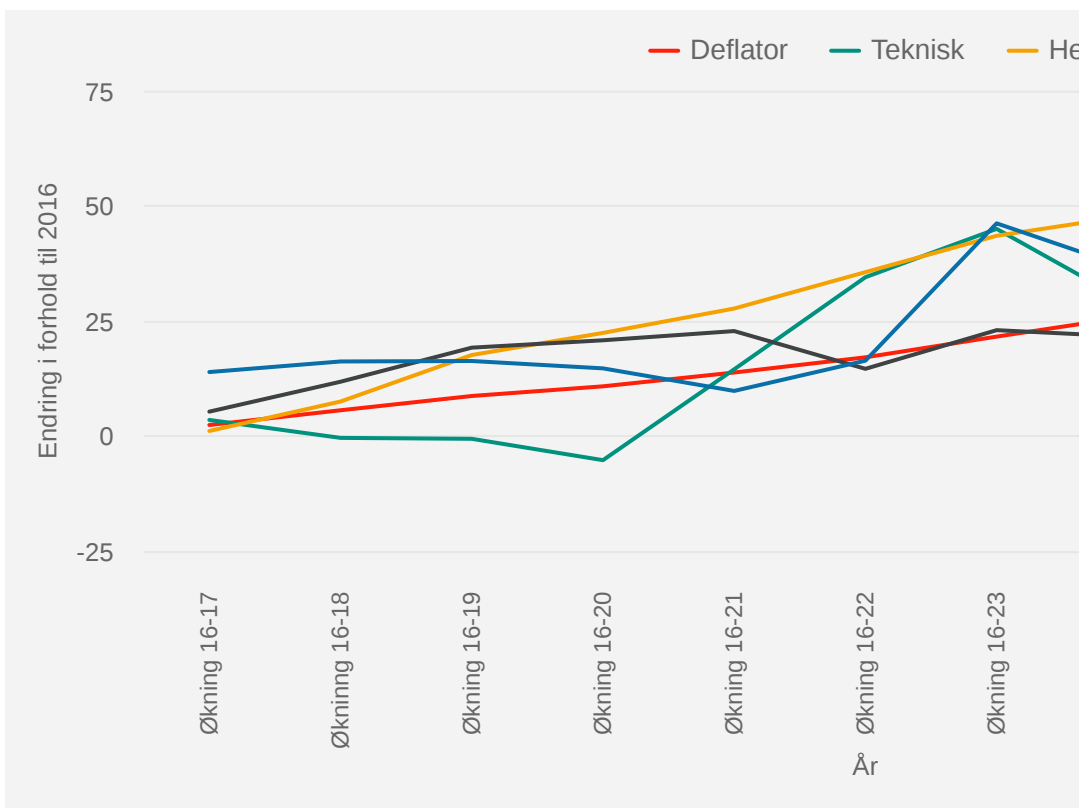

Utvikling i kostnadsnivå

I grafen under ser vi utvikling i kostnadsnivå på de forskjellige områdene i Eide og Fræna kommune i perioden 2016 til 2019 og for Hustadvika fra 2020 og utover. Det er regnskapene som er grunnlag i årene 16-22. Mens det er prognose som er grunnlaget i 2023 og budsjett og økonomiplan som er grunnlaget for årene 2024-2027. Har gått ut fra samme deflator som 2024 i årene 2025, 2026 og 2027. Dette er ikke Kostra tall. Det betyr at tallene er hentet fra rammeområdene og ansvarsinndelingen i budsjettet.

Som eksempel kan nevnes at Kommunedirektøren i 2023 får tilført 12 mill. for å dekke tilskudd til rundkjøring i Malmefjorden. Det er litt typisk at tilskudd og utgifter som ikke går på den kommunale driften blir lagt til dette rammeområdet. Vi får da store svingninger fra år til år, men for de andre områdene blir tallene mer sammenlignbare fra år til år.

Utvikling kostnadsnivå

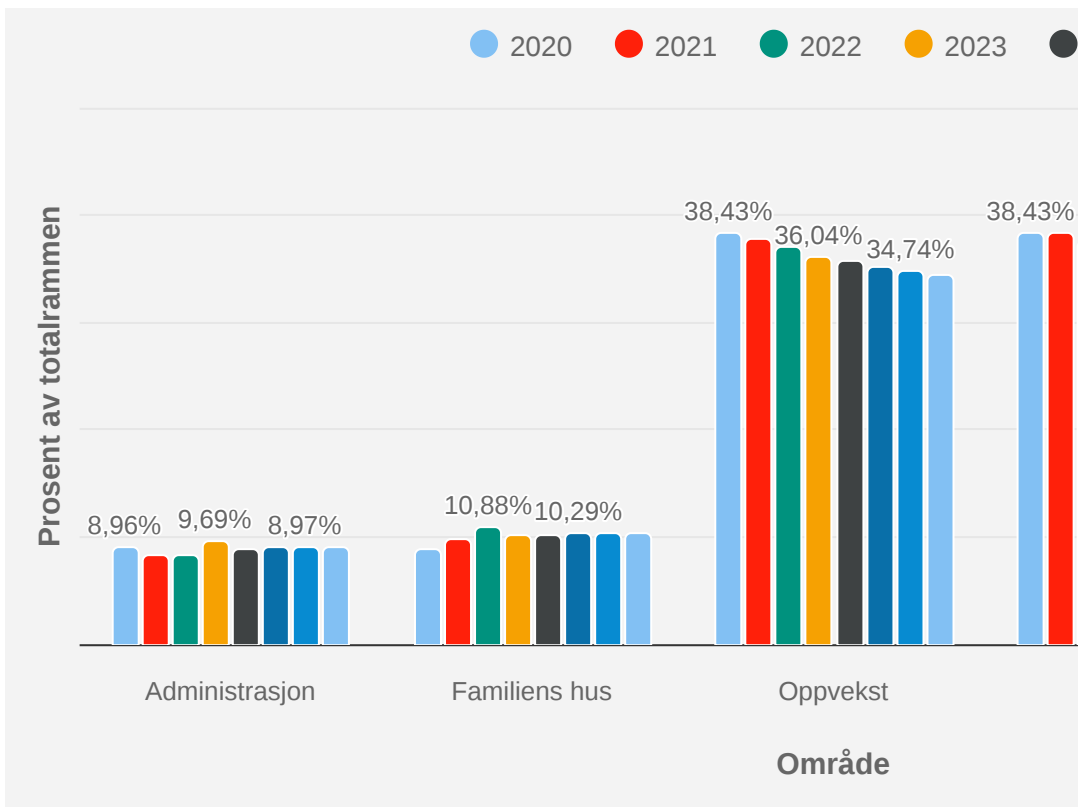
Tallene over viser endring i bruk av penger for hvert område. Tallen fra 2016-2022 er regnskapstall. For 2023 er det brukt prognose fra rapporten 2.tertial 2022. For 2024-2027 er det denne budsjett og økonomiplanen som er grunnlaget. For årene 2025-2027 er det lagt inn i forutsetning om årlig deflator på 3%.

Fordeling av kommunens budsjett

Denne oversikten viser hvordan pengene er fordelt på sektorer i budsjettet for 2023-2027

Fordeling av kommunens budsjett på områder

	Administrasjon	Familiens hus	Oppvekst	Helse	Teknisk
2023	9,69%	10,10%	36,04%	37,65%	6,51%
2024	8,94%	10,22%	35,65%	38,68%	6,51%
2025	9,04%	10,29%	35,20%	39,18%	6,29%
2026	8,97%	10,39%	34,74%	39,56%	6,34%
2027	9,02%	10,43%	34,36%	39,84%	6,35%

Inntekter på ressurskrevende brukere og pensjon er ikke med i beregningen.

Politisk behandling

Kommunestyrets vedtak 14. desember 2023

Kommunestyres vedtak i sak 103/2023 i møte den 14.12.2023:

Forslaget til FRP, SP, INP, KRF, V ble tatt opp til votering, og ble vedtatt med 20 (FRP 6, SP 6, INP 3, KRF 3, V 1, H 1/7: David A. Bruun) stemmer for, mot 13 (AP 6, H 6/7, SV 1) stemmer. Til slutt ble handlings- og økonomiplanen i sin helhet med de endringer vedtatt i møtet tatt opp til votering, og ble enstemmig vedtatt.

Vedtak:

1. Kommunestyret vedtar forslag til Handlingsprogram for 2024 – 2027, herunder årsbudsjett for 2024 og økonomi- og handlingsplan for 2024 - 2027. Her inngår bevilgningsoversikt drift og investering, samt sum bevilgning drift (rammeområder) med 965,8 mill. kroner og investering varige driftsmidler (investeringsprosjekter) med 241,3 mill. kroner.

2. I medhold av eiendomsskatteloven §§ 2 og 3, fattes følgende vedtak om eiendomsskatteutskrivningen i Hustadvika kommune for 2024:

o a. Hustadvika kommune skal i medhold av eiendomsskatteloven §§ 2 og 3a skrive ut eiendomsskatt på alle faste eiendommer i hele kommunen for 2024.

o b. Det skrives ut eiendomsskatt på det særskilte skattegrunnlaget redusert med seks syvendedeler i 2024 (jf. overgangsregel til eiendomsskatteloven §§ 3 og 4 første ledd første pkt.). Skattesatsen på det særskilte skattegrunnlaget i tidligere Fræna kommune er 7 promille. Skattesatsen på det særskilte skattegrunnlaget i tidligere Eide kommune er 2 promille.

o c. Den generelle skattesats som skal gjelde for de skattepliktige eiendommene settes til 7 promille (esktl. § 13). I samsvar med eiendomsskatteloven § 12a differensieres satsen ved at den skattesats som gjelder boliger og fritidseiendommer settes til 4 promille av skattegrunnlaget.

o d. For boliger og fritidseiendommer gjelder et bunnfradrag på kr. 200 000,- (esktl. §11).

o e. Eiendomsskatten for 2024 skrives ut i 4 terminer, hvis ikke 1 eller 12 terminer er valgt.

o f. Med hjemmel i eiendomsskatteloven § 7 gis følgende fritak:

a. Stiftelser eller institusjoner som tar sikte på å gagne kommunen, fylket eller staten jf. § 7 bokstav a.

b. Eiendommer tilhørende frivillige lag og organisasjoner som blir brukt til idrett, religiøse og allmenntilleggsformål herunder barnehager og båthavner som blir drevet av frivillige organisasjoner.

c. Andre som kan oppfylle intensjonen i loven, kan søke om fritak. Sakkyndig nemnd blir gitt fullmakt til å avgjøre søknadene.

d. Bygninger som har historisk verdi jf. § 7 bokstav b.

e. Bygninger som helt eller delvis blir brukt til husvære. Fritaket gjelder opptil 3 år fra den tid midlertidig brukstillatelse er gitt eller bygget står ferdig, jf. § 7 bokstav c. Sakkyndig nemnd blir gitt fullmakt til å avgjøre enkeltsaker om skattefritak.

3. Hustadvika kommune tar opp lån på 179,9 mill. kroner i hht. lånebehov i budsjettet for 2024. Lånet forutsettes avdratt over investeringenes levetid, og reguleres i samsvar med reglene om minste tillatte avdrag.

4. Hustadvika kommune tar i tillegg opp et lån (Startlån) i Husbanken på 20 mill. kroner for videre utlån.

5. Økonomiske mål:

o Netto driftsresultat: 1,75 %

o Disposisjonsfond 5 % av brutto driftsinntekter

o Lånegjeld: Gjeldsgraden skal ikke overstige 100% av brutto driftsinntekt justert for ubrukte lånemidler og gjeld på selvkost.

6. Med mindre annet følger av statlige direktiver med videre, skal kommunens avgifter, betalingssatser og gebyrer for 2024 normalt indeksreguleres i forhold til forventet lønns- og prisvekst. Det er fremmet egne saker på selvkost, helse og oppvekstområdet.

7. Kommunestyret ønsker politisk involvering i omstillingsprosjektet. Kommunestyret forventer at omstillingsprosjektet skal gi gode resultater allerede i 2024. Hustadvika kommune vil organisere et omstillingsprosjekt med bred representasjon fra organisasjonen. Kommunedirektøren fremmer sak om mandat, politisk involvering, måltall og tidsplan for hva som skal oppnås, hvordan det skal rapporteres, og hvem som skal beslutte på ulike nivå underveis. Kommunestyret ber om sak angående prosjektet første kommunestyremøte i 2024.

8. Alt for mange barn har ikke mulighet til å delta på fritidsaktiviteter, fordi det blir for dyrt for familien. Derfor ønsker vi å se på muligheten for et fritidskort som gjør at alle barn skal kunne ha mulighet til å delta på en fritidsaktivitet, uavhengig av familiens økonomi. Kommunestyret ber Kommunedirektøren utrede en sak om fritidskort til revidering av budsjett 2024. Kommunestyret ønsker å vite hva et slikt fritidskort vil

koste dersom det tilbys aldersgruppen 10-14 år og hvordan det best kan organiseres. Det er ikke ønskelig at dette skal komme i konflikt med andre gode ordninger som kommunen allerede har etablert, men være et supplement.

9. Kommunestyret ønsker å følge den økonomiske situasjonen tettere.

Rapporteringen skal være på enhetsnivå. Endringer vedtas i økonomireglementet av kommunestyret så snart som mulig.

10. Det fremmes sak om framtidig drift av kommunalteknikk. Saken skal synliggjøre hva vi i bør gjøre i egen regi, hva vi setter ut på anbud, og evt. etablere rammeavtaler på. Sak skal også vise og greie ut behovet for investeringer første 5 årene.

Investeringsbevilgning utstyr kommunalteknikk tas ut av budsjettet frem til godt belyst sak legges frem for politisk behandling. Prioritert investeringsoversikt innlemmes i handlings og økonomiplan så snart som mulig. 11. Kommunedirektøren foreslår å fortsette igangsatt samspillskonkurransen, men endrer slik at skolen kan bygges større for å møte fremtidens behov for økt fleksibilitet og elastisitet i forbindelse med ny opplæringslov, nye læreplaner og endringer i elevgrunnet over tid. Skolen bygges for inntil 300 elever. Nødvendig økning i areal avklares gjennom samspillsfasen. Dette vil medføre at det tar lengre tid å prosjektere og samspille, og oppdatert fremdriftsplan utarbeides i samarbeid med entreprenør. Dette gir en annen fordeling av total kostnaden over årene. Det er lagt inn forventet prisstigning og noe økte utgifter til samspill og prosjektering. Rammen for prosjektet beholdes på kr 281,5 mill. Kommunestyret forventer en praktisk og kostnadseffektiv bygging av skole. Det skal være politisk representasjon i samspillsgruppen. Repr. velges på første formannskapsmøte i 2024. Byggestart estimeres til høsten 2024 med ferdigstilling våren 2026. Endelig vedtak om bygging vedtas av kommunestyret.

Investeringsbudsjettet for ny barneskole på Eide reduseres med 21,0 mill. kroner for 2024.

12. Det fremmes sak for politisk behandling om fremtidens drift av brann og redning. Sak skal blant annet inneholde gjennomgang av tjenestenivå, fordeler/ulempene med å løse disse tjenestene selv eller et eventuelt et større samarbeid. Det skal også legges frem oversikt over innværende utstyrspark som inneholder alder, tilstand, kostnad, planlagt utbytting og et utgreidd behov for investeringer første 5 årene.

Investeringsbevilgninger til Brannstasjon og Brannbiler skyves frem i budsjettet, inntil sak med godt belyste saker legges frem for politisk behandling. Prioritert investeringsoversikt innlemmes i handlings og økonomiplan så snart som mulig.

Endringer driftsbudsjett:

13. Nedtrekk ramme kommunedirektør med kr 1 mill. i 2024. Nedtrekk 2026 beholdes.

14. Økning ramme kultur med kr 100.000, -. 2024 øremerket støtte Atlanterhavsspelet. (vedtatt i sak PS 97/2023)

15. Som følge av endringer i investeringsbudsjettet reduseres renter og avdrag totalt med 4,0 mill. kroner i 2024 og 2,0 mill. kroner i 2025 og videre i økonomiplanperioden.

Endringer investeringer:

16.Rivning av Bøen 9 trekkes ut. Dersom området vurderes av kommunedirektøren til å ikke være av fremtidig interesse for kommunen, selges boligen slik den står i dag. Investeringsbudsjettet reduseres med 1,7 mill. kroner.

17.Ramme for asfaltering endres fra 10 til 7 millioner, påbegynt arbeid 2023 skal fullføres.

18.Badestrand Eide trekkes ut i påvente av pågående reguleringsarbeid og gjennomført kostnadsberegning. Investeringsbudsjettet reduseres med kr 2 650 000,-.

19.Kommunestyret ønsker økt hallkapasitet i Hustadvika kommune. Det søkes om midler til planlegging av tiltaket i samarbeid med frivillige lag og organisasjoner. Kommunestyret ønsker en hall med bredest mulig tilbud.

20.Ny ramme Torget Elnesvågen 5 mill. i 2024 og 5.0 mill. i 2025. Kommunestyret ber om å bli orientert om løsninger straks de foreligger. Kommunestyret forventer bidrag fra næringslivet i realiseringen av nytt torg Elnesvågen.

21.Kommunestyret opprettholder sitt mål om å redusere eiendomsskatten så snart som mulig og vil vurdere en reduksjon straks det er økonomisk forsvarlig.

22.Kommunestyret ber kommunedirektøren se på mulighetene til å øke antall institusjonsplasser i allerede eksisterende bygningsmasse på Eide.

23.Brannstasjonen utsettes. Investeringsbudsjettet i 2024 reduseres med 20 mill. kroner og budsjettet for 2025 økes tilsvarende.

24.Kjøp av tankbil i 2024 utsettes til 2025. Investeringsbudsjettet reduseres med 5 mill. kroner i 2024 og økes med 5 mill. kroner i 2025.

25.Endringene i Pkt. 8-24 innarbeides i handlings og økonomiplan 2023 -2027. Netto reduksjon av budsjettet salderes mot bruk av disposisjonsfondet

Formannskapets vedtak

Behandling

Det ble fremmet følgende fellesforslag for partiene SP, KRF, SV, MDG:

Vi vedtar budsjettet slik det foreligger, men signaliserer at det vil bli endringer.

De største endringene er:

- Vi ønsker å skjerme barn og unge, derfor redusere vi kuttene i skole.
- Utredning av barnehage og skole må derfor være ferdig før sommeren.
- Bygging av Eide barneskole skal ikke utsettes i 2 år.

- Demenssenteret på Eide skal stå ferdig i 2025 og ikke 2026.
- Ombygging av Bøtunet framskyves også med 1 år.
- Omsorgsboliger på Farstad skal bygges i 2023.
- Vi ønsker å se på mulighet for å styrke hverdagsrehabilitering og hjemmetjeneste i påvente av videre utbygging av Helse og rehabiliteringssenter i Elnesvågen.

Representant Tone Rånes (AP) fremmet følgende endringsforslag:

Oppstart av bygging av Eide barneskole gjennomføres i tråd med opprinnelig vedtak i kommunestyret.

Votering

Kommunedirektørens innstilling til budsjett ble tatt opp til votering, og ble enstemmig vedtatt.

Fellesforslaget til SP, KRF, SV, MDG ble tatt opp til votering, og ble vedtatt med 6 stemmer for (SP 4, SV 1, FRP 1), mot 3 stemmer (AP 1, V 1, H 1).

Forslaget til AP ble tatt opp til votering og ble enstemmig vedtatt.

Vedtak

1. Kommunestyret vedtar forslag til Handlingsprogram for 2023 – 2026, herunder årsbudsjett for 2023 og økonomi- og handlingsplan for 2023 - 2026. Her inngår bevilgningsoversikt drift og investering, samt sum bevilgning drift (rammeområder) med 942,9 mill. kroner og investering varige driftsmidler (investeringsprosjekter) med 275,7 mill. kroner.

2. I medhold av eiendomsskatteloven §§ 2 og 3, fattes følgende vedtak om eiendomsskatteutskrivningen i Hustadvika kommune for 2023:

a. Hustadvika kommune skal i medhold av eiendomsskatteloven §§ 2 og 3a skrive ut eiendomsskatt på alle faste eiendommer i hele kommunen for 2023.

b. Det skrives ut eiendomsskatt på det særskilte skattegrunnlaget redusert med fem syvendedeler i 2023 (jf. overgangsregel til eiendomsskatteloven §§ 3 og 4 første ledd første pkt.). Skattesatsen på det særskilte skattegrunnlaget i tidligere Fræna kommune er 7 promille. Skattesatsen på det særskilte skattegrunnlaget i tidligere Eide kommune er 2 promille.

c. Den generelle skattesats som skal gjelde for de skattepliktige eiendommene settes til 7 promille (esktl. § 13). I medhold av eiendomsskatteloven § 12a differensieres satsen ved at den skattesats som gjelder boliger og fritidseiendommer settes til 4 promille av skattegrunnlaget.

d. For boliger og fritidseiendommer gjelder et bunnfradrag på kr. 200 000,- (esktl. §11).

e. Eiendomsskatten for 2023 skrives ut i 4 terminer, men likevel slik at den kan deles i 1 og 12 terminer.

f. Med hjemmel i eiendomsskatteloven § 7 gis følgende fritak:

i. Stiftelser eller institusjoner som tar sikte på å gagne kommunen, fylket eller staten jf. § 7 bokstav a.

ii. Eiendommer tilhørende frivillige lag og organisasjoner som blir brukt til idrett, religiøse og allmennyttige formål herunder barnehager og båthavner som blir drevet av frivillige organisasjoner.

iii. Andre som kan oppfylle intensjonen i loven, kan søke om fritak. Sakkyndig nemnd blir gitt fullmakt til å avgjøre søknadene.

iv. Bygninger som har historisk verdi jf. § 7 bokstav b.

v. Bygninger som helt eller delvis blir brukt til husvære. Fritaket gjelder opptil 3 år fra den tid midlertidig brukstillatelse er gitt eller bygget står ferdig, jf. § 7 bokstav c. Sakkyndig nemnd blir gitt fullmakt til å avgjøre enkeltsaker om skattefritak.

3. Hustadvika kommune tar opp lån på 224,6 mill. kroner i hht. lånebehov i budsjettet for 2023. Lånet forutsettes avdratt over investeringenes levetid, og reguleres i samsvar med reglene om minste tillatte avdrag.

4. Hustadvika kommune tar i tillegg opp et lån (Startlån) i Husbanken på 20 mill. kroner for videre utlån. Innfridde utlån brukes til ekstraordinære avdrag på løpende lån.

5. Økonomiske mål:

o Netto driftsresultat: 1,75 %

o Disposisjonsfond 5 % av brutto driftsinntekter

o Lånegjeld: Gjeldsgraden skal ikke overstige 100% av brutto driftsinntekt justert for ubrukte lånemidler og gjeld på selvkost.

6. Kommunestyret ber om at det legges fram en sak i 2023 om fremtidig drift av grunnskoletilbudet i Hustadvika kommune. Dette skal være en utredning med forslag til endringer som følge av lavere rammeoverføringer til skoleområdet i fremtiden. Endringene som foreslås skal være grundig vurdert, inkludere brukermedvirkning og bidra til faglig kvalitet for alle elevene. Målet er utvikling av en Hustadvikaskole som er attraktiv for innbyggere og for rekruttering av pedagogisk personale. Utredning og vurderinger som angår SFO-tilbudet må være del av dette sakskomplekset. Kommunedirektøren står fritt til å hente inn ekstern kompetanse ved behov, men innenfor dagens rammer. Saken legges frem for kommunestyret senest i november 2023.

7. Med mindre annet følger av statlige direktiver med videre, skal kommunens avgifter, betalingssatser og gebyrer for 2023 normalt indeksreguleres i forhold til forventet lønns- og prisvekst. Det er fremmet egne saker på selvkost, helse og oppvekstområdet.

Vi vedtar budsjettet slik det foreligger, men signaliserer at det vil bli endringer.

De største endringene er:

- Vi ønsker å skjerme barn og unge, derfor redusere vi kuttene i skole.
- Utredning av barnehage og skole må derfor være ferdig før sommeren.
- Bygging av Eide barneskole skal ikke utsettes i 2 år.
- Demenssenteret på Eide skal stå ferdig i 2025 og ikke 2026.
- Ombygging av Bøtunet framskyves også med 1 år.
- Omsorgsboliger på Farstad skal bygges i 2023.
- Vi ønsker å se på mulighet for å styrke hverdagsrehabilitering og hjemmetjeneste i påvente av videre utbygging av Helse og rehabiliteringssenter i Elnesvågen. Oppstart av bygging av Eide barneskole gjennomføres i tråd med opprinnelig

vedtak i kommunestyret.

Formannskapetets innstilling til vedtak 21. november 2023

1. Kommunestyret vedtar forslag til Handlingsprogram for 2023 – 2026, herunder årsbudsjett for 2023 og økonomi- og handlingsplan for 2023 - 2026. Her inngår bevilgningsoversikt drift og investering, samt sum bevilgning drift (rammeområder) med 942,9 mill. kroner og investering varige driftsmidler (investeringsprosjekter) med 275,7 mill. kroner.
2. I medhold av eiendomsskatteloven §§ 2 og 3, fattes følgende vedtak om eiendomsskatteutskrivningen i Hustadvika kommune for 2023:
  - a. Hustadvika kommune skal i medhold av eiendomsskatteloven §§ 2 og 3a skrive ut eiendomsskatt på alle faste eiendommer i hele kommunen for 2023.
  - b. Det skrives ut eiendomsskatt på det særskilte skattegrunnlaget redusert med fem syvendedeler i 2023 (jf. overgangsregel til eiendomsskatteloven §§ 3 og 4 første ledd første pkt.). Skattesatsen på det særskilte skattegrunnlaget i tidligere Fræna kommune er 7 promille. Skattesatsen på det særskilte skattegrunnlaget i tidligere Eide kommune er 2 promille.
  - c. Den generelle skattesats som skal gjelde for de skattepliktige eiendommene settes til 7 promille (esktl. § 13). I medhold av eiendomsskatteloven § 12a differensieres satsen ved at den skattesats som gjelder boliger og fritidseiendommer settes til 4 promille av skattegrunnlaget.
  - d. For boliger og fritidseiendommer gjelder et bunnfradrag på kr. 200 000,- (esktl. §11).

- e. Eiendomsskatten for 2023 skrives ut i 4 terminer, men likevel slik at den kan deles i 1 og 12 terminer.
- f. Med hjemmel i eiendomsskatteloven § 7 gis følgende fritak:
  - i. Stiftelser eller institusjoner som tar sikte på å gagne kommunen, fylket eller staten jf. § 7 bokstav a.
  - ii. Eiendommer tilhørende frivillige lag og organisasjoner som blir brukt til idrett, religiøse og allmenntilgode formål herunder barnehager og båthavner som blir drevet av frivillige organisasjoner.
  - iii. Andre som kan oppfylle intensjonen i loven, kan søke om fritak. Sakkyndig nemnd blir gitt fullmakt til å avgjøre søknadene.
  - iv. Bygninger som har historisk verdi jf. § 7 bokstav b.
  - v. Bygninger som helt eller delvis blir brukt til husvære. Fritaket gjelder opptil 3 år fra den tid midlertidig brukstillatelse er gitt eller bygget står ferdig, jf. § 7 bokstav c. Sakkyndig nemnd blir gitt fullmakt til å avgjøre enkeltsaker om skattefritak.
3. Hustadvika kommune tar opp lån på 224,6 mill. kroner i hht. lånebehov i budsjettet for 2023. Lånet forutsettes avdratt over investeringsenes levetid, og reguleres i samsvar med reglene om minste tillatte avdrag.
4. Hustadvika kommune tar i tillegg opp et lån (Startlån) i Husbanken på 20 mill. kroner for videre utlån. Innfridde utlån brukes til ekstraordinære avdrag på løpende lån.
5. Økonomiske mål:
  - Netto driftsresultat: 1,75 %
  - Disposisjonsfond 5 % av brutto driftsinntekter
  - Lånegjeld: Gjeldsgraden skal ikke overstige 100% av brutto driftsinntekt justert for ubrukte lånemidler og gjeld på selvkost.

Kommunestyret ber om at det legges fram en sak i 2023 om fremtidig drift av grunnskoletilbudet i Hustadvika kommune. Dette skal være en utredning med forslag til endringer som følge av lavere rammeoverføringer til skoleområdet i fremtiden. Endringene som foreslås skal være grundig vurdert, inkludere brukermedvirkning og bidra til faglig kvalitet for alle elevene. Målet er utvikling av en Hustadvikaskole som er attraktiv for innbyggere og for rekruttering av pedagogisk personale. Utredning og vurderinger som angår SFO-tilbudet må være del av dette sakskomplekset. Kommunedirektøren står fritt til å hente inn ekstern kompetanse ved behov, men innenfor dagens rammer. Saken legges frem for kommunestyret senest i november 2023. Med mindre annet følger av statlige direktiver med videre, skal kommunens avgifter, betalingssatser og gebyrer for 2023 normalt indeksreguleres i forhold til forventet lønns- og prisvekst. Det er fremmet egne saker på selvkost, helse og oppvekstområdet.

Vi vedtar budsjettet slik det foreligger, men signaliserer at det vil bli endringer.

De største endringene er:

- Vi ønsker å skjerme barn og unge, derfor redusere vi kuttene i skole.

- Utredning av barnehage og skole må derfor være ferdig før sommeren.
- Bygging av Eide barneskole skal ikke utsettes i 2 år.
- Demenssenteret på Eide skal stå ferdig i 2025 og ikke 2026.
- Ombygging av Bøtunet framskyves også med 1 år.
- Omsorgsboliger på Farstad skal bygges i 2023.
- Vi ønsker å se på mulighet for å styrke hverdagsrehabilitering og hjemmetjeneste i påvente av videre utbygging av Helse og rehabiliteringssenter i Elnesvågen.

Oppstart av bygging av Eide barneskole gjennomføres i tråd med opprinnelig vedtak i kommunestyret.

Votering formannskapet 21.november 2023

Ordfører Nils C. Harnes (KRF) fremmet følgende tilleggsforslag

(Investeringsbudsjettet -> Kommentarer til investeringsbudsjettet -> Skole: Eide barneskole):

Alternativ 3: Samspillkonkurransen om bygging av Eide barneskole fortsetter som opprinnelig vedtatt.

Votering

Kommunedirektørens innstilling ble tatt opp til votering, og ble enstemmig vedtatt.

Tilleggsforslaget til ordfører Harnes (KRF) ble tatt opp til votering, og ble vedtatt med 7 stemmer for, og 2 (AP) stemmer i mot.

Kommunedirektørens forslag til innstilling

1. Kommunestyret vedtar forslag til Handlingsprogram for 2024 – 2027, herunder årsbudsjett for 2024 og økonomi- og handlingsplan for 2024 - 2027. Her inngår bevilgningsoversikt drift og investering, samt sum bevilgning drift (rammeområder) med 966,7 mill. kroner og investering varige driftsmidler (investeringsprosjekter) med 306,9 mill. kroner.

2. I medhold av eiendomsskatteloven §§ 2 og 3, fattes følgende vedtak om eiendomsskatteutskrivningen i Hustadvika kommune for 2024:

1. Hustadvika kommune skal i medhold av eiendomsskatteloven §§ 2 og 3a skrive ut eiendomsskatt på alle faste eiendommer i hele kommunen for 2024.
2. Det skrives ut eiendomsskatt på det særskilte skattegrunnlaget redusert med seks syvendedeler i 2024 (jf. overgangsregel til eiendomsskatteloven §§ 3 og 4 første ledd første pkt.). Skattesatsen på det særskilte skattegrunnlaget i tidligere Fræna kommune er 7 promille. Skattesatsen på det særskilte skattegrunnlaget i tidligere Eide kommune er 2 promille.

3. Den generelle skattesats som skal gjelde for de skattepliktige eiendommene settes til 7 promille (esktl. § 13). I samsvar med eiendomsskatteloven § 12a differensieres satsen ved at den skattesats som gjelder boliger og fritidseiendommer settes til 4 promille av skattegrunnlaget.
4. For boliger og fritidseiendommer gjelder et bunnfradrag på kr. 200 000,- (esktl. §11).
5. Eiendomsskatten for 2024 skrives ut i 4 terminer, hvis ikke 1 eller 12 terminer er valgt.
6. Med hjemmel i eiendomsskatteloven § 7 gis følgende fritak:
  1. Stiftelser eller institusjoner som tar sikte på å gagne kommunen, fylket eller staten jf. § 7 bokstav a.
  2. Eiendommer tilhørende frivillige lag og organisasjoner som blir brukt til idrett, religiøse og allmennyttige formål herunder barnehager og båthavner som blir drevet av frivillige organisasjoner.
  3. Andre som kan oppfylle intensjonen i loven, kan søke om fritak. Sakkyndig nemnd blir gitt fullmakt til å avgjøre søknadene.
  4. Bygninger som har historisk verdi jf. § 7 bokstav b.
  5. Bygninger som helt eller delvis blir brukt til husvære. Fritaket gjelder opptil 3 år fra den tid midlertidig brukstillatelse er gitt eller bygget står ferdig, jf. § 7 bokstav c. Sakkyndig nemnd blir gitt fullmakt til å avgjøre enkeltsaker om skattefritak.

3. Hustadvika kommune tar opp lån på 227,5 mill. kroner i hht. lånebehov i budsjettet for 2024. Lånet forutsettes avdratt over investeringenes levetid, og reguleres i samsvar med reglene om minste tillatte avdrag.

4. Hustadvika kommune tar i tillegg opp et lån (Startlån) i Husbanken på 20 mill. kroner for videre utlån.

5. Økonomiske mål:

- Netto driftsresultat: 1,75 %
- Disposisjonsfond 5 % av brutto driftsinntekter
- Lånegjeld: Gjeldsgraden skal ikke overstige 100% av brutto driftsinntekt justert for ubrukte lånemidler og gjeld på selvkost.

6. Med mindre annet følger av statlige direktiver med videre, skal kommunens avgifter, betalingssetser og gebyrer for 2024 normalt indeksreguleres i forhold til forventet lønns- og prisvekst. Det er fremmet egne saker på selvkost, helse og oppvekstområdet.

7. Hustadvika kommune vil organisere et omstillingsprosjekt med bred representasjon fra organisasjonen. Kommunedirektøren får fullmakt til å sette mandat, måltall og tidsplan for hva som skal oppnås, hvordan det skal rapporteres, og hvem som skal beslutte på ulike nivå underveis. Kommunestyret ber om å bli orientert om prosjektet på første kommunestyremøte i 2024.

Hustadvika kommune

Ny kommune fra 1.1.2020

Hustadvika kommune ble ny kommune den 1. januar 2020. 2024 er kommunens femte driftsår.

Hustadvika kommune - kort fortalt

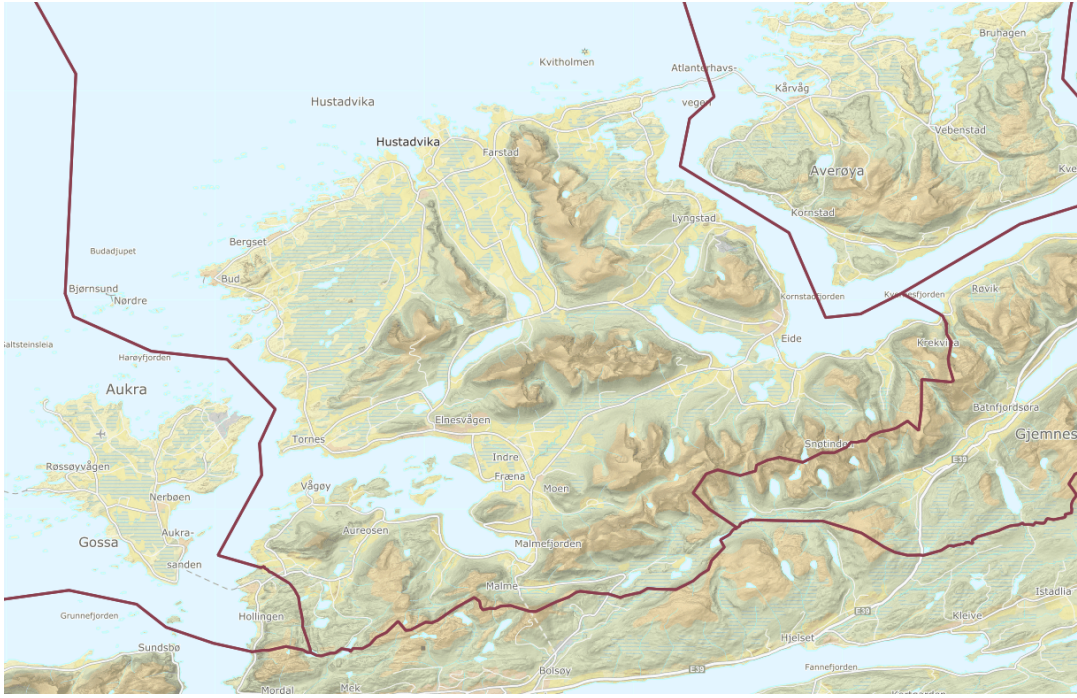
1. januar 2020 ble de gamle kommunen Eide og Fræna til Hustadvika kommune. Kommunen er på litt over 520 kvm² og har rundt 13 300 innbyggere. Kommunen ligger ytterst på Romsdalshalvøya. Nabokommunene er Aukra, Averøy, Molde og Gjemnes. Kommunesenteret heter Elnesvågen.

Kommunen er i vekst og har et variert ekspansivt næringsliv, godt utvalg av butikker, gode kommunale tjenester, trygge oppvekstvilkår og mange muligheter til friluftsliv og kulturelle aktiviteter. Dette gjør oss til en attraktiv kommune å bo i. Vi har to byer i nærheten, Molde i sør og Kristiansund i nord. Hustadvika ligger sentralt i forhold til pendling til begge byene.

Vi har kommunale og private boligfelt rundt om i kommunen og mye areal satt av til næring og industri. I Hustadvika kommune har vi mange barnehager og skoler med god geografisk spredning. Innbyggerne våre har et godt tilbud der de bor og dermed skapes levende bygder og gode fellesskap. Vi har et godt utbygd helse- og velferdstilbud med fokus på velferdsteknologi og hverdagsmestring slik at flest mulig kan bo hjemme så lenge som mulig.

Et mangfold av lag og organisasjoner favner alle interesser og aldersgrupper og drives i stor grad av engasjerte frivillige. Kulturtilbudet er godt og avstanden er kort til byene i nærheten for tilbudene vi ikke har i egen kommune.

Naturen er spektakulær og både egne innbyggere og tilreisende er flittige brukere av fjell i alle størrelser og vanskelighetsgrad, og ikke minst de flotte turstiene som er opparbeidet rundt om i kommunen. Nasjonal turistveg går igjennom kommunen vår, fra Bud til Atlanterhavvegen. Langs denne unike vegstrekningen får du flotte opplevelser av kyst, kultur og historie.

Utviklingstrekk

Hustadvika kommune

Hustadvika kommune har unike rekreasjons- og opplevelsesmuligheter. Kommunen ligger mellom to byer, Molde og Kristiansund, med handel og næring, flyplass og mulighet for felles arbeidsmarked. Kommunen har levende primærnæringer, og satser på blå og grønn matproduksjon. Innbyggere og besøkende kan oppleve flott natur og friluftsliv. Frivillig sektor er aktiv og bidrar til levende lokalmiljøer. Kommunen er rustet til å møte fremtiden og tilby innbyggerne tjenester med kvalitet. Her er nærhet til kyst og hav. Korte avstander, trygge veiforbindelser, og ingen avhengighet av ferjer. Her er få områder som er skred- og flomutsatte. Kommunesenter er i Elnesvågen med korte avstander til resten av kommunen

Utgangspunktet er godt, men Hustadvika kommune har likevel utfordringer som må møtes med aktiv innsats. Som de fleste kommuner i Norge har Hustadvika kommune trang økonomi med tøffe prioriteringer og det er mangel på kompetanse og arbeidskraft. Flere opplever å stå utenfor arbeids- og samfunnslivet. Helse og omsorgsbehovet øker, samtidig som fødselstallene flater ut. Vi har kort tid for kutt i klimagassutslippene, det er knapt med tilgang til energi, samtidig som vi skal sikre naturmangfoldet. Klimaendringer fører med seg økende risiko for kriser og uønskede hendelser, og vi må forberede og tilpasse samfunnet slik at hindrer alvorlige konsekvenser.

Befolkningsutvikling

Befolkningen har økt jevnt siden 1950-tallet. Positivt fødselsoverskudd og tilflytting har økt Hustadvika sin befolkning de fleste år. De årene der det har vært befolkningsnedgang skyldes dette negativ nettoinnflytting, altså at det er flere som flytter fra kommunen enn som flytter til kommunen. Befolkningsveksten består av fødselsoverskudd og netto tilflytting. For å få økt folkevekst er det først og fremst innvandring som får folketallet til å stige jevnt framover.

Siste tall fra SSB viser at Hustadvika kommune har 13 386 innbyggere (per 1. juli 2023).

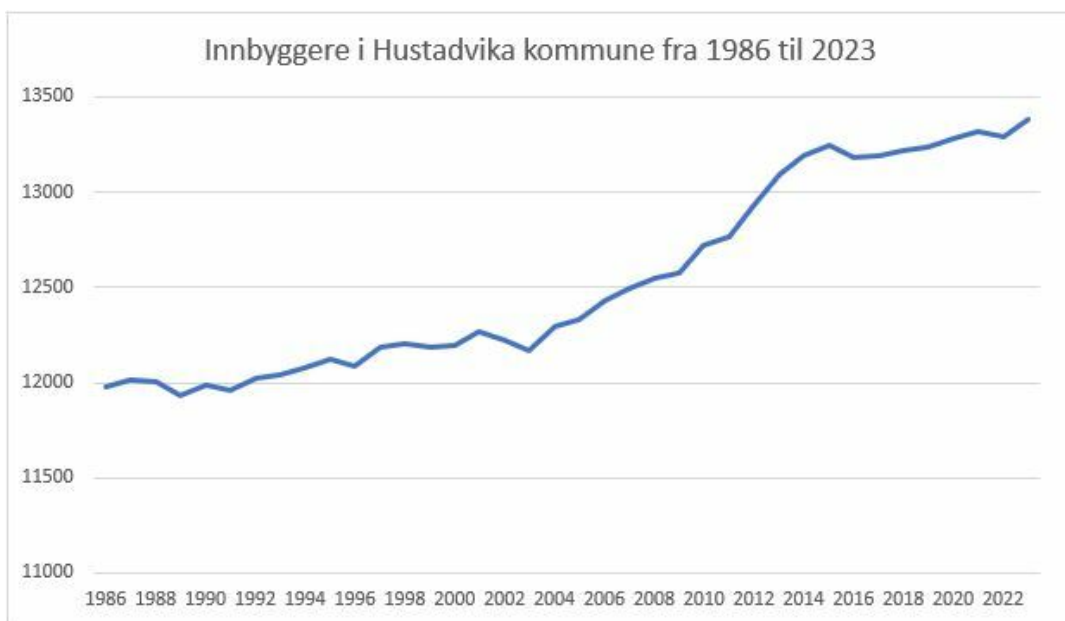
Så langt i 2023 har innbyggertallet økt med 45 innbyggere. 3 nye innbyggere kommer av fødselsoverskudd, og 42 innbyggere kommer som nettoinnflytting til kommunen.

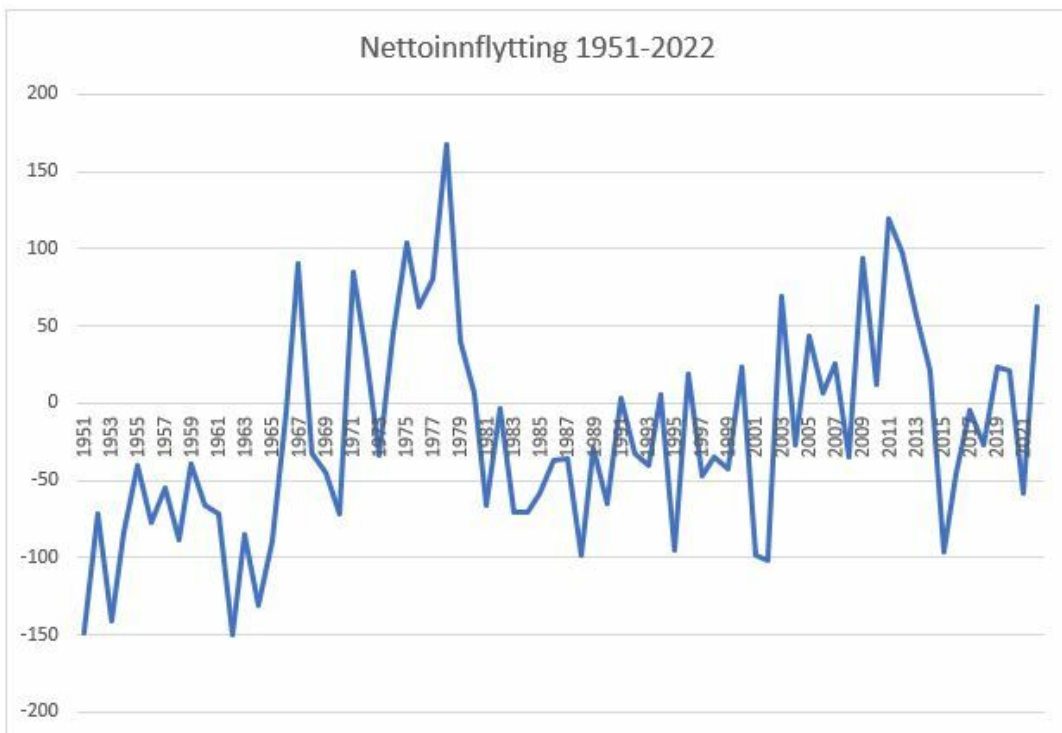
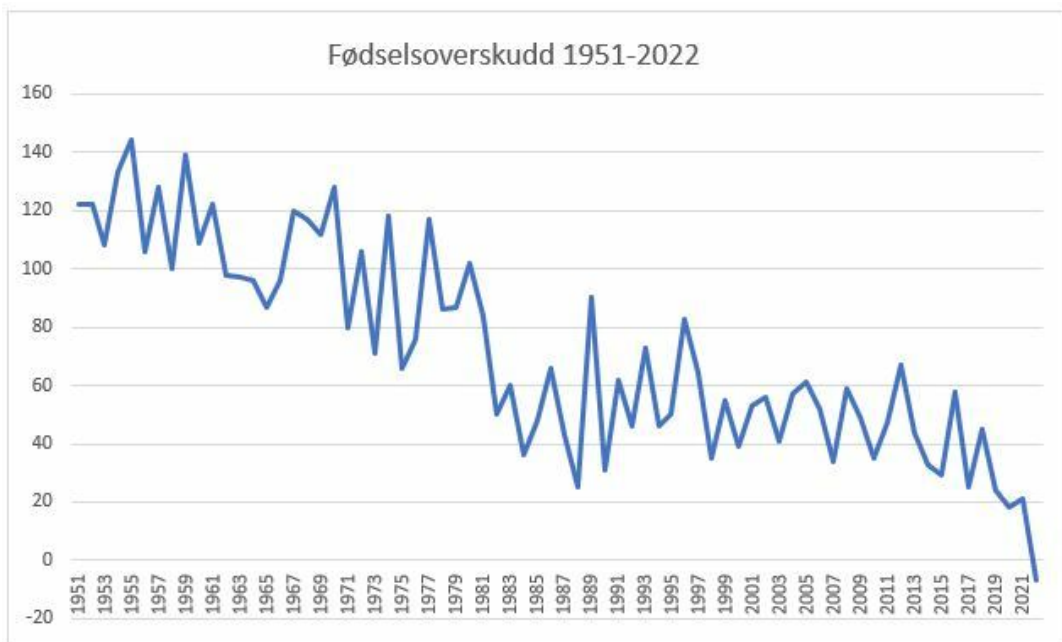
I løpet av det første halvåret i 2023 har 59 personer blitt født i Hustadvika, og 56 personer har dødd. Innvandringen har så langt vært på 44 personer, men 40 personer har utvandret i samme periode. Innenlands utflytting har så langt i 2023

vært på 209 personer, mens innflyttingen fra andre steder i Norge har vært på 247 personer.

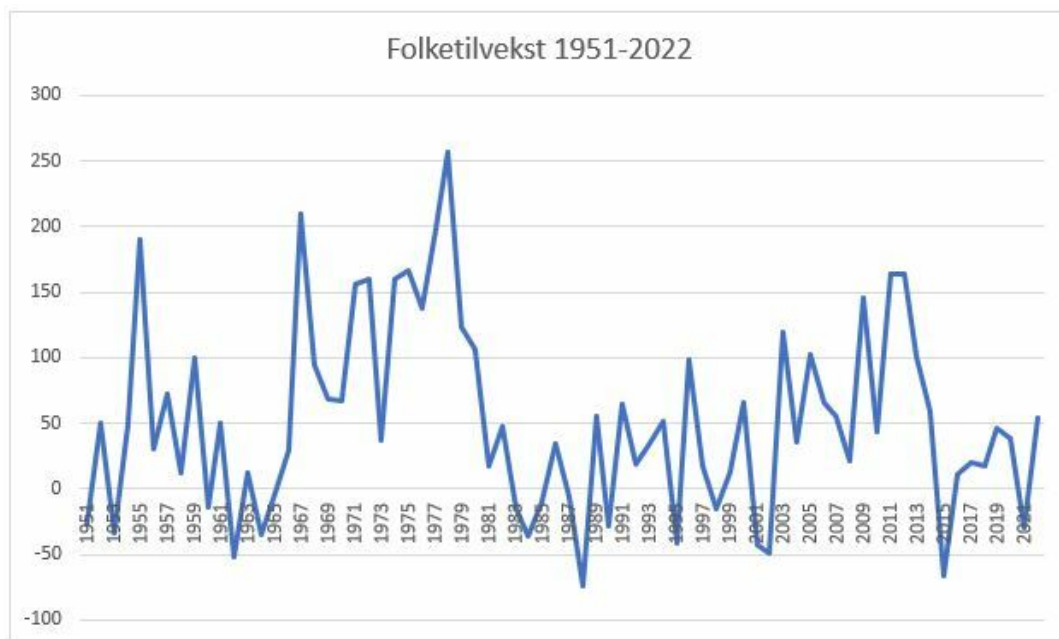
Hustadvika kommune har som sagt positivt fødselsoverskudd, og slik har det vært i mange år. Likevel ser vi tendenser av lavere fødselsoverskudd de siste årene. I 2019 og 2020 ble det født henholdsvis 116 og 122 barn i Hustadvika kommune. Etter to år med lave fødselstall, så vi en økning i 2021. Da ble det født 146 barn i kommunen vår! Det ga kommunen et fødselsoverskudd på 21 personer.

I løpet av 2022 opplevde Hustadvika kommune oppgang i folketallet på 54 personer. Befolkningsveksten skyldes tilflytting. Netto tilflytting var på 62 personer i 2022. 565 flyttet inn, mens bare 503 flyttet ut fra kommunen. Året 2022 opplevde Hustadvika kommune for første gang fødselsunderskudd. I løpet av året ble det født 117 barn i Hustadvika og 124 personer døde, så da ble det fødselsunderskudd på 7 personer.

Framskriving av folketallet

SSB utformer nye framskrivinger for folketallet annen hvert år, og i juli 2022 kom de siste framskrivingene. I følge disse vil Hustadvika kommune øke befolkningen med 1,2 prosent fra 2022 til 2037, noe som tilsvarer en økningen på 157 nye innbyggere i løpet av de neste 15 årene.

Barn og unge mellom 0-19 år

Per 1. januar 2022 utgjør aldersgruppen 0-5 år (barnehagealder) 6,5 prosent av den totale befolkningensmengden i kommunen. Aldersgruppen 6-12 og 13-15 år utgjør henholdsvis 8,5 og 4,1 prosent av befolkningen. Aldersgruppen 16-19 år utgjør 5,5 prosent.

Fra 2000 til 2022 har det blitt 7,4 prosent færre barn og unge mellom 0 og 19 år i Hustadvika kommune, noe som tilsvarer 260 barn. I år 2000 var det 1028 barn mellom 0-5 år, mens det i 2022 er 869 barn mellom 0-5 år i kommunen.

SSB har framskrevet antall barn og unge til 2037, og da forventes det at 826 barn mellom 0-5 år. Samlet for aldersgruppen 0-19 år forventes det nedgang på 15,7 prosent fra 2022 til 2037. Det tilsvarer 502 færre barn og unge enn i dag.

Eldre over 80 år

Framskrivningene til SSB viser at alderssammensetningen i kommunen vil endre seg mye de neste årene, og spesielt tallet på eldre over 80 år vil øke mye de neste 10 til 15 årene. I 2022 har vi 613 innbyggere som er eldre enn 80 år. I 2037 forventer SSB at det er 1228 av våre innbyggere som er eldre enn 80 år. Det er en økning på 615 mennesker, mer enn en fordobling fra i år.

Langsiktige utfordringer som følge av en aldrende befolkning

Vi blir stadig eldre i Norge. Flere lever lenger med god helse, og forventet levealder for Hustadvika kommune er tilnærmet likt fylkes- og landsgjennomsnittet for begge kjønn. Forventet levealder ved fødsel i 2022 er nå 81,4 for menn og 85,3 år for kvinner i Hustadvika kommune.

Det tyder på bedre helse og på mange måter bedre liv. Samtidig gir det utfordringer for bærekraften i våre velferdsordninger.

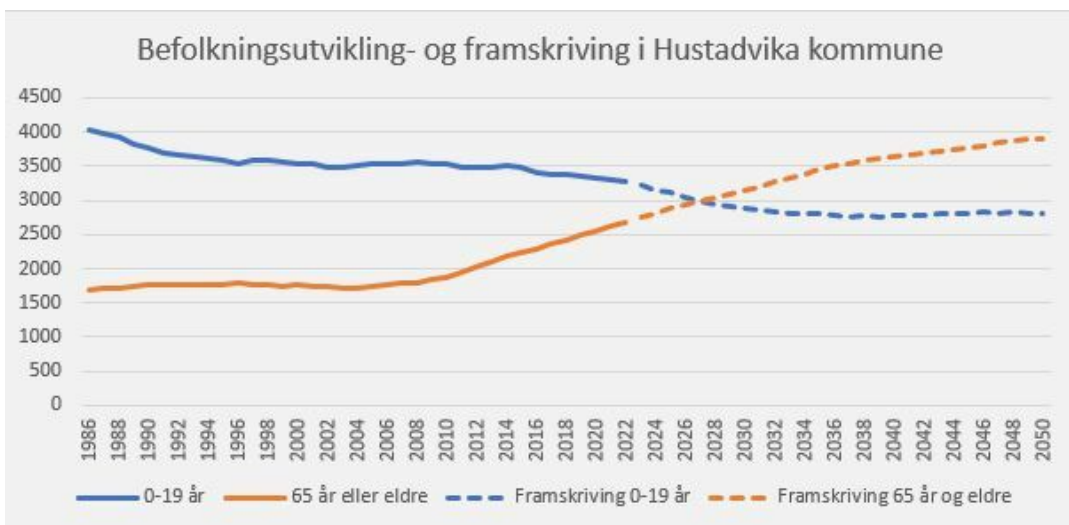
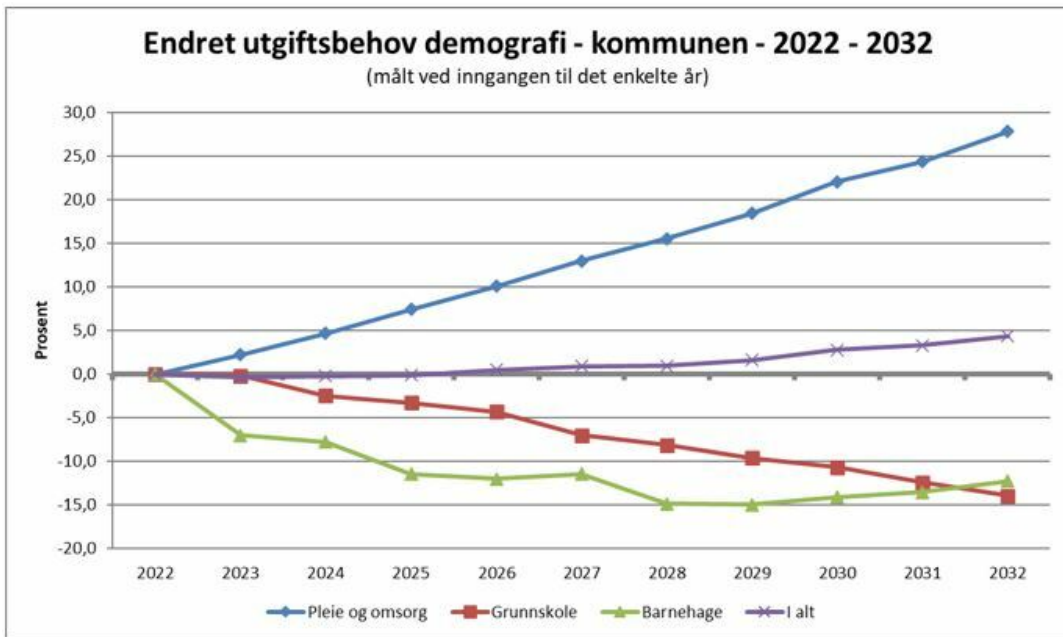
Velferdsstaten innebærer en betydelig omfordeling over livsløpet. Som barn, ungdom og eldre mottar vi mye offentlige tjenester og overføringer, samtidig som vi betaler mindre skatt. I yrkesaktiv alder betaler vi i gjennomsnitt mer i skatter og avgifter enn vi mottar. Da er vi netto bidragsyttere. Dette mønsteret betyr at offentlige finanser påvirkes av endringer i alderssammensetningen av befolkningen.

I tiårene fremover vil andelen eldre i befolkningen øke kraftig. Det vil isolert sett trekke opp utgifter til helse- og omsorgstjenester og pensjoner og gi lavere sysselsetting og dermed svekke skattegrunnlagene. En eldre befolkning vil gi økte utgifter til pensjoner, helse og omsorg.

Demografiske endringer i samfunnet og endret utgiftsbehov

Forholdet mellom andelen av befolkningen som er i aldersgruppen 0-19 år synker vesentlig i forhold til andelen av befolkningen som er 65 år og eldre. Denne utfordringen krever oppmerksomhet og vil få prioritet i Hustadvika kommune.

Figuren under viser den historiske utviklingen fra 1986 og til i dag, og framskrivingen frem til 2050. I år 2027 blir aldersgruppen 65 år og eldre større enn aldersgruppen 0-19 år.

Lokal samfunnsutvikling

Hustadvika kommune må jobbe for å bli oppfattet som attraktiv, slik at vi kan holde på og tiltrekke oss innbyggere. Dette er viktig for verdiskapingen for kommunen og landet.

Kommunen har ansvaret for å sikre gode levekår og et likeverdig tjenestetilbud lokalt, og skal samtidig være en pådriver for lokal samfunns- og næringsutvikling. Målet er å holde på innbyggerne som kommer til kommunen, og å tiltrekke seg nye.

Kommunen vil gjerne legge til rette for å rekruttere og ta vare på arbeidskraft. Det er

generelt en utfordring for småsamfunn og tettsteder å være attraktive for tilflytting og lokalisering av virksomheter. Dette kan handle

Boligtilbud

Hustadvika kommune har gode forutsetninger for å tilby gode og trygge bomiljøer. Det er viktig for alle som ønsker å etablere seg en bolig. Dette gjelder særlig familier i etableringsfasen og ungdom.

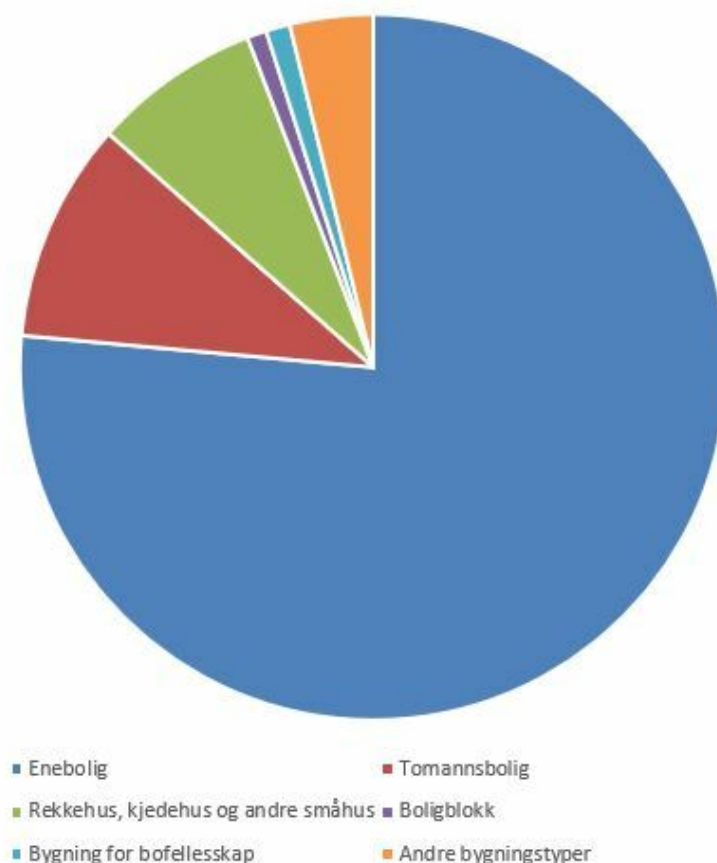
Det er 6624 boliger til sammen (beboede og ubebodde) i Hustadvika kommune i 2023. Det er en økning på 521 boliger de siste 10 årene.

Når det gjelder boligtyper, er eneboliger mest vanlig, i Hustadvika er det registrert 5063 slike boligtyper. Det er 668 tomannsboliger, 509 boliger i rekkehus og 59 boliger i leilighetsbygg/blokk (tall fra 2023). Det lokale boligtilbudet må samsvare med ønsket utvikling i Hustadvika kommune, og må være tilpasset befolkningens behov og endringer i boligmarkedet.

I perioden 2014 – 2023 har antall fullførte boliger økt:

- Eneboliger har økt med 210
- Tomannsboliger, terrassehus, rekkehus og andre småhus har økt med 231
- Boliger i boligblokker har økt med 23

2023

Husholdninger og sivilstand i Hustadvika kommune

I 2022 var det 5852 husholdninger i Hustadvika kommune. I 2012 var 5336, så i tiårsperioden har det vært en økning på 516 husholdninger.

Når vi ser på hushold etter type, er det mest aleneboere i kommunen. I 2022 var det registrert 2238 hushold med aleneboere. I perioden fra 2012 til 2022 har husholdningstype aleneboende økt med 332 husholdninger og par uten hjemmeboende barn med 317. Dette er de to største husholdningstypene i Hustadvika kommune, og til sammen er det 3610 i 2022.

Husholdninger med barn under 18 år har i samme periode blitt redusert med 98, fra 1681 til 1583 husholdninger.

Vi må legge til rette for boliger nært kommunens tettsteder ved bruk av fortetning og ved å legge til rette for mer varierte boligstørrelser. Vi må legge til rette for spredt boligbebyggelse ved en planmessig avsetning av områder for dette formålet i hele kommunen (bebyggelse i LNFR-områder etter pbl §11-7 nr. 5).

Sysselsetting, arbeidsplassdekning og pendling

I 2022 var 4805 personer sysselsatt i Hustadvika kommune. Det er en økning fra 2020 med 114 personer, fra 4691.

For 2022 tilsvarer det at 71 prosent av befolkningen i Hustadvika kommune i alderen 15 -74 år er sysselsatte. Andel menn (75,4%) var litt høyere enn kvinner (66,3%). Andelen har økt litt fra 2020, da var 69,1 prosent av befolkningen i aldersgruppa 15-74 år sysselsatt.

Hustadvika kommune har en egendekning av arbeidsplasser på knappe 69 %, som er en underdekning av arbeidsplasser på 2140. Molde-regionen betraktes som et godt integrert arbeidsmarked. For Hustadvika kommune er sysselsettingen avhengig av at det legges godt til rette for både lokale arbeidsplasser og for utpendling. Utpendling skjer først og fremst til Molde, der 1974 bor i Hustadvika og jobber i Molde. Tilsvarende er det 545 som bor i Molde og som jobber i Hustadvika. Det er pendlerstrømmer til flere av Hustadvika sine nabokommuner i tillegg til Molde, der 135 pendler til Aukra, 109 til Averøy, 101 til Kristiansund og 85 til Ålesund. Den største innpendler-kommunen etter Molde er Averøy, der 100 pendler til Hustadvika, 70 fra Aukra, 42 fra Gjemnes og 50 fra Kristiansund.

Næringslivet i kommunen domineres av landbruk, fiskeproduksjon, industri og byggevirksomhet generelt, og steinindustri spesielt. I Hustadvika er 7,9 prosent sysselsatt innen primærnæringene jordbruk, skogbruk og fiske (sammenlignet med 4,2 prosent i fylket som helhet), mens 30 prosent arbeider innen sekundærnæringer som industri, bygg og anlegg og kraft og vannforsyning (26,1 prosent i fylket).

Sørvisnæringen som varehandel, hotell og restaurant, samferdsel og finans- og forretningsmessig tjenesteyting har en andel på 23,7 prosent, der fylket har en andel på 31,4 prosent. Offentlig administrasjon har en andel på 5 prosent, undervisning 9 prosent, og helse og sosialtjeneste har en andel på 22 prosent.

Høy deltagelse i arbeidslivet er viktig for den enkelte og for kommunens evne til å møte det forventede økte behovet for pleie- og omsorgstjenester.

Ulikheter

Hustadvika kommune har flere tettsteder, bygder og grender med tydelig identitet og lokalpatriotisme. Dette er viktig for innbyggernes tilhørighet, samhold og engasjement i nærmiljøet. Som i de fleste andre kommuner, er der sosiale ulikheter mellom ulike områder i Hustadvika kommune. Ulikhetene omfatter helsetilstand, utdanning og inntekt. Rundt 32 prosent av innbyggerne i Hustadvika kommune har grunnskolen som høyeste utdanningsnivå, ca. 44 prosent har gjennomført videregående, 18 prosent har fullført utdanning på universitet eller høyskole lavere grad, og omtrent fire prosent av befolkningen i Hustadvika har gjennomført lang universitets- eller høyskoleutdannelse.

Ulikhet i inntekt er en indikator for sosial ulikhet i helse. Hustadvika kommune vil utvikle tiltak for å forebygge negative konsekvenser av ulikhetene. Husbanken oppfordrer kommunen til en mer forebyggende og oppsøkende tilnærming overfor

barnefamilier som er vanskeligstilt på boligmarkedet for økt eieretablering. Videre kan salg av kommunale boliger være et virkemiddel gjennom modellen leie-før-eie.

Ifølge SSB sin likestillingsindeks er Møre og Romsdal blant de fylkene som skårer lavest på fylkesrangeringen. Flere av faktorene som blir målt er svært stabile over tid, og det gjelder særlig lønnsforskjeller og karrierevalg på videregående skole.

Kommunens organisering

Politisk organisering

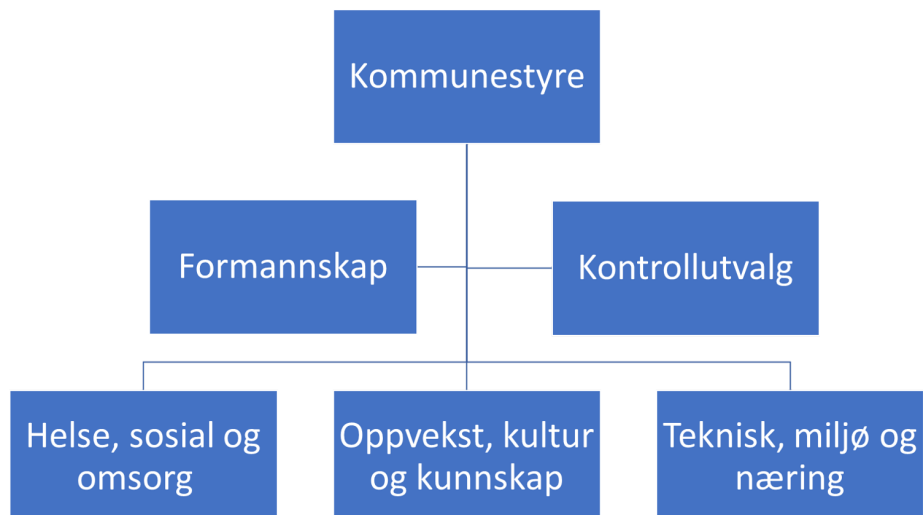
Hustadvika kommune er politisk organisert etter formannskapsmodellen.

Kommunestyret i Hustadvika består av 33 representanter, og det er 8 politiske partier representert i kommunestyret. Disse er:

Valgresultat

Parti	Antall representanter
Høyre	7
Fremskrittspartiet	6
Senterpartiet	6
Arbeiderpartiet	6
Kristelig folkeparti	3
Industri- og næringspartiet	3
Venstre	1
Sosialistisk venstreparti	1

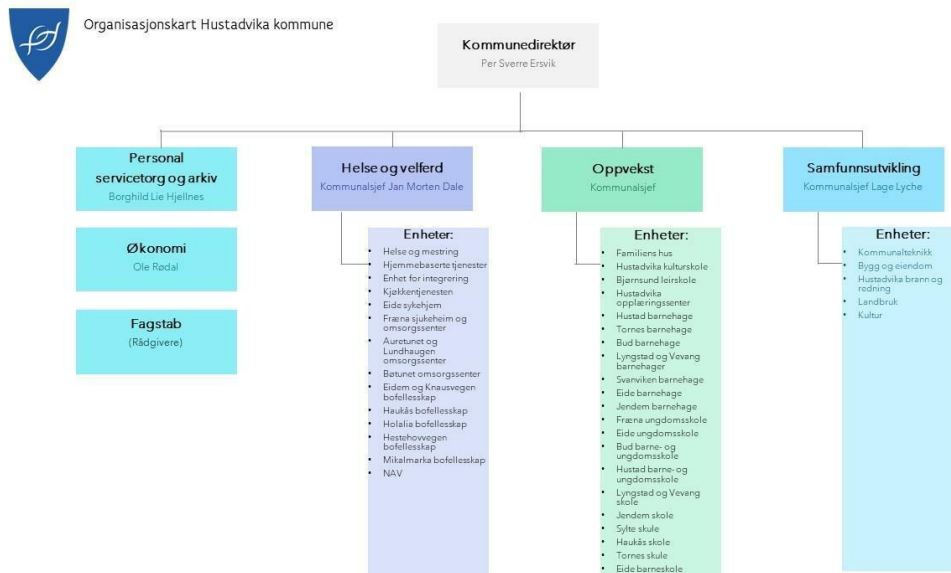
Politisk organisasjonskart

Hustadvika kommune har formannskapsmodellen som styringsform, der en i tillegg til formannskapet har tre hovedutvalg:

- Helse, sosial og omsorg
- Oppvekst, kultur og kunnskap
- Teknisk, miljø og næring

Administrativ organisering

Det er søkt samsvar mellom overordnet politisk og administrativ organisering.

Med bakgrunn i ny kommunelov heter øverste administrative leder kommunedirektør. Hustadvika kommune er administrativt organisert i en tonivåmodell med to formelle beslutningsnivåer - kommunedirektør og enhetsledere.

Hustadvika kommune

Kommunenavn

Navnet på den nye kommunen var på plass våren 2017. Navnet viser til det kjente havstykket som ligger utenfor Hustadvika.

Kommunevåpen

Utforming av kommunevåpenet var resultat av en konkurranse, der mer enn 165 forslag kom inn!

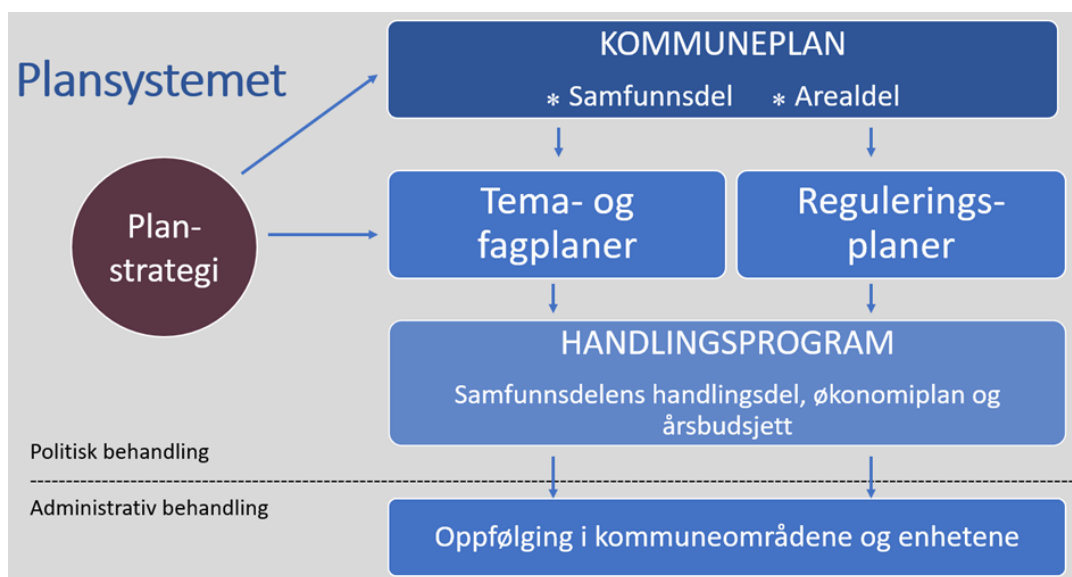
Kommunevåpenet for Hustadvika kommune har fått tittelen «Plogen og fisken» og representerer to viktige næringsveier for kommunen: jordbruk og fiske.

Kommunevåpenet er gitt et enkelt og moderne uttrykk – og det er poeten Øystein Hauge og kunstneren Madlen Behrendt som har stått for idé og utforming av det heraldiske uttrykket for Hustadvika kommune.

Plan- og styringssystem

Hensikt med planlegging er å sette **retning** for **utvikling** av kommunen.

Plan- og styringssystemet skal ivareta de folkevalgtes ansvar for strategisk styring og prioriteringer, og kommunedirektørens ansvar for å iverksette politiske vedtak og styringssignaler.

Plansystemet i Hustadvika

Plansystemet for Hustadvika kommune er bygd opp med bakgrunn i plan- og bygningslovens system med kobling til økonomiplanleggingen etter kommuneloven. Vi utarbeider et årsbudsjett og en økonomiplan som samtidig fungerer som handlingsdelen til kommuneplanen.

Kommuneplan

Kommuneplanen er det overordnede styringsdokumentet for Hustadvika kommune. Den peker ut den langsiktige utviklingen i Hustadvika og angår derfor alle som bor, jobber og lever her.

I henhold til plan- og bygningsloven skal kommunen ha en samlet kommuneplan med en samfunnsdel og en arealdel (§ 11-1).

Samfunnsdelen skal ta stilling til **langsiktige utfordringer, mål og strategier** for kommunesamfunnet som helhet og som organisasjon.

Kommuneplanens samfunnsdel for Hustadvika kommune ble enstemmig vedtatt i kommunestyremøtet den 17. september 2020 (PS 70/2020), med de forslag som kom frem og vedtatt i møtet.

Arealdelen skal vise sammenhengen mellom fremtidig samfunnsutvikling og arealbruk og angi **hovedtrekkene i arealdisponeringen**. Arealdelens juridisk bindende dokumenter er plankart og planbestemmelser.

Kommuneplanen skal ta utgangspunkt i den kommunale planstrategien og legge til grunn retningslinjer og pålegg fra statlige og regionale myndigheter.

Kommuneplanen skal ha en **handlingsdel** som angir hvordan planen skal følges opp de fire påfølgende årene eller mer, og revideres årlig. **Budsjett og økonomiplan** utgjør handlingsdelen for Hustadvikas kommuneplan.

Kommunal planstrategi

Kommunal planstrategi skal utarbeides hvert fjerde år og innen utgangen av det første året etter konstituering av nytt kommunestyre.

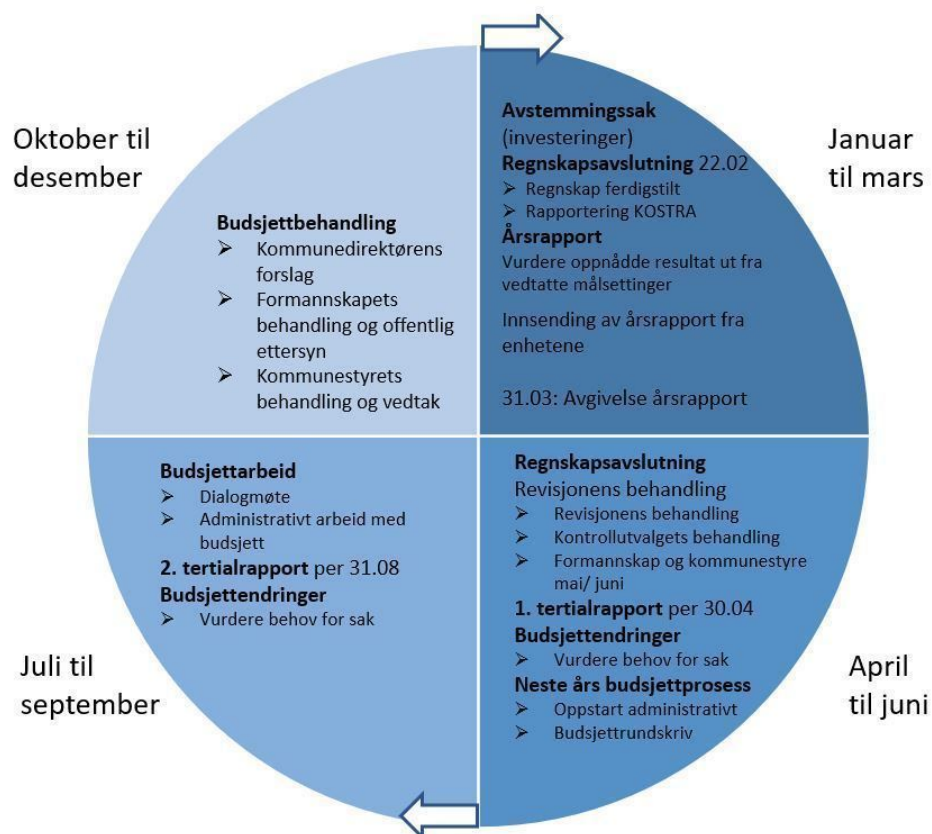
For Hustadvika kommune sin del ble den vedtatt for første gang den 2. april 2020 (PS 20/2020). Planstrategien er en politisk prioritering av planbehovet i denne kommunestyreperioden. Planstrategien er et retningsgivende verktøy for kommunens prioritering av planoppgaver. Planene som prioriteres, skal inneholde konkrete tiltak som innarbeides ved årlig rullering av Hustadvika kommunes budsjett-økonomiplan med handlingsdel.

Årshjul

Årshjul

Årshjulet for Hustadvika kommune viser de viktigste milepæler i arbeidet gjennom året med budsjett, rapportering og regnskap. Årshjulet viser både når saker fremmes til politisk behandling og de viktigste administrative prosesser i denne forbindelse.

Illustrasjonen under viser når årsregnskapet og årsrapporten for foregående år blir behandlet, når de to tertialrapportene vil komme opp og når det er planlagt gjennomført dialogmøte. I siste tertial av året blir budsjettet for neste år behandlet.

Årsverk i Hustadvika kommune

Bemanning i Hustadvika kommune

Pr. 31. august 2023 hadde kommunen 1007 årsverk fordelt på 1262 ansatte. Ved oppstarten av Hustadvika kommune hadde kommunen 988 årsverk. Det har altså vært en økning i antall årsverk fra 1. januar 2020 til 31. august 2023. Ved inngangen av 2023 var det så vidt over 978 årsverk i kommunen.

Gjennomsnittlig stillingsstørrelse i kommunen er nå 81,5% for kvinner og 75,3% for menn. Det lave tallet for menn skyldes at det innen brann- og redningstjenesten er mange små deltidsstillinger. Kommunen jobber aktivt med heltidskultur innenfor helse- og omsorgstjenestene. I tillegg har flere ansatte fått innvilget krav om økt stillingsstørrelse og fast stilling etter hjemlene i Arbeidsmiljølovens bestemmelser.

Gjennomsnittsalderen i kommunen er nå 43,7 år (43,9 for kvinner og 42,6 for menn). Gjennomsnittlig jobber ansatte 12,0 år i kommunen vår. Kvinnene jobber i gjennomsnitt flere år i kommunen enn mennene før de skifter jobb (12,6 år for kvinner og 9,3 år for menn).

Lærlinger

Vi har de siste årene satset på å få flere lærlinger i kommunen, noe vi har lyktes med. Å ha en god lærlingeordning med dyktige veiledere er med på å lette rekrutteringen til fagområdene senere samtidig som det gir kommunen veiledningskompetanse. Flere av lærlingene har fått arbeid i kommunen etter bestått fagprøve.

Vi har nå 23 lærlinger innenfor fagene:

- Ernæringskokk (2 stk.)
- Barne- og ungdomsarbeider (6 stk.)
- Helsefagarbeider (15 stk.)

17 av lærlingene begynte høsten 2023. To lærlinger har opplæringskontrakt. Denne ordningen er mindre omfattende enn fagbrev men kan kvalifisere til å ta fagbrev senere. Disse lærlingene går et lengre løp, vanligvis fire år. Vi har også to lærlinger på yrkesfaglig rekvalifisering. Dette er en mulighet for ansatte i kommunen som allerede har en studie- eller yrkeskompetanse til å kunne gå opp til fagbrevet gjennom sin ordinære stilling i kommunen.

Utvikling i årsverk fordelt på områder

Området	Årsverk 01.01.2020	Årsverk 01.01.2021	Årsverk 01.01.2022	Årsverk 01.01.2023	Årsverk 31.08.2023
Administrasjon, stab, kultur og samfunnsutvikling	48,89	45,99	41,52	37,04	33,54
Familiens hus	66,52	71,6	69,08	70,94	67,30
Oppvekst	417,37	416,58	417,31	404,96	409,89
Helse, sosial og omsorg	380,25	390,03	376,47	397,19	404,80
Teknisk	75,31	77,35	79,01	80,48	91,97
Sum alle:	988,34	1001,55	983,39	978,99	1007,50

Klimatiltak/klimabudsjettering

Klimabudsjett for Hustadvika kommune 2024

Samfunnet forventer at kommunene tar en aktiv rolle og er pådrivere for et ambisiøst klima-, energi- og miljøarbeid. Temaplan for klima, energi og miljø 2030 er Hustadvika kommunes svar på disse forventningene.

Temaplan klima, energi og miljøplan

Temaplan klima, energi og miljø - handlingsdel

Hustadvika skal være en klimaklok kommune. Men hva er egentlig det? Hustadvika skal gjøre kommunen til et sted der det er lett å bo, arbeide og leve på en klima- og miljøvennlig måte. En klimaklok kommune er en kommune hvor alle deler av samfunnet; innbyggere, næringsliv, organisasjoner, folkevalgte og kommunens virksomhet, bidrar sammen inn i det viktige arbeidet for et lavutslippssamfunn og samarbeider om å ta kloke og gode klima- og miljøvennlige beslutninger.

Hustadvika kommune som virksomhet skal gå foran ved å redusere egne klimagassutslipp. Kommunen skal utøve klimaledelse og klimastyring i egen virksomhet slik at effektive tiltak iverksettes og resultater synliggjøres og evalueres. I tillegg har kommunen en viktig rolle som pådriver og tilrettelegger for testing og innfasing av innovative og klimavennlige løsninger.

I tråd med vedtatt Klima-, energi- og miljøplan skal kommunestyret motta årlig rapport som viser måloppnåelse og utviklingen innen kommunens klima-, energi- og miljøarbeid. For å kunne se endringer i klimagassutslipp i kommunen og effekt av tiltak over lenger tid, vil Hustadvika kommune vise til klimabudsjett- og regnskap. Disse skal integreres i økonomiplanlegging og – rapportering.

Samfunnsdelen sier at omleggingen til lavutslippssamfunnet og tilpasning til klimaendringer krever samarbeid og omstilling i alle sektorer. Kommunene forventes å ta en aktiv rolle og være pådriver i dette arbeidet. Den enkelte enhet i kommunens organisasjon skal ha et selvstendig ansvar for å identifisere og gjennomføre tiltak for å nå målene i klima- og miljøplanen.

Klimabudsjettet gir oversikt over tiltak som skal gjennomføres, potensiell klimaeffekt av tiltaket, hvem som har ansvar for gjennomføring, hva tiltaket koster og hvordan det skal finansieres. Klimabudsjettet som målstyringsverktøy må styrkes gjennom kontinuerlig forbedring av måleindikatorer og aktivitetsdata.

Mål og strategier

I Klima-, energi- og miljøplan 2030 har Hustadvika kommune vedtatt følgende hovedmålsetninger, med temaområder og strategimål (A-E):

Klima	Energi	Miljø
Hustadvika kommune skal redusere klimagassutslippene sine og bidra til at det nasjonale målet om minst 55 prosent kutt av klimagassutslipp i ikke-kvotepliktig sektor nås innen 2030. Hustadvika kommune skal gå foran; være pådriver, tilrettelegger og premissleverandør for lavutslippssamfunnet. Hustadvika kommune skal være en klimatilpasset kommune.	Hustadvika kommune skal redusere energibruken i kommunale bygg. Hustadvika kommune skal være et forbilde når det gjelder bruk av energi, på energieffektivisering og klimavennlige energikilder.	Hustadvika kommune skal føre en langsiktig og fornuftig arealbruk, og legge til rette for bærekraftig verdiskaping. Hustadvika kommune skal være et miljøforbilde og sikre en bærekraftig naturforvaltning.

Temaplanens fem satsingsområder og visjoner:	Klimagassutslipp og -opptak	A) Hustadvika kommune er en klimaklok kommune!
	Klimatilpasning	B) Hustadvika kommune er en klimatilpasset kommune!
	Energibruk	C) Hustadvika kommune er energieffektiv og klimavennlig!
	Grønne og blå næringer	D) Hustadvika kommune går foran for en bærekraftig verdiskaping!
	Natur og miljø	E) Hustadvika kommune har bærekraftig og mangfoldig natur!

For ytterligere informasjon om målsetninger og underliggende tallmateriale, vises til [kunnskapsgrunnet til Klima-, energi- og miljøplan](#).

Klima-, energi og miljøprosjekter i Hustadvika kommune

Hustadvika kommune vil i kommende klimabudsjettperiode fokusere på følgende prosjekter:

- Kommuneplanens samfunns- og arealdel
- Farstad seniorboliger
- Ny kulturskole
- Torget i Elnesvågen
- Klimatilpassing – vann og avløp
- Biogass-satsing
- Holdningsskapende prosjekt

Under følger beskrivelse av prosjektene og konkretisering av hvilke tiltak disse prosjekter svarer på i Klima-, energi- og miljøplanens handlingsdel, samt oversikt over ansvar, økonomi og tidsaspekt.

Kommuneplanens samfunns- og arealdel

Kommuneplanen sin samfunnsdel 2020-2032 ble vedtatt den 17. september 2020. Kommuneplanen har seks gjennomgående hensyn der klima og miljø er en av dem. Dette er temaer som går på tvers av de enkelte tjeneste- og utviklingsområdene, og er sentrale for kommunens utvikling. De gjennomgående temaene påvirker og påvirkes av prioriteringer og må tas hensyn til i all planlegging.

Kommuneplanen har 8 innsatsområder, med hvert sitt hovedmål, flere delmål og en rekke strategier.

Hovedmålet i innsatsområdet Samferdsel og infrastruktur sier dette; Hustadvika kommune har en fremtidsrettet infrastruktur og et transportsystem som er brukervennlig og miljøvennlig. Delmålene omhandler å legge til rette for et transportsystem som bidrar til omstilling til lavutslippssamfunn, ha sikker vannforsyning, velfungerende avløps- og overvannssystem, bærekraftige avfalls løsninger og miljøvennlige offentlige bygninger.

Hovedmålet i innsatsområdet Natur og miljø sier dette; Hustadvika kommune forvalter natur- og miljøverdier langsiktig, og fører en bærekraftig arealpolitikk der miljøbevisst adferd preger samfunnet. Delmålene omhandler reduksjon av kommunens klimagassutslipp, tilpasning til de forventede klimaendringene, ha jord, vann og luft med gode miljøkvaliteter, bevare naturmangfoldet og verdifull natur, og forvalte naturressursene i kommunen bærekraftig og langsiktig med særskilt fokus på vern av areal til matproduksjon.

Bærekraftig arealforvaltning er avgjørende for å nå nasjonale klima- og miljømål. Forvaltning av areal står sentralt for ivaretagelse av miljøhensyn i et langsiktig perspektiv. Arealbruksendringer påvirker både klimagassutslipp og tap av natur.

Kommunen har gjennom plan- og bygningsloven hovedansvaret for å disponere areal i Norge. Hustadvika kommune skal gjennom planlegging av arealbruk i fremtiden se til at det blir opprettholdt bærekraftige løsninger for livet i havet og på land. Klimamålene, klimaarbeidet, naturmangfold og bærekraftig arealforvaltning skal være integrert og prioritert i kommuneplan og kommunedelplaner. Kommunen skal ha en naturvernorientert og bærekraftig arealbruk og stedsutvikling, hvor klima-, energi- og miljøarbeidet skal være en integrert del av kommunens handlings- og økonomiske styringssystemer.

Ny industri bør primært legges på allerede nedbygde arealer. For energikrevende virksomheter må det i tillegg velges løsninger som sikrer god energiutnyttelse, blant annet gjenbruk av overskuddsvarme. Kommunen skal prioritere fortetting, sirkulær arealutnyttelse og transformasjon ved planlegging av boligbygging og handels-, service- og tjenestetilbud.

Kommunen skal gjennom overordnet planlegging og samarbeid med landbruk, andre næringer og utbyggere sørge for å unngå nedbygging av viktig og sårbar natur, sørge for at karbonbindende arealer bevares, at karbonopptaket økes og at det er netto null tap av dyrka og dyrkbar mark, myr, våtmarksområder og artsrike kulturlandskap.

Gjennom arealplanleggingen kan kommunen sette restriksjoner på arealbruken for å ivareta naturmiljøet i og langs vassdrag, innsjøer, fjorder og sjøområder, herunder vannmiljø. Det er svært viktig at disse virkemidlene tas aktivt i bruk i kommunenes arealplanlegging for å nå målet om god tilstand i norsk vann.

Målene i kommuneplanen ble vedtatt med flere strategier. Ved utarbeidelse av Temaplan klima, energi og miljø kom det på plass konkrete prioriteringer av strategier og tiltak for å oppnå målsettingene. Temaplanens handlingsdel fungerer som en prioritert handlingsliste for kommunen, både som samfunn og organisasjon

Tiltak/virkemiddel	Avdeling	Klimabudsjett 2024	Kommentar/ finansiering
A – Klimaklok kommune, klimagassutslipp og -opptak			
Integrere og prioritere klima-, energi og miljømålene i all kommunal planlegging	Kommunedirektøren	Påbegynt	Ingen kostnader
Utarbeide metode for arealregnskap og vurdere arealnøytralitet i kommuneplanens samfunnsdel og arealdel	Samfunnsutvikling Bygg og Eiendom Kommunalteknikk	Påbegynt	
Plassere ny industri primært på allerede nedbygde arealer	Samfunnsutvikling og Plan og byggesak	Påbegynt	Ingen kostnader
Samarbeide med landbruks-, skogbruksnæring og utbyggere for å unngå nedbygging av natur og kulturlandskap og minimere tap av dyrka og dyrkbar mark, myr og våtmarksområder	Plan og byggesak, Landbruk, næringskonsulent	Påbegynt	Ingen kostnader
Prioritere fortetting og transformasjon ved planlegging av boligbygging og handels-, service- og tjenestetilbud	Samfunnsutvikling og Plan og byggesak	Påbegynt	Ingen kostnader
Legge til rette for økt gange, sykling og bruk av kollektivtransport gjennom arealplanlegging, samarbeid med fylke og stat, og egne tiltak	Samfunnsutvikling, Oppvekst, Plan og byggesak	Påbegynt	Ingen kostnader
Sikre at alle nyinnkjøpte kommunale kjøretøy (personbil og lett varebil) er nullutslippskjøretøy	Alle enheter med maskin-/bilpark	Påbegynt	
Utarbeide og gjennomføre undervisningsprosjekt i skoler og barnehager om	Alle enheter, skole og barnehage	Ikke startet	

konkrete klima-, energi- og miljørettede tiltak				
Informere om, arrangere og delta på minst en klima-, energi og miljøaksjon i året	Kultur, alle enheter, grendeutvalgene	Påbegynt		
B – Klimatilpasning				
Krav om at klimatilpasning skal være et utredningstema i all arealplanlegging og alle utbyggingsprosjekt	Samfunnsutvikling, Bygg og eiendom, Plan og byggesak	Påbegynt		Ingen kostnader
Relevante planer for utbygging, fortetting og transformasjon skal ta hensyn til behovet for åpne vannveier, overordnede blågrønne strukturer, og forsvarlig overvannshåndtering	Plan og byggesak, Kommunalteknikk Landbruk	Påbegynt		Ingen kostnader
Ivareta våtmarksområder og kantsoner i all arealplanlegging	Plan og byggesak, Landbruk	Påbegynt		Ingen kostnader
C - Energibruk				
Installere energioppfølgingsystemer for alle kommunale bygg	Bygg og eiendom	Ikke startet		Ikke avsatt midler til dette
Gjennomføre kartlegging av energibruk i kommunale bygg	Bygg og eiendom	Ikke startet		Ikke avsatt midler til dette
D – Blå og grønn næring, bærekraftig verdiskapning				
Pådriver for økt innsamling av landbruksplast	Landbruk, Kultur	Påbegynt		Ingen kostnader
Stans eller reduksjon av omdisponering og utbygging i myr	Plan og byggesak, Landbruk	Påbegynt		Ingen kostnader
Sikre balansert arealbruk av sjøarealene gjennom bestemmelsene i Interkommunal sjøområdeplan for Aukra og Hustadvika	Plan og byggesak	Påbegynt		Ingen kostnader
E – Bærekraftig og mangfoldig natur og miljø				
Gjennomføre kursing av plan- og byggesaksbehandlere om naturforvaltning	Plan og byggesak, Landbruk	Påbegynt		
Sikre friareal og turveier gjennom kartlegging og arealplanlegging	Kultur, Plan og byggesak	Påbegynt		Ingen kostnader

Følge opp og oppgradere offentlig og private avløpsanlegg i tråd med gjeldende avløpsrammeplan	Kommunalteknikk	Påbegynt	Avsatt 11 mill. kr. på investering i 2024
Avslutte bruk av gummigranulat i alle kommunale og klubbeide anlegg, og arbeide for andre miljøvennlige alternativ	Kultur, økonomi, Bygg og eigedom	Påbegynt	Ikke avsatt midler til dette
Ivareta naturmiljøet gjennom restriktiv arealplanlegging i og langs vassdrag, innsjøer, fjorder og sjøområder, herunder vannmiljø	Plan og byggesak, Kultur	Påbegynt	Ingen kostnader
Kartlegge matsvinn i kommunal virksomhet	Oppvekst, Helse og velferd	Ikke startet	Ikke avsatt midler til dette
Iverksette tiltak for å redusere matsvinn i kommunal drift og i innkjøpte tjenester	Oppvekst, Helse og velferd	Ikke startet	Ingen kostnader

Farstad seniorboliger

Tidligere Farstad Omsorgssenter bygges om til Seniorboliger. Farstad seniorboliger etableres i en eksisterende bygning. Prinsippet er at tidligere beboerrom slås sammen slik at det blir leiligheter med stue/kjøkken, bad, gang og soverom i varierende størrelser for de som skal flytte inn.

Utvendig tak skiftes ut og det skal dreneres rundt deler av bygget.

Bygget er opprinnelig fra 1986, så alt av elektriske ledninger, vannledninger mm som ikke er i tilfredsstillende stand skal rives og erstattes.

Hver leilighet vil få eget ventilasjonsaggregat med varmegjenvinner. Spissvarme skjer ved elektrisk ovn. Bad får oppvarming med varmekabler. Varmtvann skal etableres med ringledning der oppvarming skjer i større tanker med varmpumpe «luft til vann» løsning.

Fellesarealer i bygget vil være vaskerom, tørkerom, kjøkken, tv stue, lounge med peis, trimrom mm. Alle fellesareal vi bli oppvarmet via varmegjenvinning i ventilasjonsaggregatet og elektriske varmeovner.

Tiltak/virkemiddel	Avdeling	Klimabudsjett 2024	Kommentar/ finansiering
Prioritere sirkulære løsninger, som reparasjon og gjenbruk fremfor kjøp av nytt ved kommunale	Bygg og eiendom, Helse og velferd	Påbegynt	Ingen kostnader

anskaffelser og byggeprosjekter			
Kreve energigivnlige produkter og tjenester i alle offentlige anskaffelsesavtaler	Bygg og eiendom, økonomi	Påbegynt	Ingen kostnader
Ved kommunale nybygg og renoveringer skal energieffektivisering og fornybar energiproduksjon inngå i prosjektet.	Bygg og eiendom	Påbegynt	

Ny kulturskole

Kommunens rolle er å støtte og samarbeide med næringer med tydelige klimaambisjoner. Det kan kommunen gjøre som innkjøper ved å stille klimakrav og etterspørre innovative løsninger, inngå partnerskap, ta i bruk og utvikle arenaer for dialog og samarbeid og tilrettelegge for testing av ny teknologi og innovative løsninger for å nå klimamålene.

Kommunen skal fremme lokalt samarbeid, og på den måten støtte opp om innovative løsninger og fremtidsrettede næringer som bygger opp under sirkulærøkonomi, arealnøytralitet og utviklingen til et bærekraftig næringsliv i lavutslippssamfunnet.

En stor andel av Kulturskolen bygges med bruk av massivtre. Bygget vil være isolert tilsvarende passivhus standard. Oppvarming skjer med bruk av energibrønner som er etablert på tomten og varmepumper med naturlig kuldemedium. (propan). Varmen fordeles i bygget med gulvarme som gir en jevn og god varme for et godt inn klima. Det er også benyttet rørtyper med et lavere CO₂ avtrykk/utslipp enn det som er standard for bransjen (bluepipe).

Huset skal oppvarmes med et lavtemperaturanlegg som krever mindre energi ved oppvarming.

All belysning i bygget skal være led-belysning.

Tiltak/virkemiddel	Avdeling	Klimabudsjett 2024	Kommentar/finansiering
Kreve energigivnlige produkter og tjenester i alle offentlige anskaffelsesavtaler	Bygg og eiendom, økonomi	Påbegynt	Ingen kostnader
Ved kommunale nybygg og renoveringer skal energieffektivisering og fornybar	Bygg og eiendom, økonomi	Påbegynt	

Torget - lokal stein

Elnesvågen torg fremstår i dag som en stor asfaltert flate. Ny løsning skal inneha møbleringssoner og sitteplasser for opphold og lekeplass for de minste.

Overvannsbehandling i grøntarealer. Det legges opp til gatevarme i noen soner for ferdsel, det skal ikke være gjennomkjøring eller parkering.

Gjenbruk av etablert juletrebot og møbler er under vurdering i prosjektet. Det er enda ikke valgt leverandører for stein, heller, møbler og annet.

Tiltak/virkemiddel	Avdeling	Klimabudsjett 2024	Kommentar/ finansiering
Prioritere sirkulære løsninger, som reparasjon og gjenbruk fremfor kjøp av nytt ved kommunale anskaffelser og byggeprosjekter	Bygg og eiendom, Helse og velferd	Påbegynt	Ingen kostnader
Prioritere fortetting og transformasjon ved planlegging av boligbygging og handels-, service- og tjenestetilbud	Samfunnsutvikling Plan og byggesak	Påbegynt	Ingen kostnader
Legge til rette for økt gange, sykling og bruk av kollektivtransport gjennom arealplanlegging, samarbeid med fylke og stat, og egne tiltak	Samfunnsutvikling, Oppvekst, Plan og byggesak	Påbegynt	Ingen kostnader
Krav om at klimatilpasning skal være et utredningstema i all arealplanlegging og alle utbyggingsprosjekt	Samfunnsutvikling, Bygg og eiendom, Plan og byggesak	Påbegynt	Ingen kostnader
Relevante planer for utbygging, fortetting og transformasjon skal ta hensyn til behovet for åpne vannveier, overordnede blågrønne strukturer, og forsvarlig overvannshåndtering	Plan og byggesak, Kommunalteknikk Landbruk	Påbegynt	Ingen kostnader

Klimatilpassing – vann og avløp

Framtidens VA-system må tilpasses fremtidig klima. Klimaendringene vil mellom annet kunne føre til økning i overløpsdrift og dermed mer forurensning av resipienter. Flere og større flommer og hendelser med overflomming med økt belastning på avløpssystemet kan forventes. Perioder med snøsmeltning og/eller regn på frossen mark kan være spesielt utfordrende med tanke på overvannsavrenning. Det kan føre til økte problemer med tilbakeslag av sjøvann i ledningsnett nær kysten.

For å redusere og motvirke negative effekter av klimaendringer, må en ta hensyn til disse ved planlegging av nye VA-anlegg og ved tiltak på eksisterende anlegg. I Hustadvika kommune sin nye hovedplan for vann og avløp skal klimatilpassing være inkludert som en vesentlig faktor for VA-området i fremtiden.

Innovativt arbeid med sikte på digitalisering og effektivisering av virksomheten er et viktig satsingsområde for å møte fremtidens utfordringer. Hustadvika kommune ønsker å være med på å utvikle kompetanse når det gjelder konkrete klimasmarte løsninger og mer avansert måleutstyr. Nye tekniske løsninger vil blant annet gi oss kjennskap til utviklingen av klimaendringer over tid og bidra til å finne løsninger som trykker grunnleggende samfunnskritiske varer og tjenester.

Knyttet til tiltakene i handlingsdelen arbeides det innen VA-området med å se på muligheter med fordrøyning av overvann lokalt i forbindelse med utbyggingsprosjekter for å redusere belastning på allerede belastede overvannssystemer. Det drives kontinuerlig tilsyn og vedlikehold av kommunens overvannssystemer. Mange bekker og elver er lagt i rør eller kanaler som kan bli for trange når det kommer mer nedbør, eller rør kan gå tette. Det arbeides derfor med å åpne opp bekker eller elver som ligger i rør for å motvirke flom. Det kartlegges og fjernes overvann i fra kommunens avløpssystem. Det skiftes ut kummer som ikke er tette for å hindre overvann inn på kommunens avløpssystem, og bygges flere mindre kommunale slamanlegg for å samle alle private enkeltutslipp som i dag går ut i sjø dårlig rensert eller urensert. Anlegg som er under bygging nå er: Avløpsanlegg Vikan, avløpsanlegg Gaustad, avløpsanlegg Sildnesmyrene og avløpsanlegg Strand. Det gjennomføres tilsyn med alle utslipp i forurensningslovens Kap 12 og 13. Hustadvika kommune har to 100% stillinger som er dedikert denne oppgaven.

Tiltak/virkemiddel	Avdeling	Klimabudsjett 2024	Kommentar/ finansiering
Investere i SD-systemer (sentrale driftsanlegg)	Kommunalteknikk	Påbegynt	Kostnader er på driftsbudsjettet
Relevante planer for utbygging, fortetting og transformasjon skal ta hensyn til behovet for åpne	Kommunalteknikk, plan og byggesak	Påbegynt	Må være planer på dette tidlig i prosjekteringsfase. Kostnader legges på de utløsende tiltak

vannveier, overordnede blågrønne strukturer, og forsvarlig overvannshåndtering			
Bevaring, restaurering eller etablering av naturbaserte løsninger (slik som eksisterende våtmarker og naturlige bekker eller nye grønne tak og vegger, kunstige bekker og basseng mv.) skal foretrekkes. Avvik må begrunnes	Kommunalteknikk, landbruk, plan og byggesak	Påbegynt	Ikke avsatt midler til dette
Følge opp og oppgradere offentlig og private avløpsanlegg i tråd med gjeldende Hovedplaner for vann og avløp	Kommunal- teknikk	Påbegynt	Avsatt 11 mill. kr. på investering i 2024

Biogass-satsing

Å være en klimaklok kommune er et teamarbeid der både kommunen og næringslivet har sentrale roller. Kommunens rolle er å støtte og samarbeide med næringer med tydelige klimaambisjoner. Det kan kommunen gjøre som innkjøper ved å stille klimakrav og etterspørre innovative løsninger, inngå partnerskap, ta i bruk og utvikle arenaer for dialog og samarbeid og tilrettelegge for testing av ny teknologi og innovative løsninger for å nå klimamålene. Kommunen skal delta i samarbeidsprosjekter med lokalt næringsliv og ta i bruk nye innovative løsninger.

Klima-, energi- og miljøplanen ser fremfor alt på kommunen sitt eget energiforbruk, men det vil også spesifiseres tiltak der kommunen har virkemidler for å påvirke andre aktører til energieffektivisering og bruk av klimavennlige energikilder.

Landbruket har store muligheter til å produsere fornybar energi, både til eget bruk, men også som leverandør av klimaløsninger til resten av samfunnet. Kraft, drivstoff og varme basert på landbrukets ressurser gir både gode klimaløsninger og grønn verdiskaping. Kommunen skal tilrettelegge for økt produksjon av fornybar energi i landbruket, blant annet biogass.

Det er etablert to gårdsanlegg for Biogass i kommunen. Anleggene tar imot husdyrgjødsel fra landbruket og slam fra fiskeindustrien og omdanner dette til biorest som spres på jordene og som reduserer behovet for kunstgjødsel. Den biologiske omdanningen gir gass som genereres til strøm og samtidig danner restvarme benyttet til oppvarming. Et industrielt anlegg er under prosjektering på Hustad med samme modell.

Hustadvika kommune ønsker å bidra til at biogassproduksjon gir økt bærekraftig utnyttelse av husholdningsavfall regionalt og lokalt, og vil være en pådriver for biogassproduksjon som medeier av avfallsselskap og stor landbrukskommune. Kommunen ønsker å påvirke næringsliv i regionen til bruk av alternative energikilder, for eksempel naturgass og fjernvarme, ved selv på sikt ta i bruk alternative drivstoffløsninger (naturgass) for kommunale tyngre kjøretøy, og benytte økt bruk av fjernvarme som oppvarming av offentlige bygg.

Tiltak/virkemiddel	Avdeling	Klimabudsjett 2024	Kommentar/ finansiering
Pådriver for biogassproduksjon som medeier av avfallsselskap og stor landbrukskommune	Næringssjef, landbruk	Påbegynt	Ingen kostnader
Pådriver for energitveksling mellom industri og næring	Næringssjef, samfunnsutvikling	Påbegynt	Ingen kostnader
Pådriver for mer fornybar energi til industri og næring	Næringssjef, samfunnsutvikling	Påbegynt	Ingen kostnader
Kartlegge potensial for biogassproduksjon og være pådriver for etablering av biogassanlegg, bruk av gassen og bioresten	Næringssjef, landbruk	Påbegynt	Ingen kostnader
Koordinere og være pådriver for økt utnyttelse av matavfall, husdyrgjødsel, slam fra fiskeindustri og andre organiske ressurser i kommunen til biogassproduksjon	Næringssjef, landbruk	Påbegynt	Ingen kostnader

Holdningsskapende prosjekt

Hustadvika skal være en klimaklok kommune hvor alle deler av samfunnet; innbyggere, næringsliv, organisasjoner, folkevalgte og kommunens virksomhet, bidrar sammen inn i det viktige arbeidet for et lavutslippssamfunn og samarbeider om å ta kloke og gode klima- og miljøvennlige beslutninger.

Omstillingen til et lavutslippssamfunn vil i stor grad berøre folks hverdag. Innbyggere skal få mulighet til å ta del og engasjere seg i arbeid med klimamålene og ha god tilgang til informasjon og kunnskap om arbeidet. Kommunen vil tilrettelegge for lokale

initiativ og utvikle arenaer for dialog og samarbeid. Det er spesielt viktig at barn og unge involveres da de skal leve og arbeide i et framtidig lavutslippssamfunn.

Hustadvika kommune skal ha minst et forbildeprosjekt som synliggjør kommunens ambisiøse klima- og miljøinnsats.

Barn og unge skal prioriteres. Bærekraftig utvikling er et sentralt tema i ramme- og læreplaner. Kunnskapsløftet 2020 sier at skolen skal bidra til at elevene utvikler naturglede, respekt for naturen og klima- og miljøbevissthet. Barnehagene og skolene har en viktig oppgave med å fremme verdier, holdninger og praksis for bærekraftige samfunn. Hustadvika kommune ønsker å legge til rette for at skoler og barnehager gir relevant og konkret opplæring som bidrar til at barn og skoleelever får kunnskap om naturverdier og om hvordan lokalsamfunnet kan bli bærekraftig.

Hustadvika kommune ønsker å støtte opp om tilbud til skoler, SFO og barnehager om klima- og miljøprosjekter i tråd med lære- og rammeplaner. Ulike prosjekter knyttet til utvalgte temaer fra nærmiljøet kan fremme kunnskap, motivasjon og eierskap. Skolene og barnehagene skal ha enkel tilgang til informasjon om utfordringer og miljøoppgaver i kommunen gjennom kommunen sin hjemmeside og andre relevante informasjonsplattformer (f.eks. ulike sosiale medier).

Tiltak/virkemiddel	Avdeling	Klimabudsjett 2024	Kommentar/finansiering
Informere om, arrangere og delta på minst en klima-, energi-, miljøaksjon i året.	Kultur, alle enheter, grendeutvalgene	Påbegynt	Ingen kostnader
Gjennomføre minst ett forbildeprosjekt årlig som synliggjør kommunens ambisiøse klima-, energi- og miljøinnsats.	Alle enheter	Påbegynt	Ingen kostnader
Utarbeide og gjennomføre undervisningsprosjekt i skoler og barnehager om konkrete klima-, energi- og miljørettede tiltak	Alle enheter, skole og barnehage	Påbegynt	Ingen kostnader

Ulike drifts- og investeringstiltak i kommende planperiode vil uten tvil ha betydning for klima, både i positiv og negativ retning, uten at dette drøftes i saksutredningen. I tillegg gjøres det oppmerksom på at kommunen har tatt inn kommentarer i forhold til klima og at dette inngår i budsjett og økonomiplan for 2024–2027. Klima er nevnt under de poster i budsjettet der dette er naturlig. Spesielt nevnes at investeringer i energioptimering, vann og avløp er viktige i denne forbindelse.

Kommunedirektøren vil utvikle dette fokuset i årene som kommer. En vedtatt klima-, energi- og miljøplan med handlingsdel vil gi oss et godt utgangspunkt for klimabudsjettering.

Investeringer i 2023 - 2026 som har klimaeffekt IKKE OPPDATERT

Tall i hele tusen

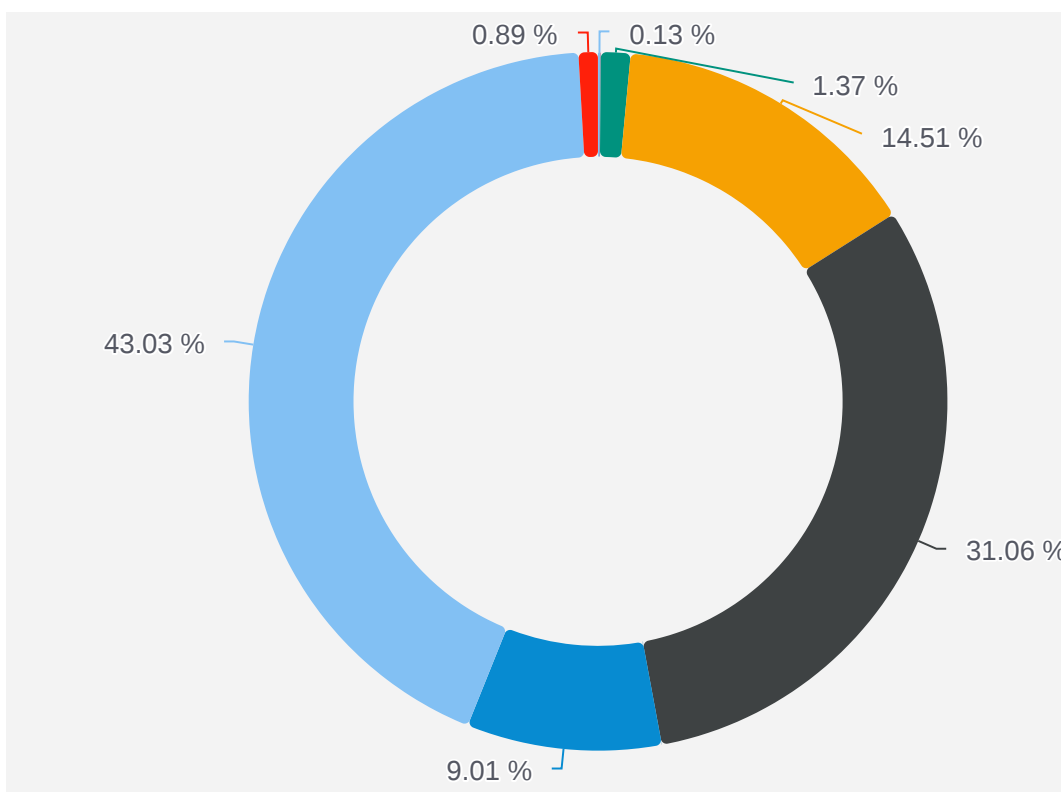
Prosjekt	2024	2025	2026	2027
Hustadvika kulturskole	37 637			
Nytt varmesystem Fræna ungdomsskole	500			
Omsorgsleiligheter Farstad	20 991			
Nytt torg i Elnesvågen	8 500			
Vatn	16 000	10 000	10 000	10 000
Avløp	11 000	11 000	11 000	11 000
Granulathåndtering Kunstgressbaner/Ballbinger	1 000	500		
Gatelys	1 000			
Sum	96 628	21 500	21 000	21 000

Utslipp av klimagasser Hustadvika kommune

Utslipp av klimagasser fører til klimaendringer. Uten å redusere utslippene klarer vi heller ikke bremse klimaendringene og dermed minimere den fysiske klimarisikoen som følger av klimaendringer. Omstillingen til lavutslippssamfunnet krever at klimagassutslippene reduseres kraftig, også i Norge. Vi vil kunne se mer av både avgifter, karbonprising og forbud mot teknologier med utslipp. Dette innebærer en overgangsrisiko for kommunene. Vi kan regne med økte utgifter til klimatilpasning. Nye reguleringer kan treffe kommunens egne utslipp og slik sett påføre kommunen kostnader. Karbonintensive virksomheter som er viktige for kommunen kan oppleve at etterspørsel, inntekter og selskapsverdi påvirkes. Store utslippskilder som kommunen i mindre grad har råderett over, representerer som regel heller ikke stor klimarisiko for kommunen.

Utslipp i prosent for 2021

--

Utvikling utslipp Hustadvika kommune

Under finnes tall fra miljødirektoratet på utviklingen på klimagassutslipp i Hustadvika kommune.

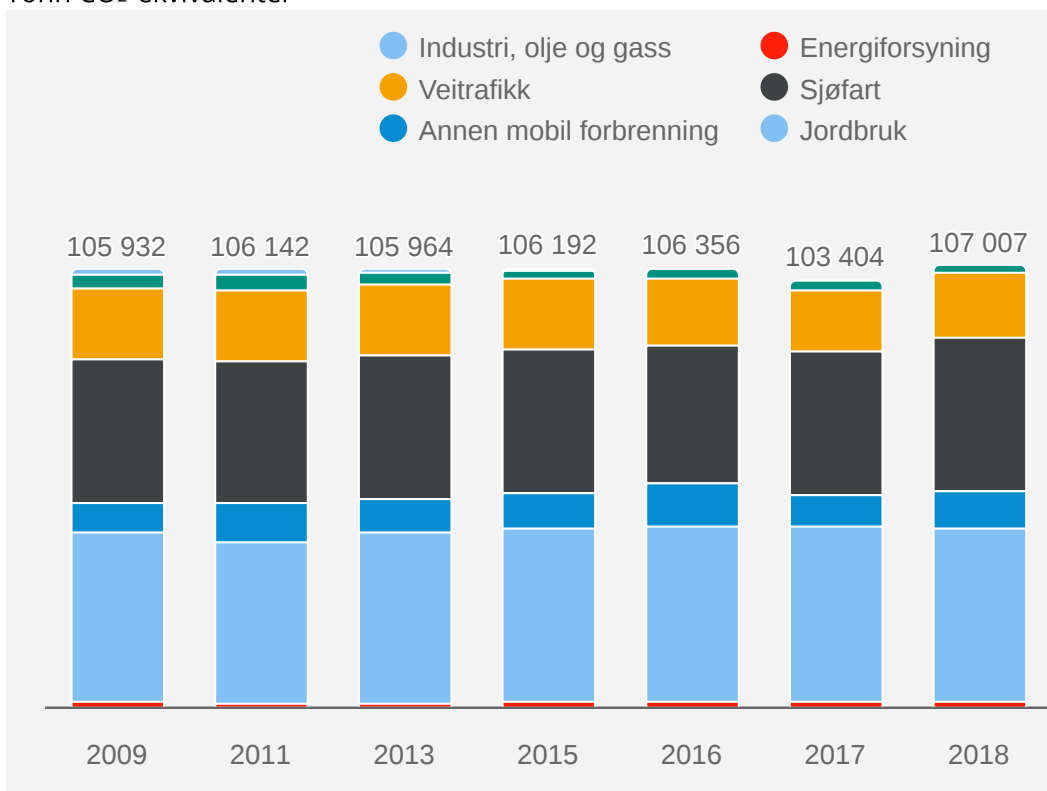
Fordeling utslipp i prosent 2024

Tonn CO₂-ekvivalenter

Sektor	Industri, olje og gass	Energiforsyning	Oppvarming	Veitrafikk	Sjøfart	Luftfart	Annen mobil forburning	Jordbruk	Avfall og avløp
2009	1,0 %	0,0 %	3,3 %	16,3 %	32,6 %	0,0 %	6,9 %	38,9 %	1,0 %
2011	1,2 %	0,0 %	3,5 %	16,2 %	32,5 %	0,0 %	8,9 %	36,8 %	0,9 %
2013	0,7 %	0,0 %	2,8 %	16,2 %	32,6 %	0,0 %	7,7 %	39,1 %	0,9 %
2015	0,4 %	0,0 %	1,9 %	16,2 %	32,5 %	0,0 %	8,5 %	39,5 %	0,9 %
2016	0,4 %	0,0 %	2,1 %	15,3 %	31,5 %	0,0 %	9,6 %	40,2 %	0,9 %
2017	0,2 %	0,0 %	2,1 %	14,6 %	33,7 %	0,0 %	7,2 %	41,2 %	1,0 %
2018	0,0 %	0,0 %	1,8 %	14,8 %	34,7 %	0,0 %	8,5 %	39,4 %	0,9 %
2019	0,0 %	0,0 %	1,5 %	14,2 %	35,0 %	0,0 %	6,6 %	41,8 %	0,9 %

2020	0,0 %	0,0 %	1,6 %	14,9 %	30,5 %	0,0 %	9,1 %	42,9 %	0,9 %
2021	0,1%	0,0 %	1,4 %	14,5 %	31,1 %	0,0 %	9,0	43,0 %	0,9 %

Tonn CO₂-ekvivalenter

Klimaplan

Hustadvika kommune er i gang med utarbeidelse av klimaplan. Denne vil komme til politisk behandling i 2023. Det forventes derfor med å legge inn mål for klimautslipp til denne planen er politisk vedtatt.

Forutsetninger og bakgrunn for kommuneplanens handlingsdel 2024-2027

Hva er en økonomiplan?

Økonomiplanen går over fire år der det første året er årsbudsjettet. I en vedtatt økonomiplan er det kun årsbudsjettet som er bindende for kommunen.

Økonomiplanen skal vise hvordan langsiktige utfordringer, mål og strategier i kommunale og regionale planer skal følges opp.

Økonomiplanen og årsbudsjettet skal vise kommunestyrets prioriteringer og bevilgninger og de målene og premissene som økonomiplanen og årsbudsjettet bygger på. De skal også vise utviklingen i kommunens økonomi og utviklingen i gjeld og andre vesentlige langsiktige forpliktelser. Vedtaket om årsbudsjett skal angi hvor mye lån som skal tas opp i budsjettåret.

Økonomiplanen og årsbudsjettet skal settes opp i balanse og være realistiske, fullstendige og oversiktlige.

Økonomiplanen skal deles inn i en **driftsdel** og en **investeringsdel**.

Økonomiplanen kan inngå i eller utgjøre kommuneplanens handlingsdel etter plan- og bygningsloven § 11-1 fjerde ledd.

Hva er et budsjett?

Årsbudsjettet er bindende for kommunestyret og underordnete organer.

Kommunestyret kan gi et underordnet organ myndighet til å avgjøre at deler av en bevilgning i driftsbudsjettet skal benyttes til å finansiere utgifter i investeringsregnskapet.

Kommunestyret skal endre årsbudsjettet når det er nødvendig for å oppfylle lovens krav om realisme og balanse.

Kommunedirektøren skal minst to ganger i året rapportere til kommunestyret om utviklingen i inntekter og utgifter, sammenholdt med årsbudsjettet. Hvis utviklingen tilsier vesentlige avvik, skal kommunedirektøren foreslå endringer i årsbudsjettet.

Hvis årsregnskapet legges fram med et merforbruk i driftsregnskapet, skal kommunedirektøren foreslå endringer i årets budsjett. Saken skal behandles av kommunestyret senest 30. juni.

Årsbudsjettet skal deles inn i et driftsbudsjett og et investeringsbudsjett og stilles opp på samme måte som økonomiplanen.

Prosess for økonomiplanprosessen 2024 - 2027

Kommuneloven § 14-2 bokstav a) og § 14-3 pålegger kommunene å utarbeide og vedta en økonomiplan som skal omfatte minst de neste fire budsjettår.

Økonomiplanen skal omfatte hele kommunens virksomhet, og gi en realistisk oversikt over sannsynlige inntekter, forventede utgifter og prioriterte oppgaver i planperioden. Økonomiplanen er kommunens viktigste verktøy for å sikre god økonomisk planlegging og styring.

Møter med rammeområdene startet rett over sommeren i år. Det har vært gjennomført møter med alle kommunens 18 rammeområder. Noen har hatt flere møter med kommunedirektøren. I tillegg er det gjennomført mange møter om hvilke behov det er for investeringer i årene som kommer.

Den 14.07.2023 gikk budsjetrundskriv I ut til kommunalsjefer, enhetsledere og hovedtillitsvalgte i Hustadvika kommune.

Den 09.11.2023 ble det avholdt dialogmøte med kommunestyret. Kommunestyret ble her informert om kommunens økonomiske situasjon og om budsjettarbeidet.

Den 23.10.2023 og i møte 7.11.2023 fikk alle enhetsledere informasjon den økonomiske situasjonen per 31.08. og om budsjettarbeidet.

Den 2.11.2022 fikk HTV, HVO, tillitsvalgte og kommuneledelsen informasjon om situasjonen. Eldrerådet og rådet for mennesker med nedsatt funksjonsevne får informasjon senere i november.

I tillegg har kommunestyret fått presentert økonomirapport per 30.04.2023 og 31.08.2023. Rapporten viste et betydelig forventet merforbruk på kommunens rammeområder.

Statsbudsjettet ble lagt fram 06. oktober av Støre regjeringen. Konsekvensen for Hustadvika kommune er innarbeidet i kommunedirektørens forslag til budsjett. Nærmere om statsbudsjettet under.

Budsjetrundskriv II vil bli sendt ut i medio november med foreløpige rammer til rammeområdene. Lederne vil da bli anmodet om å legge inn detaljbudsjettet for 2024 for den enkelte enhet. Frist for å ferdigstille detaljbudsjett vil være 15.12.2023.

Statsbudsjettets påvirkning på den kommunale økonomien - 2024

Kostnadsnøkkelen (Hustadvika kommunes beregnede utgiftsbehov i forhold til snittet i Norge) er i 2024 beregnet til 1,0422 (1,0412). Dette betyr at kommunen får 4,2 (4,1) % mer i utgiftsutjevning enn gjennomsnittskommunen. Dette skjer på grunn av demografi, reiseavstand mm. Fra 2023 til 2024 er det altså en liten økning på denne nøkkelen. I kroner utgjør dette 45 mill. kroner for Hustadvika kommune.

Tilskudd til ressurskrevende tjenester innebærer toppfinansiering av særlig store utgifter for tjenester til den enkelte bruker. Personer som er eldre enn 67 år er ikke omfattet av ordningen.

Kommunens generelle problem med denne ordningen er at refusjonen stopper ved fylte 67 år. Det er et økende antall personer i denne gruppen som blir betydelig eldre enn dette, og det er gledelig, men kommunen får altså ikke refundert utgiftene tilsvarende.

Tilskuddsordningen for ressurskrevende tjenester blir videreført som nå og med 80 % kompensasjonsgrad. Nytt forslag til innslagspunkt for utbetaling av tilskudd for 2024 blir på 1 608 000 kr (1526 000 kr for 2023).

For 2024 vil dette tilskuddet bli inntektsført på den enkelte enhet. Dette vil medføre endring i rammene på de aktuelle enhetene og reduksjon på fellesinntektene.

Netto driftsresultat forventes å bli negativt i 2023, 2024, 2025, 2026 og 2027.

Teknisk beregningsutvalg (TBU) anbefaler et netto driftsresultat på 1,75 % og det er også et vedtatt mål for kommunestyret. Hustadvika kommune var i forrige økonomiplan på vei mot å nå dette målet, men nå er bildet betydelig endret.

Finansutgiftene har økt betydelig, prisstigning og lønnsstigning var høyere enn deflator i statsbudsjettet for 2022, statsbudsjettet for 2023 og 2024 har ikke gitt inntektsløft av betydning for Hustadvika kommune. Rammeområder med merforbruk er økende og tallene er foruroligende. Med de inntektsforutsetningene som er nå, har Hustadvika kommune et for høyt driftsnivå.

Regjeringens kommuneopplegg for 2024

Regjeringens forslag til statsbudsjett for 2024 ble lagt fram 6. oktober 2023.

"Krig, uro og etterverknader av pandemien har råka verdsøkonomien hardt og gjort verda meir utrygg. Prisane har auka og mange har fått trongare økonomi. Regjeringa vil bidra til å få ned prisauken og sikre at folk har ein jobb å gå til. Norge har gode føresetnader for å komme trygt gjennom ei krevjande tid. Arbeidsløysa er låg og prisauken har truleg nådd toppen. Vi er på rett veg.

Tenester nær folk i heile landet er eit grunnleggande mål for regjeringa. Kommunane bidrar til gode levekår og tilgang til grunnleggande tenester i bygd og by i heile Noreg. Regjeringa legg opp til auke i kommunane sine inntekter slik at tenestene kan oppretthaldast og utviklast vidare.

Rekneskapstala for 2022 viser at kommunane er godt rusta, men at det er store variasjonar mellom kommunane. Netto driftsresultatet for sektoren samla var i 2022 på 3,6 prosent, som er godt over anbefalinga på 2 prosent som det Teknisk beregningsutvalg meiner det bør ligge på over tid for sektoren samla. Både kommunane og fylkeskommunane lå over sine anbefalte nivå på henholdsvis 1,75 prosent og 4 prosent.

Disposisjonsfonda ved utgangen av 2022 utgjorde nærmare 100 mrd. kroner, noko som er det høgaste nokon sinne. Variasjonane var større i 2022 enn i føregåande år. Havbruksfondet, høge straumprisar og meirskattevekst, som igjen var særleg knytt til eigarinntekt, påvirket kommuneøkonomien betydeleg i 2022. Dette er forhold som slår ulikt ut hos kommunane og fylkeskommunane. Ved inngangen til oktober var det 12 kommunar i ROBEK, 2 av dei i Møre og Romsdal.

Som tidlegare nemnt så er det store variasjonar mellom kommunane. Om lag ein av fem kommunar hadde negativt netto driftsresultat i 2022. Medianen låg på 2,5 prosent av netto driftsresultat, medan det vekta snittet var på 3,0 prosent.

Skatteinngangen til kommunesektoren ligg an til å bli 4,1 mrd. kroner høgare enn lagt til grunn i Revidert nasjonalbudsjett 2023. Utsiktene til meirskattevekst må sjåast i samanheng med høgare løns- og sysselsetjingsvekst enn venta. Sidan RNB23 har anslaget for kostnadsveksten blitt justert ned frå 5,2 til 4,5 pst. Denne nedjusteringa tilsvarer 3,2 mrd. kroner i lågare kostnader. Høgare skatteinngang og lågare kostnadsvekst tilseier samla sett at kommunesektoren får 7,3 mrd. kroner meir i 2023 enn tiltenkt i Revidert nasjonalbudsjett 2023.

Kommuneopplegget 2024

Regjeringa foreslår ein vekst i kommunesektoren sine frie inntekter på om lag 6,4 milliardar kroner. Den foreslåtte veksten i frie inntekter på om lag 6,4 mrd. kroner er høgare enn øvre grense i intervallet som blei varsla i Kommuneproposisjonen 2024. Det kjem av at veksten i sektoren sine samla pensjonskostnader no er anslått høgare enn til kommuneproposisjonen. Veksten i demografi- og pensjonskostnadene er anslått til om lag 5,9 milliardar kroner.

Primærkommunane sin andel av forventta realvekst i frie inntekter frå 2023 til 2024, frå inntektsnivået i RNB2023, er på om lag 5,1 mrd. kroner. Primærkommunane sin andel av forventta meirkostnadar som følgje av befolkningsutviklinga (demografi) i

2024, som må dekkast av økte frie inntekter, er på omlag 3,1 mrd kroner. Den forventede auken i pensjonskostnader i 2024, utover forventede lønnsvekst, som må dekkast av veksten i dei frie inntektene er på omlag 1,8 mrd for primærkommunane.

Regjeringa varsla i kommuneproposisjonen at veksten kunne ende utanfor det varsla intervallet dersom meirkostnader til demografi og/eller pensjon vart annleis.

Regjeringa har dermed heldt sin lovnad. Veksten sikrar at sektoren får dekt auka kostnader til demografi og pensjon, i tillegg til noko auka handlingsrom til utbygging av tenestetilbodet.

Innanfor veksten til kommunane er 150 millionar kroner begrunna med satsing på psykisk helse og rus, mens 100 millionar kroner er fordelt til dei kommunane som taper mest på modellen for gradert basiskriterium. 300 millionar kroner av veksten til fylkeskommunane er begrunna med omlegging av inntektssystemet. I tillegg kommer 40 millionar kroner til helsestasjon- og skolehelsetenester. Samla beløp som fordelast særskilt til helsestasjon- og skolehelsetenester i 2024 er 1 069,9 mill. kroner. Beløpet frå 2023 er prisjustert, og ytterlegare økt med 40 mil. kroner.

Disse midlene har økt veksten, slik at den samla veksten er 6,44 milliarder kroner."

Samla ramme for tilskudd per grunnskole i landet er for 2024 på 1,33 mrd. Kroner, jf. Tabell c-k i Grønt hefte. Satsen per grunnskole er prisjustert frå 2023 og er 541 317 kroner per grunnskole i 2024.

Tilskuddsordninga for ressurskrevende tenester blir videreført som nå og med 80 % kompensasjonsgrad. Nytt forslag til innslagspunkt for utbetaling av tilskudd for 2024 blir på 1 608 000 kr (1526 000 kr for 2023).

Regjeringa foreslår 3 milliarder kroner i tilsagnsramme for investeringstilskudd til omlag 1 500 heldøgns omsorgsplasser i 2024. Forslaget innebærer en bevilling på 300 millionar kroner i 2024 til å dekke tilsagnsrammen det første året.

Frå 1. august neste år går den maksimale foreldrebetalinga i barnehagen ned frå 3 000 til 2 000 kroner per måned. En familie med et barn vil spare 11 000 kroner i året. For to barn utgjør det nærere 19 000 kroner.

Lavere maksimalpris er et godt grep for å få flere til å bu og jobbe i heile landet. For 189 kommuner i de såkalla sentralitetssone 5 og 6 går prisen ned til 1 500 kroner per måned. Det gir ei innsparing på 16 500 kroner for en familie med et barn og 28 050 kroner for de med to barn.

Hustadvika kommune

I kommunedirektørens budsjettframlegg for 2024 er frie inntekter (ordinær skatt og rammetilskudd) satt til 987,5 mill. kroner i samsvar med forslaget fra regjeringa Støre. Hustadvika kommune har fått en vekst på 4,3 % tilsvarende 40,5 mill. kroner. Dette dekker demografiendringer og satsninger i statsbudsjettet. For Hustadvika

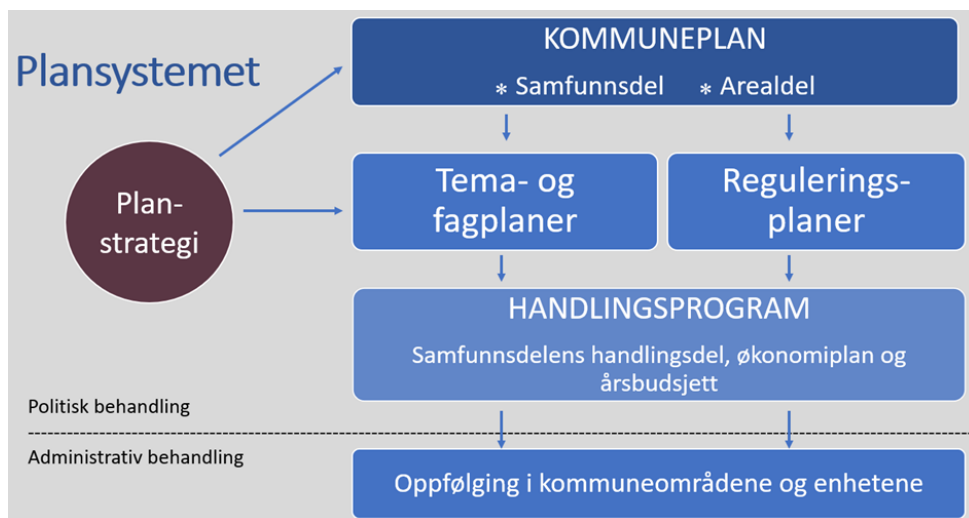
kommune innebærer dette en reduksjon i tilskuddet på grunn av redusert vekst i folketallet i forhold til landet.

Det har vært en sterk kostnadsvekst gjennom 2022 som overstiger forutsetningene som lå til grunn i statsbudsjettet for 2022. Regjeringen sier at dette avviket må dekkes av kommunene selv. I tall utgjør dette forholdet om lag 11 mill. kroner for Hustadvika kommune i reduserte inntekter/økte kostnader. Dette er noe av forklaringen på kommunens utfordringer med å levere en økonomiplan i balanse i årets HØP.

Kommuneplan og økonomiplan

Økonomiplan

Økonomiplanen er **handlingsdelen til kommuneplanen**, og skal vise hvordan kommunestyret prioriterer de økonomiske ressursene for å nå målene i kommuneplanen.

Kommuneloven (§14-4) sier at økonomiplanen skal vise hvordan langsiktige utfordringer, mål og strategier i kommunale planer skal følges opp. Ny kommunelov åpner opp for at kommunene kan utarbeide en økonomiplan som samtidig fungerer som handlingsdel til kommuneplanen. Plan- og bygningslovens krav til offentlig høring og ettersyn av økonomiplanens handlingsdel før kommunestyrets behandling er nå 14 dager (jf. Pbl §11-4).

Økonomiplanen er bindeleddet mellom den overordnede kommuneplanleggingen og årsbudsjettet. Føringerne fra kommuneplanen skal finnes igjen i økonomiplanen, som igjen skal konkretiseres videre i årsbudsjettet. Dette vil legge en god ramme for et velfungerende kommunalt plansystem framover.

Kommunal planstrategi

Kommunal planstrategi er et verktøy for kommunestyret til å drøfte og prioritere planoppgaver på overordnet nivå i kommunestyreperioden (Plan- og bygningsloven § 10-1). Etter loven skal planstrategien vedtas av kommunestyret senest ett år etter at det nye kommunestyret er konstituert.

Planstrategien vil være et hjelpemiddel for de folkevalgte til å avklare hvilke planoppgaver som skal prioriteres i perioden 2024-2027 for å møte Hustadvika kommunes behov. Det skal vurderes både interne og eksterne utfordringer og utviklingstrekk som kan få betydning for kommunens strategiske valg knyttet til ønsket utvikling. Dette vil omfatte kommunens rolle både som samfunnsutvikler og tjenesteleverandør.

Gjennom arbeidet med planstrategien er fokuset på at planleggingen skal være behovsstyrt og ikke gjøres mer omfattende enn nødvendig.

Kommuneplan

Kommuneplanen er kommunens overordnede styringsdokument. Den gir rammer for virksomhetenes planer og tiltak, og planer for bruk og vern av arealer i kommunen. Kommuneplanen skal brukes strategisk som en oversiktsplan. Dette er en videreføring og presisering av den funksjon kommuneplanleggingen skal ha etter tidligere lov.

Alle kommuner skal ha en kommuneplan. En samlet kommuneplan består både av en samfunnsdel med handlingsdel og en arealdel. Kommunen bestemmer gjennom vedtak av kommunal planstrategi om kommunen skal gjennomføre en full kommuneplanrevisjon av alle delene, eller om bare deler av kommuneplanen skal revideres, og hva revisjonen skal gå ut på.

Kommuneplanen gjelder ikke bare kommunens egen virksomhet, men skal fange opp de hensyn som er viktige for utvikling av kommunesamfunnet og forvaltningen av arealressursene. Det er relativt vide rammer for hvordan kommuneplanen kan brukes.

Det er et viktig prinsipp at kommunen i sin planlegging skal ivareta både kommunale, regionale og nasjonale mål, interesser og oppgaver og at all kommunal planlegging skal legge statlige og regionale pålegg og retningslinjer til grunn. De framkommer blant annet gjennom nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging, statlige planretningslinjer og planbestemmelser

Nasjonale forventninger

Regjeringen legger hvert fjerde år fram nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging for å fremme en bærekraftig utvikling i hele landet. De nasjonale forventningene skal følges opp i kommunenes arbeid med planstrategien og planer, og legges til grunn for statlige myndigheters medvirkning i planleggingen.

Regjeringen ønsker å formidle den nasjonale prioriterte politikken på en tydelig måte, slik at planleggingen i kommuner kan skje effektivt og til beste for innbyggerne i hele landet. Samtidig styrker regjeringen det lokale selvstyret i planleggingen. Det betyr at kommunen får økt ansvar for å sikre nasjonale og viktige regionale interesser. Regjeringen ønsker at lokal samfunns- og arealplanlegging skal være basert på åpen

dialog mellom alle parter, der også staten deltar. Et viktig skritt på veien er de nasjonale forventningene.

Regjeringen legger vekt på at vi står overfor **fire store utfordringer**:

- Å skape et bærekraftig velferdssamfunn
- Å skape et økologisk bærekraftig samfunn gjennom blant annet en offensiv klimapolitikk og en forsvarlig ressursforvaltning
- Å skape et sosialt bærekraftig samfunn
- Å skape et trygt samfunn for alle

FNs bærekraftsmål

Regjeringen har bestemt at FNs 17 bærekraftsmål, som Norge har sluttet seg til, skal være det politiske hovedsporet for å ta tak i vår tids største utfordringer, også i Norge. Det er derfor viktig at bærekraftsmålene blir en del av grunnlaget for samfunns- og arealplanleggingen.

FNs bærekraftsmål

FNs bærekraftsmål er verdens felles arbeidsplan for å utrydde fattigdom, bekjempe ulikhet og stoppe klimaendringene innen 2030. FNs bærekraftsmål består av til sammen 17 mål og 169 delmål, og gir en felles global retning for land, næringsliv og sivilsamfunn.

Bærekraftig utvikling handler om å ta vare på behovene til mennesker som lever idag, uten å ødelegge fremtidige generasjoners muligheter til å dekke sine behov. Bærekraftsmålene gjelder for alle land, og regjeringen har forpliktet Norge til å arbeide for å nå målene. Kommunene er sentrale aktører i arbeidet med bærekraftsmålene, og regjeringen har kommet med tydelige forventninger om at kommunene legger FNs bærekraftsmål til grunn for samfunns- og arealplanleggingen.

Hustadvika kommune har valgt ut seks bærekraftsmål som de mest vesentlige å arbeide med i den første kommuneplanperioden.

Kunnskapsgrunnlaget

Hustadvika kommune gjennomfører høsten 2020 en nullpunksmåling i regi av Bærekraftsfylket Møre og Romsdal. Denne skal gi oss et kunnskapsgrunnlag for videre utvikling og prioritering av aktiviteter knyttet til implementering av FNs bærekraftsmål.

Nullpunksmålingen består av indikatorer som gir byer og lokalsamfunn en konsistent og standardisert metodikk for å bli et smartere og mer bærekraftig lokalsamfunn. Indikatorene gir et samlet bilde av Hustadvika kommunes innsats innenfor de tre dimensjonene økonomisk, miljømessig og sosial bærekraft. Kunnskapsgrunnlaget gjør det mulig for kommunen å måle framgang over tid og sammenligne innsatsen med andre byer og lokalsamfunn nasjonalt og internasjonalt.

Kommuneplanens handlingsdel

Mål, delmål og strategier i kommuneplanens samfunnsdel

Hustadvika kommune sin kommuneplan – **samfunnsdelen**, er kommunens styringsdokument. Den peker ut den langsiktige utviklingen i Hustadvika og angår derfor alle som bor, jobber og lever her.

Mål, delmål og strategier for kommunesamfunnet som helhet og som organisasjon finner vi i kommuneplanen.

Kommuneplanens samfunnsdel handler om hvordan Hustadvika kommune skal utvikle tjenestene, legge til rette for samfunnsutvikling og løse oppgavene best mulig fram mot 2032. Strategiene sier noe om hvordan vi skal utvikle kommunen vår slik at vi når målene i samfunnsdelen.

Kommuneplanens samfunnsdel ble enstemmig vedtatt i kommunestyremøtet den 17. september 2020 (PS 70/2020), med de forslag som kom frem og vedtatt i møtet. Endringene er inkludert i planen.

Gjennomgående hensyn

Enkelte temaer går på tvers av de enkelte tjeneste- og utviklingsområdene og er sentrale for kommunens utvikling. Disse gjennomgående temaene påvirker og påvirkes av prioriteringer og må tas hensyn til i all planlegging. Nedenfor beskrives de gjennomgående hensynene som Hustadvika kommune legger vekt på. Sammen med de seks utvalgte bærekraftsmålene skal de gjennomgående temaene være med når samfunns mål fastsettes og veivalg og tiltak prioriteres.

Folkehelse

Befolkningens helse og livskvalitet, og en rettferdig fordeling av denne, er avgjørende for bærekraften i et samfunn. Kommunene er pålagt å fremme folkehelse gjennom folkehelseloven. Folkehelsearbeid innebærer å svekke det som medfører helserisiko, og styrke det som bidrar til bedre helse. Oppgavene omfatter forebygging av psykisk og somatisk sykdom, legge til rette for trivsel og bidra til å beskytte befolkningen mot faktorer som kan ha negativ innvirkning på helsen. Innsatsen skal også bidra til utjevning av sosiale forskjeller som direkte eller indirekte påvirker helsen.

Folkehelsearbeidet i Hustadvika kommune har som mål å skape gode levekår for innbyggerne og forme et lokalsamfunn som er godt å bo i hele livet. Viktige stikkord er fellesskap, trygghet, inkludering og deltakelse i lokalsamfunn, arbeidsliv og kulturliv. Dette krever en bred tilnærming på mange områder og et tydelig fokus i all samfunnsplanlegging; i utvikling, forvaltning og tjenesteyting.

Klima og miljø

Innen midten av dette århundret må Norge omstilles å bli et lavutslippssamfunn. Dette krever sparing og omlegging av energi i alle sektorer. Kommunene forventes å ta en aktiv rolle og være pådriver i denne omstillingen. Hustadvika kommune vil planlegge areal og transport slik at klimautslippene blir minst mulige. Vi vil benytte lowverk og utbyggingsavtaler for å redusere energibruk og klimagassutslipp fra byggene våre, og på den måten føre an lokalt. Norske kommuner har også et ansvar for tilpasning til konsekvensene av klimaendringer. Hustadvika kommune tilpasser kommuneutviklingen og tjenesteytingen til forventede klimaendringer og er spesielt oppmerksom på dette i arealplanleggingen, forvaltningen av kommunaltekniske anlegg, og i bevaringen av viktige kulturminner.

Areal

Hustadvika kommune har en unik natur med verdifulle jordbruksarealer og en lang kystlinje. Økonomiske interesser utfordrer daglig natur- og rekreasjonsverdier. Hustadvika kommune legger vekt på en bærekraftig arealutnyttning som muliggjør vekst og samtidig ivaretar primærnæringene, naturmangfoldet og rekreasjonsområdene. Innenfor disse områdene kan det være motstridende interesser som må vurderes grundig og balanseres godt. Jordvern skal være førende for utviklingen av kommunen.

Likeverd

Alle mennesker er like verdifulle og skal sikres like muligheter og rettigheter til samfunnsdeltakelse uavhengig av kjønn, alder, funksjonsevne, legning og sosial, geografisk, kulturell, religiøs og språklig bakgrunn. Dette innebærer blant annet et samfunn med universell utforming. Tjenesteytingen skal gjennomføres på en måte som ivaretar grunnleggende behov for anerkjennelse, og slik at resultatet fører til likeverdige og gode liv. Hustadvika kommune legger vekt på at tjenester tilpasses individuelle behov og ivaretar den enkeltes verdighet.

Innovasjon

Demografiske endringer, voksende forventninger fra innbyggerne, uventede hendelser og miljøutfordringer er blant de utfordringer kommunene står overfor og som gjør det nødvendig å satse på nytenking og innovasjon. Samfunnsutfordringene krever nytenking innen alle sektorer i kommunen. Hustadvika kommune skal kontinuerlig lete etter bedre måter å løse oppgavene på, både for å utnytte ressursene på en bedre og mer effektiv måte og for å sikre kvaliteten på kommunale tjenester i fremtiden. Digitalisering vil være et viktig innsatsområde.'

Beredskap

Kommunen har en plikt til å ivareta befolkningens sikkerhet og trygghet. Plikten omfatter kommunen som myndighet innenfor sitt geografiske område, både på land og ved sjøen, som virksomhet og som pådriver overfor andre aktører. Hustadvika kommune arbeider systematisk og helhetlig med samfunnssikkerhet på tvers av sektorer i kommunen. Målet er å redusere risiko for tap av liv eller skade på helse,

miljø og materielle verdier. Kommunens beredskap er basert på en helhetlig risiko- og sårbarhetsanalyse, hvor sannsynligheten for uønskede hendelser og konsekvenser av disse vurderes. En viktig del av beredskapsarbeidet er å identifisere og iverksette forebyggende tiltak. Noe av det som treffer oss er vanskelig å forutse og planlegge for. Da er det viktig at vi som organisasjon evner å omstille oss, og løse disse oppgavene.

Innsatsområder

Kommuneplanen har **8 hovedmål**, flere **delmål** og en rekke **strategier**. De er gruppert i følgende innsatsområder:

1. Samfunnsutvikling
2. Arbeid og næring
3. Kultur, frivillighet, idrett og friluftsliv
4. Helse
5. Oppvekst
6. Samferdsel og infrastruktur
7. Natur og miljø
8. Kommuneorganisasjonen

Målsetninger i kommuneplanen

Målene er gruppert i 8 innsatsområder. Hvert av **målene** blir brutt ned til **delmål** – «slik vil vi ha det», og **strategier** – «slik gjør vi det».

Samtlige mål i denne planen er med hensikt skrevet i nåtid; som en beskrivelse av situasjonen slik vi har en ambisjon om at Hustadvika kommune skal være.

1. Samfunnsutvikling

MÅL: Hustadvika kommune er et fremtidsrettet samfunn som ivaretar naturgitte fortrinn og kulturell identitet, og som har levende lokalmiljøer. Kommunen har høy bosteds-, arbeids- og besøksattraktivitet. Kommunen legger til rette for bo- og blilyst!

DELMÅL – SLIK VIL VI HA DET	SLIK GJØR VI DET
1.1. Hustadvika kommune har innbyggerne god livskvalitet gjennom hele livet	<ul style="list-style-type: none"> • Sørge for et livsfaseperspektiv i tjenester og samfunnsutvikling • Sikre trygg og sunn oppvekst som legger til rette for et godt voksenliv • Stimulere til deltagelse i arbeids- og samfunnsliv

	<ul style="list-style-type: none"> • Aktivt fremme inkludering og likeverd, og motvirke utenforskap • Legge til rette for fysisk aktivitet, mangfoldig kulturliv og helsefremmende tiltak • Tilpasse reformen «Leve hele livet» sine løsninger til lokale forhold
<p>1.2. Hustadvika kommune har gode og livskraftige bygdesamfunn og tettsteder</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Bevarer, bruker og utvikler kommunens natur- og kulturressurser • Vi legger til rette for samhold og lokal tilhørighet • Vi stimulerer til lokalt næringsliv • Videreutvikle eksisterende tettsteder som møteplasser, handelssteder og arenaer for opplevelse og kultur tilpasset stedenes egenart og skala • Areal- og boligplanlegging som legger til rette for aktivitet og sosiale møteplasser • Gjennomfører nærmiljøtiltak i samarbeid med frivillige lag og organisasjoner
<p>1.3. Hustadvika kommune har et attraktivt og levende kommunesenter</p>	<p>Følge opp tettstedsprogrammet sine anbefalinger for utvikling av et kommunesenter for innbyggerne i hele kommunen:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Gjør Elnesvågen til et naturlig sentrum i Hustadvika 2. Knytt Elnesvågen til historien, fjorden og landskapet 3. Vær aktiv i Elnesvågen 4. Riktig lokalisering, sambruk og flerbruk gir gode tjenester, god økonomi og god stedsutvikling 5. Bygg bymessig og variert i sentrum med aktive førsteetasjer

	<p>6. Gjør det attraktivt å gå og sykle til sentrum og sett bilen på rett plass</p> <p>7. Gjør fylkesveien til en bygata gjennom en trinnvis utvikling</p> <p>8. Styrk handels-, sørvis og aktivitetstilbudet i sentrum</p> <p>9. Tilby gode og effektive kommunale tjenester i kommunesenteret</p> <p>10. Legg til rette for ulike boligtyper som bringer folk sammen</p>
<p>1.4. Hustadvika kommunes arealutvikling muliggjør vekst, gir bomuligheter, og ivaretar samtidig natur- og rekreasjonsverdier for framtidige generasjoner</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Konsentrert utbyggingsmønster med samordnet areal- og transportplanlegging er førende for fremtidige planer for utbygging • Planmessig avsetning av områder for spredt boligbebyggelse • Verdifulle kulturminner og -verdier ivaretas, samtidig som det skal være rom for nytenkning • Benytte samarbeidspotensiale med nabokommuner for å nå felles mål
<p>1.5. Hustadvika kommune har en befolkningsvekst som gir mangfold og balanse mellom ulike aldersgrupper</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Legge til rette for en befolkningsvekst med både fødselsoverskudd og netto tilflytting • Fremme god demografisk balanse aldersmessig og mellom yrkesaktiv og ikke-yrkesaktiv del av befolkningen • Benytte boligutvikling som drivkraft for folketallsvekst

<p>1.6. Hustadvika kommune har trygge, sunne og attraktive bomiljø for alle i hele kommunen</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Boligmassen og bomiljøene tilpasses alle aldersgrupper med variasjon i prisnivå, utforming og størrelse • Har en aktiv, tydelig og politisk styrt boligpolitikk for å sikre differensiert boligbygging • Bomiljøene baseres på universell utforming og prinsippene for livsløpsstandard • Boligmiljøene planlegges med miljøvennlig og sikker transport, gode utearealer og god tilgang på grønnstruktur
<p>1.7. Hustadvika kommune har et levende og åpent lokaldemokrati som bidrar til helhetlige, forutsigbare og fremtidsrettede løsninger</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Åpne beslutningsprosesser og dialog med innbyggerne og medvirkning i planlegging og tjenesteutvikling • Helhetlige vurderinger legges til grunn for enkeltavgjørelser • Fremme politisk deltakelse, medvirkning og demokratiforståelse i alle aldersgrupper og samfunnslag • Fremme inkludering på alle samfunnsarenaer

2. Arbeid og næring

MÅL: Hustadvika kommune har et økonomisk og miljømessig bærekraftig næringsliv og høy sysselsetting

DELMÅL – SLIK VIL VI HA DET	SLIK GJØR VI DET
<p>2.1. Hustadvika kommune har høy sysselsetting</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Aktiv innsats for å inkludere flest mulig i arbeidslivet gjennom tett samarbeid med NAV og andre lokale og regionale aktører om

	<p>utvikling av offentlige og private arbeidsplasser</p> <ul style="list-style-type: none"> • Innsats for trening i praktiske og teoretiske ferdigheter i skolen og tilpassede arbeidsplasser som forberedelse til arbeidslivet • Innsats for å rekruttere nødvendig arbeidskraft i kommunen vår
<p>2.2. Hustadvika kommunes næringsliv har god innovasjonskraft og vekstevne</p>	<p>Næringsoffensiv innsats i form av:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tilrettelegge arealer og infrastruktur • Dialog og effektiv saksbehandling • Gode medvirking- og involveringsprosesser, og forutsigbart planverk • Støtte opp om kompetansemiljøer/ «klynger» • Bidra til god samhandling i handelsnæringen • Støtte opp om innovasjon og entreprenørskap i skole og næringsliv • Jordvern
<p>2.3. Hustadvika kommune har et ressursbasert næringsliv som er miljøvennlig og tilpasset kommunens egenart</p>	<p>Næringsutvikling med fokus på:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Fiskeri og havbruk • Landbruk • Reiseliv • Mineralressurser
<p>2.4. Næringsutviklingen ivaretas på en bærekraftig måte</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Varsomhet ved risiko, usikkerhet og irreversible prosesser i naturen og miljøet. Førre var prinsippet skal ivaretas • Sikker evaluering av naturverdier og konsekvenser, slik at planer og vedtak er kunnskapsbasert • Bevaring av biologisk mangfold

	<ul style="list-style-type: none"> • Folkelig deltakelse i beslutningsprosesser • Globalt perspektiv, hvor både miljøet på land, i luft og i sjø skal ivaretas • Klimaperspektiv
2.5. Hustadvika kommune er en del av Molderegionen	<ul style="list-style-type: none"> • Regionalt samarbeid om strategisk næringsutvikling, arealutvikling, infrastruktur og markedsføring • Delta i regionale satsingsprosjekter
2.6. Administrasjonen i Hustadvika kommune er åpen og tilgjengelig for innbyggerne	<ul style="list-style-type: none"> • Gode digitale løsninger videreutvikles • Vi gir god og tilstrekkelig veiledning til innbyggerne • Det er tilstrekkelig åpent for publikum på hverdager • Saksbehandlingen er rask og av høy kvalitet • Utvikle samskappingsarenaer

3. Kultur, frivillighet, idrett og friluftsliv

MÅL: Hustadvika kommune har et mangfoldig aktivitetstilbud som engasjerer bredt og stimulerer til deltagelse. Frivilligheten er en betydningsfull og høyt verdsatt bidragsyter i lokalsamfunnet. Hustadvika kommune ivaretar vår felles kulturarv

DELMÅL – SLIK VIL VI HA DET	SLIK GJØR VI DET
3.1. Hustadvika kommune har et levende kulturliv hele året – som bidrar til livskvalitet og tilhørighet	<ul style="list-style-type: none"> • Bruke kunst og kultur aktivt i utvikling av kommunen • Arbeide for å realisere kulturbygg i kommunesentret • Sørge for sentralt plasserte folkebibliotek med egnede lokale, gode åpningstider og et innhold av høy kvalitet. Det skal legges til rette for videre bibliotekdrift i Eide sentrum

	<ul style="list-style-type: none"> • Fremme mangfold; ha et kulturtilbud tilpasset og tilgjengelig for alle, med gode møte -og formidlingsplasser i det offentlige rom • Sørge for tilgang til opplæring i kunst og kultur for barn og unge • Samarbeide med frivillige organisasjoner, lokale kunstnere, næringsliv og andre eksterne aktører • Fremme økt kulturaktivitet, og støtte opp om innovative ideer og initiativ
<p>3.2. Hustadvika kommune har kunnskap om lokal kulturarv</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Kartlegge og formidle vår felles kulturarv • Bevare, forvalte og formidle kulturminner • Tilrettelegge og ta vare på friområder som også ivaretar kulturminneverdier • Skriftlig formidle kulturarven, som for eksempel gjennom bygdebøker og Gammalt frå Fræna og Eide
<p>3.3. Hustadvika kommune legger til rette for idrett og fysisk aktivitet for alle</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Formidle mulighetene for fysisk aktivitet inne og ute og inspirere til deltagelse • Innsats for å aktivisere mennesker i alle aldre og med ulike forutsetninger • Ivareta barn, unge og mennesker med nedsatt funksjonsevne • Bidra til at personer med innvandrerbakgrunn integreres i idrett- og friluftsliv • Utvikle og vedlikeholde idrettsparker/-anlegg og tilrettelegge for mangfold og uorganisert aktivitet • Tilrettelegge for nærmiljøanlegg for

	<p>organisert og uorganisert aktivitet</p> <ul style="list-style-type: none"> • Aktivt samarbeid med idrettsrådet, friluftsrådet og aktivitetsråd, og frivillige lag og organisasjoner
<p>3.4. Hustadvika kommune tilrettelegger for naturopplevelser og rekreasjon for alle, både på fjellet, i strandsonen og i nærmiljøet</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Ivareta allmennhetens rettigheter og plikter i henhold til frilufslovens bestemmelser • Sikre sammenhengende grønnstruktur og naturområder for fremtiden. • Statlig sikre og tilrettelegge nye friområder og forhindre gjengroing av eksisterende. • Øke tilgjengeligheten til friluftsområder og strandsonen ved å forbedre adkomster, parkering, toalett og renovasjon • Etablere universelt utformede stier på utvalgte områder og gjennomføre skilting og merking • Kyststier og trimløyper videreutvikles • Bidra til å utvikle padleled for å synliggjøre turmuligheter ved kysten
<p>3.5. Hustadvika kommune stimulerer til økt frivillighet innen kulturliv, idrett og humanitær virksomhet</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Fremme det frivillige organisasjonslivet som arena for trivsel, engasjement og læring og livskvalitet • Sørge for at lokal aktivitet i nærområdene opprettholdes • Nært samarbeid med frivillige, lag- og organisasjoner • Stimulere til og støtte nyetableringer

3.6. Hustadvika kommune tilrettelegger for at **alle** trossamfunn og ikke-religiøse samfunn er integrert i samfunnslivet

- Sørge for et godt samarbeid med trossamfunn og ikke-religiøse samfunn der alle livssyn likestilles
- Trossamfunnenes og ikke-religiøse samfunns barne- og ungdomsarbeid styrkes som en viktig del av kultur- og forebyggende arbeid i kommunen
- Forvalte kirkegårdene parkmessig og bygge ut i takt med behovet
- Legge til rette for gravferdsseremonier for alle trossamfunn og ikke-religiøse samfunn

4. Helse

MÅL: Innbyggerne i Hustadvika kommune opplever mestring og livskvalitet i hverdagen, samt kvalitet på kommunens helse-, sosial og omsorgstjeneste

DELMÅL – SLIK VIL VI HA DET	SLIK GJØR VI DET
4.1. Hustadvika kommune preges av folkehelsearbeid i alle enheter	<ul style="list-style-type: none"> • Satsing på forebyggende arbeid og tidlig innsats i alle aldersgrupper • Legge til rette for en helsefremmende oppvekst • Helhetlig tenkning i hele livsløpet, inklusive universell utforming og et aldersvennlig samfunn • Kunnskap om folkehelseutfordringene som grunnlag for tiltak for å utjevne sosiale helseforskjeller • Systematisk skade- og ulykkesforebyggende arbeid • Forebygging av sykdom og fremme helse, inkludering og mestring i alle aldersgrupper • Tilrettelegging av møteplasser for aktivitet og deltakelse

	<ul style="list-style-type: none"> • Samarbeid med frivillige, næringsliv og andre
<p>4.2. Hustadvika kommune planlegger og gjennomfører helse-, sosial og omsorgstjenestene etter brukernes behov</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Tilrettelegge for aktiv brukermedvirkning • Gjennomføre brukerinvolvering med råd og brukerrepresentasjon • «Hva er viktig for deg» er førende for brukermedvirkningen • Sikre det beste effektive omsorgsnivået (BEON-prinsippet), slik at den enkelte tjenestemottaker mestrer eget liv mest mulig selvstendig – både fysisk, kognitivt og sosialt, i samspill med kommunale tjenester
<p>4.3. Hustadvika kommune sine helse-, sosial og omsorgstjenester planlegges og gjennomføres med kvalitet</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Samordne og koordinere tjenestene slik at de leveres etter prinsippene for pasientsikkerhet, samt at fastlegene er en integrert del av helsetjenesten • Samarbeide med kunnskaps- og forskningsmiljøer i utvikling av tjenestene, og sørge for at kommunens praksis er kunnskapsbasert • Sørge for at kommunens medarbeidere og ledere har oppdatert fag- og forbedringskompetanse • Utvikle bruk av velferdsteknologi, slik at det kan bidra til økt mestring, trygghet, selvstendighet og livskvalitet • Utvikle en heltids- og mestringskultur
<p>4.4. Hustadvika kommune styrker innbyggernes mestring i alle livsfaser</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Ta i bruk hverdagsmestring som tankesett i tjenestene,

	<p>enhetene og befolkningen ellers</p> <ul style="list-style-type: none"> • Sikre oversikt over behov for rehabilitering og habilitering • Gi et balansert tilbud mellom institusjon og hjemmetjenester • Tilrettelegge for at innbyggerne skal kunne bo lengst mulig i eget hjem • Ha tilstrekkelig antall sykehjemsplasser eller heldøgns omsorgstjenester slik at de er tilgjengelig for den enkelte når behovet oppstår • Samarbeide med private aktører for å kunne tilby varierte boliger i ulike livsfaser • Boligsosial innsats som fremmer mestring og reduserer sosiale helseforskjeller • Ha tilrettelagte omsorgsboliger tilgjengelige for innbyggere som trenger det
<p>4.5. Hustadvika kommune samarbeider med frivilligheten</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Legge til rette for et aktivt lokalsamfunn hvor kultur og deltagelse i frivillig arbeid oppleves som positivt og engasjerende • Bidra til et godt samarbeid med frivillige organisasjoner, med frivilligsentralen, pårørende og enkeltpersoner • Legge til rette for rekruttering av frivillige • Jobbe for å bedre offentlig transportordning

5. Oppvekst

MÅL: Barn og unge i Hustadvika kommune har en trygg, sunn og utviklende oppvekst som gjør at alle får et godt voksenliv med deltagelse i samfunns- og arbeidsliv

DELMÅL – SLIK VIL VI HA DET

5.1. I Hustadvika kommune opplever barn og unge **trygghet, mestring, utvikling og læring**

SLIK GJØR VI DET

- FNs barnekonvensjon legges til grunn når helhetlige tjenester til barn og unge utformes i kommunen
- Alle elever har rett og plikt til grunnskoleopplæring, og opplæringen skal tilpasses elevens evner og forutsetninger
- Tilrettelegge arenaer for mestring og meningsfull fritid for alle
- Innsats for helsefremmende og inkluderende læringsmiljø i kulturskolen, barnehager og skoler
- Kulturskolen tilbyr opplæring i kunst- og kulturfag som bidrar til å ikke bare utdanne, men danne hele mennesket i alle livets faser – barn, unge og eldre
- Legger til rette for gode og trygge formidlingsarenaer
- Tilrettelegge god overgang mellom barnehage og skole
- Barnehager og skoler bidrar til et godt grunnlag for videre utdanning, arbeid og samfunnsdeltagelse
- Bidra til at barn og unge medvirker i beslutninger som gjelder dem selv
- Tidlig tverrfaglig innsats overfor barn, unge og familier med behov
- Forebygging og tidlig mobilisering for å hindre bruk av alkohol og andre rusmidler hos barn og unge
- Aktiv innsats for bekjempelse av mobbing
- Tilby livsmestringskonsept for barn og ungdom der vi styrker den enkeltes robusthet og bevissthet, og fremmer robuste og byggende relasjoner - trygge klassemiljø, inkluderende skolekulturer

	<p>og bærekraftige lokalsamfunn</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tilrettelegge for naturopplevelser
<p>5.2. Arbeidet med barn og unge i Hustadvika kommune bidrar til utjevning av sosiale helseforskjeller, redusere konsekvenser av økonomiske forskjeller og stabile boforhold blant barnefamilier</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Bidra til at barn og unge utvikler god helse gjennom fysisk, kognitiv, sosial og følelsesmessig stimulering • Barn og unge har en meningsfull fritid og et godt utbygd fritidstilbud • Kulturskolen har ordninger for å utjevne sosiale og økonomiske forskjeller blant familier • Tilrettelegge for sosiale møteplasser som muliggjør nettverksbygging og sosiale relasjoner for barn, unge og familier • Godt organisert og velfungerende tverrfaglig samarbeid i kommunen og bidra til at de som trenger ekstra støtte opplever at beslutninger fattes i samråd med dem selv • Fleksible og tilrettelagte avlastningstilbud til familier med særlig tyngende omsorgsoppgaver
<p>5.3. Hustadvika kommune fremmer god livskvalitet</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Vi arbeider for inkludering i trygge og gode miljø • Vi arbeider forebyggende med psykisk og fysisk helse • Vi arbeider for en helsefremmende oppvekst • Vi stimulerer og legger til rette for fysisk utfoldelse, aktivitet og kreativitet • Vi involverer barn og unge i all planlegging og forvaltning • Vi stimulerer og legger til rette for livsmestring i alle deler av livet

- Vi jobber aktivt for å hindre frafall i videregående skole

6. Samferdsel og infrastruktur

MÅL: Hustadvika kommune har en fremtidsrettet infrastruktur og et transportsystem som er brukervennlig og miljøvennlig.

DELMÅL – SLIK VIL VI HA DET	SLIK GJØR VI DET
6.1. Hustadvika kommune har et transportsystem som er trafikksikkert og bidrar til omstilling til lavutslippssamfunnet	<ul style="list-style-type: none"> • Fremme miljøvennlige transportformer som erstatning for bil der dette er praktisk mulig • Bidra til styrking av kollektivtilbudet med fokus på frekvens og tilgjengelighet • Fortsatt utbygging av gang- og sykkelveier • Kontinuerlig innsats for trafikkikkerhet • Stimulere til bruk mer av sjøtransport
6.2. Hustadvika kommune har et transportsystem som gir god framkommelighet , effektiv kommunikasjon mellom de ulike delene av kommunen, og som ivaretar samfunnssikkerheten	<ul style="list-style-type: none"> • Gradvis forbedre den kommunale veistandarden og samarbeide med øvrige myndigheter for et hovedveinett med tilstrekkelig kapasitet for alle reisende • Bidra til økt framkommelighet for miljøvennlige transportformer i hele Hustadvika kommune
6.3. Hustadvika kommune har en sikker vannforsyning med tilstrekkelig kapasitet og god kvalitet	<ul style="list-style-type: none"> • Ivareta vannforsyningsanleggets tekniske standard • Sikre at kvaliteten på vannet tilfredstiller kravene i drikkevannsforskriften, og

	<p>at nettets kapasitet dekker ordinært forbruk hos abonnenter og ordinær brannslukking</p> <ul style="list-style-type: none"> • Redusere lekkasjene i vannforsyningssystemet
<p>6.4. Hustadvika kommune har et velfungerende avløps- og overvannsystem</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Løpende fornyelse og vedlikehold basert på fremtidsrettede og effektive løsninger • Avløpssystem med tilstrekkelig kapasitet og som hindrer uønsket forurensingsutslipp • Flest mulig eiendommer tilknyttet offentlig renseanlegg • Kloakkslam søkes nyttiggjort • Sikre god overvannshåndtering • Bærekraftig forvaltning av vannressursene
<p>6.5. Hustadvika kommune har bærekraftige avfallsløsninger som ikke bidrar til forurensing av miljøet</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Innsats for avfallsreduksjon og kildesortering ved boliger, fritidseiendommer og kommunale virksomheter • Miljøvennlig behandling av avfall
<p>6.6. Hustadvika kommune har god nett-dekning med høy kapasitet i hele kommunen</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Kommunale virksomheter har fiberdekning • Innsats for god nettilgang for private og for næringslivet • Samarbeid med operatører om mobil- og nettdekning
<p>6.7. Hustadvika kommune har miljøvennlige og funksjonelle offentlige bygninger</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Sørge for at kapitalverdien av byggene bevares • Ta miljøhensyn ved nybygging

- Vedlikehold som sikrer at byggene er miljøvennlige, tiltalende, driftsøkonomiske, praktiske og funksjonelle

7. Natur og miljø

MÅL: Hustadvika kommune forvalter natur- og miljøverdier langsiktig, og fører en bærekraftig arealpolitikk der miljøbevisst adferd preger samfunnet

DELMÅL – SLIK VIL VI HA DET	SLIK GJØR VI DET
<p>7.1. Hustadvika kommune reduserer klimagassutslipp</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Klima-, energi og miljøplan for Hustadvika kommune utarbeides med klimanøytralt samfunn som målsetting • Utvikle klimagassbudsjett, og bruke klimaregnskap som styringsverktøy • Arbeide for best mulig kollektivtilbud med miljøvennlige drivstoffformer • Alltid fornybare energiformer ved kommunale nybygg • Overgang til miljøvennlige drivstoffformer • Potensiale for miljøvennlige transportformer vurderes ved lokalisering av offentlige tjenester og i annen arealplanlegging • Kommunen inspirerer til reduksjon av utslipp fra private, både innbyggere og næringsliv • Bidra i klimanettverk Romsdalen og gi det en viktig rolle som rådgivende organ i klimaarbeidet • Utvikle klimavennlige utbyggingsområder i samarbeid med byggebransjen gjennom

<p>7.2. Hustadvika kommune tilpasser seg forventede klimaendringer</p>	<p>aktiv bruk av utbyggingsavtaler</p> <ul style="list-style-type: none"> • Sikre gjennom arealplanlegging at skader ved fremtidig havnivåstigning og overvann unngås • Ta høyde for økt nedbørintensitet i arealplanlegging og infrastrukturinvesteringer • Kartlegge risikoområder og følge opp gjennom planverk
<p>7.3. Hustadvika kommune har jord, vann og luft med gode miljøkvaliteter</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Sikre at forurensing fra utslipp ikke overstiger vannets, jordas eller luftas selvrensingskapasitet • Sikre vassdragene i kommunen • Sikre at vannkvaliteten i sjøen er godt egnet for bading, rekreasjon og fritidsfiske • Sikre at vannkvaliteten i lokale bekker og vann er egnet for landbruksvanning, friluftsliv og fiske • Arbeide for at størst mulig del av bebyggelsen er tilknyttet offentlig avløpsanlegg • Veilede næringsdrivende slik at forurensende utslipp fra landbruket reduseres til et minimum
<p>7.4. Hustadvika kommune bevarer naturmangfoldet og verdifull natur</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Bruke og forvalte arealer og økosystemer - herunder vilt- og fiskebestander – slik at naturmangfoldet bevares • Kartlegge og gjøre kjent områder med høyt biologisk mangfold og leveområder for sjeldne og truede arter. • Arbeide for bekjempelse av svartelistede arter

	<ul style="list-style-type: none"> • Forvalte verna områder i Hustadvika kommune i henhold til verneforskriftene
<p>7.5. Hustadvika kommune forvalter naturressurser bærekraftig og langsiktig, med et særskilt fokus på langsiktig vern av arealer til matproduksjon</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Forvalte grøntområder, strandsone, skog, jord, vann og geologiske ressurser gjennom bærekraftig arealpolitikk • Sikre matproduksjon på lang sikt gjennom aktivt jordvern og bidra til oppfylling av nasjonale jordvernmål - kun åpne for omdisponering av verdifull landbruksjord når særskilt tungtveiende samfunnshensyn tilsier det. • Bidra til at omdisponert matjord kommer til nytte for landbruket • Oppfordre til at jord som ligger brakk tas i bruk

8. Kommuneorganisasjonen

MÅL: Hustadvika sin kommuneorganisasjon nyter stor respekt og er en attraktiv arbeidsgiver

DELMÅL – SLIK VIL VI HA DET	SLIK GJØR VI DET
<p>8.1. Hustadvika kommune er en attraktiv arbeidsgiver som har meningsfylte og trygge arbeidsplasser</p>	<ul style="list-style-type: none"> • En arbeidsgiverpolitikk som bidrar til en kompetent og serviceorientert organisasjon • Ledelse preget av involvering, tydelighet og handlingsdyktighet • Velfungerende vernetjeneste og godt forhold til ansattes organisasjoner • Forpliktende samarbeid med arbeidstakerorganisasjoner

	om inkludering, mangfold og likeverd i arbeidslivet
8.2. Hustadvika kommune sine ansatte er den viktigste ressursen for å tilby gode tjenester til innbyggerne	<ul style="list-style-type: none"> • Riktig rekruttering og utvikling av medarbeidere • Trygt og godt arbeidsmiljø som er helsefremmende og skaper trivsel • Gjennomføring av medarbeiderundersøkelser
8.3. Hustadvika kommune sine ansatte har kunnskap og kompetanse som møter fremtidens krav	<ul style="list-style-type: none"> • Tilrettelegge for kompetanseutvikling og innovasjon • Arbeide for heltidsstillinger
8.4. Hustadvika kommune har en profesjonell forvaltning som levere effektive og gode løsninger med høy kvalitet og god ressursutnyttelse	<ul style="list-style-type: none"> • Innovativt arbeid med sikte på digitalisering og effektivisering av virksomheten • Kultur for tverrfaglig samspill for utvikling av tjenestene • Effektiv og god tjenestekvalitet ved bruk av ny digital teknologi
8.5. Hustadvika kommune bruker verdiplattformen IDAR	<ul style="list-style-type: none"> • De ansatte er imøtekommende, dyktig, ansvarlig og respektfull i jobben sin og i møte med innbyggerne
8.6. Hustadvika kommune har god beredskap mot kriser og uønskede hendelser	<ul style="list-style-type: none"> • Kontinuerlig/systematisk forebyggende arbeid mot skader, ulykker og kriminalitet

8.7. Hustadvika kommune har en god **økonomi** som sikrer et godt og stabilt velferdstilbud

- Et driftsnivå som er tilpasset inntektsrammene og en sunn økonomiforvaltning

8.8. Hustadvika kommune bidrar i **utviklingen** av regionen

- Samarbeid med nabokommuner om utvikling av effektive og brukervennlige tjenester
- Innsats for å løse viktige regionale fellesoppgaver

Kommunedirektør

Tjenesteområdet Kommunedirektøren

Rammeområdet dekker kommunedirektøren og hans fagstab, samt økonomiavdeling, personalavdeling, arkivtjenesten og ansatte på servicetorget.

Fagstaben består av informasjonsrådgiver, kommuneplanlegger, rådgiver folkehelse, næringskonsulent og rådgiver for kvalitet og utvikling.

Kommuneadvokaten er organisatorisk direkte underlagt kommunedirektøren, og rapporterer i administrative spørsmål til denne. Kommuneadvokatens rådgivning og prosedyre utøves på uavhengig faglig grunnlag innenfor rammen av advokatforskriften og advokatetiske prinsipper.

IKT blir ivaretatt gjennom en avtale med ROR-IKT. ROR-IKT er ansvarlig for drift og utviklingsarbeidet på de digitale løsningene kommunen benytter seg av, i samarbeid med fagmiljøene.

Kommunedirektørens stab

Informasjonsrådgiveren har ansvar for kommunens informasjonsarbeid utad og i forhold til ansatte. Informasjonsrådgiveren er også rådgiver ovenfor alle i organisasjonen når det gjelder formidling av informasjon. Eksempel på oppgaver er hjemmeside, kommunens Facebook-profil, intranett for ansatte og kommuneavis til innbyggerne.

Kommuneplanleggeren har ansvar for det helhetlige plansystemet i kommunen, som skal fremmer bærekraftig utvikling til beste for den enkelte, samfunnet og fremtidige generasjoner. Hustadvika kommune skal ha et plansystem som ivaretar kommunen som samfunn og organisasjon. Hustadvika kommune skal følge opp kommunal planstrategi som sikrer prioritering av hvilke planer som er viktige å gjøre når, og hvordan. I tillegg skal kommunen ha en kommuneplan, som er det overordnede styringsdokumentet for Hustadvika kommune. Den skal peke ut den langsiktige utviklingen hos oss og angår derfor alle som bor, jobber og lever i Hustadvika.

Rådgiver folkehelse skal sørge for at kommunen driver et systematisk, langsiktig og kunnskapsbasert folkehelsearbeid der krav til kommunen i henhold til folkehelseloven er ivaretatt. Gjennom utarbeidelse av oversikt over helsetilstanden og påvirkningsfaktorer, legges det til rette for at politikere og administrasjon enes om en felles retning for en bærekraftig og helsefremmende samfunnsutvikling for Hustadvika kommune og i samarbeid sørge for at det settes av midler slik at prioriterte tiltak styrkes og har ressurser til å gjennomføres.

Næringskonsulenten er kommunens kontakt ut mot næringslivet og arbeider for økt verdiskapning ved hjelp av et sterkt samarbeid og tett dialog. Hustadvika skal være et attraktivt reisemål og satsing på tiltak fra masterplan reiseliv er sentralt. Gjennom tilrettelegging av attraktive næringsområder og salg av næringstomter bidrar kommunen til vekst i næringslivet. Verdiskapning lokalt gjennom økt samarbeid i blå-grønn næring er viktige fokusområder og det arbeides for å skape vekst i kystfisket i tillegg til nye blå næringer med blikk mot bærekraft. Næringskonsulenten er kommunens kontaktperson i havne- og farvannssaker. Kommunen har mål om å bli et fyrtårn for bærekraftig matproduksjon gjennom en rekke tiltak innen blå- grønn næring. Formidling og forvaltning av kommunalt næringsfond er med på å styrke vilkårene for nye etablerere i en viktig fase. Hustadvika kommune er en attraktiv kommune med et moderne og diversifisert næringsliv i stadig vekst.

Rådgiver for kvalitet bistår ledelsen i å innføre og videreutvikle kommunens kvalitetssystem. Systemet skal sikre at innbyggerne i kommunen opplever forutsigbarhet og trygghet ved at tjenestene de mottar er i samsvar med myndighetskrav, vedtak, retningslinjer og definert kvalitet.

Kommunedirektørens fagstab har ansvar eller er bidragsyter for utarbeidelse av flere tema og fagplaner i kommunen. Det gjelder handlings- og økonomiplanen (HØP), boligplanen, handlingsplan mot vold i nære relasjoner, trafikksikkerhetsplanen, klima-, energi- og miljøplanen, interkommunal sjøarealplan og kommuneplanens arealdel.

Viktige utviklingstrekk og utfordringer fremover

Bærekraftsarbeidet i kommunen

Kommunene i Norge har forpliktet seg til å være med å bidra til å nå FNs bærekraftsmål, og Hustadvika kommune vil ha fokus på de tre bærekraftsdimensjonene i det strategiske planarbeidet fremover. Det må jobbes på tre områder, eller dimensjoner, for å skape en bærekraftig utvikling. Disse tre områdene henger sammen, og vi må jobbe sammen for at vi skal få bukt med de ulike utfordringene. De tre dimensjonene er klima og miljø, økonomi og sosiale forhold.

Miljødimensjonen av bærekraftig utvikling handler om å ta vare på naturen og klimaet som en fornybar ressurs for mennesker. Menneskers livsgrunnlag er helt avhengig av naturen. Måten vi bruker naturen på i dag, har store konsekvenser for både natur og mennesker. Klimagassutslippene våre varmer opp havet og lufta, ødelegger hele økosystemer og bidrar til at arter utrykkes for godt. Det kan gjøre oss mer sårbare for naturkatastrofer, truer vårt levebrød og kan gi grobunn for konflikter i kampen om naturressurser.

Den økonomiske dimensjonen av bærekraftig utvikling handler om å sikre økonomisk trygghet for mennesker og samfunn. Jevnere fordeling av ressurser og god og trygg tilgang på offentlige tjenester, som helse og utdanning, er viktige forutsetninger for et fredelig og rettferdig samfunn.

Den sosiale delen av bærekraftig utvikling handler om å sikre at alle mennesker får et godt og rettferdig grunnlag for et anstendig liv. Sosiale forhold sier noe om hvordan mennesker har det i et samfunn, om de får oppfylt rettighetene sine, og om de har mulighet til å påvirke egne liv og samfunnet.

Folkehelsearbeidet i kommunen

Innbyggernes helse og livskvalitet, og en rettferdig fordeling av denne, er avgjørende både for hvert enkelt menneske og for bærekraften i et samfunn. God folkehelse vil ikke bare gi høyere livskvalitet for den enkelte, det vil også gi et friskere samfunn og besparelser for samfunnsøkonomien. Stadig flere land bruker livskvalitet som mål på samfunnsutviklingen i tillegg til bruttonasjonalprodukt. En viktig del av folkehelsearbeidet er å sørge for at kommunen samlet sett og i samarbeid med andre innfrir de krav som stilles gjennom folkehelseloven.

Folkehelseloven gir kommunene et stort ansvar i folkehelsearbeidet. Kommunen skal ha en skriftlig og oppdatert oversikt over helsetilstanden, og loven stiller krav til kommunal planlegging om å fastlegge overordnede mål, strategier og tiltak for å møte utfordringer som kommer fram i oversiktsarbeidet. Kommunen skal vurdere konsekvenser og årsaksforhold og være særlig oppmerksom på trekk som opprettholder sosiale eller helsemessige forskjeller.

Loven krever at kommunen «skal fremme folkehelse innen de oppgaver og med de virkemidler kommunen er tillagt, herunder ved lokal utvikling og planlegging, forvaltning og tjenesteyting». I praksis betyr dette at alle kommunens tjenester har et ansvar og en lovfestet plikt til å innrette sine tjenester slik at de fremmer innbyggernes helse. Dette arbeidet må koordineres. Loven sier også at kommunen skal medvirke til at helsemessige hensyn blir ivaretatt av andre myndigheter og virksomheter. Medvirkning skal skje blant annet gjennom råd, uttalelser, samarbeid og deltagelse i planlegging. Kommunen skal legge til rette for samarbeid med frivillig sektor.

Næringsutvikling

Sjøområdene våre er viktige for fiskeri, oppdrett og landbasert produksjon av sjømat. Hustadvika har en langstrakt kystlinje. Vi skal satse på den lokale fiskeren og legge mer til rette for økt rekruttering innen kystfiske. Med etableringen av landbasert fiskeoppdrett, har kommunen kommet på kartet som en viktig aktør for mer bærekraftig og lokal matproduksjon. Fremover vil vi rette oppmerksomheten vår mot etableringer som foredler og lager råvarer for fiskerinæringa og legge til rette for ei blå næringsklynge for hele området rundt Indre Harøy. Arbeid med klargjøring av industritomter i dette området er i gang.

Vi må legge til rette for økt bærekraft og lokal matproduksjon med tiltak som er miljøvennlige og framtidsretta. Samarbeid mellom grønn og blå næring er viktig. Satsing rundt biogass både som gårdsanlegg og industrielt vil bidra til å nå mål om redusert utslipp og skape sirkulærøkonomi med samhandling mellom lokalt næringsliv og landbruk. Ved å benytte avfall fra fiskeindustrien, gjødsel fra landbruket

og husholdningsavfall, kan man få positive sirkulære synergier for klima og miljø både lokalt og regionalt. Dette skaper produkter som kraft, fjernvarme, naturgass, bioest.

Steinindustrien skal ha stort fokus i Hustadvika. På samme måte som landbruk, må steinindustrien videreutvikles i nært samarbeid mellom gruver, steinprodusenter, industri/ forbrukere/forhandlere. Klyngetanken bidrar til vekst, og kommunen vil legge til rette for videre samhandling og nye vekstområder i denne næringa.

Når det gjelder næringsareal er det viktig at Hustadvika kommune legger til rette for næringsutvikling i samarbeid med bykommunene Molde og Kristiansund. Nærheten til byene er vårt største fortrinn. Tilgjengelige og attraktive næringsareal skal prioriteres og utvikles. Kraftbehovet i regionen er viktig å sikre, i tett samarbeid med de rundt oss.

For å legge til rette for god, lokal næringsutvikling må vi ivareta kontakt mellom kommune og næringslivet. Næringslivets behov og problemstillinger skal være godt kjent i de ulike kommunale enheter. Kommunen skal gjennomføre bedriftsbesøk sammen med Hustadvika Næringsforum. Kommunen skal legge til rette for næringslivet gjennom godt samarbeid, utvikling av næringsarealer, effektiv samferdsel og forvaltning av offentlige støtteordninger. Sentrumsnært forretningsområde for storhandel er nå regulert på Dalemyra i Elnesvågen. Nye Holamyra er under prosjektering.

Innen reiseliv har Nasjonal Turistveg - Atlanterhavsvegen skapt enorme muligheter for vekst i reiselivsnæringa. Dette må vi utnytte i framtida og planlegge for attraksjoner, tilbud og opplevelser som får turistene til å oppholde seg lengre i kommunen når de kommer. Ved å tilby bobilparkering, hotellovernatting, opplevelser og tilgjengelige attraksjoner, vil kommunen vokse til en sterk reiselivsaktør. Bud er godt etablert som reiselivsdestinasjon. Her er det flere som satser på økt bredde og attraktivitet i tilbudet for tilreisende. Overordna planer peker på flere tiltak som øker attraktiviteten, og et fokusområde er å støtte opp rundt lokale initiativ som styrker reiselivet vårt som næring. Vi samarbeider tett med regionen og lokale reiselivsaktører for å lykkes med målsettingene våre og deltar i et flerkommunalt prosjekt med produkt- og konseptutvikling innen reiseliv.

Mål for næringsarbeid og næringsutvikling:

- Rundkjøring i Holamyra – prosjektert og planlagt realisert i 2024
- Bransjesenter og kompetansesenter for landbruk i Holamyra
- Ny detaljregulering for forretningsområdet Holamyra
- Samarbeide tett med Hustadvika Næringsforum for å koordinere næringsutviklingsarbeidet i kommunen – felles bedriftsbesøk næringsforum og kommuneledelsen, dialogmøter, frokostmøter og konferanser
- Blå industriklynge på Indre Harøy, nye næringsareal og opparbeidelse av tomter.
- Legge til rette for økt etablering på næringsarealene på Indre Eide
- Være pådriver for økt kapasitet på kraftsituasjonen lokalt og regionalt
- Økt samhandling for blå-grønn næring ved å legge til rette for biogassanlegg og andre synergier

- Støtte opp rundt satsingen på turisme som næring på Vevang og langs aksene Nasjonal Turistveg fra Bud til Atlanterhavsvegen.

Økonomiavdelingen

Avdelingen er ansvarlig for budsjett, regnskap, innfordring og økonomirapportering. Det blir hver høst utarbeidet en Handlings- og økonomiplan for de neste fire år. Første året i økonomiplanen er juridisk bindende etter at kommunestyret har vedtatt planen. To ganger hvert år, per 30.04. og per 31.08. utarbeides revidert budsjett. Det utarbeides hvert år en plan for økonomirapportering. . Det utarbeides en årsrapport hvert år der årsmelding, pliktig regnskapsrapportering, målrapportering og styring for øvrig tas inn. Stadig flere programmer krever mer tid til ajourhold/oppdateringer, og økonomiavdelingen bruker tid til oppfølging og å gi opplæring. Avdelingen sørger for fakturering og innfordring av alle kommunens krav. Avdelingen har både regnskapet og lønnsarbeidet til kirkelig fellesråd. Økonomiavdelingen svarer ut henvendelser/sørver de andre avdelingene (tilganger/opplæring/bistå i forbindelse med rapportering). Avdelingen har også mange oppgaver på den «kommunale boligbiten» og deltar i administrasjonen av denne.

I tillegg har avdelingen ansvar for innkjøp og eiendomsskatt. Kommunen er medlem av Nordmøre Interkommunale innkjøpssamarbeid og har gjennom dette samarbeidet i dag 17 rammeavtaler. I tillegg har kommunen diverse innkjøpsavtaler med aktuelle leverandører, bankavtale, forsikringsavtale mv. som styres av økonomiavdelingen. Økonomiavdelingen er også kommunens eiendomsskattekontor. Vi takserer eiendommer, sørger for ajourhold av ordningen og fakturerer skattyterne. Avdelingen er sekretariat for skattenemnda og for klagenemnda.

Økonomiavdelingen styrer også startlånordningen i samarbeid med Servicekontoret. bevilgningen på Startlån ligger på investeringsbudsjettet. Det er også på økonomi ansvaret for tilskudd til etablering og tilpasning og tapsføringer på startlån blir ført.

Viktige utviklingstrekk og utfordringer fremover

De viktigste utfordringene i 2024 er å arbeide for god økonomistyring i hele organisasjonen slik at kommunens handlingsfrihet opprettholdes. For å få til dette er det et mål å sørge for rapportering, god opplæring, intern kontroll, digitalisering og utarbeiding av gode rutinebeskrivelser.

Det er forventet en økt digitalisering av våre oppgaver. Vi er et område der dette er svært aktuelt og mye har skjedd. Dette vil ventelig isolert sett medføre redusert behov for personell. Likevel kan en se for seg at nye behov for innsats kan bli aktuelt på avdelingen. Behovet for oppfølging av flere og flere systemer krever sitt og det kan være at effektiviseringen fremover i stor grad kommer ute i organisasjonen. Økt

behov for rådgivning og oppfølging kan fort kreve at bemanningen blir opprettholdt. Likevel er det slik at vi de siste tre årene har redusert ressursbruken med om lag to stillinger. Økt samarbeid med andre kommuner om våre oppgaver må sannsynligvis påregnes i fremtiden. Dette for å redusere sårbarheten og stå imot forventet manko på kvalifisert personell i fremtiden. Avdelingen leverer regnskapstjenester til en nabokommune. Foreløpig i et begrenset omfang.

Lønn- og personalavdelingen, sørvistorg og arkiv

Lønn- og personal består av fire ansatte hvor to i hovedsak arbeider med lønn og to med personal- og organisasjonsutvikling. Lønn- og personal driver veiledning til ansatte og ledere innen lønsspørsmål, pensjon og ansettelsesforhold i tillegg til utbetaling av lønn og godtgjørelser. En viktig del av arbeidet er å utøve lederstøtte i personalsaker, sykefraværsoppfølging og rekruttering. Lønn- og personal har også tett samarbeid med tillitsvalgte og vernetjenesten.

De viktigste utfordringene fremover vil være å få alle ledere og ansatte til å ta i bruk de digitale løsningene som ligger bl.a. i personalmodulene i Visma samt bruke kvalitetssystemet Compilo. Lønn- og personal vil også utøve viktig lederstøtte i enhetene forbindelse med de økonomiske utfordringene vi står ovenfor i kommunen.

Servicetorget har 5 ansatte i 5 årsverk. Servicetorget er kommunens førstelinje, både ved fysisk oppmøte på rådhuset og telefonkontakt. Servicetorget er også politisk møtesekretariat for kommunens politiske råd og utvalg og har ansvaret for valggjennomføring. I tillegg har servicetorget også ansvar for blant annet startlån, tilskudd, bostøtte, ledsagerbevis, parkeringsbevis, transporttjenesten for funksjonshemmede, salgs- og skjenkebevillinger og borgerlige vielser.

Arkivtjenesten består av 3 personer. Arkivlederen innehar det faglige ansvaret for kommunens samlede arkivforvaltning.

Arkivtjenestens løpende oppgave er å ivareta dokumentasjonen som kommer inn til og blir sendt ut av kommunen. Det skal sikres god flyt av dokumentasjon til rette vedkommende til rett tid. Et hovedfokus er å ivareta dokumentasjon på innbyggere og virksomheters rettigheter samt dokumentere kommunens myndighetsutøvelse gjennom god arkivforvaltning.

Av andre oppgaver som arkivtjenesten håndterer er innsynsforespørsler i kommunens arkiv samt å bidra med opplæring og veiledning til brukere av arkivsystemet Elements. Gjennom digitalisering effektiviseres kommunens arkivforvaltning og saksbehandling generelt. SvarInn og SvarUt har en utstrakt bruk i kommunen. I tillegg oppfordres det til bruk av eDialog for sikker kommunikasjon med kommunen fra innbyggere og virksomheter.

Viktige utviklingstrekk og utfordringer fremover

Beholde de dyktige ansatte og videreutvikle digitale tjenester til innbyggerne.

Oppfølging av kommuneplanen

Kommuneplanens samfunnsdel for Hustadvika ble vedtatt av kommunestyret den 17. september 2020. Den skal følges opp i budsjett- og økonomiplanen som handlingsdelen til kommuneplanen.

Hovedfokus for rammeområdet i kommende økonomiplanperiode:

Samfunnsutvikling

MÅL: Hustadvika kommune er et fremtidsrettet samfunn som ivaretar naturgitte fortrinn og kulturell identitet, og som har levende lokalmiljøer. Kommunen har høy bosteds-, arbeids- og besøksattraktivitet. Kommunen legger til rette for bo- og blilyst!

DELMÅL – SLIK VIL VI HA DET	SLIK GJØR VI DET
1.1 - I Hustadvika kommune har innbyggerne god livskvalitet gjennom hele livet	<p>Kommuneområdet skal jobbe tverrfaglig med dette:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Sørge for et livsfaseperspektiv i tjenester og samfunnsutvikling • Sikre trygg og sunn oppvekst som legger til rette for et godt voksenliv • Stimulere til deltagelse i arbeids- og samfunnsliv • Aktivt fremme inkludering og likeverd, og motvirke utenforskap • Legge til rette for fysisk aktivitet, mangfoldig kulturliv og helsefremmende tiltak • Tilpasse reformen «Leve hele livet» sine løsninger til lokale forhold
1.1 - I Hustadvika kommune har innbyggerne god livskvalitet gjennom hele livet	<p>Kommuneområdet skal jobbe tverrfaglig med dette:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Sørge for et livsfaseperspektiv i tjenester og samfunnsutvikling • Sikre trygg og sunn oppvekst som legger til rette for et godt voksenliv

	<ul style="list-style-type: none"> • Stimulere til deltagelse i arbeids- og samfunnsliv • Aktivt fremme inkludering og likeverd, og motvirke utenforskap • Legge til rette for fysisk aktivitet, mangfoldig kulturliv og helsefremmende tiltak • Tilpasse reformen «Leve hele livet» sine løsninger til lokale forhold
<p>1.2 - Hustadvika kommune har gode og livskraftige bygdesamfunn og tettsteder</p>	<p>Kommuneområdet skal bidra til at kommunen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Bevarer, bruker og utvikler kommunens natur- og kulturressurser • Legger til rette for samhold og lokal tilhørighet • Stimulerer til lokalt næringsliv • Videreutvikler eksisterende tettsteder som møteplasser, handelssteder og arenaer for opplevelse og kultur tilpasset stedenes egenart og skala • Areal- og boligplanlegging som legger til rette for aktivitet og sosiale møteplasser
<p>1.2 - Hustadvika kommune har gode og livskraftige bygdesamfunn og tettsteder</p>	<p>Kommuneområdet skal bidra til at kommunen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Bevarer, bruker og utvikler kommunens natur- og kulturressurser • Legger til rette for samhold og lokal tilhørighet • Stimulerer til lokalt næringsliv • Videreutvikler eksisterende tettsteder som møteplasser, handelssteder og arenaer for opplevelse og kultur tilpasset stedenes egenart og skala • Areal- og boligplanlegging som legger til rette for

	aktivitet og sosiale møteplasser
<p>1.3 - Hustadvika kommune har et attraktivt og levende kommunesenter</p>	<p>Følge opp tettstedsprogrammet sine anbefalinger for utvikling av et kommunesenter for innbyggerne i hele kommunen:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Gjør Elnesvågen til et naturlig sentrum i Hustadvika 2. Knytt Elnesvågen til historien, fjorden og landskapet 3. Vær aktiv i Elnesvågen 4. Riktig lokalisering, sambruk og flerbruk gir gode tjenester, god økonomi og god Stedsutvikling 5. Bygg bymessig og variert i sentrum med aktive førsteetasjer 6. Gjør det attraktivt å gå og sykle til sentrum og sett bilen på rett plass 7. Gjør fylkesveien til en bygate gjennom en trinnvis utvikling 8. Styrk handels-, sørvis og aktivitetstilbudet i sentrum 9. Tilby gode og effektive kommunale tjenester i kommunesenteret 10. Legg til rette for ulike boligtyper som bringer folk sammen
<p>1.3 - Hustadvika kommune har et attraktivt og levende kommunesenter</p>	<p>Følge opp tettstedsprogrammet sine anbefalinger for utvikling av et kommunesenter for innbyggerne i hele kommunen:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Gjør Elnesvågen til et naturlig sentrum i Hustadvika 2. Knytt Elnesvågen til historien, fjorden og landskapet 3. Vær aktiv i Elnesvågen 4. Riktig lokalisering, sambruk og flerbruk gir gode tjenester, god

	<p>økonomi og god Stedsutvikling</p> <p>5. Bygg bymessig og variert i sentrum med aktive førsteetasjer</p> <p>6. Gjør det attraktivt å gå og sykle til sentrum og sett bilen på rett plass</p> <p>7. Gjør fylkesveien til en bygate gjennom en trinnvis utvikling</p> <p>8. Styrk handels-, sørvis og aktivitetstilbudet i sentrum</p> <p>9. Tilby gode og effektive kommunale tjenester i kommunesenteret</p> <p>10. Legg til rette for ulike boligtyper som bringer folk sammen</p>
<p>1.4 - Hustadvika kommunes arealutvikling muliggjør vekst, gir bomuligheter i hele kommunen, og ivaretar samtidig natur- og rekreasjonsverdier for framtidige generasjoner</p>	<p>Kommuneområdet skal bidra til at kommunen har:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Konsentrert utbyggingsmønster (fortetning) av kommunens tettsteder med samordnet areal- og transportplanlegging • Planmessig avsetning av områder for spredt boligbebyggelse • Verdifulle kulturminner og -verdier ivaretas, samtidig som det skal være rom for nytenkning • Benytte samarbeidspotensiale med nabokommuner for å nå felles mål
<p>1.4 - Hustadvika kommunes arealutvikling muliggjør vekst, gir bomuligheter i hele kommunen, og ivaretar samtidig natur- og rekreasjonsverdier for framtidige generasjoner</p>	<p>Kommuneområdet skal bidra til at kommunen har:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Konsentrert utbyggingsmønster (fortetning) av kommunens tettsteder med samordnet areal- og transportplanlegging • Planmessig avsetning av områder for spredt

	<p>boligbebyggelse</p> <ul style="list-style-type: none"> • Verdifulle kulturminner og -verdier ivaretas, samtidig som det skal være rom for nytenkning • Benytte samarbeidspotensiale med nabokommuner for å nå felles mål
<p>1.5 - Hustadvika kommune har en befolkningsvekst som gir mangfold og balanse mellom ulike aldersgrupper</p>	<p>Kommuneområdet skal bidra til at kommunen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Legger til rette for en befolkningsvekst med både fødselsoverskudd og netto tilflytting • Fremmer god demografisk balanse aldersmessig og mellom yrkesaktiv og ikke-yrkesaktiv del av befolkningen • Benytter boligutvikling som drivkraft for folketallsvekst
<p>1.5 - Hustadvika kommune har en befolkningsvekst som gir mangfold og balanse mellom ulike aldersgrupper</p>	<p>Kommuneområdet skal bidra til at kommunen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Legger til rette for en befolkningsvekst med både fødselsoverskudd og netto tilflytting • Fremmer god demografisk balanse aldersmessig og mellom yrkesaktiv og ikke-yrkesaktiv del av befolkningen • Benytter boligutvikling som drivkraft for folketallsvekst
<p>1.6 - Hustadvika kommune har trygge, sunne og attraktive bomiljø for alle i hele kommunen</p>	<p>Kommuneområdet skal bidra til at kommunen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tilpasser boligmassen og bomiljøene til alle aldersgrupper med variasjon i prisnivå, utforming og størrelse • Har en aktiv, tydelig og politisk styrt boligpolitikk for

	<p>å sikre differensiert boligbygging</p> <ul style="list-style-type: none"> • Baserer bomiljøene på universell utforming og prinsippene for livsløpsstandard • Planlegger boligmiljøene med miljøvennlig og sikker transport, gode utearealer og god tilgang på grønnstruktur
<p>1.6 - Hustadvika kommune har trygge, sunne og attraktive bomiljø for alle i hele kommunen</p>	<p>Kommuneområdet skal bidra til at kommunen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tilpasser boligmassen og bomiljøene til alle aldersgrupper med variasjon i prisnivå, utforming og størrelse • Har en aktiv, tydelig og politisk styrt boligpolitikk for å sikre differensiert boligbygging • Baserer bomiljøene på universell utforming og prinsippene for livsløpsstandard • Planlegger boligmiljøene med miljøvennlig og sikker transport, gode utearealer og god tilgang på grønnstruktur
<p>1.7 - Hustadvika kommune har et levende og åpent lokaldemokrati som bidrar til helhetlige, forutsigbare og fremtidsrettede løsninger</p>	<p>Kommuneområdet skal bidra til at kommunen har:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Åpne beslutningsprosesser og dialog med innbyggerne og medvirkning i planlegging og tjenesteutvikling • Helhetlige vurderinger legges til grunn for enkeltavgjørelser • Fremme politisk deltakelse, medvirkning og demokratiforståelse i alle aldersgrupper og samfunnslag

<p>1.7 - Hustadvika kommune har et levende og åpent lokaldemokrati som bidrar til helhetlige, forutsigbare og fremtidsrettede løsninger</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Fremme inkludering på alle samfunnsarenaer
	<p>Kommuneområdet skal bidra til at kommunen har:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Åpne beslutningsprosesser og dialog med innbyggerne og medvirkning i planlegging og tjenesteutvikling • Helhetlige vurderinger legges til grunn for enkeltavgjørelser • Fremme politisk deltakelse, medvirkning og demokratiforståelse i alle aldersgrupper og samfunnslag • Fremme inkludering på alle samfunnsarenaer

Delmål 1 - Hustadvika kommune har innbyggere med god livskvalitet gjennom hele livet

Her følger en prioritering av tiltak:

Tiltak og styringsindikatorer

Tiltak	Styringsindikator	Sist kjente status
<p>Gjøre ressurser, utfordringer og muligheter for samarbeid knyttet til sosial bærekraft og folkehelse i Hustadvika kommune kjent i kommuneorganisasjonen, politisk nivå og hos andre samarbeidsparter. Bidra til å utvikle nye prosjekter og tiltak ved behov. Sørge for medvirkning og dialog i prosesser.</p>	<p>Etablere og vedlikeholde møtepunkt med tjenester, samarbeidsparter, råd, utvalg og frivillig sektor. Medvirkning og dialog vedr. folkehelse og bærekraft.</p>	
<p>Starte rullering av «Oversikt over helsetilstanden i Hustadvika kommune» i 2023</p>	<p>Ferdig rapport til orientering i kommunestyret innen utgangen av juni 2024.</p>	<p>Oversikt over helsetilstanden i Hustadvika kommune 2020</p>
<p>Delta i kommunalt planarbeid og</p>	<p>Deltakelse i planprosesser eller innspill i planverk/saker</p>	

saksutredning som er relevant for folkehelse og bærekraft (tre dimensjoner)

Gjennomføre «Ung i sommerjobb» også i 2023. Etablere samarbeid med Nav

Fremme inkludering og forebygge utenforskap gjennom arbeid i Rusgruppen

Fremme inkludering og motvirke utenforskap i fritidsaktiviteter gjennom tilskudd fra Kontantkassa.

Legge til rette for og bistå i utarbeidelse av økonomiske søknader til eksterne tilskuddsordninger knyttet til folkehelsearbeid

Legge til rette for fysisk aktivitet og helsefremmende tiltak gjennom bidrag i «Aktiv på dagtid», samt samarbeid med frivilligheten

Antall ungdommer i alderen 15-18 år i sommerjobb. Gjennomførte jobbsøkerkurs i samarbeid med Nav

Samarbeid, kunnskapsdeling og tiltak som følge av arbeid i Rusgruppen

Antall søknader og utbetalinger

Råd og veiledning i søknadsprosesser

Spinning og styrketreningsgrupper hver tirsdag og torsdag. Inkluderingsarbeid sammen med frivillig sektor.

Bo- og blilyst!

Flere av kommuneplanens delmål skal bidra til bosteds-, arbeids- og besøksattraktivitet i kommunen vår, kort sagt bo- og blilyst:

- gode og livskraftige bygdesamfunn og tettsteder
- attraktivt og levende kommunesenter
- arealutvikling muliggjør vekst, gir bomuligheter i hele kommunen, og ivaretar samtidig natur- og rekreasjonsverdier for framtidige generasjoner
- befolkningsvekst som gir mangfold og balanse mellom ulike aldersgrupper
- Hustadvika kommune har trygge, sunne og attraktive bomiljø for alle i hele kommunen

For å få til måloppnåelse, er det viktig å prioritere flere tiltak:

Tiltak og styringsindikatorer

Tiltak	Styringsindikator
Følge opp kommunal planstrategi, jf. politisk vedtak	Prioriterte planer skal settes i gang, gjennomføres og vedtas
Utarbeide en kommuneplan – arealdel, legger til rette for: · Gode og livskraftige bygdesamfunn og tettsteder ·	Vedta plan

Hustadvika kommune har et attraktivt og levende kommunesenter · Hustadvika kommunes arealutvikling muliggjør vekst, gir bomuligheter i hele kommunen, og ivaretar samtidig natur- og rekreasjonsverdier for framtidige generasjoner · Hustadvika kommune har trygge, sunne og attraktive bomiljø for alle i hele kommunen

Utarbeide Boligplan for Hustadvika kommune 2023 – 2027 · En helhetlig plan for kommunens boligpolitiske arbeid vil bidra til ønsket vekst og en boligutvikling som følger befolkningens behov.

«Hustadvikapakka» - Når du flytter til Hustadvika får du en velkomstpakke med f.eks. et godt tilbud om boligtomt, informasjon om relevante kommunale tjenester etc. God omdømmebygging

Vedta plan

Utarbeide «pakke»

Delmål 7 - Hustadvika kommune har et levende og åpent lokaldemokrati som bidrar til helhetlige, forutsigbare og fremtidsrettede løsninger

Her følger en prioritering av tiltak:

Tiltak	Styringsindikator
Dele høringer og politisk aktivitet på sosiale medier som Facebook og Instagram	Innen 2026 skal 80% av kommunens brukere foretrekke digitale løsninger framfor å ta fysisk kontakt med kommunen.
Kommune-TV (overføring av kommunestyremøtene)	Kommune-TV skal være tilgjengelig for alle, og etter hvert også med teksting
Vi skal ha en god innsynsløsning, der politiske saker og inn-og utgående post til og fra kommunen er lett tilgjengelig	Ha programvare som sikrer åpenhet men samtidig ivaretar informasjonssikkerhet
Styrke internkontrollen. Likebehandling og god forvaltningsskikk er avhengig av arkivering	Gjennomføre opplæring av saksbehandlere og ledere

Arbeid og næring

MÅL: Hustadvika kommune har et økonomisk og miljømessig bærekraftig næringsliv og høy sysselsetting.

DELMÅL – SLIK VIL VI HA DET	SLIK GJØR VI DET
2.1 - Hustadvika kommune har høy sysselsetting	Kommuneområdet skal bidra til at kommunen har: <ul style="list-style-type: none"> • Aktiv innsats for å inkludere flest mulig i arbeidslivet gjennom tett samarbeid

	<p>med NAV og andre lokale og regionale aktører om utvikling av offentlige og private arbeidsplasser</p> <ul style="list-style-type: none"> • Innsats for trening i praktiske og teoretiske ferdigheter i skolen og tilpassede arbeidsplasser som forberedelse til arbeidslivet • Innsats for å rekruttere nødvendig arbeidskraft i kommunen vår
<p>2.1 - Hustadvika kommune har høy sysselsetting</p>	<p>Kommuneområdet skal bidra til at kommunen har:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Aktiv innsats for å inkludere flest mulig i arbeidslivet gjennom tett samarbeid med NAV og andre lokale og regionale aktører om utvikling av offentlige og private arbeidsplasser • Innsats for trening i praktiske og teoretiske ferdigheter i skolen og tilpassede arbeidsplasser som forberedelse til arbeidslivet • Innsats for å rekruttere nødvendig arbeidskraft i kommunen vår
<p>2. 6 - Administrasjonen i Hustadvika kommune er åpen og tilgjengelig for innbyggerne</p>	<p>Gode digitale løsninger videreutvikles, vi gir god og tilstrekkelig veiledning til innbyggerne, det er tilstrekkelig åpent for publikum på hverdager, saksbehandlingen er rask og av høy kvalitet, og utvikle samskapingsarenaer</p>
<p>2. 6 - Administrasjonen i Hustadvika kommune er åpen og tilgjengelig for innbyggerne</p>	<p>Gode digitale løsninger videreutvikles, vi gir god og tilstrekkelig veiledning til innbyggerne, det er tilstrekkelig åpent for publikum på hverdager, saksbehandlingen er rask og av</p>

høy kvalitet, og utvikle
samskapingsarenaer

Tiltak og styringsindikatorer

Tiltak	Styringsindikator
Utvide bruken av bookingsystem for hele rådhuset.	Implementering av digitalt bookingsystem for alle ansatte på rådhuset innen utgangen av 2023. Innen 2026 skal 80% av innbyggerne foretrekke digital booking (antall møtebookinger).
Alle tjenester i rådhuset skal være åpen for publikum i kjernetiden.	Åpningstid og telefontid: kl. 09.00-14.00. Innbyggerretta fellesnummer skal ha samme åpningstid.
Sikre gode låserutiner og rutiner ved besøk utenom åpningstid.	Anskaffe elektronisk dørsystem på hovedinngang.
Kommunens nettsider skal være oppdaterte til enhver tid slik at informasjon om våre tjenester er korrekt	Nettsidene må revideres jevnlig. Ansvarlige for tjenestene må ha fokus på nettsidene og melde inn endringer/nye tjenester
Gjøre aktiviteten i organisasjonen mer synlig gjennom å være på flere ulike plattformer	Antall følgere på Facebook, Instagram og statistikk over besøkende fra hjemmeside

Kommuneorganisasjonen

MÅL: Hustadvika sin kommuneorganisasjon nyter stor respekt og er en attraktiv arbeidsgiver

DELMÅL – SLIK VIL VI HA DET	SLIK GJØR VI DET
8.1. Hustadvika kommune er en attraktiv arbeidsgiver som har meningsfylte og trygge arbeidsplasser	<ul style="list-style-type: none"> • En arbeidsgiverpolitikk som bidrar til en kompetent og serviceorientert organisasjon • Ledelse preget av involvering, tydelighet og handlingsdyktighet • Velfungerende vernetjeneste og godt forhold til ansattes organisasjoner • Forpliktende samarbeid med arbeidstakerorganisasjoner om inkludering, mangfold og likeverd i arbeidslivet

<p>8.1. Hustadvika kommune er en attraktiv arbeidsgiver som har meningsfylte og trygge arbeidsplasser</p>	<ul style="list-style-type: none"> • En arbeidsgiverpolitikk som bidrar til en kompetent og serviceorientert organisasjon • Ledelse preget av involvering, tydelighet og handlingsdyktighet • Velfungerende vernetjeneste og godt forhold til ansattes organisasjoner • Forpliktende samarbeid med arbeidstakerorganisasjoner om inkludering, mangfold og likeverd i arbeidslivet
<p>8.2. Hustadvika kommune sine ansatte er den viktigste ressursen for å tilby gode tjenester til innbyggerne</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Riktig rekruttering og utvikling av medarbeidere • Trygt og godt arbeidsmiljø som er helsefremmende og skaper trivsel • Gjennomføring og oppfølging av medarbeiderundersøkelsen 10-faktor
<p>8.2. Hustadvika kommune sine ansatte er den viktigste ressursen for å tilby gode tjenester til innbyggerne</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Riktig rekruttering og utvikling av medarbeidere • Trygt og godt arbeidsmiljø som er helsefremmende og skaper trivsel • Gjennomføring og oppfølging av medarbeiderundersøkelsen 10-faktor
<p>8.3. Hustadvika kommune sine ansatte har kunnskap og kompetanse som møter fremtidens krav</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Tilrettelegge for kompetanseutvikling og innovasjon • Arbeide for heltidsstillinger

8.3. Hustadvika kommune sine **ansatte** har kunnskap og kompetanse som møter fremtidens krav

- Tilrettelegge for kompetanseutvikling og innovasjon
- Arbeide for heltidsstillinger

8.4. Hustadvika kommune har en profesjonell **forvaltning** som leverer effektive og gode løsninger med høy kvalitet og god ressursutnyttelse

Jobber med digitalisering og effektivisering av virksomheten, for å få effektiv og god tjenestekvalitet ved bruk av ny digital teknologi, gjennom fokus på:

- kvalitetsstyring, identifisere og utvikle strategiske grep innen utviklingsarbeid som kan styrke Hustadvika kommune til å bli en aktiv samfunnsutvikler og attraktiv arbeidsgiver
- effektivisere og forbedre kommunens arkivforvaltning
- førstelinjetjeneste for Hustadvika kommune sine innbyggere har god kompetanse om de kommunale tjenestene, og formidle dette på en god måte uavhengig av kontaktpunkt inn til kommunen (besøk, telefon, hjemmeside, e-post, chat)

8.4. Hustadvika kommune har en profesjonell **forvaltning** som leverer effektive og gode løsninger med høy kvalitet og god ressursutnyttelse

Jobber med digitalisering og effektivisering av virksomheten, for å få effektiv og god tjenestekvalitet ved bruk av ny digital teknologi, gjennom fokus på:

- kvalitetsstyring, identifisere og utvikle strategiske grep innen utviklingsarbeid som kan styrke Hustadvika kommune til å bli en aktiv samfunnsutvikler og attraktiv arbeidsgiver
- effektivisere og forbedre kommunens arkivforvaltning

	<ul style="list-style-type: none"> • førstelinjetjeneste for Hustadvika kommune sine innbyggere har god kompetense om de kommunale tjenestene, og formidle dette på en god måte uavhengig av kontaktpunkt inn til kommunen (besøk, telefon, hjemmeside, e-post, chat)
8.5. Hustadvika kommune bruker verdiplattformen IDAR	De ansatte er imøtekommende, dyktig, ansvarlig og respektfull i jobben sin og i møte med innbyggerne
8.5. Hustadvika kommune bruker verdiplattformen IDAR	De ansatte er imøtekommende, dyktig, ansvarlig og respektfull i jobben sin og i møte med innbyggerne
8.6. Hustadvika kommune har god beredskap mot kriser og uønskede hendelser	Kontinuerlig og systematisk forebyggende arbeid mot skader, ulykker og kriminalitet, gjennom oppdaterte beredskapsplaner og ROS-analyser
8.6. Hustadvika kommune har god beredskap mot kriser og uønskede hendelser	Kontinuerlig og systematisk forebyggende arbeid mot skader, ulykker og kriminalitet, gjennom oppdaterte beredskapsplaner og ROS-analyser
8.7. Hustadvika kommune har en god økonomi som sikrer et godt og stabilt velferdstilbud	Et driftsnivå som er tilpasset inntektsrammene og en sunn økonomiforvaltning, gjennom gode rutiner for økonomistyring, rapportering og budsjett
8.7. Hustadvika kommune har en god økonomi som sikrer et godt og stabilt velferdstilbud	Et driftsnivå som er tilpasset inntektsrammene og en sunn økonomiforvaltning, gjennom gode rutiner for økonomistyring, rapportering og budsjett

8.8. Hustadvika kommune bidrar i utviklingen av regionen	Samarbeid med nabokommuner om utvikling av effektive og brukervennlige tjenester, og innsats for å løse viktige regionale fellesoppgaver
8.8. Hustadvika kommune bidrar i utviklingen av regionen	Samarbeid med nabokommuner om utvikling av effektive og brukervennlige tjenester, og innsats for å løse viktige regionale fellesoppgaver

8.1. Hustadvika kommune er en attraktiv arbeidsgiver som har meningsfylte og trygge arbeidsplasser

Tiltak og styringsindikatorer

Tiltak	Styringsindikator
Arbeide med prosesser, utviklingsarbeid og prosjekter. Fokus på prosjektarbeid	For å jobbe mere utviklingsretta er det behov for lederforankring
Etablere sommerjobber for ungdom i kommunen	Sette av ressurser til koordinering av arbeidet
Kommunen skal være en aktiv samfunnsaktør og tilby praksisplasser for de som trenger det samt lærlingeplasser	Samarbeid med NAV, arbeidsmarkedsbedriftene, Menn i Helse, Romsdal opplæringskontor
Øke andel heltidsstillinger. Bruke heltidskulturprosjektet	Gjennomsnittlig stillingsstørrelse skal økes fra 79% til 85% innen 2026
Øke nærværet – få ned sykefraværet	Ikke høyere snitt sykefravær enn 6,5% innen 2026 Fremforhandle avtale om tilbud om treningsaktiviteter.
Mulighet for hjemmekontor.	Prosedyre for hjemmekontor – Se Compilo
Strategi for å beholde ansatte med kompetanse og kunnskap som er viktig for organisasjonen.	Kompetanseplanene Hvert andre år medarbeider-undersøkelser, med snarlige tiltak på resultat. Gode kartleggingsverktøy og oppfølgingsverktøy ved oppfølging av medarbeiderundersøkelser, medarbeidersamtaler og slutsamtaler.

8.2. Hustadvika kommune sine ansatte er den viktigste ressursen for å tilby gode tjenester til innbyggerne

8.3. Hustadvika kommune sine ansatte har kunnskap og kompetanse som møter fremtidens krav

Tiltak og styringsindikatorer

Tiltak	Styringsindikator
Gjennomføre og følge opp medarbeiderundersøkelser	10 faktor-undersøkelsen - mestringsorientert ledelse
Lede etter lederavtale	Sykefravær Antall behandlede saker
Videre-/etterutdanning og kurs (se den i sammenheng med pkt over)	Vi skal utarbeide gode og framtidsretta kompetanseplaner Ta i bruk KS-læring eller andre interaktive læringsmåter
Gjennomføre og følge opp medarbeiderundersøkelser	Bruke KS 10-Faktor

8.4. Hustadvika kommune har en profesjonell forvaltning som leverer effektive og gode løsninger med høy kvalitet og god ressursutnyttelse

8.5. Hustadvika kommune bruker verdiplattformen IDAR

Tiltak og styringsindikatorer

Tiltak	Styringsindikator
Øke andel heltidsstillinger	Gjennomsnittlig stillingsstørrelse
Jobbe med arbeidsmiljø og -kultur	Sykefravær
Kompetanse-planlegging	Kompetanseplan Tydelige rolleavklaringer
Treffsikker rekruttering	Kompetente medarbeidere
Tilrettelegging og likhet for videreutdanning/kompetanseheving/praksis som er relevant for stilling, med lønnet permisjon.	Kompetanseplan. Vi skal utarbeide gode og framtidsretta kompetanseplaner
Kurs om forvaltningsregler, offentlighetslov m.m.	Tilbud en gang per år. Gjerne webinar.
Søke deltagelse i de interkommunale fora som er tilgjengelig	Etablere nettverk i Romsdals-regionen innen aktuelle fagområder

8.6. Hustadvika kommune har god beredskap mot kriser og uønskede hendelser

Tiltak og styringsindikatorer

Tiltak	Styringsindikator
Utarbeide ROS-analyse ift. sikkerhet i førstelinjetjeneste. Alle risiko- og sårbarhetsanalyser skal inn i Compilo	Vurdere trusselsituasjonen

Tiltak og styringsindikatorer

Tiltak	Styringsindikator
Økt samhandling mellom enhetene Anskaffer gode og brukervennlige digitale løsninger. Større bruk av digitaliserte tjenesteløsninger. Utarbeide felles «årshjul for 2024» slik at sentrale aktiviteter blir prioritert og sett i sammenheng. Internkontroll: Ledelsens gjennomgang vår 2024 Utarbeide flere prosedyrer som beskriver arbeidsområde, oppgaver, ansvar, rolle og myndighet.	Bedre leveranser Møtearenaer Bedre rolleavklaring 95% av alle tjenester innen stab- og støttefunksjonene skal kunne avklares ved digitale løsninger innen 2026. Redusere innkjøp av papir/konvolutter/bruk av kopimaskin Legges ut på intranett. Gjennomfør vår 2024 Antall nye prosedyrer som beskriver arbeidsområde, oppgave, ansvar, rolle og myndighet legges inn i Compilo.

8.7. Hustadvika kommune har en god økonomi som sikrer et godt og stabilt velferdstilbud

Tiltak og styringsindikatorer

Tiltak	Styringsindikator
God budsjettstyring	Balansert regnskap

Godt driftsresultat

Netto driftsresultatet skal være 1,75 % av sum driftsinntekter i et år

Tiltak og styringsindikatorer

Tiltak	Styringsindikator
Jobbe for implementering av servicestrategi i organisasjonen med grunnlag i IDAR.	Plan for servicestrategi ferdig utarbeidet innen 2024. Servicetorget arrangerer workshop én gang pr. år

8.8. Hustadvika kommune bidrar i utviklingen av regionen

Tiltak og styringsindikatorer

Tiltak	Styringsindikator
Delta på helseplattformen	Implementere systemet i Hustadvika kommune
Helsenettverk	Delta på de ulike arenaene
Delta i DIGI-Møre og Romsdal	Delta på de ulike arenaene

Samfunnsutvikling

Kommuneområdet Samfunnsutvikling

Samfunnsutvikling sitt rammeområde består kommunalsjef samfunnsutvikling og kulturenheten.

Kommunalsjef for samfunnsutvikling har ansvar for flere økonomiske rammeområder, dette gjelder:

- Kommunalteknikk
- Bygg og eiendom
- Plan og byggesak
- Brann og beredskap
- Landbruk og miljø

Kultur

Kulturområdet er viktig for bo- og blilysten i Hustadvika kommune. Det legges vekt på et mangfold i kultur, idrett- og friluftstilbudet i Hustadvika kommune, som inkluderer både organisert og ikke-organisert aktiviteter for alle barn, unge, voksne og eldre.

Frivilligheten skaper gode og levende lokalsamfunn og er viktige pådrivere og kanaler for interessegrupper og engasjerte innbyggere. Frivillig innsats for andre og for fellesskapet styrker båndene mellom oss, og skaper et varmere og mer inkluderende samfunn. Frivillig sektor har også en viktig funksjon som inkluderende møteplasser for mestring og tilhørighet.

Kommuneområdet Kultur

Kulturlivet i Hustadvika kommune innbefatter mange fagfelt og områder;

- Idrett
- Friluftsliv
- Frivilligsentral og frivillighet innenfor alle fag- og interessefelt
- Kontakt, dialog og veiledning til lag og organisasjoner
- BUA Utstyrssentral – gratis utlån av utstyr, spesielt til barn og unge
- Drift av to ungdomsklubber
- Folkebibliotek og fengselsbibliotek
- Kunst og kulturliv for profesjonelle og amatører
- Regionsmuseum, lokalmuseum og kulturarv – bevaring og formidling av vår felles kulturarv.

- Tilrettelegging og reiseliv
- Kirken

Rammeområdet Kultur

Enhet for kultur i Hustadvika omfatter mange fagfelt og det er mye samhandling med andre aktører:

Hustadvika Bibliotek har avdelinger i Elnesvågen og i Eide, samt driften på Hustad Fængselsbibliotek. I tillegg har vi Hustadvika Frivilligsentral og BUA utstyrssentral, noen av våre fysiske møtepunkt. Våre bibliotek er nå flyttet til sentrum i både Eide og Elnesvågen. Dette vil kunne skape nye muligheter til utvikling av tilbudene som gis til befolkningen, og forhåpentligvis også lengre åpningstider.

Hustadvika Frivilligsentral og arbeidet med frivillighet innenfor alle fag- og interessefelt - samarbeid med lag og organisasjoner, samt «ikke-organisert» frivillighet. Frivilligsentralen og BUA Utstyrssentral er gode møteplasser og tilbud som er med å utjevne sosiale og helsemessige ulikheter i samfunnet.

Museum og kulturarv, og vår felles kulturhistorie er en viktig del av kulturenhetens ansvar og mål. Vi legger til rette for å bevare og formidle vår felles kulturarv på ulike måter og samarbeider med regionale og lokale museum, samt søge- og historielag og frivillige.

Idrett- og friluftslivstilbud, med anleggsutvikling og spillemidler er en stor del av arbeidet ut mot lag og foreninger. Kommunen legger til rette for stor grad av anleggsutvikling til både idrett og friluftsliv, samt ulike tur- og rekreasjonsområder til hele befolkningen. Det være seg lekeplasser, grøntområder/aktivitetsparker, badeplasser, stier, turløyper og friluftsområder. Disse må på best mulig måte være universelt utformet, slik at alle kan delta i aktivitet og bruk.

Forebyggende ungdomsarbeid med **ungdomsklubber** og ungdomsmiljø, **Ung Kultur Møtes** (UKM), **Den kulturelle skolesekken** (DKS) – profesjonell kunst og kulturformidling til alle skoler.

Samarbeid med ungdomsråd og idrettsråd, friluftsråd, eldreråd og råd for mennesker med nedsatt funksjonsevne er viktige møteplasser får vår mulighet til å skape brukermedvirkning til ønsket utvikling innen alle fagfelt. Et mål er også å iverksette «Aktivitetsråd» for ikke-organisert aktivitet og Kultur/musikkråd i planperioden.

Tjenesteleveranse

Kultur administrerer og har ansvar for flere viktige, økonomiske støtteordninger til lag og foreninger, samt til ulike enheter internt i kommunen:

Kulturmidler – fordeling og tildeling

Anleggsregisteret – **spillemiddelordningen** med de tre spillemiddelordningene for:

Idrett og Fysisk aktivitet

Kulturarenaer

Løypetiltak i fjellet og overnattingshytter

Den Kulturelle Skolesekken

Formidling av profesjonell kunst- og kulturarrangementer til grunnskolen fra Fylket

Søke, planlegge og forvalte det lokale tilskuddet i Den Kulturelle Skolesekken

Den Kulturelle Spaserstokken

Den kulturelle Spaserstokken - kunst og kulturtilbud for eldre

Søke, planlegge og forvalte tilskuddet i Den Kulturelle Spaserstokken.

Statlig sikring av friluftsområder - søker til Miljødirektoratet

Søke midler til utvikling av nye områder

Oppdatere forvaltningsplaner for eksisterende områder.

UKM – Ung Kultur Møtes

Søker midler til Workshop og arrangementer.

Kulturminnefondet

Søker midler om istandsetting og bevaring av tiltak/prosjekter i Kulturminneplanen

Regionalforvaltningen.

Mindre tiltak innen ulike fagfelt, spesielt friluftsliv, kulturhistorie og tilrettelegging

Forventet utvikling frem mot 2032

Utviklingsoppgaver på kort sikt:

Kulturplan

Ferdigstille Kulturminneplan

Kartlegging av friluftslivets ferdselsårer

Gjennomføre utvikling av friområdet i Bud sentrum - Vågaleira

Utvikle badeplass/friområde på Eide

Utvikle badeplass/friområder i Vikan og Askevågen

Innføre nytt styringssystem i Frivilligsentralen – INVI.

Effektivisering av drift og oppgaveløsninger.

Øke kapasitet og aktivitet i begge våre bibliotek.

Skaffe egnede lokaler til Ungdomsklubb HUB`N i Elnesvågen

Strukturere enheten og arbeidsoppgaver

Langsiktige utviklingsoppgaver:

Utvikle godt samarbeid med regionsmuseene

Vurdere grunnlag for museumsavdeling på Eide i samarbeid med Nordmørsmusea AS

Sikre gjennomføringen av Bygdebøkene og boka «Gammelt frå Hustadvika»

Sikre bedre rammer for kunstnere

Utvikle et bredere lokalt DKS-tilbud til skolene

Sikre gode rammer til frivillighet

Utvikle gode spillemiddelsøknader i kommunen

Utvikle turruten «Atlanterhavseggen» i samarbeid med næringsliv og frivillighet

Utvikle friluftsområder/tiltak med god besøksforvaltning

Utvikle og sikre at vi har gode, sosiale møteplasser for ungdom

Gjøre UKM mer helårlig

Utfordringer:

- Nok fagfolk/kompetanse i stillinger
- Nok midler og kapasitet til å tilrettelegge sammen med lag og foreninger, næringsliv og internt i kommunen.
- Håndtering av nye forskrifter på idrettsanlegg (kunstgressbaner og ballbinger). Forbud mot gummigranulat på alle kunstgressdekker innen 2030. Renovering av alle spilleflater i kommunen må skje innen den tid.
- Bygdebokarbeidet bør intensiveres om vi skal komme i mål med alle bøker som gjenstår. Bør igangsette flere bygdebøker samtidig, for å komme i mål med arbeidet.
- Etablere eget og egnet lokale til ungdomsklubb i Elnesvågen. Sikre fremtidig drift og personale i dette prosjektet.

Kommunalteknikk

Enhet for kommunalteknikk har ansvar for drift og vedlikehold av all kommunal teknisk infrastrukturdrift som kommunale veier og plasser, kommunalt vann, kommunale avløpsstasjoner og renseanleggavløp. I tillegg så har enheten ansvar for slam og renovasjon og tilsyn etter forurensingsloven og behandling av utslippstillatelser i fra 1. januar 2022. Enheten har egne driftsavdelinger på veg, vann og avløp.

Veg

- Drift og vedlikehold av kommunens veier og gangveger - ca. 210 km.
- Isgrusing, Moa - Tornes
- Hullfylling på grus og asfalterte veier
- Forberedning av asfaltering på kommunale trafikkarealer
- Grusing og skraping av kommunale grusveier
- Rensing og vedlikehold av veigrøfter
- Vedlikehold av 16 kommunale bruer
- Opptaking / nedsetting av ca. 9000 brøytestikker
- Kantslått, skogrydding
- Oppfølging av veiskilt
- Oppfølging av flomsituasjoner
- Rensing av sluk
- Rensing og oppfølging av bekkeinntak og stikkrenner
- Ansatte her er med på en vaktordning med beredskapsvakt hele året og bakvakt fra nov – april

Forventet utvikling frem mot 2032:

Utviklingsoppgaver på kort og lang sikt:

Kontinuerlig innsats for trafiksikkerhet (delmål 6.1):

- Rydding av skog og kratt langs kommunale veger.
- Rydding av siktsoner i kryss
- Kantslått 2 ganger per sesong
- Hullfylling av asfalthull i veger
- Grusing og høvling av kommunale grusveger

Gradvis forbedre den kommunale veistandarden i henhold til hovedplan på veg som foreligger (delmål 6.2):

- Hustadvika kommune har en hovedplan for veg, vedtatt i 2021. Denne planen legger grunnlaget for det arbeidet som legges ned for å gradvis forbedre den kommunale veistandarden.
  - Driftsbudsjettet for 2023 er på ca. 21,6 mill. kroner, men det meste går til driftsutgifter og lønnskostnader. For å opprettholde dagens standard sier hovedplan veg at det minst må bevilges 28 mill. per år. Herav 17 mill. kroner til drift og 11 mill. kroner til investeringer. Med dette årlige beløpet så vil vi kunne opprettholde dagens vegstandard og vi vil greie å holde den slik at vi unngår videre forfall.
  - Politikerne bevilget 25 mill. til asfaltering/ vei i revidert i 2023. Dette har gjort at veistandarden i kommunen har fått et løft. Utfordringen ligger i å holde nivået fremover. I forslaget til økonomiplan er det ikke satt av nok midler til å oppfylle målene i hovedplan vei.

Vann

I Hustadvika kommune er 242 km ledningsnett med tilhørende vannkummer og trykk- og reduksjonsstasjoner. Vi har 4 driftsoperatører som til daglig sørger for å opprettholde vannforsyningsanleggenes tekniske standard. Arbeidet til driftsoperatørene består blant annet av drift av vannbehandlingsanlegget for å til enhver tid sikre en vannkvalitet i henhold til drikkevannsforskriften. Det tas jevnlig vannprøver flere steder i ledningsnettet av behandlet drikkevann som analyseres, og vi har ikke hatt avvik i forhold til forskrifter siden 2014.

Forventet utvikling frem mot 2032:

Utviklingsoppgaver på kort og lang sikt:

Vannforsyning (delmål 6.3):

- Det gjennomføres ukentlige prøvetakinger av drikkevannet for å ivareta at drikkevannet tilfredstiller kravene i drikkevannsforskriften
- Vi ser også stadig på alternativer for å skaffe mer drikkevann. Det er kjent at de aller fleste kommuner sliter med tilstrekkelig kapasitet til å forsyne større industri som vil etablerer seg i området. Vi ser derfor på flere alternativ for å få tak i mer drikkevann i kommunen
- Vi har et kontant fokus på lekkasjesøk på ledningsnettet i kommunen
- Vedlikehold og fornying av vannledninger og vannkummer, uttak av vannprøver etc.
- Ansvar for 9 høydebasseng, 10 trykkøkningsskummer og en del vannpumpestasjoner

1 nytt basseng på 1000 m³. bygget i Skarsetbotten. Dette er for å erstatte eksisterende basseng. Det gamle bassenget er nå så dårlig at det ikke er forsvarlig å ha det i drift. Dette er en reservevannkilde så det er ikke i bruk til daglig

Det er bygget et høydebasseng på Freneidet på 1500 m³. Dette er et samarbeidsprosjekt mellom Hustadvika kommune og Eide Vassverk som er en stor privat aktør innen vannforsyningen i Hustadvika kommune

Disse 2 høydebassengene har oppstart sept.- okt. 2023. Disse 2 bassengene vil få en samlet kostnad på 30 mill. Kr. Disse er p.t. overtatt av kommunen og satt i drift nå i 2023

Det blir også oppgradering av vann og avløpsanlegg i Vikan til en verdi av 11 mill. Kr i 2023

Innvesteringer på lang sikt:

- Ny vannledning Skotten – Farstad
- Vannledning Skarset høydebasseng
- Grunnvann Malmedalen

- Endring av konsesjon Trolldalsvatnet
- Ny hovedledning Nedre Elnesvågveg

Avløp

I Hustadvika kommune er det:

- 41 avløpsspumpepestasjoner (AP)
- 5 renseanlegg (3 silanlegg og 2 biovac renseanlegg)
- Ca. 200 km spillvannsledninger med tilhørende kummer
- 100 km overvannsledninger med tilhørende kummer
- Det pågår kontinuerlig fornying av avløpsledninger og avløpskummer for å forhindre forurensing
- Alle på avdelingen har ADK 1sertifikat
- De fleste på avdelingen har kompetanse og sertifikater for føring av anleggsmaskiner

Forventet utvikling frem mot 2032:

Utviklingsoppgaver på kort og lang sikt:

Vi driver hele tiden med utskiftinger av eldre avløpsanlegg, ledningsnett og kummer. Det blir gjort tradisjonelt med graving, men også med nyere metoder som innvendig strømpereovering av gamle betongrør og kummer. Vi har også hatt stort fokus på oppdimensjonering av eksisterende avløpsanlegg og eventuelt utskiftning av disse for å øke kapasitet og forbedre rensegrad. Det er også utbygd en del nye anlegg de siste årene. Disse tiltakene er viktig for å forhindre uønsket forurensing.

Vi har også 2 stillinger i kommunen som blant annet jobber med tilsyn av private avløpsanlegg. En av deres oppgaver er nettopp å se på om private slamabonnenter kunne vært knyttet til kommunale avløpsanlegg. Vi ser også på om det kan være et alternativ å bygge flere kommunale anlegg for å redusere de private enkeltanleggene.

Kloakkslam/ silgods i fra de kommunale renseanleggene blir i dag kjørt til mottak og rankekompostert for å bli gjenbrukt i for eksempel veksttorv etc.

Kontinuerlig oppgradering av eksisterende overvanns anlegg, grøfterens, utskifting av stikkrenner. Her bruker vi en midling av nedbørsmålinger gjort i Molde og Kristiansund og legger til en klimafaktor på 40% når vi beregner størrelse på nye stikkrenner Det er også en strategi å beholde så mange vannveier som mulig åpne og ikke legge de i rør. Åpne vannveier har i hovedsak større kapasitet enn lukkede.

Vannkraft er bærekraftig ressurs fordi den er fornybar og tilgjengelig. Den genererer mindre klimagasser enn annen kraftproduksjon. Den er pålitelig, og tilgangen er stor. Den forurenser ikke luften, og den er fleksibel gjennom å være regulerbar.

Avløp (delmål 6.4):

Drift og vedlikehold av ledningsnett og pumpestasjoner utføres. Det utføres også større rehabiliteringsprosjekter av avløpsledninger.

Investeringer på kort og langsikt:

- Holamyra pumpestasjon
- Dalemyra bransjesenter
- Separering Eidemsbakken
- Avløpsrensing Sandsbukta
- Avløpsrensing Strand
- Vann og avløp Ugelstad Vassgård
- Avløpsrensing Gaustad

Renovasjon

Renovasjon (Delmål 6.5)

- Hustadvika kommune er i dag medlem av RIR IKS og har i dag kildesortering av alt avfall i fra boliger , fritidsboliger, industri og kommunale virksomheter. Det er de senere år gjort store investeringer i anlegg for miljøvennlig håndtering av avfall.

Oppmåling

Oppmåling: Gjennomfører kart og oppmålingsforretninger, seksjonerer, oppdaterer det digitale kartgrunnlaget med eiendomsinformasjon, samt legge inn en rekke ulike typer av temainformasjon (eks. ledningsnett, plansituasjon, verneområder, tiltaksanalyse). Ajourfører matrikkelen som inneholder opplysninger om bygninger, eiendommers eierforhold og adresser.

Bygg og eiendom

Bygg og eiendom forvalter alle kommunens eiendommer, både bygninger og tomter. Bygningsmassen er på ca 100 000 kvm og omfatter idrettshaller, barnehager, skoler, institusjoner og sykehjem samt i overkant av 200 utleieboliger. Enheten jobber med et bredt spekter av oppgaver og samhandler med alle andre områder i kommunen, enten gjennom andre enheters bruk av formålsbygg, ved tverrfaglig saksbehandling eller i utviklingsarbeid. Bygg og eiendom behandler også mange henvendelser fra innbyggere i enkeltsaker som ofte omhandler grunneiendommer.

Enheten har 55 ansatte hvorav 8 i administrasjonen, 10 vaktmestre og 37 renholdsarbeidere som til sammen ivaretar forvaltning, drift, vedlikehold og utvikling (FDVU) av kommunens eiendommer. Oppgavene består i hovedsak av :

- Daglig renhold av kommunens formålsbygg
- Utarbeide, oppdatere og budsjettere vedlikeholdsplaner
- Løpende drifts- og vedlikeholdsoppgaver på bygninger og grunneiendommer

- Ivaretagelse av utearealer ved barnehager og skoler inkl. tilsyn med og utbedring av lekeapparater, ballbinger og annet utstyr
- Løpende håndtering av et bredt spekter av henvendelser fra publikum om alt fra p-plasser, lekeplasser, skogrydding, grensejusteringer, båtplasser, forurenset grunn osv
- Administrere og budsjettere små og store vedlikeholds- og ombyggingsprosjekter og tilbygg. Som eksempel nevnes:
  - Renovering av tekniske rom
  - Etablering av driftsbygninger tilknyttet gravsted (samarbeid med kommunalteknikk)
  - Etablere p-plasser, bobilplasser og publikumstoalett
  - Oppføring av sykkelskur og vognskur ved skoler og barnehager
  - Ombygginger i eksisterende bygningsmasse
  - Fasadefornyelser, vindusutskiftninger og renovering av tak
  - Vedlikehold og reparasjoner i utleieboliger
- Prosjektledelse nybygg
- Kjøp og salg av eiendom, både bygninger og grunn

Bygg og Eiendom har implementert et digitalt forvaltningssystem, LAFT, til bruk ved drift og forvaltning av eiendomsmassen. Dette er delvis tatt i bruk, det vil si at det er tatt i bruk på noen områder men ikke på alle områder som systemet gir muligheter for. Det jobbes med å utvide og effektivisere bruken av LAFT.

Leiekontrakter ved utleie av boliger ligger under Bygg og eiendom. Dette ivaretar både oppfølging av bygninger og tekniske anlegg, samt kommunens utleievirksomhet inkl. leiekontrakter og fakturering.

Bygg & eiendom har tatt i bruk et digitalt verktøy til forvaltning av leiekontrakter. Alle leieforhold/-kontrakter vedr. utleie håndteres derfra, fra leiekontrakt blir registrert via regulering av leie og til generering av fakturagrunnlag. Innleiekontrakter håndteres fortsatt manuelt.

Bygg og eiendom har økende fokus på bærekraft, noe som bl.a. gjenspeiler seg i de siste store byggeprosjektene som er gjennomført.

Forventet utvikling frem mot 2032:

Kortsiktig perspektiv

- Samle og strukturere avdelingens arbeidsprosesser på en måte som effektiviserer våre leveranser samtidig som kvaliteten bedres. Dette planlegges gjennomført med dagens bemanning og ved å ta i bruk de digitale systemene vi har tilgjengelige, men også ved å ta i bruk ny teknologi der dette anses formålstjenlig.
- Styrke kompetansen på nye oppgaver eller på eksisterende der det er nødvendig
- Holde framdrift i alle prosjekter

- Bedre samhandling med andre avdelinger, eksempel arbeidsflyt mellom Bygg og eiendom og Plan og byggesak og mellom Bygg og eiendom og forvaltningskontoret..
- Øke fokus på ENØK i hele avdelingen, få på plass løsninger for bedre kontroll samt søke ENOVA-midler for utbedring av eksisterende boliger.
- Starte arbeid med miljøsertifisering av bygg, både nybygg og eksisterende.

Langsiktig perspektiv

- Ha gode arbeidsprosess- og rutinebeskrivelser som etterleves i praksis
- Ha rett kompetanse på rett sted til rett tid
- God arbeidsflyt mellom Bygg og eiendom og andre avdelinger
- Kort saksbehandlingstid på henvendelser fra publikum
- Gjennomførte ENØK-tiltak:
  - type etterisolering ved hjelp av ENOVA-midler i alle aktuelle boliger gjennomført
  - oppgraderte/nye SD-anlegg som gir god styring og kontroll på luft og varme
- 2 miljøsertifiserte nybygg innen 10 år, "Breeam NOR Very Good" eller tilsvarende
- Miljøsertifisere 2 eksisterende bygg, "Breeam in use Good" eller tilsvarende

Utfordringer

Endringsprosesser er ressurskrevende. Vi må forvente å oppleve kapasitetsutfordringer på kort sikt, men i et lengre perspektiv skal endringene både gi bedre arbeidsdager for de ansatte og bedre leveranser på kvalitet og tid.

For å etterleve vedtatte bærekraftsmål må energi- og miljøfokus settes høyt på agendaen både ved nybygg og i driftsfase. Breeam NOR-sertifisering av nybygg vil normalt medføre noe økte investeringskostnader, men vil senere føre til lavere driftskostnader i byggets levetid. Det er derfor en stor utfordring om bevilgende myndigheter kun ser på investeringsrammen isolert, uten samtidig å se på det framtidige byggets LCC-kostnader.

Vedlikeholdsetterslepet i eiendomsporteføljen er krevende å håndtere uten at det settes av penger til verdibevarende vedlikehold. Godt vedlikehold forlenger levetiden på bygg og tekniske anlegg, slik at nye investeringer kan skyves lenger fram i tid.

Plan og byggesak

Plan og byggesak består av to fagområder:

Plan:

Saksbehandling av private og kommunale reguleringsplaner, samt utarbeider nye kommunale reguleringsplaner. Planavdelingen saksbehandler og utarbeider også mindre reguleringsendringer på både kommunale og private reguleringsplaner. Plan svarer ut meglerpakkene sammen med byggesak og oppmåling. Plan forvalter

karttjenesten (kommunekart.no), herunder vedtatte reguleringsplaner, og planer under utarbeidelse, og forvalter planarkiv, reguleringsplaner med kart, bestemmelser, planbeskrivelse og andre relevante dokumenter. Planavdelingen veileder også innbyggere og internt i kommunen, som del av saksbehandling.

Byggesak:

Saksbehandling av søknader, tilsyn og ulovlighetsoppfølging etter plan- og bygningsloven. Søknadene omfatter bl.a.: Boliger, garasjer, driftsbygninger, tilbygg, påbygg, bruksendring, terrengendringer og fradelinger. Byggesak driver også veiledning til innbyggere, foretak og internt i kommunen. Byggesaksavdelingen saksbehandler klager og forbereder saksfremlegg til politisk behandling.

Plan og byggesak har generelt hatt stor pågang i forhold til kapasitet. Det har det vært jobbet aktivt med rekruttering, kompetanseheving, samt at det er innført tekniske løsninger (elektronisk booking) og rutiner for at saksbehandlere skal få skjermet tid til både saksbehandling og kundebehandling.

Fellesoppgaver: Plan oppdaterer tekstdelen i planregisteret og svarer ut meglerpakkene sammen med oppmåling. Plan oppdaterer planbasen i planregisteret og svarer ut meglerpakkene.

Plan og byggesak har generelt hatt stor pågang i forhold til kapasitet. Det jobbes derfor systematisk med tiltak for å øke produksjonen. Det innføres tekniske løsninger (elektronisk booking) og rutiner for at saksbehandlere skal få skjermet tid til både saksbehandling og kundebehandling.

Utfordringer:

Saksbehandlerekapasiteten er sårbar i forhold til sykemeldinger, og det er tidkrevende å drive opplæring av nye ansatte etter at noen slutter. Det er viktig å satse på å beholde den erfaringen og kompetansen en nå har.

Kortsiktige utviklings og satsingsområder:

Bygge opp under et trygt og godt arbeidsmiljø, hvor kompetente ansatte trives og får rom til å utvikle seg.

Å være a' jour slik at en holder en effektiv saksbehandling og har god kapasitet til å behandle alle nye saker fortløpende innen gjeldende saksbehandlingsfrister.

Ta i bruk ny og egnet teknologi. Satse på medarbeidere med opplæring og trivsel, slik at en beholder over tid kompetente og erfarne saksbehandleravdelinger (Plan og byggesak).

Langsiktig utviklings og satsingsområder:

Videreføre det som står under det kortsiktige perspektivet.

Utvikle en enhet som kan fungere som en samarbeidspart for nabokommuner.

Brann og beredskap

Brann og beredskap består av to områder, hvor det ene området jobber med å hindre at brann oppstår, og det andre området jobber dersom brann eller andre hendelser oppstår.

Brannforebygging

Å forebygge brann er en oppgave alle personer i Norge plikter å gjøre. Det finnes krav til brannsikkerhet i alle produkter, som klokken du har på armen, til huset du en gang drømmer om å bygge. Brannforebyggende avdeling sin oppgave er å informere og bevisstgjøre personer om faren for brann, samt hvordan man opptrer om brann oppstår. Dette gjøres gjennom ulike tiltak, som informasjonskampanjer, kurs og opplæring. Det viktigste tiltaket er tilsyn, hvor brannforebyggere ser på brannsikkerheten i en bygning og kommer med forskjellige virkemiddel for å forbedre brannsikkerheten.

Det brannforebyggende arbeidet er igjen delt i to områder:

Tilsyn med særskilte brannobjekt

Alle bedrifter og næringsvirksomheter har krav til både opplæring og øvelser i brannvern. Det foreligger også krav til bygningseier om branntekniske installasjoner som skal oppdage og forhindre brann og brannspredning. Ved bedrifter, bygninger eller områder hvor det er en særskilt fare for tap av liv, helse, miljø og/eller materielle verdier kan brannvesenet gjennomføre et tilsyn. Ved gjennomføring vil branninspektøren gi tips og råd til talspersonen for virksomheten, samt ha mulighet å gi avvik og/eller anmerkninger på forhold som er lovstridig.

Feiing og tilsyn av private boliger og fritidsboliger

Feiing- og tilsyn av private boliger og fritidsboliger gjennomføres i bakgrunn av en risiko- og sårbarhetsanalyse. Alle boliger og fritidsboliger i kommunen med et fyringsanlegg plikter kommunen å feie og holde tilsyn med. Hyppigheten på feiingen og tilsynet baseres på en risiko- og sårbarhetsanalyse. Denne tar i betraktning momenter som tidligere feiing/tilsyn, type ildsted, type pipe også beboers alder. Ved gjennomføring vil brannforebyggerne også informere om brannsikkerhet samt ha mulighet å gi avvik og/eller anmerkninger om det er forhold som er på kant eller direkte i strid med loven.

Brann og redning

Brann og redning skal håndtere alle typer brann- og redningsoppdrag som kan oppstå i kommunen. Det er her krav om innsatstid til ulike risikoobjekter, som f.eks. sykehjem med 10 minutters innsatstid og tettsted med 20 minutter innsatstid. Innsatstiden er den tiden det tar fra utalarmering, til brannbilen er på plass på hendelsesstedet.

Brannstasjonene er både dimensjonert og plassert på bakgrunn av kravene til innsatstid og belastningen (antall hendelser) ved stasjonen. Det er derfor ulike ordninger og antall ansatte ved de ulike stasjonene, men ved alle stasjoner er det kun hjemmevakts-ordninger.

Brann og redning består av totalt 47 brannpersonell fordelt på tre brannstasjoner.

Elnesvågen brannstasjon

Elnesvågen brannstasjon er den mest belastede brannstasjonen, med om lag 170 årlige utkall. På bakgrunn av dette har denne brannstasjonen fast rullerende vaktlag, som sikrer en innsats til enhver tid hele året. Personell på vakt kan kun oppholde seg maksimalt 5 minutter unna brannstasjonen, for å sikre at kravet til innsatstid overholdes.

Eide brannstasjon

Eide brannstasjon har 50 årlige utkall, og her er det etablert en vaktordning for 1 person, som skal sikre ledelse av personellet og at brannbilen kjører ut. Øvrig personell møter kun opp om tilgjengelig.

Bud brannstasjon

Bud brannstasjon har 40 årlige utkall, men ingen vaktordning. Alt personell møter derfor opp om tilgjengelig.

Innsatsleder

Det er også etablert en innsatsledervakt for å tjene alle brannstasjonene og som er brannsjefens stedfortreder ved hendelser. I tillegg til brannhendelser, håndterer innsatsleder kommunale innbruddsalarmer og assisterer hjemmetjenesten ved behov for løft. Belastningen til innsatslederne er derfor mye høyere enn øvrige brannstasjoner, med 240 årlige oppdrag. Innsatsledere disponerer også eget kjøretøy i vaktperioden, da de ikke tilhører en bestemt brannstasjon.

Forventet utvikling frem mot 2032:

Brannforebygging

Det er utarbeidet en brannforebyggende analyse som tar for seg den mest vanlige årsaken til brann samt tiltak for å forebygge dette. Den brannforebyggende analysen revideres ved behov, men senest hvert 4. år. Siste revidering ble gjort i 2022.

Analysen belyser følgende innsatsområde hvor det brannforebyggende arbeide skal sette fokus på:

- Tilsyn i private boliger og fritidsboliger med vekt på brannvarsling og komfyrvakt.
- Tømming av sot etter endt feiing.
- Tilsyn ved industrinæringen med vekt på rutiner og prosedyrer.

- Tett samarbeid med plan- og byggesaksavdeling.
- Tett samarbeid med kommunal flykningstjenesten.
- Arbeide tett opp mot hovedvannplan for utbedring av brannvann.
- Bevisstgjøring og kampanje mot ulovlig avfallsbrenning

Utfordringene brannforebyggende avdeling har hatt er at det i senere tid har blitt tillagt fritidseiendommer i porteføljen til brannforebyggerne. På grunn av at dette kan være grunnlag for ekstra bemanning, har vi i et forsøk i å hindre dette tatt i bruk et nytt datasystem, som kan effektivisere feiing og tilsyn ved boliger og fritidsboliger.

Også ved tilsyn ved bedrifter er det et behov for å modernisere teknologien, for å videre effektivisere hele prosessen ved et tilsyn. Vi er her i dialog med flere aktører som ser på en løsning for dette.

Brannberedskap

Som ved brannforebygging foreligger det også en beredskapsanalyse, hvor risikomomenter i kommunen blir sett opp mot beredskapen vi har, og videre hva beredskapen skal ta sikte på å utvikle seg. Denne analysen belyser følgende innsatsområder og tiltak for å bygge en enda mer robust beredskapsenhet:

- Forebygge kreft og andre sykdommer denne arbeidsgruppen er særdeles utsatt for, ved å tilrettelegge for vask og hygiene ved alle brannstasjoner.
- Egnede øvelseområde hvor beredskapen kan bli opprettholdt samtidig som man kan gjennomføre målrettede øvelser, også sammen med andre aktører og nødetater.
- Ta i bruk moderne teknologi for å både redusere eksponering av personell og konsekvensen av en hendelse.
- Bytte ut kjøretøy på en fastsatt tidsplan ut fra alder og kjørelengde.

Utfordringene til brannberedskapen er hovedsakelig manglende brannvannsforsyning i større deler av kommunen. Dette blir en oppgave for brannforebyggerne å sørge for at dette blir belyst i kommunens hovedvannplan.

Landbruk og miljø

Enheten saksbehandler og kontrollerer søknader fra jordbruksforetak som angår økonomiske virkemidler som er framforhandlet gjennom jordbruksavtalen. Dette gjelder produksjonstilskudd, avløserordning, dreneringstilskudd, tilskudd til spesielle miljøtiltak, avløsning ved sykdom og svangerskap, diverse ordninger innen skogbruk, mm. Videre behandles søknader etter landbrukets- og skogbrukets særlover, som jordloven, skogloven og konsesjonsloven. Enheten har også ansvar for å registrere egenerklæringer om konsesjonsfrihet ved overdragelse av alle typer eiendommer.

Enheten har ansvaret for viltforvaltning i kommunen, administrering av veterinærvaktstjenesten og har sekretærfunksjon for kommunens viltutvalg. Enheten er uttalepart i søknader om finansiering til landbruksutbygging til Innovasjon Norge. Landbruksenheten er også uttalepart i saker som gjelder tiltak i LNF-områder i kommuneplanens arealdel.

Pr i dag er det fire fulltidsstillinger. Av dette blir det leid ut en ressurs tilsvarende 50% stilling til Aukra kommune, for å utføre samme tjenester som i Hustadvika. Kommunen har siden november 2021 leid ut en 50% stilling til Averøy kommune på midlertidig basis.

Kommunens viktigste oppgave innenfor landbruksforvaltning er behandlingen av søknader om overføringer til landbruket. Totalt utgjør dette et beløp på nærmere 140 mill. NOK. I 2023 var det om lag 250 landbruksforetak som søkte om produksjonstilskudd i kommunen. For søkeren er dette produksjonstilskuddet grunnleggende for økonomien. Kommunens rolle er å sørge for at søkerne får det de har krav på, samtidig som det må kontrolleres at det ikke blir utbetalt midler på feil grunnlag. Dette er viktig for at næringa skal opprettholde et godt omdømme.

Omdømme er viktig i mange aspekter. Omdømme påvirker rekruttering, investeringsvilje og forbrukerens vilje til å velge norsk mat.

Forventet utvikling frem mot 2032:

Landbruket i kommunen sin viktigste arbeidsoppgave er å produsere mat. Det blir skapt arbeidsplasser og aktivitet både direkte og indirekte. En av de største utfordringene i dag vil være å tilpasse næringa til framtidige klimautfordringer. For å opprettholde matforsyninga må det arbeides for å finne klimasmarte løsninger som reduserer klimautslipp fra landbruket uten at dette går utover antall gardsbruk i drift eller som en følge av redusert produksjon. Kommunen har vært pådriver for «Prosjekt - fyrtårn for bærekraftig matproduksjon» - som er et samarbeidsprosjekt mellom Averøy, Gjemnes og Hustadvika kommuner. Prosjektet har som formål å søke etter løsninger som reduserer klimaavtrykket fra landbruket.

Oppfølging av kommunens mål - handlingsprogram

Kommuneplanens samfunnsdel for Hustadvika kommune 2020-2032 er kommunens felles, overordnede og helhetlige plan. Kommuneplanens samfunnsdel definerer de målsettingene Hustadvika kommune som tjenesteprodusent og samfunnsutvikler styrer etter.

Planstrategi for Hustadvika kommune ble vedtatt av kommunestyret i sak 20/2020 den 2. april 2020. I tråd med kommunal planstrategien skal det utarbeides flere planer som påvirker og påvirkes av dette kommuneområdet:

- Kommuneplanens arealdel
- Interkommunal plan for sjøareal, samarbeid mellom Aukra kommune og Hustadvika kommune
- Klima-, energi- og miljøplan
- Boligplan
- Plan for kultur, idrett og friluftsliv
- Plan for næring, som skal omfatte reiseliv, landbruk og næringsutvikling

- Trafikksikkerhetsplan
- Plan for vann, avløp og overvannshåndtering

Før disse planene er på plass er det utfordrende å konkretisere de overordna målene i kommuneplanen på tjenestenivå, men kommuneområdet samfunnsutvikling vil ha fokus på disse innsatsområdene i kommende økonomiplanperiode:

- Samfunnsutvikling
- Arbeid og næring
- Kultur, frivillighet, idrett og og friluftsliv
- Samferdsel og infrastruktur
- Natur og miljø

Samfunnsutvikling

MÅL: Hustadvika kommune er et fremtidsrettet samfunn som ivaretar naturgitte fortrinn og kulturell identitet, og som har levende lokalmiljøer. Kommunen har høy bosteds-, arbeids- og besøksattraktivitet. Kommunen legger til rette for bo- og blilyst!

DELMÅL – SLIK VIL VI HA DET	SLIK GJØR VI DET
<p>1.2. Hustadvika kommune har gode og livskraftige bygdesamfunn og tettsteder</p>	<p>Kommunen skal videreutvikle eksisterende tettsteder som møteplasser, handelssteder og arenaer for opplevelse og kultur tilpasset stedenes egenart og skala. Gjennom areal- og boligplanlegging legger kommunen til rette for aktivitet og sosiale møteplasser. Gjennomarbeidet reguleringsplaner vil bidra med dette.</p> <p>Det er opprettet 13 grendautvalg i Hustadvika kommune, og disse skal:</p> <ul style="list-style-type: none"> • representere lokalbefolkningen som bor i området og løfte frem aktuelle saker, tema og problemstillinger • være høringsinstans i alle saker som angår innbyggerne i de respektive nærmiljøområdene • gjennom sin funksjon som kontaktpunkt og bindeledd bidra til en styrket

	<p>informasjonsflyt mellom innbyggerne og kommunen</p> <ul style="list-style-type: none"> • bidra til å utvikle lokalsamfunnet. De kan ta initiativ til eller delta i prosjekter i nærområdet, gjerne sammen med lag, foreninger og andre lokale krefter
<p>1.3. Hustadvika kommune har et attraktivt og levende kommunesenter</p>	<p>Det skal jobbes med reguleringsplan for sentrum, samt en gatebruksplan. Løsninger for torget skal legges fram i løpet av 2023/2024.</p>
<p>1.4. Hustadvika kommunes arealutvikling muliggjør vekst, gir bomuligheter, og ivaretar samtidig natur- og rekreasjonsverdier for framtidige generasjoner</p>	<p>Ferdigstille kommuneplanens arealdel</p>
<p>1.5. Hustadvika kommune har en befolkningsvekst som gir mangfold og balanse mellom ulike aldersgrupper</p>	<p>Ferdigstille kommuneplanens arealdel og boligplan for Hustadvika kommune</p>
<p>1.6. Hustadvika kommune har trygge, sunne og attraktive bomiljø for alle i hele kommunen</p>	<p>Boligmiljøene i Hustadvika planlegges med miljøvennlig og sikker transport, gode utearealer og god tilgang på grønnstruktur, gjennom åpne beslutningsprosesser og dialog med innbyggerne og medvirkning i planlegging og tjenesteutvikling</p>
<p>1.7. Hustadvika kommune har et levende og åpent lokaldemokrati som bidrar til helhetlige, forutsigbare og fremtidsrettede løsninger</p>	<p>Sørge for åpne beslutningsprosesser og dialog med innbyggerne og medvirkning i planlegging og tjenesteutvikling</p>

Tiltak og styringsindikatorer

Tiltak	Styringsindikator
Reguleringsplan for Elnesvågen sentrum	Vedtatt sentrumsplan
Framtidige reguleringsplaner for bolig, fritidsbebyggelse, industri og næring. Ved å ha ulike ferdig regulerte områder, kan en både legge til rette for vekst og ivareta mange kvalitetskrav (eks. universell utforming, miljø, bomiljø og demografi)	Vedtatte reg. planer
Legge til rette for boliger	Ledige boliger, Mangfoldig boligtilbud
Grunnkjøp	Arealer til nærings- og boligformål
Interkommunal sjøarealforvaltning	Vedtatt sjøarealplan sammen med Aukra
Kommuneplanens arealdel	Vedtatt plan
Trafikksikkerhetsplan	Vedtatt temaplan
Bygge Kulturskole	Ny kulturskole
Opparbeide nytt torg Elnesvågen	Ferdigstilt torg nord - Elnesvågen

Arbeid og næring

MÅL: Hustadvika kommune har et økonomisk og miljømessig bærekraftig næringsliv og høy sysselsetting

DELMÅL – SLIK VIL VI HA DET	SLIK GJØR VI DET
Hustadvika kommunes næringsliv har god innovasjonskraft og vekstevne	<ul style="list-style-type: none"> Tilrettelegge arealer og infrastruktur
Hustadvika kommune har et ressursbasert næringsliv som er miljøvennlig og tilpasset kommunens egenart	<p>Næringsutvikling med fokus på:</p> <ul style="list-style-type: none"> Fiskeri og havbruk Landbruk Reiseliv Mineralressurser
Næringsutviklingen ivaretas på en bærekraftig måte	
Administrasjonen i Hustadvika kommune er åpen og tilgjengelig for innbyggerne	For å få til dette er det viktig at vi gode digitale løsninger videreutvikles, vi gir god og tilstrekkelig veiledning til innbyggerne, det er tilstrekkelig åpent for publikum på hverdager,

og saksbehandlingen er rask og av høy kvalitet

Tiltak og styringsindikatorer

Tiltak	Styringsindikator
Opparbeide attraktive næringstomter	Ledige næringstomter
Legge til rette for klyngebasert næringsetablering	Bransjesenteretablering
Sørge for kapasitet og kompetanse til å utføre rask saksbehandling for befolkningen	Antall behandlede saker innen frist Riktig kapasitet
Kompetansekartlegging- og utvikling	Riktig kompetanse
Brukerundersøkelser	Brukertilfredshet
Reiselivssatsing ved økt parkeringsmulighet for bil og stoppesteder for turistbusser	Antall bobilparkeringer Antall turparkeringer Antall stoppesteder for turistbusser
Avklare lokalmat-utsalgspunkter	Økt salg av lokalprodusert mat
Utvikle digitale og fysiske samarbeidsløsninger for lokalt reiseliv	Brosjyrer Nettside Skilting
Legge til rette for felles nettverk i reiselivsnæringa i kommunen	Felles nettverk etablert Antall møter/medlemmer
Tur- og sykkelstier	Km turstier
Kartlegge steder for nye toaletter på turiststeder	Mindre villparkering
«Bli med hjem»-messe Oslo og Trondheim	Antall medarbeidere med relevant kompetanse
Svare raskt og innenfor tidsfrister på henvendelser	Antall gjennomførte saker Kundertilfredshet

Kultur, frivillighet, idrett og friluftsliv

MÅL: Hustadvika kommune har et mangfoldig aktivitetstilbud som engasjerer bredt og stimulerer til deltagelse. Frivilligheten er en betydningsfull og høyt verdsatt bidragsyter i lokalsamfunnet. Hustadvika kommune ivaretar vår felles kulturarv.

DELMÅL – SLIK VIL VI HA DET	SLIK GJØR VI DET
3.1. Hustadvika kommune har et levende kulturliv hele året – som bidrar til livskvalitet og tilhørighet	God veiledning og støtte til lag og foreninger
3.2. Hustadvika kommune har kunnskap om lokal kulturarv	Bevarer og formidler kulturhistorie, gjennom skriftlige

	<p>og muntlige fremstillinger, samt kulturminnevandringer og bildekvalder</p>
<p>3.3. Hustadvika kommune legger til rette for idrett og fysisk aktivitet for alle</p>	<p>God veiledning i søknadsprosesser</p> <p>Kommunen skal være med å utvikle og vedlikeholde idrettsparker/-anlegg og tilrettelegge for mangfold og uorganisert aktivitet. Det er også viktig å tilrettelegge for nærmiljøanlegg for organisert og uorganisert aktivitet - der folk bor</p> <p>Aktivt samarbeid med idrettsrådet, friluftsrådet og aktivitetsråd, og frivillige lag og organisasjoner er helt nødvendig for å få utvikle kommunen vår</p>
<p>3.4. Hustadvika kommune tilrettelegger for naturopplevelser og rekreasjon for alle, både på fjellet, i strandsonen og i nærmiljøet</p>	<p>For å få folk ut i naturen må vi sikre sammenhengende grønnstruktur og naturområder for fremtiden, statlig sikre og tilrettelegge nye friområder og forhindre gjengroing av eksisterende. Bærekraftig besøksstrategier og handlingsplaner for slitasjeproblematikk</p> <p>Vi må øke tilgjengeligheten til friluftsområder og strandsonen ved å forbedre adkomst, parkering, toalett og renovasjon. Vi må også etablere universelt utformede stier på utvalgte områder og gjennomføre skilting og merking.</p> <p>Kyststier og trimløyper videreutvikles, og vi skal bidra til å utvikle ro- padleled for å synliggjøre turmuligheter langs kysten</p>
<p>3.5. Hustadvika kommune stimulerer til økt frivillighet innen kulturliv, idrett og humanitær virksomhet</p>	<p>Videreutvikle Frivilligsentralen sin rolle i kommunen. Økt kunnskap om organisasjonsliv og betydningen av deltakelse</p>

3.6. Hustadvika kommune
tilrettelegger for at **alle**
trossamfunn og ikke-religiøst
samfunn er integrert i
samfunnslivet

Tiltak og styringsindikatorer

Tiltak	Styringsindikator
Opparbeide rekreasjonsområder/turstier med kulturhistoriske verdier	Andel av befolkningen tilgang til rekreasjonsareal/ nærturterreng. Bidrag til å utvikle nye turstier. StikkUT-registreringer i kommunen. Antall informasjonsskilt med kulturhistorisk informasjon.
Flytte bibliotekene til sentrum for å skape en arena for kulturformidling og sosial møteplass	Årlige utlånstall i bibliotekene. Antall besøkende ved åpne arrangement. Antall skolebesøk.
Stimulere til aktiviteter for voksne og eldre	Deltakelse i Aktiv på Dagtid. StikkUT-registreringer i kommunen.
Etablere sosiale møteplasser for ungdom	Besøkstall på de kommunale ungdomskubbene Pluggen og Hub`N. Antall anlegg/arrangement for sosiale møteplasser uten konkurranseprega aktiviteter. Antall deltakere på UKM lokalt. Antall UKM-workshops i løpet av året.
Bevaring og formidling av kulturhistorie. Opplæring og utvikling av nye formidlingsmåter.	Antall kulturminnevandring og deltakere på disse. Antall bildekvalder og deltakere. Utgivelser av lokalhistoriske bøker som Bygdebøker og GFFE. Ferdigstille Kulturminneplanen. Antall samarbeidsmøter med våre regionsmuseum.
Øke muligheten til å være frivillig i kommunen. Informere bedre om det å være frivillig og hvilke oppgaver som har behov for hjelp fra frivillige	Ta i bruk ny modul i Invi/datasystemet til Frivilligsentralen. Antall frivillige tilgjengelige i Frivilligsentralen. Økt antall aktiviteter. Antall oppdrag løst. Antall medieoppslag om frivillighet.
Økt samarbeid med frivillige lag og organisasjoner	Antall samarbeidsmøter med Idrettsrådet og Friluftsrådet. Arrangere årlig dialogmøte med frivilligheten.
Universell utforming. I kommuneplanens arealdel sette av noen få natur- og fjellområder der bevegelseshemmede i alle aldre kan få adkomst med motorkjøretøy (eks. motoriserte rullestoler, ATV og snøscooter)	Vedtatt planer. Utvikling av UU friområder og stier. Antall tilrettelegginger av eksisterende anlegg.
Kunstnerisk utsmykning i nybygde kommunale bygg	Skape oversikt over kunstverk i kommunale bygg – en kunstdatabase. Antall «utlysninger/konkurranser» om utsmykning til nye kommunale bygg.

Samferdsel og infrastruktur

MÅL: Hustadvika kommune har en fremtidsrettet infrastruktur og et transportsystem som er brukervennlig og miljøvennlig

DELMÅL – SLIK VIL VI HA DET	SLIK GJØR VI DET
6.1. Hustadvika kommune har et transportsystem som er trafikksikkert og bidrar til omstilling til lavutslippssamfunnet	Kommunen skal bidra til styrking av kollektivtilbudet med fokus på frekvens og tilgjengelighet, vi skal fortsatt ha utbygging av gang- og sykkelveier, og ha kontinuerlig innsats for trafikk sikkerhet. Trafikksikkerhetsplanen vil forslå nærmere tiltak.
6.2. Hustadvika kommune har et transportsystem som gir god framkommelighet , effektiv kommunikasjon mellom de ulike delene av kommunen, og som ivaretar samfunnssikkerheten	Kommunen må forbedre den kommunale veistandarden, jf. hovedplan for veg (2021-2028) der tilstanden for de kommunale er presentert og tiltak foreslått Kommunen i samarbeid med øvrige myndigheter jobber for et hovedveinett med tilstrekkelig kapasitet for alle reisende i hele Hustadvika kommune, samt et godt kollektivtilbud
6.3. Hustadvika kommune har en sikker vannforsyning med tilstrekkelig kapasitet og god kvalitet	Kommunen skal ivareta vannforsyningsanleggets tekniske standard. Vi må sikre at kvaliteten på vannet tilfredsstiller kravene i drikkevannsforskriften, og at nettets kapasitet dekker ordinært forbruk hos abonnenter og ordinær brannslukking. Redusere lekkasjene i vannforsyningssystemet
6.4. Hustadvika kommune har et velfungerende avløps- og overvannsystem	Kommunen skal ha løpende fornyelse og vedlikehold basert på fremtidsrettede og effektive løsninger

	Avløpssystem med tilstrekkelig kapasitet og som hindrer uønsket forurensingsutslipp, og flest mulig eiendommer tilknyttet offentlig renseanlegg. Kommune må sikre god overvannshåndtering
6.5. Hustadvika kommune har bærekraftige avfallsløsninger som ikke bidrar til forurensing av miljøet	<ul style="list-style-type: none"> • Innsats for avfallsreduksjon og kildesortering ved boliger, fritidseiendommer og kommunale virksomheter • Miljøvennlig behandling av avfall
6.7. Hustadvika kommune har miljøvennlige og funksjonelle offentlige bygninger	<p>Kommunen må sørge for at kapitalverdien av byggene bevares.</p> <p>Ta miljøhensyn ved nybygging, og vedlikehold skal sikre at byggene er miljøvennlige, tiltalende, driftsøkonomiske, praktiske og funksjonelle</p>

Tiltak og styringsindikatorer

Tiltak	Styringsindikator
Trafikksikkerhets-tiltak bl.a. knyttet til trygg skoleveg	Antall drepte og skadde i trafikken
Forbedre drikkevannet	Andel personer med trygg drikkevannsforsyning
Opprettholde møtearenaer mellom Byggesaksavd. og Kommunal- teknikk for å sikre god avløps-håndtering	Vedtatt vann og avløpsplan Møtearenaer
Åpne vannveier	Færre flomskader
Etablere nye vannkilder	M3 vann i kommunen
Lekkasjesøk	Mindre svinn vann
Økt satsing og prioritering av vedlikehold veg	Redusert etterslep ift vedtatt hovedplan for veg
Legge til rette for el-biler	Antall ladepunkter ved kommunale bygg
Bygge flere gang og sykkelveger	Antall km gang og sykkelveger Sammenhengende gang og sykkelvegnett
Legge til rette for kollektivtransport	Frekvens - rutetilbud Antall holdeplasser

Innkjøp av el-biler	Antall kommunale el-biler
Tilstandsundersøkelse av kommunal bygningsmasse	Tilstandsrapport på kommunal bygningsmasse
Etablere sykkelparkering ved kommunale bygg	Andel syklende
Nybygg med klimavennlige byggematerialer	CO2 utslipp ift konvensjonelle bygg

Natur og miljø

MÅL: Hustadvika kommune forvalter natur- og miljøverdier langsiktig, og fører en bærekraftig arealpolitikk der miljøbevisst adferd preger samfunnet

DELMÅL – SLIK VIL VI HA DET	SLIK GJØR VI DET
7.1. Hustadvika kommune reduserer klimagassutslipp	<p>Klima-, energi og miljøplan for Hustadvika kommune utarbeides med klimanøytralt samfunn som målsetting. Vi skal utvikle klimagassbudsjett, og bruke klimaregnskap som styringsverktøy.</p> <p>Arbeide for best mulig kollektivtilbud med miljøvennlige drivstoffformer, og alltid fornybare energiformer ved kommunale nybygg.</p> <p>Bidra i klimanettverk Romsdalen og gi det en viktig rolle som rådgivende organ i klimaarbeidet.</p> <p>Vi skal sørge for å utvikle byggene for på en bærekraftig måte. Det skal legges til rette for mest mulig miljøeffektive bygg. Når vi setter opp nybygg skal vi bestrebe bruk av bærekraftige materialer.</p>
7.2. Hustadvika kommune tilpasser seg forventede klimaendringer	<p>Sikre gjennom arealplanlegging at skader ved fremtidig havnivåstigning og overvann unngås, og ta høyde for økt nedbørintensitet i arealplanlegging og infrastrukturinvesteringer.</p> <p>Kartlegge risikoområder og følge opp gjennom planverk.</p>

<p>7.3. Hustadvika kommune har jord, vann og luft med gode miljøkvaliteter</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Sikre vassdragene i kommunen • Arbeide for at størst mulig del av bebyggelsen er tilknyttet offentlig avløpsanlegg • Veilede næringsdrivende slik at forurensende utslipp fra landbruket reduseres til et minimum
<p>7.4. Hustadvika kommune bevarer naturmangfoldet og verdifull natur</p>	<p>Forvalte verna områder i Hustadvika kommune i henhold til verneforskriftene</p>
<p>7.5. Hustadvika kommune forvalter naturressurser bærekraftig og langsiktig, med et særskilt fokus på langsiktig vern av arealer til matproduksjon</p>	<p>Forvalte grøntområder, strandsone, skog, jord, vann og geologiske ressurser gjennom bærekraftig arealpolitikk.</p> <p>Sikre matproduksjon på lang sikt gjennom aktivt jordvern og bidra til oppfylning av nasjonale jordvernmål - kun åpne for omdisponering av verdifull landbruksjord når særskilt tungtveiende samfunnshensyn tilsier det.</p>

Tiltak og styringsindikatorer

Tiltak	Styringsindikator
Flere elbiler	Andel kommunale kjøretøy som kjører på elektrisitet
Kaste mindre mat	Matsvinn i kommunale institusjoner
Redusere forsøpling fra rundballeplast ved tilrettelagt avfallshåndtering	Økt mengde levert til gjenvinning
Energieffektivisering	Energiutgifter per m2 i kommunalt eide bygg Antall kroner i Enova støtte
Stimulere til at husdyrgjødsel blir spredt i vekstsesongen	Antall dispensasjonssøknader fra forskrift
Aktivt jordvern	Antall dekar omdisponert landbruksareal
Etablering av biogassanlegg for husdyrgjødsel	Tonn husdyrgjødsel som går gjennom slike anlegg

I kommune- planens arealdel må det gjøres arealvurderinger med avsetning av planformål som ikke belaster natur og miljø unødige

Legge til rette for flere gående og syklende i Elnesvågen sentrum

Utarbeide klima-, energi og miljøplan

Systematisere håndtering av overskuddsmaterialer og avhendede møbler og utstyr

Miljøkrav i innkjøp

Utarbeide klimabudsjett

Stimulere til ladeinfrastruktur

Stimulere til gjenbruk og sirkulærøkonomi

Bygge miljøvennlig

Jordvern

Vedtatt arealplan

Vedtatt sentrumsplan

Vedtatt temaplan

Omsatte og gjenbrukte overskuddsmaterialer, møbler og utstyr

Antall miljøvennlige innkjøp

Klimaregnskap

Antall ladepunkter ved kommunale bygg

Antall prosjekter hvor gjenbruk er ivaretatt

Antall bygg med miljøvennlige byggematerialer Redusert klimautslipp ift konvensjonell bygging

Artsmangfold Reduserte utslipp av CO2 - ekvivalenter Antall dekar omdisponert fra LNF

Oppvekst

Kommuneområdet Oppvekst

Rammeområdet for oppvekst består av enhetene Hustadvika opplæringscenter, Hustadvika kulturskole og Bjørnsund leirskole. Kommunalsjef for oppvekst, skolefaglig rådgiver og barnehageansvarlig rådgiver, kostnader til private barnehager, skolesamarbeid med Aukra kommune, Tøndergård og inntekter og utgifter for barn i samarbeid med andre kommuner dekkes også av dette rammeområdet.

Kommunalsjef for oppvekst har ansvar for tre andre økonomiske rammeområder i Hustadvika kommune:

- Familiens Hus
- Kommunale barnehager
- Grunnskoler

Oppvekst - felles rammeområde

Hustadvika kulturskole

Hustadvika kulturskoles visjon er: «Kulturskole for alle»

Kulturskolen er en lovfestet kommunal oppgave, forankret i opplæringsloven. For Hustadvika kulturskole er nasjonal rammeplan, lokal læreplan og læreplan for fagene styringsverktøy for innhold og organisering.

Hustadvika kulturskole skal være et lokalt ressurs- og kompetansesenter for kulturfag i kommunen, gjennom opplæring, opplevelse og formidling innen musikk, visuelle kunsthøgskole og dans. Skolen ønsker å skape engasjement, trivsel og glede. Elever skal føle mestring, og lærerne skal gjennom godt samarbeid hjelpe elevene å nå sine mål.

Kulturskolen har som mål å øke elevtallet for å nå flest mulig med bredde, kjerne- og fordypningstilbud.

Organisering

Kulturskolen har i dag undervisning i musikk, dans og visuelle kunsthøgskole med til sammen 365 elevplasser. Der hvor det er mulig får de yngste elevene 1-1 undervisning på egen barneskole, mens gruppetilbudene er mer sentralisert. Det er per oktober 2023, 12 faste ansatte fordelt på 8,55 årsverk. I tillegg kjøper kulturskolen tjenester til kunst og dans på til sammen 0,6 årsverk. Kulturskolen ser sin rolle i samfunnet som svært viktig, og samarbeider med lokalt kulturliv med salg

av dirigenttjenester, lærerressurs til seminarer, utleie av utstyr mm. Kulturskolen har i dag noe samarbeid med andre enheter, som et band for mennesker med nedsatt funksjonsevne, et tilbud for Mestringsenheten, samarbeid med opplæringscenteret «musikk som terapi» og «Norskopplæring gjennom musikk», samt samarbeid med 3 skoler om prosjekt/valgfag/musikkundervisning. Disse tilbudene er noe vi ønsker å videreutvikle da vi ser enorm mestring og musikkglede for de som deltar.

Forventet utvikling frem mot 2032:

Kommunestyrevedtak i 2020 om eget kulturskolebygg i Elnesvågen blir et av våre viktigste element for utvikling. Det forventes ferdig mai 2024, med oppstart undervisning høst 2024. Her vil vi få samlet all undervisning som i dag skjer i Elnesvågen på ikke mindre enn fire forskjellige steder. Det vil skape et miljø både for elever og ansatte. Et nytt og eget bygg med tilrettelagte rom vil gi oss utviklingsmuligheter mot et mål om å ha tilbud for «alle». Vi jobber med utvikling av tilbud for både de under og de over grunnskolealder for å kunne ha et livsløp i kulturskolen. For å få dette til på best mulig måte vil samarbeid med andre kommunale enheter være svært viktig. Kulturskolen må også bidra til å utjevne sosiale forskjeller. For å få dette til må vi på både kort og lang sikt, utvikle flere lavterskeltilbud til en lavere pris og/eller opprette friplasser. Et forslag om å innføre friplasser ligger inne i sak om prisjustering for kulturskolen fra 1.januar 2024.

Familiens hus

Familiens Hus består av fire avdelinger som sammen skal bidra til mer helhetlige og familiestøttende tjenester gjennom å utfylle hverandre med ulike kompetanse. De fire avdelingene er barnevernstjenesten, helsestasjon og skolehelsetjeneste, tiltak for funksjonshemmede og pedagogisk-psykologisk tjeneste (PPT). Familiens Hus samarbeider også nært med blant annet Helse og Mestring. Tjenestene skal utvikles i takt med behovene kommunens beboere til enhver tid har, samt i samsvar med nasjonale føringer og prioriteringer.

Barnevernstjenesten:

Barnevernstjenesten skal sikre at barn og unge som lever under forhold som kan skade deres helse og utvikling, får nødvendig hjelp, omsorg og beskyttelse til rett tid. Tjenesten skal bidra til at barn og unge møtes med trygghet, omsorg og forståelse og at alle barn og unge får gode og trygge oppvekstvilkår. Tjenesten er egen vedtaksmyndighet.

Helsestasjon og skolehelsetjenesten:

Helsestasjonen har ansvar for jordmortjeneste, helsestasjon 0-5 år, skolehelsetjenesten og helsestasjon for ungdom. Formålet er å fremme god fysisk,

psykisk og sosial helse og utvikling, forebygge, avverge og avdekke vold, overgrep og omsorgssvikt, samt gi nødvendig oppfølging og henvise videre ved behov.

Tiltak for funksjonshemmede (TFF):

Tjenesten skal gi koordinert hjelp til barn, unge og deres familier. Det er et mål at tjenestetilbudet oppleves som helhetlig og sammenhengende. Tjenesten består av ansatte i turnus, brukerstyrte personlige assistenter, avlastere og støttekontakter. Her tilbys avlastninger, barneboliger og ulike former for helse- og omsorgstjenester som gis i hjemmet, både til barn og voksne. Det er kommunens Forvaltningskontor som fatter vedtak om helse- og omsorgstjenester som skal gis fra Tiltak for funksjonshemmede.

Pedagogisk-psykologisk tjeneste (PPT):

Pedagogisk-psykologisk tjeneste (PPT) skal bistå barnehager og skoler i arbeidet med å tilrettelegge det pedagogiske tilbudet til barn, elever og voksne med særlige behov, og utarbeide sakkyndig vurdering der loven krever det. Hensikten er at barn, elever og voksne får et inkluderende, likeverdig og tilpasset pedagogisk tilbud.

Prosjektledelse BTI:

BTI (Bedre Tverrfaglig Innsats) er en samarbeidsmodell for tidlig intervensjon og tverrfaglig samarbeid rundt barn og deres familier.

Forventet utvikling frem mot 2032:

Familiens Hus ser at sakene som kommer til enheten stadig blir mer komplekse og sammensatte. Fremover blir det derfor et klart behov for å heve kompetansen til ansatte i tråd med de utfordringene som vil være gjeldende. Det vil også være nødvendig å kunne identifisere og handle rundt de utviklingstrekkene som man ser behov for å forebygge rundt.

Barn og unge melder i større grad enn tidligere om at de opplever å kjenne seg ensomme, og utenforskap ser ut til å være en av de viktigste faktorene som ligger til grunn for mange av de problemstillingene som de ulike instansene i Familiens Hus arbeider med.

Foreldrerollen er og blir svært viktig, og vi må bidra til å styrke foreldre til å håndtere og forebygge vanskelige situasjoner.

Psykisk helse er veldig ofte et element i mange av sakene i Familiens Hus. Det er en økt forståelse i hjelpeapparatet for hvordan det er for pårørende å leve med et barn eller ungdom som har psykiske eller fysiske helseutfordringer. Å tenke helhetlig rundt en familie er nødvendig for å kunne gi rett hjelp til rett tid. Det er også god samfunnsøkonomi å vise forståelse for og ha kunnskap om det helhetlige bildet. Dette krever et tettere og mer tverrsektorielt samarbeid mellom kommunens instanser. Familiens Hus bidrar inn i Psykisk helseteam som er forankra i Helse og Mestring.

Barnevernsreformen (oppvekstreformen) bringer med seg forventinger og delvis klare føringer for hvordan kommunen skal løse utfordringer rundt barn og unge og deres familier. Hovedmålsetningen er at det kommunale tjenesteapparatet skal gi den nødvendige støtten og hjelpen som trengs på et tidlig tidspunkt. Dette for at saker ikke skal vokse seg så store at familier vil trenge omfattende hjelpetiltak. På dette viset skal barneverntjenesten bruke mer av kapasiteten sin på de alvorligste sakene i tjenesten, samt bidra til forebygging på systemnivå.

Alt dette fordrer kompetanse hos ansatte, og vi ser at det vil bli krevende å rekruttere ansatte i takt med den demografiske utviklinga. Det blir derfor viktig at kommunen er i stand til å drive kompetanseutvikling, og at vi legger til rette for den gode omstillings- og samarbeidsevnen som de ansatte har. Flere utfordringer skal løses på kommunalt nivå. Da må vi gjøre mer av det tverrfaglige arbeidet som vi stadig blir bedre på, og som vi faktisk ser effekt av.

Familiens hus sine prioriteringer av tiltak, med forslag til styringsindikatorer:

Familiens hus sine prioriteringer av tiltak, med forslag til styringsindikatorer:

Samarbeid om faglig utvikling av tjenester og utvikling av kompetanse

Tiltak og styringsindikatorer

Tiltak	Styringsindikator	Sist kjente status
Kompetansedeling internt i Familiens Hus	Felles fagdager – 2 i halvåret Jevnlig deltakelse i hverandres avdelinger eller felles avdelingsmøter – 3 i halvåret	Oppstart høst 2022 Videreføres i 2024.
Kompetansedeling internt i Familiens Hus	Tiltaksperson som jobber i samarbeid mellom barneverntjenesten og Tiltak for funksjonshemmede. Antall saker.	Oppstart vår 2024
Kompetansedeling på tvers	Ressursteam barnehager, veileder er utarbeidet. Barnehage, PPT og helsesykepleier er faste deltagere. Barneverntjenesten og Tiltak for funksjonshemmede deltar etter oppsatt plan. Deltakere og hyppighet.	Oppstart i enkelte barnehager.

Tidlig tverrfaglig innsats ift
bekymring for barn og
familier

Ressursteam skole. Skole, PPT, helsesykepleier er faste deltagere. Barneverntjenesten, Tiltak for funksjonshemmede og Mestring deltar etter oppsatt plan. Veileder er utarbeidet. Deltakere og hyppighet.	Opprettet og evaluert. Fungerer relativt godt.
TFF deltar på et ressursteam i året ved hver barnehage og skole for å informere om tilbud og saksgang	Oppstart vinter 2024
Deltagelse i Oppfølgingsordningen og Læringsmiljøprosjektet for å bidra til blant annet å skape inkluderende praksis i barnehager og skoler. PPT, helsestasjon, TFF.	Oppstart 2023
Opprette faglige nettverk Helsestasjon: Trygghets sirkelen TFF: koordinatorknettverk PPT: ASK (alternativ supplerende kommunikasjon) Barneverntjenesten: Trygghets sirkelen	Arbeidet pågår
Videreføre og evaluere samarbeid mellom politiet og Familiens Hus	Arbeidet pågår
Oppstart av BTI (Bedre Tverrfaglig Innsats). Innføring av handlingsveileder og samhandlingsmodell	Arbeid pågår
Familiestøttende helsestasjon - antall familier og barn	Arbeid pågår
Familieterapeut - antall familier og barn	Arbeid pågår
Flerfaglig råd (helsestasjon, PPT, barneverntjenesten, Mestring, NAV, skole). 8 møter i året.	Vurdere relevans ved etablering av Psykisk helseteam
Psykisk helseteam for barn og unge. Helsesykepleier, familieterapeut og PP-rådgiver deltar i temaet. Frekvens avklares ilt vår 2024.	Opprettes januar 2024.
Rusgruppe (rådgiver folkehelse, politi,	Arbeid pågår

Gjøre kjent ulike tiltak og tjenester som fins i Familiens Hus	Familiens Hus, Mestring, NAV, skoler, rådgiver helse og velferd, rådgiver skole) – 8 møter i året	
	Ressursteam barnehage – deltakere og hyppighet	Veileder er på plass. Må tas i bruk i organisasjonen
	Ressursteam skole – deltakere og hyppighet	Arbeid pågår
	Deltagelse i «Barn og unges helsetjenester i Møre og Romsdal» (barnehager, skoler, Familiens Hus, Helse og Mestring, Forvaltningskontoret, fastleger)	Arbeidet pågår. Ikke alle tjenester deltar.
	Utvikle og holde oppdatert informasjon på hjemmeside og sosiale medier	kontinuerlig arbeid
	Informere jevnlig i ulike fora i sektorer for oppvekst og helse og velferd	kontinuerlig arbeid
	Barnets stemme og rett til medvirkning	
Barnets stemme og rett til medvirkning	Inn i maler for saksbehandling	PPT og BV har det inne i alle maler og rutiner
	Kompetanseheving på hvordan sørge for at barn medvirker i saker som angår dem. Tema på personalmøter 2 ganger i året. Implementeres i årshjulet.	Arbeidet pågår. Videreføres i 2024

Psykisk helsefremmende oppvekstmiljø

Tiltak og styringsindikatorer

Tiltak	Styringsindikator	Sist kjente status
Fremme god psykisk helse blant barn og unge	Utarbeide og iverksette samarbeid / konsept sammen med skolene. Likt opplegg i alle skoler.	Helsestasjonen tar kontakt med skolene vår 2023.
	Samarbeid med Helse og mestring i individsaker og på systemnivå.	Pågående
	Deltakelse i MOT. 2 helsesykepleiere	Pågående
	«Tankevirus» tas i bruk i arbeidet med elever ved	Oppstart høst 2022

	Hustadvika vidaregåande skole sammen med Mestring	
	Deltakelse i rusgruppe	Pågående
	Ungdomskoordinator og ungdomsklubb	Se eget punkt lenger ned
	Iverksette tiltak i tråd med rusgruppas vedtak	Pågående
	Ressursteam bgh	Se over
	Ressursteam skole	Se over
Ungdomskoordinator	Opprette fast stilling	Besatt prosjektstilling
	Få på plass faste lokaler til ungdomsklubb i Elnesvågen	Ikke på plass
	Videreutvikle tilbudene ved ungdomsklubbene i tråd med kommunestyrevedtak om ungdomskoordinator.	Jobbes med vår 2023 i samarbeid med Kulturenheten. Forslag til innhold i løpet av våren 2023
Forebygge selvmord	Ferdigstille handlingsplan mot selvmord (Familiens Hus, Mestring, rådgiver folkehelse) Iverksette tiltak nedfelt i plana	Høst 2022 Vår 2023
Forebygge vold og overgrep	Implementere handlingsplan mot vold i nære relasjoner Gjennomgang av plana i avdelingsmøte / personalmøte 2 ganger i året. Legge inn i prosedyrer det som er relevant for hver avdeling.	Høst 2022 Vår 2023

Helse og omsorgstjenester

Tiltak	Styringsindikator	Sist kjente status
Gode avlastende tiltak hjemla i helse- og omsorgstjenestelova	Økt kapasitet i avlastningsbolig mtp å gi lovpålagt helsehjelp og forebygge belastning i familier og for barnet. Telling av vedtak.	Pågående
	Økt kompetanse i avlastningsbolig ved å ansette fagarbeidere i tråd med kompetanseplan for helse og velferd.	Pågående
	Øke antall samarbeidstiltak med	Pågående

skole (heltidskultur jfr. helse- og velferdsplana)

Ta i bruk velferdsteknologi. Antall tiltak som tas i bruk telles.

I dialog med forvaltningskontoret

Barnehager

Barnehagene våre er et pedagogisk driftet tilbud for Hustadvikas barn mellom 1-6 år. Barnehagene har et ansvar for å skape et tilgjengelig og likeverdig tilbud for alle barnehagebarn i kommunen og sørge for at barn gis mulighet til å delta og utvikle seg som medmenneske allerede fra tidlig alder. I Hustadvika har vi både kommunale og private barnehager med god kvalitet, som skårer høyt på tilfredshet blant foreldre. Barnehagestrukturen i kommunen er mangfoldig med tanke på at vi både har en jevn fordeling mellom kommunale og private barnehager og en stor variasjon i størrelse. De 15 barnehagene i kommunen har god geografisk spredning. Gjennom samarbeid har de kommunale og private barnehagene utarbeidet en felles kompetanseplan gjeldende frem til 2025. Denne planen har flere satsningsområder som skal sikre barna i Hustadvika like forutsetninger for en trygg barndom og gode utviklingsmuligheter. Barnehageloven med forskrift er styrende for området, sammen med nasjonale føringer og forventninger.

Kommunale barnehager sine prioriteringer av tiltak, med forslag til styringsindikatorer:

Inkluderende barnehagemiljø

Tiltak og styringsindikatorer

Tiltak	Styringsindikator	Sist kjente status
<ul style="list-style-type: none"> · Sikre kontinuerlig arbeid med temaet. · Holdningsskapende arbeid og tiltak ved mistanke om at barna ikke er trygge i barnehagen. · Arbeide etter kompetanseplan for et godt psykososialt barnehagemiljø.	<ul style="list-style-type: none"> · Kommunalt årshjul for oppvekst, samt årshjul i enhet som styrer planarbeidet i avdelingene. · Felles fagdag årlig, for hele oppvekstområdet. · Månedlige styrernetter.	<p>Oppstart høst 2020 Utvikles kontinuerlig. Tilsyn utført som internkontroll høst 2022</p>
<ul style="list-style-type: none"> · Deltagelse i Oppfølgingsordningen og Læringsmiljøprosjektet for å gi alle barn like gode muligheter til trygt og faglig godt barnehetilbud. · Ressursteam barnehage	<ul style="list-style-type: none"> · Kommunalt årshjul for oppvekst. Del av rutine for kvalitetsutvikling oppvekst. · Elevundersøkelsen skal vise trivsel, motivasjon og medvirkning om 10 år – for de som nå går i barnehage · Resultater på nasjonale	<p>Igangsatt høst 2022 Opprettet og i etablering. Mangler faste møtedager og rutinisering.</p>

prøver skal på sikt ligge over nasjonalt nivå · Grunnskolepoeng er på nasjonalt nivå · Antall henvisninger til PPT går ned og løser flere saker på førstelinje

Psykisk og fysisk helsefremmende oppvekstmiljø

Tiltak og styringsindikatorer

Tiltak	Styringsindikator	Sist kjente status
<ul style="list-style-type: none"> · Barnehage og foreldre skal ha et tett samarbeid om det enkelte barns utvikling. · Barnehagene skal ha kompetanse og bemanning for å kunne planlegge, gjennomføre og evaluere pedagogisk arbeid for et inkluderende barnehagemiljø og et utviklings-støttende miljø. · Tidlig flerfaglig innsats overfor barn og familier.	<ul style="list-style-type: none"> · Kommunalt årshjul for oppvekst, samt årshjul i enhet som styrer planarbeidet i avdelingene. · Grunnbemanning, oppfylle norm for pedagogtetthet. · Færre henvisninger og færre søknader om ressurs jf §37 viser at vi lykkes med inkluderende allmenpedagogisk praksis. · Etablering av standarder og rutiner for samarbeid mellom tjenesteområder. · Kommunalt årshjul for oppvekst. Del av rutine for kvalitetsutvikling oppvekst.	<ul style="list-style-type: none"> · Foreldresamarbeidet er stadig i utvikling. Samarbeidet med skolene er formalisert gjennom rutine for overgang. Ressursteam sikrer samarbeid med støttetjenestene. · Skal være i kontinuerlig prosess.

Barn og foresatte opplever barnehagen som en arena for inkludering, tilhørighet og mangfold

Tiltak og styringsindikatorer

Tiltak	Styringsindikator	Sist kjente status
<ul style="list-style-type: none"> · Kommunen følger lovens bestemmelser knyttet til minstesats på barnehageplass, søskenmoderasjon og redusert foreldrebetaling. · · Alle barn skal gjøres kjent med digitale verktøy og læremidler, og de skal utvikle	<ul style="list-style-type: none"> · Kommunalt årshjul for oppvekst, samt årshjul i enhet som styrer planarbeidet i avdelingene. · Kommunalt årshjul for oppvekst. Del av rutine for	<ul style="list-style-type: none"> · Oppstart høst 2020 · Igangsatt

en etisk forståelse av bruken av digitale medier. · Styrke samarbeidet mellom barnehagene og med kulturskole og frivillige.

kvalitetsutvikling oppvekst.

Ansatte har kompetanse på å vurdere og handle slik at barn og foreldre ved behov får riktig hjelp til riktig tid.

Tiltak	Styringsindikator	Sist kjente status
· Kompetanseheving på aktuelle temaer gjennomføres i samarbeid og gjennom erfaringsutveksling mellom barnehagene. · Ansatte får medvirke i utviklingen av barnehagens pedagogiske innhold.	· Kommunalt årshjul for oppvekst, samt årshjul i enhet som styrer planarbeidet i avdelingene.	Oppstart høst 2020
· Utviklingen av kompetanseplanen for oppvekst 2022-2034 tar hensyn til barnehagenes kompetansebehov og ansattes behov for utvikling.	· Kommunalt årshjul for oppvekst. Del av rutine for kvalitetsutvikling oppvekst.	Igangsatt 2022

Skoler

Alle elever skal bli møtt med tillit og respekt, og de skal føle tilhørighet, trygghet, inkludering og medbestemmelse. Skolene i Hustadvika kommune har et ansvar for at barn og unge har den kompetansen som skal styrke dem i møte med fremtidens utfordringer. Lesing, skriving og muntlige ferdigheter er sammen med regning og digitale ferdigheter nødvendige redskaper i læring og utvikling.. Alle elevene i Hustadvika skal ha likeverdige muligheter til å tilegne seg ferdighetene, og til å lære seg å tenke kritisk og handle etisk og miljøbevisst. Elevene skal oppleve tilhørighet, medvirkning og rustes for livslang læring. I Hustadvika kommune skal alle få muligheten til å fornye og supplere sin kompetanse, uansett alder. Skolen er en arena for utvikling av kunnskap, ferdigheter og holdninger, som bidrar til utvikling av identitet og livsmestring for aktiv deltakelse i videre utdanning, arbeid og samfunnsliv.

Kommunen har 10 grunnskoler. I tillegg kommer kulturskole, voksenopplæring og leirskole på Bjørnsund. Utviklingsområder, mål, strategier og tiltak angår i stor grad også kulturskole, voksenopplæring, SFO og leirskole. Mangfoldig skolestruktur krever godt samarbeid mellom ledere, ansatte og skoler for å sikre alle elever et likeverdig skoletilbud.

Den demografiske framskrivningen og faktiske fødselstall indikerer lavere elevtall fram mot 2035, som nødvendiggjør høy bevissthet på alle nivåer i kommunen om ivaretagelse av kvalitet i opplæringen og videreutvikling av attraktive skoler for

kompetente fagfolk, for foreldre og for elever. Den demografiske endringen med lavere elevtall i kombinasjon med mangfoldig skolestruktur, utfordrer oppfyllelse av målsettinger og gjennomføring av tiltak som beskrives på skoleområdet. Å møte nasjonale føringer og målsettinger om likeverdig opplæring, tilpasset opplæring, inkluderende praksis og spesialundervisning gjennom økt kompetanse nær elevene, utfordres av nedgang i elevtall og opprettholdelse av skolestruktur.

Føringer for skolene ligger blant annet i opplæringsloven med forskrift, barnekonvensjonen, CRPD (FNs konvensjon om rettigheter for mennesker med nedsatt funksjonsevne; [FN-konvensjonen om rett til menneske med nedsatt funksjonsevne \(CRPD\) - regjeringen.no](#)), FNs bærekraftsmål 4, om god utdanning, læreplanverket – LK20, og kompetanseløftet for spesialpedagogikk og inkluderende praksis.

Fra kommuneplanen 2020 framheves tilpasset opplæring – likeverdig for alle, inkluderende læringsmiljø og aktiv innsats mot mobbing. Nulltoleranse mot mobbing og krenkelser er et prioritert mål, gjennom arbeid for trygge klasserom og inkluderende skolekultur. Videre spiller skolene en viktig rolle i bærekraftige lokalsamfunn. Gjennom gode overganger legges også grunnlag for videre utdanning, arbeid og medborgerskap – for elever som opplever reell medvirkning i egen hverdag ([prosedyre-overgang-barnehage-skole-per-september-2021.pdf](#) ([hustadvika.kommune.no](#))). Kommuneplanens samfunnsdel understreker også skolens ansvar for å arbeide tverrfaglig om elever ved behov.

Skoleområdet sine prioriteringer av tiltak, med forslag til styringsindikatorer:

Samarbeid om faglig utvikling av tjenester og utvikling av kompetanse

Tiltak og styringsindikatorer

Tiltak	Styringsindikator	Sist kjente status
<ul style="list-style-type: none"> · Felles fagdag- ved oppstart høst · Enhetsledermøter oppvekst- 4 ganger i året · Skoleforum- 10 i året · Dekomp · Programmering 	<ul style="list-style-type: none"> · Kommunalt årshjul for oppvekst 	<p>Oppstart høst 2022 Oppstart høst 2022 Etablert Oppstart høst 2021 2021- 2023</p>
<ul style="list-style-type: none"> · Ressursteam skole. Skole, PPT, helsesykepleier er faste deltagere. · Barneverntjenesten, Tiltak for funksjonshemmede og Mestringsenheten deltar etter oppsatt plan. Veileder er utarbeidet. · Deltagelse i Oppfølgingsordningen og Læringsmiljøprosjektet for å gi alle barn og unge like gode 	<ul style="list-style-type: none"> · Kommunalt årshjul for oppvekst · Antall henvisninger til PPT går ned og løser flere saker på førstelinjetjeneste · Eleundersøkelsen viser trivsel, motivasjon og medvirkning · Resultater på nasjonale prøver skal på sikt ligge på nivå over nasjonalt nivå 	<p>Opprettet og evaluert. Hver skole har faste møtedager Igangsatt høst 2022 Ferdigstilles i november 2022? Ferdigstilles nov. 2023 Igangsatt vår 2022</p>

muligheter til faglig og sosial utvikling. · Opprette faglige nettverk - Fagnettverk- læremiddel og fagplaner - Tverrprofesjonelt team (TPS) (skole og SFO) - SFO- nettverk - 2 pr/år ·

· Flerfaglig råd (helsestasjon, PPT, barneverntjenesten, Mestring, NAV, skole). · Rusgruppe (rådgiver folkehelse, politi, Familiens Hus, Mestring, NAV, skoler, rådgiver helse og velferd, rådgiver skole) · Ressursteam skole · Ytre team · Musikkterapi (skole, kulturskole, helse)

Grunnskolepoeng er på nasjonalt nivå · Felles læremiddel (i basisfagene) i Hustadvikaskolen · overordnede fagplaner i Hustadvikaskolen

· **Evaluere ansvarsfordeling rundt elevenes behov**

Oppstarta 2020. Oppretta 2021. Fungerer. Veileder er på plass. Oppretta høst 2021. 4- 6 møter i året Knytte til ny økonomiplan. Søke tilskudd.

Elevens motivasjon for læring og læringsresultater. Hensynet til barnets beste er en rettighet, et grunnleggende hensyn og en saksbehandlingsregel

Tiltak og styringsindikatorer

Tiltak	Styringsindikator	Sist kjente status
· Elevens stemme og rett til medvirkning er inne i maler for saksbehandling · Elevmedvirkning i utarbeidelse av IOP og halvårsplan · Elevsamtaler, fagsamtaler, utviklingssamtaler · Eleven deltar i egenvurdering · Elevundersøkelsen · Elevråd	· Dokumenter inneholder punktet elevens stemme · Resultat i systematiske samtaler og brukerundersøkelser	2 ganger pr/år Fokusområde fra 2022 Årlig

Likeverdig opplæring

Tiltak og styringsindikatorer

Tiltak	Styringsindikator	Sist kjente status
· Samarbeid med Helse og mestring i individualsaker og på systemnivå. · Deltakelse i MOT. · HOPP fysisk aktiv læring · Deltakelse i rusgruppe · Ressursteam skole · Vedlikehold og	Økt trivsel og bedre læringsresultat blant elevene Antall gratisplasser Antall tilbud Tilbud til minoritetsspråklige på vgs og hindre frafall i vgs	Helsestasjonen tar kontakt med skolene vår 2023. Etablert Etablert Etablert Etablert Skal utarbeides Ferdigstilt, men ikke implementert Etablert

utvikling av uteområde · Alle barn opplever mestring i skolehverdagen. · Plan for overgang til videregående skole · Utjevne sosiale og økonomiske forskjeller - Språkplana - Gratisplass kulturskole - Flere breddetilbud til en redusert pris i kulturskolen. - Kulturskolen vil samarbeide med andre enheter i oppvekst ved evt. oppgradering eller nybygg for de praktisk estetiske fagene, hvor det er naturlig at kulturskolen vil benytte seg av disse rommene - Språkklassen videregående skole.

Fra kommuneplanens sitt innsatsområde Oppvekst

Alle tjenesteområdene i Hustadvika har ansvar for å følge opp satsingsområdene i kommuneplanen, men innsatsområde *Oppvekst* er særlig relevant.

Målsetting:

Barn og unge i Hustadvika kommune har en trygg, sunn og utviklende oppvekst som gjør at alle får et godt voksenliv med deltakelse i samfunns- og arbeidsliv.

Slik vil vi ha det - delmål og strategier:

1 - I Hustadvika kommune opplever barn og unge trygghet, mestring, utvikling og læring

- FNs barnekonvensjon legges til grunn når helhetlige tjenester til barn og unge utformes i kommunen
- Alle elever har rett og plikt til grunnskoleopplæring, og opplæringen skal tilpasses elevens evner og forutsetninger
- Tilrettelegge arenaer for mestring og meningsfull fritid for alle
- Innsats for helsefremmende og inkluderende læringsmiljø i kulturskolen, barnehager og skoler
- Kulturskolen tilbyr opplæring i kunst- og kulturfag som bidrar til å ikke bare utdanne, men danne hele mennesket i alle livets faser – barn, unge og eldre
- Legger til rette for gode og trygge formidlingsarenaer
- Tilrettelegge god overgang mellom barnehage og skole
- Barnehager og skoler bidrar til et godt grunnlag for videre utdanning, arbeid og samfunnsdeltagelse
- Bidra til at barn og unge medvirker i beslutninger som gjelder dem selv
- Tidlig tverrfaglig innsats overfor barn, unge og familier med behov
- Forebygging og tidlig mobilisering for å hindre bruk av alkohol og andre rusmidler hos barn og unge

- Aktiv innsats for bekjempelse av mobbing
- Tilby livsmestringskonsept for barn og ungdom der vi styrker den enkeltes robusthet og bevissthet, og fremmer robuste og byggende relasjoner - trygge klasse miljø, inkluderende skolekulturer og bærekraftige lokalsamfunn
- Tilrettelegge for naturopplevelser

2 - Arbeidet med barn og unge i Hustadvika kommune bidrar til utjevning av sosiale helseforskjeller, redusere konsekvenser av økonomiske forskjeller og stabile boforhold blant barnefamilier

- Bidra til at barn og unge utvikler god helse gjennom fysisk, kognitiv, sosial og følelsesmessig stimulering
- Barn og unge har en meningsfull fritid og et godt utbygd fritidstilbud
- Kulturskolen har ordninger for å utjevne sosiale og økonomiske forskjeller blant familier
- Tilrettelegge for sosiale møteplasser som muliggjør nettverksbygging og sosiale relasjoner for barn, unge og familier
- Godt organisert og velfungerende tverrfaglig samarbeid i kommunen og bidra til at de som trenger ekstra støtte opplever at beslutninger fattes i samråd med dem selv
- Fleksible og tilrettelagte avlastningstilbud til familier med særlig tyngende omsorgsoppgaver

3 - Hustadvika kommune fremmer god livskvalitet

- Vi arbeider for inkludering i trygge og gode miljø
- Vi arbeider forebyggende med psykisk og fysisk helse
- Vi arbeider for en helsefremmende oppvekst
- Vi stimulerer og legger til rette for fysisk utfoldelse, aktivitet og kreativitet
- Vi involverer barn og unge i all planlegging og forvaltning
- Vi stimulerer og legger til rette for livsmestring i alle deler av livet
- Vi jobber aktivt for å hindre frafall i videregående skole

DELMÅL – SLIK VIL VI HA DET	SLIK GJØR VI DET
<p>1 - I Hustadvika kommune opplever barn og unge trygghet, mestring, utvikling og læring</p>	<p>Hustadvikaskolen skal ha kvalifiserte lærere, og all undervisning skal bli gitt av en kvalifisert lærer, 0-tolleranse mot mobbing.</p> <p>Alle skolene i Hustadvika kommune skal være dysleksivennlige skoler innen 2023</p> <p>Barnehagene i Hustadvika skal ha kvalifisert og kompetent personale gjennom å oppfylle <i>bemanningsnormen</i></p>

	<p>Barnehagene i Hustadvika skal ha kvalifisert og kompetent personale gjennom å oppfylle <i>pedagognormen</i></p> <p>Hustadvika opplæringscenter skal ha respekt for likeverdighetsprinsippet og dermed gi et likt tilbud i hele kommunen</p> <p>Kulturskolen gir mulighet til å finne, lære og formidle egne kunst- og kulturuttrykk</p> <p>Kulturskolen skal bidra til barn og unges danning, fremme respekt for andres kulturelle tilhørighet, bevisstgjøre egen identitet, bli kritisk reflekterende og utvikle egen livskompetanse gjennom blant annet å delta i utforming av egne læringsmål</p> <p>Kulturskolens elever er ulike, men likeverdige</p>
<p>2 - Arbeidet med barn og unge i Hustadvika kommune bidrar til utjevning av sosiale helseforskjeller, redusere konsekvenser av økonomiske forskjeller og stabile boforhold blant barnefamilier</p>	<p>Tverrfaglig samarbeid i kommunen</p> <p>Kulturskolen skal opprette flere breddetilbud til en redusert pris</p>
<p>3 - Hustadvika kommune fremmer god livskvalitet</p>	<p>Vi arbeider for inkludering i trygge og gode miljø, forebyggende med psykisk og fysisk helse, en helsefremmende oppvekst</p> <p>Vi stimulerer og legger til rette for fysisk utfoldelse, aktivitet og kreativitet</p> <p>Gi elevene ved Bjørnsund leirskole kunnskaper og ferdigheter innen områdene kystkultur, dyreliv og natur. Videre gi elevene varige positive opplevelser for livet</p> <p>Kulturskolen bidrar til grunnleggende livsmestring og danning gjennom å utvikle kunstfaglig kompetanse og uttrykksevne så vel som kreativitet,</p>

kritisk sans, kulturell og sosial kompetanse

Helse og velferd

Kommuneområde Helse og velferd

Hustadvika kommune skal ha helse- og velferdstjenester som legger til rette for aktiv deltakelse fra innbyggerne, og gir helhetlige tjenester av god kvalitet. Innbyggerne skal individuelt få vurdert sine behov for tjenester uavhengig av, bosted, økonomi, kjønn, og etnisk bakgrunn. De økonomiske rammeområdene i helse og velferd er:

- Helse og velferd felles
- Helse og mestring
- Hjemmebaserte tjenester
- Institusjoner og omsorgssenter
- Bo og habilitering
- NAV

Generell status og utfordringer

Kommune-Norge står i årene fremover overfor betydelige utfordringer med å møte brukernes behov for bærekraftige og gode helse- og omsorgstjenester.

Krav til mer behandling, rehabilitering og habilitering av stadig mer kompliserte tilstander, krever spesialisert kunnskap i kommunen i og med at flere behandlinger og helsetjenester skal ytes i hjemmet. Hvis vi skal klare å levere gode og bærekraftige tjenester i årene som kommer, må kommunen ta drastiske grep, tenke nytt og annerledes. Strategiene er å forebygge mer, behandle tidligere og samhandle bedre.

Den fremtidige eldregenerasjonen har flere ressurser å spille på og holder seg aktiv lenger enn før. Deltakelse i frivillighetsarbeid har en egenverdi og bidrar gjerne til økt trivsel og sosiale nettverk. Frivilligheten yter en viktig innsats, og kommunen må derfor videreutvikle samarbeidet. Innbyggerundersøkelsen viser også et potensial for en stor ubenyttet ressurs i frivilligheten. Til tross for dette, vil kommuneområdet helse og velferd ha behov for **betydelig** tilførsel av ressurser i årene som ligger foran oss. Dette gjelder både investeringer til nye bygg og tilførsel av ressurser for å kunne drifte tjenestene vi skal yte til våre innbyggere.

For å møte fremtidens utfordringer i helse- og omsorgstjenestene er det nødvendig å endre fokus fra de mer kostbare tjenestene øverst i trappen til et mer effektivt og lønnsomt omsorgsnivå lengre ned i trappen (BEON-prinsippet = beste effektive omsorgsnivå). Vi må sette inn tiltak for tjenester med et større innslag av forebygging, og sette innbyggerne i stand til å mestre sin livssituasjon og leve et mest mulig selvstendig liv.

Hustadvika kommune opplever allerede nå utfordringer knyttet til demografisk utvikling, og til rekruttering av kvalifisert personell. Kommunen skal utvikle tjenester til en befolkning som øker i aldersgruppen 70 år og eldre parallelt med at antall barn og unge synker. Skatteinntektene øker ikke proporsjonalt med den økende mengden oppgaver, noe som vil utgjøre en stor økonomisk utfordring.

Kommunen skal legge til rette for god helse gjennom å forebygge og behandle sykdom og sikre likeverdige muligheter for helsefremmende aktiviteter, fellesskap og samfunnsdeltakelse for innbyggere i alle aldre. Det er en viktig målsetting at flest mulig kan bo hjemme lengst mulig. Dette forutsetter en kultur hos de ansatte og holdninger i samfunnet som fremmer egenomsorg, mestring og brukermedvirkning. Kommunen skal legge til rette for tilgjengelighet til tjenestene, og skal benytte de mulighetene og ressursene som finnes i nærmiljøet og sosiale nettverk.

De kommunale tjenestene skal omfatte nødvendig helsehjelp, forebyggende tjenester og tjenester som skal bedre livskvaliteten for kronisk syke. Oppmerksomheten skal i større grad rettes mot de som står i fare for å falle utenfor samfunnet, og/eller utvikle sykdom, og det skal settes inn forebyggende tiltak.

Med bakgrunn i utfordringsbildet man ser både på nasjonalt plan og for Hustadvika kommune, vil de mest sentrale utfordringene fremover være:

- Stor vekst i brukergrupper med sammensatte lidelser og økning i forekomst av demens som følge av flere eldre innbyggere
- Knapphet på helse- og omsorgspersonell
- Fokus på tilstrekkelig brukerperspektiv
- Koordinering av tjenester både fra spesialisthelsetjenesten og kommunale helse-, sosiale- og omsorgstjenester
- Tilstrekkelig med møteplasser for aktivitet, sosiale og kulturelle forhold
- Rus, spesielt kombinert med psykiske lidelser
- Psykiske lidelser blant unge
- Vold i nære relasjoner

Fra kommuneplanen sitt innsatsområde Helse

Målsetting:

Innbyggerne i Hustadvika kommune opplever mestring og livskvalitet i hverdagen, samt kvalitet på kommunens helse-, sosial og omsorgstjeneste

Slik vil ha det - delmål og strategier:

1 - Hustadvika kommune preges av folkehelsearbeid i alle enheter

- Satsing på forebyggende arbeid og tidlig innsats i alle aldersgrupper
- Legge til rette for en helsefremmende oppvekst
- Helhetlig tenkning i hele livsløpet, inklusive universell utforming og et aldersvennlig samfunn

- Kunnskap om folkehelseutfordringene som grunnlag for tiltak for å utjevne sosiale helseforskjeller
- Systematisk skade- og ulykkesforebyggende arbeid
- Forebygging av sykdom og fremme helse, inkludering og mestring i alle aldersgrupper
- Tilrettelegging av møteplasser for aktivitet og deltakelse

2 - Hustadvika kommune planlegger og gjennomfører helse-, sosial og omsorgstjenestene etter brukerens behov

- Tilrettelegge for aktiv brukermedvirkning
- Gjennomføre brukerinvolvering med råd og brukerrepresentasjon
- «Hva er viktig for deg» er førende for brukermedvirkningen
- Sikre det beste effektive omsorgsnivået (BEON-prinsippet), slik at den enkelte tjenestemottaker mestrer eget liv mest mulig selvstendig – både fysisk, kognitivt og sosialt, i samspill med kommunale tjenester

3 - Hustadvika kommune sine helse-, sosial og omsorgstjenester planlegges og gjennomføres med kvalitet

- Samordne og koordinere tjenestene slik at de leveres etter prinsippene for pasientsikkerhet, samt at fastlegene er en integrert del av helsetjenesten
- Samarbeide med kunnskaps- og forskningsmiljøer i utvikling av tjenestene, og sørge for at kommunens praksis er kunnskapsbasert
- Sørge for at kommunens medarbeidere og ledere har oppdatert fag- og forbedringskompetanse
- Utvikle bruk av velferdsteknologi, slik at det kan bidra til økt mestring, trygghet, selvstendighet og livskvalitet
- Utvikle en heltids- og mestringskultur

4 - Hustadvika kommune styrker innbyggernes mestring i alle livsfaser

- Ta i bruk hverdagsmestring som tankesett i tjenestene, enhetene og befolkningen ellers
- Sikre oversikt over behov for rehabilitering og habilitering
- Gi et balansert tilbud mellom institusjon og hjemmetjenester:
  - Tilrettelegge for at innbyggerne skal kunne bo lengst mulig i eget hjem
  - Ha tilstrekkelig antall sykehjemsplasser eller heldøgns omsorgstjenester slik at de er tilgjengelig for den enkelte når behovet oppstår
- Samarbeide med private aktører for å kunne tilby varierte boliger i ulike livsfaser
- Boligsosial innsats som fremmer mestring og reduserer sosiale helseforskjeller
- Ha tilrettelagte omsorgsboliger tilgjengelige for innbyggere som trenger det

5 - Hustadvika kommune samarbeider med frivilligheten

- Legge til rette for et aktivt lokalsamfunn hvor kultur og deltagelse i frivillig arbeid oppleves som positivt og engasjerende

- Bidra til et godt samarbeid med frivillige organisasjoner, med frivilligsentralen, pårørende og enkeltpersoner
- Legge til rette for rekruttering av frivillige
- Jobbe for å bedre offentlig transportordning

Helse- og velferdsplanen

Kommunestyret i Hustadvika vedtok helse- og velferdsplanen for perioden 2022-2034 i kommunestyremøte den 23.06.2022.

Planen er et styrende dokument for aktivitet og tjenester innen helse og velferd i Hustadvika de neste årene. Planen er vårt verktøy både for det daglige og langsiktige arbeidet i tjenestene, og er et konkret verktøy der vi ser sammenhenger istedenfor enkeltsaker.

Alle innbyggere i kommunen vil i løpet av livet komme i kontakt med en eller flere tjenester innen helse, sosial- og omsorgstjenestene. Planen sier noe om hva innbyggerne kan forvente seg av tjenestene i kommunen, og i hvilken retning og med hvilket fokus tjenesten bør utvikles i framtiden. Særlig viktig er brukermedvirkning på system- og individnivå, og det skal legges til rette for at innbyggerne våre opplever størst mulig grad av mestring i egne liv.

Planen skal revideres hvert fjerde år, det vil si i hver kommunestyreperiode.

Forebygging er sentralt i planen, og vi må sørge for et aldersvennlig samfunn for alle innbyggere, uavhengig av alder. Vi må også legge til rette for at den enkelte kan ta gode valg for egen helse. Universell utforming er sentralt for at vi kan vi skape et samfunn hvor alle kan delta på lik linje. En utforming av samfunnet som tar hensyn til mangfoldet i befolkningen sikrer like rettigheter.

Rett kompetanse på rett sted til rett tid og økt fokus på frivillighet er andre viktige områder vi skal arbeide for i årene som kommer.

Tiltakene som er foreslått er nødvendige og nøkterne. De aller viktigste tiltakene er å **samle tjenester** i større grad først og fremst ved å bygge **demenssenter** på Eide og **helse- og rehabiliteringssenter** i Elnesvågen.

Du kan lese mer om planen [her](#).

Kompetanseplan for helse og velferd

Fire viktige mål er å:

- **Beholde:** sørge for høyere andel heltidsstillinger, god sykefraværsoppfølging, god oppfølging av nyansatte og årlige medarbeidersamtaler
- **Utvikle:** Skape en lærende organisasjon, legge til rette for relevant videreutdanning, utvikle og gjennomføre kurs, delta i læringsnettverk og skape arenaer for kompetansedeling

- **Rekruttere:** Ansette personell med kompetanse, utdanning og motivasjon som kreves for stillingen og som er nødvendig for å kunne gi brukerne gode helhetlige tjenester
- **Benytte:** Organisere arbeidet slik at eksisterende kompetanse benyttes av hele organisasjonen på best mulig måte, samtidig som ansatte skal få anvende sin kompetanse

Helse og velferd felles

Status i dag:

Helse og velferd sitt rammeområde består av kommunalsjef, rådgiver, organisasjonsutvikler (Helseplattformen), og forvaltningskontoret. Enhet for integrering, samt utgifter til Aspekt Hustadvika AS er også en del av dette rammeområdet. Staben består av kommunalsjef, rådgiver organisasjonsutvikler, kommuneoverlege og leder av forvaltningskontoret.

Staben skal ha fokus på følgende i 2024:

- Sikre at Helseplattformen blir brukt og utviklet til det beste for tjenestene og innbyggerne
- Følge opp mål, muligheter og tiltak fra helse- og velferdsplanen
- Følge opp kompetanseplanen
- Videreutvikle tjenestene våre

Tiltak og styringsindikator

Tiltak	Styringsindikator	Sist kjente status
Etablere kultur med bevisst bruk av strukturert data i helse og velferd ved å hente ut data fra Helseplattformen	Innrapportering en gang per år jf. sentrale bestemmelser.	
Følge opp helse- og velferdsplan slik at ledere, ansatte og brukere vet hva som forventes. Alle enhetene er ansvarlige for at relevante mål som er satt i planen skal nås.		Igangsatt planlegging av investeringer Iverksatt implementering om planen i organisasjonen gjennom aktivt bruk på faste møter.
Følge opp vedtatt kompetanseplan		
Følge opp bruk av Helseplattformen, og utvikle den videre		

Enhetens viktigste oppgave er bosetting av flyktninger etter anmodning fra IMDi. Etter bosetting er vår oppgave å tilby introduksjonsprogram som kvalifiserer til skole eller arbeid. I tillegg samarbeider vi med skolene i kommunen om opplæring til barn som bosettes.

Kapasiteten i enhet for integrering er økt midlertidig så lenge vi får anmodning om å ta i mot flyktninger, spesielt fra Ukraina.

Viktige utviklingstrekk og utfordringer fremover

Det er en urolig tid i Europa med store flyktningstrømmer fra Ukraina og en andel havner i Norge. IMDi anslår at det vil komme 37 000 ukrainske flyktninger til Norge neste år og bosettingstallet i Hustadvika vil dermed med stor sannsynlighet øke.

Dette er og vil fortsette å være utfordrende på flere områder:

- Fremskaffelse og administrering av boliger
- Barnehageplasser
- Skoleplass for unge voksne
- Fremskaffelse av arbeidsplasser for flyktningene
- Tverrfaglig samarbeid

Tiltak og styringsindikator

Tiltak	Styringsindikator
Vi må bruke tomgangsleie i det private markedet og ha personal som følger opp boligene	
Kjøpe barnehageplasser	
Personalet har kursing i SE, jobber med å fremskaffe praksis og jobb samt gi informasjon om arbeidslivet gjennom «jobbintro». Nav er inne fra første dag	
Oppfordre enhetsledere i kommunen om å ta inn flyktninger i praksis og jobb på enhetsledermøter	
Ha jevnlig møter i bosettingsutvalget bestående av viktige samarbeidspartnere fra helse, skole/ barnehage, NAV	

Forvaltningskontoret for helse- og omsorgstjenester

Forvaltningskontoret for helse- og omsorgstjenester består av et tverrfaglig sammensatt team med seks ansatte. Leder er utdannet jurist og fem saksbehandlere

innehar relevant kompetanse. Alle har ulik real- og formalkompetanse fra ulike tjenesteområder innen både privat og offentlig sektor.

Enheten er organisert i staben til kommunalsjef for helse og velferd, og ble i sin tid etablert for å ivareta rettsikkerheten for brukerne, samt for å profesjonalisere saksbehandlingen.

Forvaltningskontoret er kommunens koordinerende enhet og har det overordnede ansvar for habilitering og rehabilitering, individuell plan og oppnevning av koordinator.

Enheten har delegert ansvar og myndighet for saksbehandling av søknader om kommunale helse- og omsorgstjenester, kommunale boliger og tildeling av egnet bolig.

Saksbehandlere vurderer og behandler søknader og henvendelser om kommunale helse- og omsorgstjenester og kommunale boliger fortløpende. Ansatte gir informasjon, råd og veiledning. Brukermedvirkning bidrar til økt treffsikkerhet til utformingen og gjennomføringen av både generelle og individuelle tilbud.

Ved nye søkere blir det foretatt en kartlegging av behovet for nødvendig helsetjeneste for å kunne vurdere bistandsbehovet til den enkelte. For brukere som allerede er i systemet, er det viktig at det skjer en kartlegging av tjenesteyter underveis, hvor nødvendig informasjon om brukeren blir dokumentert i journal. Dette for at forvaltningskontoret lett skal kunne hente informasjon for å sikre rett overgang mellom de ulike tjenestenivåene og/eller for å kunne ivareta rettsikkerheten for brukeren ved endring av tjenestebehov.

Det legges vekt på at innbyggere får koordinerte og helhetlige tjenester på rett nivå til rett tid på rett sted. Brukermedvirkning, tverrfaglig samarbeid og målrettet arbeid er sentralt i arbeidet.

Tiltak og styringsindikatorer

Tiltak	Styringsindikator	Sist kjente status
Rekruttere og beholde ansatte ved forvaltningskontoret	6 årsverk	6
Redusere restanser ved forvaltningskontoret	Ajour innen fristene	Antall restanser er redusert fra ca 300 til i underkant av 100 per i løpet av 2023
Lage rutiner	Ferdigstilt og implementert i Compilo	Påbegynt arbeid
Bruke Helseplattformen på best mulig måte	Oppdatere rutiner etter innføring av Helseplattformen	Mangler
Tydeliggjøre utad forvaltningskontorets		

oppgaver/rolle		
Bli bedre på skjønnsvurdering når det gjelder de tjenester som gis og hvor mye. Rettskrav på nødvendig helsehjelp. Dette er ikke nødvendigvis alt de søker om.	Økonomisk gevinst	
Kontinuerlig forbedring mht. vedtaksskriving og effektiviseringstiltak. Ha fokus på BEON-prinsippet.	Treffe riktig beslutning/vedtak første gang. Færre klagesaker. Klart språk.	Enheter ute må bli bedre på å kartlegge underveis og dokumentere faktum i journal
Saksbehandling rus og psykiatri	Tatt over ansvaret	Ikke utført per 31.12.23
God kompetanse om lowerk som regulerer bruk av tvang og makt	Tatt over ansvaret	Ikke utført per 31.12.23
Dekningsgrad sykehjem	16 % dekningsgrad	17,65 % per 01.01.24

Helse og mestring

Helse og mestring har følgende avdelinger/ fagområder:

- Mestring
- Fysio- og ergoterapitjenesten, hverdagsrehabilitering, frisklivssentral og hjelpemiddelforvaltning
- Helsetjenesten Hustad fengsel
- Legetjenesten Fræna legekantor, Eide Legekantor
- Legevakt – interkommunalt med Molde som vertskommune
- Miljøretta helsevern/ smittevern

Mestring

Mestring har et tjenestetilbud til alle brukergrupper innen psykisk helse og rus. Det vil si fra lette til moderate utfordringer til mer alvorlig, sammensatte og vedvarende utfordringer. Det jobbes med å utvikle samhandlingen med både spesialisthelsetjenesten og andre kommunale tjenester. Spesielt mot kommunale tjenestene innen Helse og rehabilitering og mot skolehelsetjenesten og Familiens Hus.

Ambulerende team: Teamet følger opp i forhold til brukers behov og er kontaktperson/koordinator til de med alvorlige psykiske lidelser og/eller rusproblemer. De alvorlige utfordringene kan være forbigående eller vedvarende. I samme kategori kommer også de som har en mindre alvorlig lidelse, men som ikke kommer seg ut av den.

Gnisten: Dagtilbud til de med vedvarende alvorlige lidelser innen psykisk helse og/eller omfattende rusutfordringer. Gnisten dagtilbud legger vekt på fysisk aktivitet i tilbudet.

Rask psykisk helsehjelp: Tilbud om kognitiv terapi til de som har lettere til moderate utfordringer innen psykisk helse eller begynnende rus. Tilbudet består av kurs, selvhjelpsmoduler og/eller individ samtaler.

Tilbud til ungdom: Mestring vil i samarbeid med helsesykepleierne og lærerne på skolene være en ressurs i det primærforebyggende arbeidet. Enkelt saker henvises til Mestring, når oppfølging fra helsesykepleier ikke er tilstrekkelig. I det sekundær og tertiær forebyggende vil Mestring følge opp ungdommer med behov for tett og koordinert oppfølging etter det som blir bestemt i hver enkelt sak. Oppfølgingen blir avklart i tverrfaglig gruppe bestående av medlemmer fra Familiens Hus, skole og Mestring.

Viktige utviklingstrekk og utfordringer fremover:

Det pågår en oppgaveoverføring fra spesialisthelsetjenesten til kommune i forhold til brukergruppen. Dette vil trolig gi økende utfordringer for enheten fremover, og da det både vil være utfordringer i forhold til økonomi og at det vil være lite tilgang på helsepersonell i forhold til behovet på litt lengre sikt.

Enheden har et behandlingstilbud rettet mot de med lettere til moderate utfordringer som gir god effekt og er et godt tilbud. Vi har også et ungdomstilbud som i dag supplerer helsesykepleierne i forhold til de mest alvorlige sakene og det oppleves nyttig fra alle parter. Det er også etablert et flerfaglig råd, hvor Mestring bidrar i de krevende enkeltsakene rundt barn og unge. Gnisten flyttet inn i nye flotte nyoppussede lokaler senhøsten 2022. Dette gir gode muligheter for å utvikle dagtilbudet videre.

Fysio- og ergoterapitjenesten

Fysioterapitjenesten: Målgruppen er 0-100 år. Tjenesten har arbeidsoppgaver på mange ulike arenaer; helsestasjons- og skolehelsetjeneste, institusjoner, omsorgsboliger, i brukernes hjem m.m. Det utøves både forebyggende tjenester, habilitering, rehabilitering og behandling. Tjenestene ytes både individuelt og i gruppe. I tillegg har kommunen 5 fysioterapeuter med 100% driftstilskudd. 3 holder til ved Fræna fysikalske og 2 ved Eide fysioterapi. Arbeidsoppgaver på instituttene er rehabilitering og behandling av nyopererte, personer med muskel og skjelettplager, nevrologiske lidelser m.m.

Ergoterapitjenesten: Målgruppen er 0-100 år tjenesten utøves på mange ulike arenaer i likhet med fysioterapitjenesten. Tjenester tilbys både innen forebygging, habilitering og rehabilitering. Arbeidsoppgaver for ergoterapeutene er ADL-trening, finmotorisk trening, hjelpemiddelformidling, boligtilrettelegging m.m. Ergoterapeuten er i tillegg en viktig brikke for å sikre at brukerne opplever gode overganger fra et tjenestenivå til et annet.

Hverdagsrehabiliteringsteamet består av ergoterapeut, fysioterapeut og sykepleier. Arbeidsoppgaver for teamet er utøving av tjenesten hverdagsrehabilitering i brukernes hjem med utgangspunkt i spørsmålet: "Hva er viktig for deg?" I tillegg skal

teamet være pådriver for implementering av tankesettet hverdagsmestring i alle enheter og tjenester. I mandatet ligger også tjenesten forebyggende hjemmebesøk, men etter at teamet ble redusert fra 4 til 3 stillinger har dette arbeidet dessverre blitt lagt på is.

Frisklivssentralen har fysioterapeut og klinisk ernæringsfysiolog. Arbeidsoppgaver er hjelp og støtte til endring av levevaner hovedsakelig innen fysisk aktivitet, kosthold, psykisk helse, søvn og tobakk. Det tilbys helsesamtaler basert på motiverende intervju og kognitiv terapi, treningsgrupper, samt kostholdskurs, diabeteskurs, hverdagsgledekurs og kurs i mestring av langvarige smerter. Klinisk ernæringsfysiolog har en øremerket del av sin stilling som går til systematisk ernæringsarbeid rettet mot institusjoner, omsorgssenter, boliger og hjemmetjeneste. Et viktig mål er å sikre at eldre spiser nok og riktig mat. Det innebærer også å legge til rette for at det gjennomføres systematisk ernæringscreening og at det utarbeides individuelle tiltaksplaner når det trengs.

Hjelpemiddelforvaltningen får oppdrag både direkte fra enkeltbrukere, forvaltningskontor og andre tjenester. De har ansvar for det kommunale hjelpemiddellageret. Det innebærer bl.a. utkjøring, innhenting, montering, vedlikehold og reparasjon av hjelpemidler. I tillegg kjører de ut og henter inn hjelpemidler som lånes ut fra NAV. De drifter også kommunens trygghetsalarmer; programmering, utplassering, samt oppfølging via nett og hos bruker.

Viktige utviklingstrekk og utfordringer fremover:

- Økende andel barn og unge med psykiske og sammensatte utfordringer. Dette krever økt tverrfaglig tilnærming og økt tverrfaglighet i skolehelsetjenesten
- Folkehelsebarometeret viser bl.a. at kommunen har en stor andel personer med overvekt og fedme
- Større andel eldre i kommunen, samt større krav til behandling, rehabilitering og habilitering av stadig mer kompliserte tilstander, gjør at vi må jobbe annerledes og smartere
- Flere eldre bor hjemme lengre og det er viktig å prioritere tiltak, for å unngå eller utsette behov for dyrere tjenester. Samtidig er det tidkrevende å drive rehabilitering og behandling i hjemmet
- De fysikalske instituttene har lange ventelister, spesielt i Elnesvågen. Det er derfor kun nyopererte og «akutte saker» som blir prioritert. Dette er en utfordring med tanke på at Folkehelsebarometeret viser at Hustadvika kommune har en høy andel av personer med muskel-skjelett lidelser, og at dette er den vanligste årsaken til sykemelding. Personer med kronisk sykdom har dessverre også svært begrenset tilgang på fysioterapi
- Det er blitt en stadig større utfordring å prioritere plassene ved rehabiliteringsavdelingen til reelle rehabiliteringspasienter på grunn av stor pågang
- Hjelpemiddelforvaltningen opplever at NAV legger mer og mer ansvar for reparasjoner og vedlikehold over på kommunene. Det stilles også stadig større krav til dokumentasjon og utfylling av ulike skjemaer, noe som tar tid

Positiv utvikling:

- Frisklivssentralen i Hustadvika er pilot i forskningsprosjektet «Min type 2 diabetes» og implementering av dette i samarbeid med legetjenesten og spesialisthelsetjenesten
- Tettere samarbeid mellom Frisklivssentralen og Rask psykisk helsehjelp, både rundt enkeltbrukere og når det gjelder kurstilbud
- Fysioterapitjenesten har stor etterspørsel etter ulike gruppetreningstilbud og mange fornøyde brukere
- Hverdagsrehabiliteringsteamet får mange henvisninger og ser resultater av tverrfaglig og intensivt tilbud til hjemmeboende. Tjenesten ble utvidet med en ekstra fysioterapeut i 2023
- Hjelpemiddelforvaltningen har innført " Smart hjelpemiddelforvaltning" som er et lagersystem med digitale løsninger for logistikk og samhandling. Hovedfokus er effektivisering av tjenesten, samt å øke tilgjengelighet og brukervennlighet
- Temaplan for legetjenesten er utarbeidet

Helsetjeneste i Hustad fengsel

Helsetjenesten i Hustad fengsel består av sykepleier, fysioterapeut og lege.

Arbeidsoppgaver er å yte helsetjeneste til innsatte, da det er vertskommunen til fengselet som har ansvar for helsetjeneste til innsatte.

Viktige utviklingstrekk og utfordringer fremover:

Helseplattformen er innført.

Legetjenesten

Legetjenesten med Fræna legekantor og Eide Legekantor består av 12 fastlegestillinger og 8,4 hjelpepersonell. Legekantoret har ansvar for organisering av fastlegeordningen og skal sørge for at det nok leger slik at alle som ønsker det får plass på en fastlegeliste. Videre gi tilbud om helsehjelp til alle som oppholder seg i kommunen.

Viktige utviklingstrekk og utfordringer fremover:

- Det vil, også for Hustadvika kommune, være utfordringer med rekruttering av fastleger. I nær fremtid vil flere leger nå pensjonistalder, og en ser ikke bort fra at det kan bli store utfordringer med rekruttering. I nabokommunene står flere fastlegehjempler ledig grunnet rekrutteringsutfordringer
- Alle fastlegehjempler er besatt per i dag
- Opprettholde konkurranse dyktige vilkår for fastlegene i forhold til økonomi, fasiliteter og drift av legekantorene
- Mangel på kontor for leger ved Fræna legekantor

Legevakt

Legevakt ytes på dag tid i kommunen. På ettermiddag, kveld, natt og helg og helligdager har vi interkommunal legevakt der Molde kommune er vertskommune.

Viktige utviklingstrekk og utfordringer fremover:

Deler utfordringsbilde som over, da det er fastlegene som har legevakt på dagtid. Det også viktig med godt samarbeid i den interkommunale legevakten i forhold til å få en god tjeneste utover ordinær arbeidstid.

Miljørettet helsevern/smittevern

Tjenesten består av kommuneoverlege. Stillingen har ansvar for å sikre god oversikt over smittesituasjonen, opprettholde god vaksinasjonsdekning og videreføre god tilsynsvirksomhet mv.

Viktige utviklingstrekk og utfordringer fremover:

Risikoen for hendelser og nye epidemier som kan sette tjenesten under press er økende. Dette skyldes usikkerhet rundt korona situasjonen og krigen i Ukraina vedrørende atomforurensning.

Tiltak og indikatorer

Tiltak	Styringsindikator	Sist kjente status
Evaluere jevnlig effekt av tjenestene til de psykiatriske sykepleierne i ambulerende team og overføre brukere til aktivitetstilbud så raskt det er hensiktsmessig	Antall brukere som er under oppfølging av hver enkelt	35+
Evaluere jevnlig effekt av tjenestene til sosionomene i ambulerende team og overføre brukere til aktivitetstilbud så raskt det er hensiktsmessig	Antall brukere som er under oppfølging av hver enkelt	30+
Evaluere og få på plass flere aktiviteter til brukerne og utvide åpningstiden. Involvere frivilligheten	Antall brukere på Gnisten	25 - 30
Utvikle og arrangere flere kurs for deltakere i Rask psykisk helsehjelp	Antall deltagere på kurs Nytteverdi av kursene	70 Sjekker denne i forhold til siste kurs
HVR-teamet: Være pådriver for å etablere en rutine ved oppstart av nye tjenester der man starter med en	Maler for oppstarts-/ inkomstsamtaler inkluderer forventningsavklaring.	Ulik praksis i de ulike tjenestene

forventningsavklaring om tidlig mobilisering og mestring. Implementere samhandlingsverktøyet/sjekkliste "ADL-funksjon" i alle aktuelle tjenester.		
Frisklivssentralen fortsetter å tilby lærings- og mestringskurs med god kvalitet.	Antall deltagere på kurs - mål: 100 Evaluering av kursene i form av tilpassede spørreskjemaer	92
Øke bruken av systematisk ernæringscreening i alle aktuelle tjenester.	Tall fra "Nasjonale kvalitetsindikatorer"	31 % (helsetjenester i hjemmet) 46 % (brukere på langtidsopphold)

Hjemmetjenesten

Hjemmebaserte tjenester yter helsehjelp til innbyggerne i Hustadvika kommune etter vedtak fra forvaltningskontoret. Dette i form av:

- Hjemmesykepleie
- Praktisk bistand/hjemmehjelp
- Personlig assistanse

Selve hjemmesykepleietjenesten består av sykepleiere, vernepleiere, helsefagarbeidere, pleiemedarbeidere og assistenter, og er lokalisert i Elnesvågen, med roder ut til alle delene av kommunen. Disse lokalisert sammen med hjemmesykepleietjenesten:

- Praktisk bistand
- Velferdsteknologiansvarlig
- Kreftkoordinator
- Demenskoordinator
- Hverdagsrehabiliteringsteam

Viktige utviklingstrekk og utfordringer fremover:

- Ha kultur for innovasjon og utvikling, og ha søkelys på digitalisering for innbyggere og tjenesteutøvere
- Hverdagsrehabiliteringsteamet og hjemmesykepleien samarbeider godt og har fokus på hverdagsmestring i møte med brukere
- Vi har fokus på at våre innbyggere skal leve godt hele livet. Dette skal løfte kvaliteten og bidra til en trygg og verdig alderdom
- Økning i antall brukere
- Rekruttering av kvalifisert personale er og vil bli en stor utfordring også fremover. Vi har derfor et stort fokus på alternativ tjenesteutøvelse innen teknologi for å opprettholde kvaliteten og ta vare på alle på en god måte
- Kreftkoordinator: to stillinger der de har 60% hver og en av dem har i tillegg 40% i turnus i hjemmesykepleien, den andre har 20 % stilling som fagutvikler og 20 % i hjemmetjenesten
- Demenskoordinator i 50% stilling

- Flere antall hjemmeboende med komplekse utfordringer. Som er en følge av samhandlingsreformen og kortere liggetid i spesialisthelsetjenesten samt nedleggelse av plasser med heldøgnsomsorg i kommunen
- Samhandlingsreformen har ført til at vi utfører mer avansert pasientbehandling i kommunen og krever mer spesialkompetanse
- Større nettverk rundt brukere for å involvere pårørende på en bedre måte
- Ansatte skal holde seg faglig oppdatert. Tilrettelagt gjennom E-læring, internundervisning og diverse kurs med både eksterne og interne aktører

Tiltak og styringsindikatorer

Tiltak	Styringsindikator	Sist kjente status
Øke systematisk ernæringskartlegging	100 %	2022: 31 % 2021: 6 %
Gjennomført Pro ACT kurs for ansatte		15
Kartlegge oppgavefordeling blant de ansatte for å kunne benytte tilgjengelige ressurser på best mulig måte		
Oppfordre fastlegene til å velge multidose for de pasientene som kan ha det for å øke antallet multidosebrukere.		2023: 200 2022: 171
Øke andelen digitale medisindispensere		2023: 30 2022: 20
Øke andelen digitale tilsyn Innarbeide rutiner for å trygge ansatte og brukere		2023: 2 2022: 2
Delta på interkommunale samarbeid for å få mer kunnskap og erfaring. Gjelder alle teknologiske løsninger (GPS, fallalarm mv.)		

Institusjoner og omsorgstjenester

Rammeområdet yter helsehjelp for innbyggerne i Hustadvika kommune etter vedtak fra forvaltningskontoret, gir tjenester som langtids-, korttids- og avlastningsopphold. Kjøkkentjenesten leverer næringsrik og rett sammensatt mat til institusjonene/omsorgssentrene, samt hjemmeboende i kommunen etter vedtak.

Rammeområdet består av:

- Lundhaugen omsorgssenter (24 boenheter)
- Auretunet omsorgssenter (11 boenheter)
- Bøtunet omsorgssenter (16 boenheter, hvorav 4 benyttes for 2 pga. skjermingsbehov)
- Eide sykehjem (29 boenheter)
- Fræna sjukeheim og omsorgssenter (41 boenheter)
- Kjøkkentjenesten lokalisert på tre steder (på Eide sykehjem, Lundhaugen omsorgssenter og i leide lokaler i Elnesvågen)
- Eide aktivitetssenter (for hjemmeboende personer med demens)

- Solstua aktivitetssenter (for hjemmeboende eldre)

Ansatte består av sykepleiere, vernepleiere, helsefagarbeidere, aktivtør, renholder og assistenter.

Viktige utviklingstrekk og utfordringer fremover:

- Fortsette med å dele på kompetansen og samarbeide på tvers
- Rekruttering av kvalifisert personale er og vil bli en stor utfordring fremover
- Flere antall demente vil kreve ekstra ressurser, både i forhold til økt kompetanse, demensavdelinger og forsterka enheter
- Det er kortere liggetid i spesialisthelsetjenesten, og derav mer kompleks pasientbehandling i kommunen
- Gjennomført reduksjon i antall plasser har medført at terskelen for å få plass i institusjon er høyere
- Rett kompetanse, på rett plass, jamfør helse- og velferdsplan og kompetanseplanen for helse og velferd

Positiv utvikling:

- Velferdsteknologi tas mer i bruk
- Alle enhetene har nye og tidsriktige pasientvarslingssystem
- Digitale verktøy tatt i bruk under koronapandemien
- Deltagelse i læringsnettverk har ført til økt aktivitet for pasientene på institusjonene
- Kjøkkenet avlaster hjemmetjenesten med matombringing

Tiltak og indikatorer

Tiltak	Styringsindikator	Sist kjente status
Registrere i Helseplattformen alle brukere med vedtak om heldøgns omsorgstjenester får vurdert ernæringsstatus.	100 %	2022: 46 % 2023: 20 %
Øke gjennomsnittlig stillingsstørrelse for helsefagarbeidere	Måle stillingsstørrelse, målet er 80 %	65 %
Øke antall aktiviteter pr bruker pr uke.	5	3
Informasjon om måltider på digital skjerm ved alle institusjoner og omsorgssentre		Skjermer hengt opp, men ikke tatt i bruk.

Bo og habilitering

Hovedoppgaven er å bistå tjenestemottakerne i det daglige og aktivt bidra til hverdagsmestring, og at de får rett hjelp til rett tid, på rett sted, utført av personell

med rett kompetanse. Vi skal sikre at tjenestene utøves på faglig forsvarlig måte etter gjeldende lover og forskrifter og i tråd med virksomhetens målsetting. Tjenester skal ytes i henhold til gjeldende vedtak gitt av forvaltningskontoret. Tjenestemottakernes behov skal kontinuerlig vurderes, planlegges og følges opp. Dette forutsetter et tett samarbeid med tjenestemottaker, pårørende og/eller verge, spesialisthelsetjenesten, og i enkelte tilfeller, statsforvalteren.

Rammeområdet består av disse enhetene:

- Mikalmarka (20 boenheter + 2 satellitter)
- Hestehovengen 38 (4 boenheter + 3 satellitter)
- Holalia, Hestehovengen 14 og Setbakken (10 boenheter + 2 satellitter)
- Haukås (9 boenheter og 2 satellitter) + Aktivitetshuset
- Eidem (4 boenheter + avlastningsenhet) og Knausvegen (4 boenheter + 2 satellitter)

Med "satellitter" mener vi personer som har tjenester fra oss, og som bor i enten egeneid eller leid privat bolig.

Viktige utviklingstrekk og utfordringer fremover:

Det er registrert en økning av unge personer med psykiske og sosiale vansker, der tjenestene skal gis fra dette rammeområdet. Dette gir en dreining i tjenesteproduksjonen og krever mer bredde i fagområdet. Tidligere har det vært en tradisjon for at tjenestene ble gitt utelukkende til mennesker med nedsatt funksjonsevne, og da gjerne mennesker med psykisk utviklingshemming. For å møte utfordringene, er det behov for økt kompetanse innenfor områder som psykisk helse og somatikk.

Alle tilrettelagte omsorgsboliger i kommunale bofellesskap er per i dag tildelt. Det er personer på venteliste.

I forbindelse med kompetansekravene som følger av vedtaksfating etter helse- og omsorgstjenesteloven kapittel 9 (bruk av tvang og makt), ser vi at noen tjenestesteder i flere år har måtte søkt om dispensasjon fra utdanningskravet. Tjenesten jobber målrettet med å rekruttere nok kvalifiserte søkere, og i ett tilfelle har vi riktig kompetanse.

Vi ser også at flere innbyggere ønsker å eie fremfor å leie, noe som kan medføre at de som har behov for omfattende tjenester bor mer spredt i kommunen. Dette gir en økning i antall steder vi skal yte tjenester og krever i noen tilfeller mer bemanning enn ved samlokalisering.

Positiv utvikling:

- Det er etablert et tett samarbeid med Familiens Hus for erfaringsutveksling og mer smidige overganger inn i voksenlivet
- Tettere samarbeid med Forvaltningskontoret
- Etablert flere tverrprofesjonelle samarbeid
- Vi deler kompetanse og innhente veiledning fra andre kommunale tjenester

- Vi arbeider med fremtidig organisering av bo og habilitering for å få til en mer rasjonell drift

Tiltak og indikatorer

Tiltak	Styringsindikator
Ansette personer med riktig kompetanse for å redusere av antall dispensasjonssøknader tvang og makt. Redusere antall ubesatte stillinger.	
Etablere eller delta i felles relevante fagnettverk for: - Tvang og makt - ASK - Velferdsteknologi - Hverdagsmestring - Ernæringsnettverk - Lindrende behandling	
Arrangere felles fagdager for hele rammeområdet 5 ganger per år med 50 deltagere.	

NAV

NAV-kontoret driftes i partnerskap mellom kommunen og stat og leverer både kommunale og statlige tjenester. NAVs hovedmålsetting er å bistå til å få flere i arbeid. Enheten bistår arbeidssøkere med å komme ut i arbeid og arbeidsgivere med å skaffe arbeidskraft. Vi skal også se til at de som trenger ytelser og tjenester får det de har krav på. Veiledere hos oss gir også råd og veiledning til arbeidsgivere og arbeidstakere for å hindre sykefravær og utstøting fra arbeidslivet. NAV Hustadvika ivaretar kommunens oppgaver etter lov om sosiale tjenester i arbeids- og velferdsforvaltningen. De kommunale tjenestene som inngår i enheten er: Råd og veiledning, økonomisk veiledning og gjeldsrådgiving, økonomisk stønad, midlertidig botilbud i en nødsituasjon, kvalifiseringsprogram, individuell plan, samt generelt forebyggende virksomhet.

NAV Hustadvika er lokalisert i Elnesvågen, Rådhusbygget. NAV-veilederne gjennomfører forhåndsavtale samtaler ved våre lokaler i Elnesvågen og tilbyr mulighet for samtaler ved Familiens hus i Eide sentrum. I tillegg gjennomføres samtaler og oppfølging på arbeidsplasser og legekontor, eller hos andre samarbeidspartnere. Kontoret har drop-in mulighet to dager i uka. Dette er mandager og onsdager innenfor åpningstiden 10.00 - 12.00. Nasjonalt i NAV er det en strategi å jobbe for flere planlagte brukermøter for å kunne tilby bedre brukermøter. For å frigjøre mer tid til brukeroppfølgning er det nasjonalt innført flere digitale løsninger og selvbetjeningsmuligheter på nett, www.nav.no

NAV Hustadvika har ti kommunale ansatte og 14 statlige ansatte. Enheten følger opp rundt 700 personer, derav ca. 170 ungdommer under 30 år. Ved utgang av 2021 hadde NAV Hustadvika 305 mottakere av sosiale tjenester. Av disse var 126 sosialhjelpsmottakere (med mer enn 50 % samvær) mennesker med ett eller flere barn i husholdningen. 81 brukere, altså 28 % var ungdom under 30 år. 17 av disse

var langtidsmottakere (mer enn 6 måneder) av sosial stønad. Vi yter også råd og veiledningstjenester til innsatte i Hustad fengsel.

Viktige utviklingstrekk og utfordringer fremover:

NAV Hustadvika har hatt og vil ha særlig fokus på utvikling av de sosiale tjenestene i NAV. Vi mener det er viktig å prioritere tidlig innsats for å forebygge vansker senere i livet, og de siste årene har vi søkt om flere tilskudd som blant annet familieveileder for å bistå og følge opp de mest sårbare i samfunnet.

I 2018 søkte vi om tilskuddsmidler til Samhandlingskoordinator. Målet var å utvikle bedre individuelt tilpassende, helhetlige og samordnede tjenester på tvers av sektorer og etater som skal forebygge og bekjempe fattigdom og sosial eksklusjon. Målgruppen for prosjektet var sosialt og økonomisk vanskeligstilte barn, unge under 30 og familier som har behov for sosiale tjenester, eller står i fare for å komme i en vanskelig situasjon. Tjenesten har etablert et tettere samarbeid med barneverntjenesten, familiestøttene helsestasjonen, mestringsenheten, enhet for integrering og opplæringssentret. Vi ser betydningen av og behovet for å følge tettere opp familier med lav inntekt som har behov for sosial stønad. Derfor ble det i 2020 søkt om tilskudd til en familieveileder som skal bistå lavinntektsfamilier med økonomisk rådgivning og veiledning. Målet er at familiene i større grad skal bli selvhjulpne og sørge for egen inntekt til livsopphold. Dermed forebygges at barn vokser opp i fattigdom med risiko å utvikle vansker senere i livet. Prosjektet startet opp 7. september 2020, og på grunn av behovet i kommune så er prosjektet videreført ut 2024. Siden oppstart av prosjektet har vi sett et økende behov for koordinerte tjenester for foreldre med syke- og funksjonshemmede barn. I en årrekke har NAV sett en økning av husleie i utleiemarkedet i kommunen, noe som fører til at flere familier har behov for supplerende sosialhjelp.

NAV Hustadvika har signert ny leiekontrakt i Elnesvågen sentrum, og ferdigstilling av lokalet er satt til høsten 2024. Kontoret skal ha et nytt arealkonsept, en ABW- løsning (aktivitetsbasert arbeidsplass). Det nye arealkonseptet er utviklet som en felles modell for arbeids- og velferdsetaten med bakgrunn i felles mål og visjon for etaten.

Arbeid med sykefravær og trivsel på arbeidsplassen

Sykefravær

Det **samlede sykefraværet** for Hustadvika kommune skal ikke overstige **6,5%**.

Noen enheter opplever lavt sykefravær, mens det i andre har høye tall. Det er åpnet for en differensiering av dette i de ulike rammeområdene og i de ulike enhetene, slik at alle har mål for sykefravær det er realistisk å jobbe mot.

Å jobbe med å øke nærværet på arbeidsplassen, versus å redusere sykefraværet, betyr å jobbe med forbedringsområdene i hele virksomhetens verdikjede.

Måltall for sykefravær i de ulike rammeområdene i kommunen

Sykefravær	Mål
Kommunedirektøren	3,0 %
Samfunnsutvikling	3,0 %
Familiens hus	6,5 %
Oppvekst felles	6,5 %
Kommunale barnehager	6,5 %
Skole	6,5 %
Helse og velferd felles	6,5 %
Helse og mestring	4,5 %
Hjemmebaserte tjenester	11,0 %
Institusjoner og omsorgsleiligheter	6,5 %
Bofellesskap	8,0 %
NAV	6,5 %
Kommunalteknikk	6,5 %
Bygg og eiendom	6,5 %
Plan og byggesak	3,0 %
Brann og beredskap	6,5 %
Landbruk og miljø	3,0 %

Hustadvika kommune gjennomførte våren 2023 medarbeiderundersøkelsen "10-faktor". Selve formålet med å gjennomføre medarbeiderundersøkelsen er blant annet å kartlegge utvalgte faktorer som er viktige for å oppnå gode resultat og gode tjenester til brukerne.

Om undersøkelsen – 10 faktor

10-FAKTOR er et godt verktøy for å måle faktorer som vi vet er avgjørende for å oppnå gode resultater og som kan påvirkes gjennom målrettet utviklingsarbeid.

De 10 faktorene er:

1. Indre motivasjon
2. Mestringstro
3. Autonomi
4. Bruk av kompetanse
5. Mestringsorientert ledelse
6. Rolleklarhet
7. Relevant kompetanseutvikling
8. Flexibilitetsvilje
9. Mestringsklima
10. Prososial motivasjon

Undersøkelsen fanger opp faktorer på individnivå, gruppe-, ledelses og organisasjonsnivå, og kan gjennom det bidra til målrettet utvikling. Informasjons- og presentasjonsmateriale finnes på 10faktor.no

Faktorene måler dels medarbeidernes oppfatninger av viktige forhold på arbeidsplassen, som f.eks. graden av mestringsorientert ledelse, mestringsorientert motivasjonskultur, tydelig kommuniserte forventninger, muligheter til selvstendighet, muligheter til relevant kompetanseutvikling og muligheter til å bruke egen kompetanse. Og dels måler faktorene medarbeidernes holdninger til jobben de har, herunder to typer motivasjon (indre motivasjon og nytteorientert/prososial motivasjon), mestringstro og viljen til å være fleksibel.

Gjennomføring av undersøkelsen

Hustadvika kommune fikk tilsagn på OU- midler for å få bistand fra KS konsulent Bente Herdlevær til å informere om gjennomføringen av undersøkelsen til alle ledere med personalansvar. Opplæringen ble gjennomført 31.01.23.

Det ble sendt ut informasjon om undersøkelsen til alle medarbeiderne 09.02.23.

Undersøkelsen ble sendt ut til alle medarbeiderne 01.03.23, med svarfrist 10.04.23. Undersøkelsen foregikk elektronisk og ble sendt ut på epost adresse til alle fast ansatte og midlertidige ansatte i lengre vikariat/ engasjement.

Ansatte med flere arbeidssteder i kommunen skulle svare på hvert arbeidssted. Støttekontakter og oppdragstakere var ikke med i undersøkelsen.

Det var noen utfordringer i forhold til kvalitetssikring av e- postadresser og det ble en del korrigeringer underveis i prosessen. Ellers gikk gjennomføringen greit.

Resultat og vurdering

Vi fikk 907 svar av 1250 planlagte svar, noe som tilsvarer en svarprosent på 73 %. I følge KS er dette en god svarprosent som vi bør være fornøyd med. Til sammenligning var svarprosenten i 2020 på 60%.

Faktorene måles mellom verdiene 1 og 5, der 5 er aller beste verdi på svarskalaen.

Resultat fra undersøkelsen i 2023 sammenlignet med resultatet i 2020:

Svarene for kommunen samlet viser at vi har stor grad av tilfredshet på de fleste faktorene, og at vi ligger på eller over snittet sammenlignet med andre kommuner i Norge på de fleste faktorene i undersøkelsen.

Svarene viser at vi stort sett tyr til den positive og øvre del av skalaen når vi har vurdert påstandene, og vi ser det særlig på faktoren prososial motivasjon hvor gjennomsnittet for Hustadvika kommune er 4,8 av 5. Dette tyder på at de ansatte i organisasjonen opplever at de gjør noe nyttig for andre, og at dette gir mange positive effekter ift. en del av de andre faktorene.

På faktorene mestringsorientert ledelse og relevant kompetanseutvikling er vurderingene mere jevnt fordelt i skalaen og her bør kommunen ha fokus på hvordan man kan forbedre resultatet på disse faktorene. På mestringsorientert ledelse ligger Hustadvika 0,1 under snittet for kommunene i Norge.

Om vi sammenligner resultatet fra undersøkelsen i 2020 og 2023 ser vi at vi scorer noe lavere på indre motivasjon og mestringsstro i årets undersøkelse enn i 2020, mens vi scorer noe høyere på relevant kompetanseheving og mestringsklima. På ledersamlingen ble det diskutert rundt relevant kompetanseheving og hva som ligger i dette. Mange ansatte forbinder dette kun med kurs og videreutdanning, men kompetanseheving kan også være fagmøter internt i enheten og organisasjonen. Dette er det viktig at vi formidler ut til de ansatte.

10 faktor undersøkelsen viser klart at det er mye positivt å bygge videre på og ta vare på videre i Hustadvika kommune.

FAKTOR	RESULTAT 2020	RESULTAT 2023	LANDSSNITT 2023
1. Indre motivasjon	4.4	4.3	4.2
2. Mestringstro	4.4	4.3	4.3
3. Autonomi	4.3	4.3	4.3
4. Bruk av kompetanse	4.3	4.3	4.2
5. Mestringsorientert ledelse	4.0	4.0	4.1
6. Rolleklarhet	4.4	4.4	4.2
7. Relevant kompetanseheving	3.6	3.7	3.7
8. Flexibilitetsvilje	4.5	4.5	4.4
9. Mestringsklima	4.2	4.3	4.1
10. Prososial motivasjon	4.8	4.8	4.6

Presentasjon av resultater – og arbeidet videre

Resultatet for Hustadvika kommune ble presentert for enhetsledere, hovedtillitsvalgte og hovedverneombud den 02.05.23. Denne dagen var Bente Herdlevær fra KS-konsulent tilbake for å gi ledere opplæring og verktøy for å jobbe med resultatet av undersøkelsen ute på sine enheter. Resultatene til de ulike enhetene og avdelingene ble sendt ut til ledere med personalansvar. Enhetsleder eller leder med personalansvar har ansvar for at resultatene presenteres på hver arbeidsplass, og at det skal jobbes med oppfølging av undersøkelsen så snart det lar seg gjøre. Innen helse og velferd ble det bestemt at de kan utsette oppstarten på oppfølgingsarbeidet til Helseplattformen er innført.

10-faktor skal etter planen gjennomføres hvert 3. år. Dette for at enhetene skal ha god nok tid til å følge opp de handlingsplaner de har blitt enige om etter gjeldende undersøkelse. Ny medarbeiderundersøkelse gjennomføres dermed våren 2026.

HMS-gruppene vil ha et ansvar med å forankre undersøkelsene og følge opp handlingsplanene i den enkelte enhet.

Brukerundersøkelser

I 2023 gjennomførte Hustadvika kommune brukerundersøkelser innenfor deler av tjenesteområdene våre. Det ble ikke gjennomført undersøkelser innenfor helseområdet, da de som skal følge opp brukerundersøkelsene ikke har kapasitet til dette i 2023 pga. innføring av Helseplattformen.

Det ble gjennomført brukerundersøkelser på disse områdene i 2023:

- Interne støttefunksjoner (lønn/personal og økonomi)
- Kulturskolen – elever 8.trinn og voksne
- Byggesaksbehandling
- Oppmåling
- Plan
- Biblioteket

Undersøkelsene ble sendt ut på SMS til de aktuelle i vår, med lenke til undersøkelsen*. Det ble sendt ut puring etter ca. to uker. Undersøkelsen er levert av www.bedrekommune.no

Vi ser at folk generelt er skeptisk til å trykke på lenker de mottar på SMS etter å ha blitt advart mot dette fra sentrale myndigheter pga. fare for svindelforsøk.

Vi har på hjemmesiden og på kommunens Facebook-side informert om undersøkelsen og at det er trykt å trykke på lenken, men vi ser at svarprosenten har vært meget lav.

Resultatene deles med enhetene som har hatt undersøkelser, og svarene som har kommet inn brukes til forbedringsarbeid i enheten.

*Undersøkelsen for interne støttefunksjoner ble utsendt på e-post til ansatte.

En må vurdere hvordan fremtidige brukerundersøkelser skal gjennomføres fremover, for å få mange nok respondenter slik at en har et godt grunnlag for arbeid med forbedring av tjenestene våre.

Hustadvika kommune sammenlignet med andre kommuner - hva er status?

Kommunebarometeret

Kommunebarometeret er en sammenlikning av landets kommuner, basert på til sammen 152 nøkkeltall innen 12 ulike sektorer. Hensikten er å **gi beslutningstakere en lettfattelig og tilgjengelig oversikt** over hvordan kommunen driver.

Tallene er i hovedsak hentet fra Statistisk sentralbyrås Kostra-database for 2018. I tillegg har vi hentet offentlig statistikk fra en del andre kilder, både andre tall fra SSB, Utdanningsdirektoratet, Helsedirektoratet, Folkehelseinstituttet og Norsk kulturindeks fra Telemarksforsking.

Barometeret består av 12 ulike sektorer, med forskjellig vekt. Grunnskole og pleie og omsorg er viktigst, fulgt av barnevern, barnehage og økonomi. Disse sektorene utgjør 70 prosent av barometeret samlet.

Kostranalyser

Telemarksforsking utarbeider KOSTRA- og effektivitetsanalyser som illustrerer hvordan kommunens ressursbruk på ulike tjenesteområder harmonerer med kommunens økonomiske rammebetingelser.

Basert på opplegget fra Teknisk beregningsutvalg for kommunal økonomi (TBU) og sist oppdaterte befolkningsframskrivninger fra SSB, illustrerer de også hvordan kommunens framtidige kostnader og utgiftsbehov vil bli påvirket.

KS - konsult, Kostra og Telemarksforskning

KOSTRA- og effektivitetsanalyse – Hustadvika kommune 2022

- Vi har utarbeidet en KOSTRA- og effektivitetsanalyse som skal illustrere hvordan kommunens ressursbruk på sentrale tjenesteområder harmonerer med kommunens økonomiske rammebetingelser, dvs. vi tar hensyn til både beregnet utgiftsbehov og reelt inntektsnivå (målt som korrigerede frie inntekter).
- Våre beregninger viser at Hustadvika kommune, på de sentrale tjenesteområdene som inngår i inntektssystemet, hadde merutgifter i forhold til landsgjennomsnittet på 42,0 mill. kr i 2022. Da er det ikke hensyntatt verken for at kommunen hadde et *høyere beregnet utgiftsbehov enn «gjennomsnittskommunen» (ca. 4 prosent i 2022), eller at kommunen hadde et inntektsnivå som lå ca. 1 prosent under landsgjennomsnittet (tilsvarende om lag 9,2 mill. kr).*
- **Beregningene viser at Hustadvika kommune samlet sett hadde merutgifter på 13,8 mill. kr i forhold til kommunens «normerte og inntektsjusterte utgiftsnivå» i 2022.**

Oppsummering KOSTRA- og effektivitetsanalyse, Hustadvika kommune 2022. Kilde: KOSTRA/KDD, beregninger ved TF

Tjenesteområde	Mer-/mindreforbruk 2022 (mill. kr) sammenlignet med		
	Landsgjennomsnittet	«Normert nivå»	«Normert og inntektsjustert nivå»
Barnehage	3,5	3,0	4,5
Administrasjon	-1,7	-1,7	-0,9
Landbruk	0,1	-2,4	-2,3
Grunnskole	41,8	23,0	25,3
Pleie og omsorg	28,2	8,6	11,8
Kommunehelse	-3,2	-7,1	-6,6
Barnevern	-6,4	-8,6	-8,2
Sosialtjeneste	-20,3	-10,2	-9,7
Sum	42,0	4,6	13,8

Mer og mindreutgift 2022

Denne plansjen over viser mer-/mindreutgift for Hustadvika kommune sammenlignet med landsgjennomsnittet samlet per tjenesteområde. Vi ser her at når vi tar hensyn til både geografisk plassering, befolkning osv, samt til vårt inntektsnivå bruker vi 13,8 mill. kroner mer enn landsgjennomsnittet. Dette er en reduksjon fra 2021 da kommunen brukte 29,5 millioner mer enn landsgjennomsnittet. Med andre ord, mer enn vi har råd til utfra løpende inntekter hvert år. Vi ser også at det er på grunnskole og pleie omsorg vi bruker betydelig mer enn andre kommuner.

KOSTRA- og effektivitetsanalyse, Hustadvika kommune 2022

KOSTRA- og effektivitetsanalyse Hustadvika kommune 2022. Kilde: KOSTRA/KDD, beregninger ved TF

	Beregnet utgifts- behov 2022	Netto driftsutgifter 2022			Mer-/mindreforbruk sammenlignet med		
		Hustadvika kommune	Lands- gjennomsnitt	Hustadvika "normert nivå"	Lands- gjennom- snittet	"Normert nivå"	«Normert og inntektsjust. nivå»
		kr pr innb	kr pr innb	kr pr innb	Mill. kr	Mill. kr	Mill. kr
Barnehage	1,0039	10 225	9 959	9 998	3,5	3,0	4,5
Administrasjon	0,9998	5 236	5 364	5 362	-1,7	-1,7	-0,9
Landbruk	2,4695	130	124	306	0,1	-2,4	-2,3
Grunnskole	1,0884	19 080	15 948	17 359	41,8	23,0	25,3
Pleie og omsorg	1,0619	25 878	23 761	25 233	28,2	8,6	11,8
Kommunehelse	1,0651	4 172	4 416	4 703	-3,2	-7,1	-6,6
Barnevern	1,0624	2 224	2 702	2 871	-6,4	-8,6	-8,2
Sosialtjeneste	0,7532	1 535	3 055	2 301	-20,3	-10,2	-9,7
Sum	1,0402				42,0	4,6	13,8

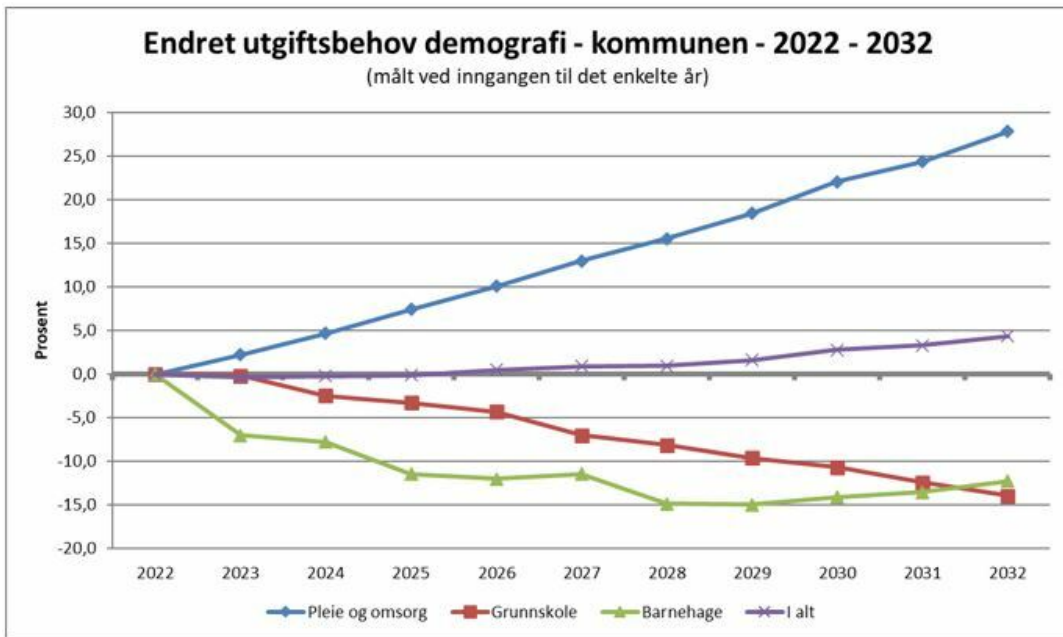
Våre beregninger viser at Hustadvika kommune, på de sentrale tjenesteområdene som inngår i inntektssystemet, hadde merutgifter i forhold til landsgjennomsnittet på 42,0 mill. kr i 2022. I forhold til kommunens «normerte utgiftsbehov» er det beregnet merutgifter på 4,6 mill. kr. Dette er hensyntatt kriteriene og vektene i inntektssystemet. Etter justering for et nivå på korrigerede frie inntekter på 99 prosent av landsgjennomsnittet (tilsvarende om lag 9,2 mill. kr), har vi beregnet et samlet *merforbruk* på 13,8 mill. kr (=9,2+4,6).

Netto driftsutgifter per innbygger 2022

Denne plansjen viser mye det samme som plansjen over, men her vises også utgiftene per innbygger. Likevel slik at når vi oppsummerer for hele kommunen blir resultatet det samme som over.

Et eksempel fra pleie og omsorg: Myndighetene mener vi etter kriterier og vektene i inntektssystemet bør bruke 25 233 per innbygger. Men siden Hustadvika kommune er en lavinntektskommune så bør vi bruke mindre enn dette. Vi brukte 25 878 kroner per innbygger.

Når det gjelder Grunnskole viser tabellen at landssnittet bruker 15 948 kroner per innbygger. Vi bruker 19 080 kroner per innbygger til grunnskole. Vi ligger altså betydelig over og "merforbruket" utgjør 25,3 mill. kroner. Dette er en nedgang fra 28,8 mill. i merforbruk på skole i 2021.

Denne plansjen viser de utfordringer endring i demografien vil gi kommunen i årene fremover. Denne økonomiplanen har startet arbeid med å tilpasse budsjettene til dagens utvikling. Det på går nå et arbeid med å utarbeide plan for Helse og velferd og plan for oppvekst. Disse planene vil gi føringer på ytterligere tiltak på disse områdene for å møte fremtiden.

Anslag årlig endring i kommunens utgiftsbehov (i 1000 kroner) per tjenesteområde som følge av befolkningsendringer

(2022 kroner og endring fra 1.1.2022)

Endring utgiftsbehov per 1	Pleie- og omsorg	Grunnskole	Barnehage	Sosial	Kommunehelse	Barnevern	SUM HUSTADVIKA
2023	7 994	-472	-10 854	-15	461	-525	-3 411
2024	8 732	-5 976	-1 206	162	292	-803	1 202
2025	9 970	-2 202	-5 760	-165	233	-703	1 373
2026	9 422	-2 673	-816	-150	231	-505	5 509
2027	10 488	-7 076	816	-81	306	-615	3 839
2028	9 057	-2 988	-5 248	-141	346	-553	472
2029	10 524	-3 931	-203	-53	206	-430	6 113
2030	12 906	-2 831	1 339	-185	328	-269	11 288
2031	8 280	-4 560	880	14	212	-398	4 428
2032	12 305	-3 931	2 027	-246	409	-233	10 331
Sum 2022-2031	99 677	-36 640	-19 026	-858	3 025	-5 033	41 144

Denne plansjen viser tallmessig de utfordringer kommunen vil møte i årene som kommer helt fram til 2032. Hustadvika kommune vil få et økt kostnadsbehov på nesten 91 millioner innenfor helse (2024-2032). Dette er ganske i tråd med tallene lagt fram i kommunens helse og velferdsplan. Det er forventet at kommunen vil få tilført midler ganske likt kostnadsbehovet. Kommunen vil derfor få ca. 41. mill. kroner til å ekstra midler for å dekke demografiendringene. Kommunen må derfor flytte 59 mill. kroner fra andre tjenester til helse.

Kostnadsbehovet for skole vil bli 36,6 mill. mindre i 2032 enn det er i dag. For barnehage vil kostnadsnivået bli 19 mill. lavere. For å komme på normert nivå på

grunnskole så må kommunen bruke 61,9 mill. kroner mindre i 2023 enn hva den gjorde i 2022. Merforbruket på 25,3 pluss mindre utgiftsbehov på 36,6 mill.

Driftsbudsjettet

Det tredje budsjettet og økonomiplan for Hustadvika kommune

Dette er det tredje driftsbudsjettet for Hustadvika kommune. Under er det kommentert i forhold til rammeområder vedtatt i gjeldende økonomireglement. Innenfor disse rammene har kommunedirektøren fullmakt til å fordele mellom de enheter som hører hjemme inn under de ulike rammeområder.

Alle rammer er tilført økning tilsvarende den **kommunale deflatoren** som i 2024 utgjør 4,3 % (fordelt med 4,9 % som årslønnsvekst og 3,4 % som prisvekst).

Deflatoren er den økning i lønns- og prisstigning som finansdepartementet antar vil komme i dette året.

Budsjettrundskriv

Kommunedirektøren sendte 14.07.2023 ut budsjettrundskriv I med beskrivelse av den økonomiske situasjonen. Gjennom budsjettmøter høsten 2023 er plan for innsparing og rammer for økonomiplanen bli tatt opp.

Regnskapet for 2023 er selvsagt ikke ferdig når dette dokumentet blir ferdigstilt. Merforbruket er stort, men det er også signaler om noen ekstrainntekter. Forutsetningen som ligger til grunn for den nye økonomiplan er et resultat i 2023 på null.

Planlagt endring i budsjett er vist nedenfor i tabeller per rammeområder.

Driftsbudsjettet - samlet talloppsett 2024 - 2027

Bevilgningsregnskapet - drift

Tall i hele tusen kroner

Bevilgningsregnskapet - drift	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2026	Budsjett 2027
Rammetilskudd	-535 645	-561 390	-568 127	-568 131	-568 145
Inntekts- og formueskatt	-404 207	-426 170	-426 170	-426 170	-426 170
Eiendomsskatt	-63 581	-63 581	-63 581	-63 581	-63 581
Andre generelle driftsinntekter	-49 803	-8 600	-5 600	-8 200	-5 200
Sum generelle driftsinntekter	-1 053 236	-1 059 741	-1 063 478	-1 066 082	-1 063 096
Sum bevilgninger drift	966 868	966 815	950 186	933 942	921 727
Avskrivninger	68 000	73 000	77 000	80 000	85 000
Sum netto driftsutgifter	1 034 868	1 039 815	1 027 186	1 013 942	1 006 727
Brutto driftsresultat	-18 368	-19 926	-36 292	-52 140	-56 369
Renteinntekter	-7 000	-7 000	-6 000	-5 500	-5 500
Utbytter					
Gevinst finansielle omløpsmidler	-4 500	-4 500	-4 500	-4 500	-4 500
Renteutgifter	66 929	76 688	86 997	78 645	84 282
Avdrag på lån	60 000	63 000	70 000	70 000	84 000
Netto finansutgifter	115 429	128 188	146 497	138 645	158 282
Motpost avskrivninger	-68 000	-73 000	-77 000	-80 000	-85 000
Netto driftsresultat	29 061	35 262	33 205	6 505	16 913
Overføring til investering					
Avsetning til bundne fond					
Bruk av bundne driftsfond					
Avsetning til disposisjonsfond					
Bruk av disposisjonsfond	-29 061	-35 262	-33 205	-6 505	-16 913
Dekning tidligere års merforbruk					
Som disponering/dekning netto driftsresultat	-29 061	-35 262	-33 205	-6 505	-16 913

Oppdatert etter kommunestyrevedtak

Bevilgning drift - Rammeområdene

Tall i hele tusen kroner

Sum bevilgning drift	Rev. Budsjet 2023	Deflator	Endring u/deflator	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2026	Budsjett 2027
Politisk styring	7 139	306	-382	7 063	7 096	6 469	7 029
Kommunedirektøren	70 031	3 011	-9 076	64 966	64 208	62 955	62 581
Samfunnsutvikling	19 702	847	118	20 667	20 618	20 540	20 007
Familiens hus	100 964	4 341	-418	104 887	104 631	104 221	103 615
Oppvekst felles	121 844	5 239	-3 330	123 753	123 156	119 672	118 960
Kommunale barnehager	56 476	2 428	-2 030	56 874	55 140	54 917	54 590
Skoler	181 884	7 821	-4 448	185 257	179 556	173 835	167 923
Helse og velferd felles	6 528	656	6 400	13 584	19 050	18 995	18 914
Helse og mestring	48 091	2 067	-1 333	48 825	49 507	49 317	49 037
Hjemmebaserte tjenester	64 004	2 752	-3 474	63 282	62 128	61 882	61 520
Institusjoner og omsorgsleiligheter	113 155	4 865	7 006	125 026	124 722	124 233	125 026
Bo og habilitering	122 942	5 286	-2 500	125 728	122 922	122 432	121 710
NAV	21 572	927	-2 000	20 499	19 950	19 871	19 754
Inntekter RT	0	0	-43 535	-43 535	-42 535	-42 535	-42 535
Kommunalteknikk	-7 180	-309	1 683	-5 806	-5 821	-5 844	-5 878
Bygg og eiendom	48 177	2 071	1 300	51 548	49 126	48 931	48 642
Plan og byggesak	8 030	345	-3 330	5 045	4 733	4 714	4 686
Brann og beredskap	12 600	541	-551	12 590	12 445	12 296	12 224
Landbruk og miljø	3 409	146	-93	3 462	3 454	3 441	3 422
Fellesutgifter pensjon	-32 500	0	15 600	-16 900	-23 900	-26 400	-29 500
SUM bevilgning	966 868	43 340	-44 393	966 815	950 186	933 942	921 727

Oppdatert etter kommunestyrevedtak

Inntekter - driftsbudsjettet

INNTEKTER

Anslaget på frie inntekter innebærer en nominell vekst for Hustadvika kommune fra 2023 til 2024 på 4,3 prosent. I samme periode er anslått landsgjennomsnittlig vekst på 4,3 prosent.

Veksten i frie inntekter er regnet fra anslag på regnskap for 2023 i statsbudsjettet for 2024.

Siden vi ikke kjenner de endelige skatteinntektene for 2023 før i januar 2024, er det gjort en beregning på hvor store skatteinntektene for 2023 vil bli. Det presiseres derfor at det angitte nivået på frie inntekter er et anslag.

Rammetilskudd

Rammetilskudd inkl. skatteutjevningmidler utgjør 561,4 (535,6) mill. kroner inkl. skatteutjevning for 2024. Kommunen mottar i dette beløpet også regionsentertilskudd på 4,3 mill. kroner.

Skatteinntekter

Skatteinntektene i Hustadvika er forventet å bli på 79,9% av landsgjennomsnittet. Skatteinntektene er forventet å bli 426,2 (404,2) mill. kroner i 2024.

Eiendomsskatteinntekter

Nye regler for 2020 medførte redusert eiendomsskatt. Det gjelder bortfall av eiendomsskatt på verk og bruk (maskinskatten) og at reduksjonssatsen på formuesverdier (hus og hytter) nå er økt til 30 %.

I 2021 ble takstverdien på hus og hytter blir redusert med 30 %. Dette medførte en reduksjon i kommunens inntekter for 2021. Kommunen har maksimum promillesats på hus og hytter - 4 promille.

Det er innført en kompensasjonen for endringer i regelverket for eiendomsskatt i 2020, bortfall av skatt på verk og bruk - produksjon. Ordningen er slik at kompensasjonen øker med 1/7 hvert år i takt med at kommunen mister inntektene. År 2024 er år 6 av 7 og kommunen mottar 6,3 mill. kroner.

Tilskudd fra andre

Tilskudd fra andre er lagt inn med samlet 8,6 mill. kroner i 2024 mot 5,6 mill. kroner i 2023. Dette er refusjon renter fra Husbanken på ulike ordninger, og tilskudd fra havbruksfondet.

Ressurskrevende brukere:

- Kompensasjonsgraden beholdes uendret på 80 prosent.
- Personer over 67 år omfattes ikke av ordningen
- Innslagspunkt for utbetaling av tilskudd for 2024 blir på 1 608 000 kr (1526 000 kr for 2023).

Ikke lenger en del av tilskudd fra andre, har nå fått eget rammeområde. (Forventet inntekt i 2024 er 43,5 mill. kroner)

Renteinntekter

Det legges inn en forventning på 7,0 mill. kroner i renteinntekter for 2024. Dette skyldes den store økningen i rentenivå. Det forventes en reduksjon i renteinntektene utover i perioden på grunn av forventet reduksjon i likviditeten.

Gevinst på finansielle omløpsmidler

Budsjett på 4,5 millioner i 2024 og resten av planperioden. Det forventes at kommunen vil ha om lag 112 millioner i aktive plasseringer 1. januar 2024. Det legges i budsjettet opp til en avkastning på 4 %.

Bruk og avsetting til fond.

For å balansere budsjettet for 2024 er vedtatt å legge inn over 34,2 mill. kroner i bruk av disposisjonsfond. Kommunens disposisjonsfond gjør det mulig å bruke noe tid på arbeidet med å redusere driftsnivået. Kommunedirektørens forslag til økonomiplan viser at dagens disposisjonsfond blir brukt opp i perioden 2024 - 2027. Dette er ingen ønskelig eller villet situasjon. Det må derfor arbeides hele perioden for å redusere utgiftsnivået mer enn dagens forslag til økonomiplan tilsier. Dette for å tilbake en sunn og god økonomi. Dette arbeidet må starte 1.1.2024.

I sak KS sak 3/2024 ble følgende vedtatt: "Kommunestyret bevilger 1 mill. kroner til forventede utgifter til prosjektet, fortrinnsvis brukt til å innhente ekstern kompetanse. **Bevilgningen finansieres ved bruk disposisjonsfond** og tilføres rammeområdet for kommunedirektøren"

Politisk styring - driftsbudsjett

7 Politisk styring

Her ligger lønn til ordfører, varaordfører, samt møtehonorar og utgifter til alle politiske utvalg i kommunen. Også revisjon og kontrollutvalg ligger her. Kommunedirektøren foreslår en reduksjon i budsjettet i 2024 på 600 tusen kroner siden det ikke er valg i 2024.

Hustadvika kommune er medlem i Visit Nordmøre og Romsdal AS. Det er en fellesorgan som markedsfører regionen som reisemål. Kommunen betaler en årlig lisens på rett i underkant av 550 tusen kroner. Dette er ikke en lovpålagt oppgave/tjeneste, og det foreslås derfor å si opp medlemskapet i Visit Nordmøre og Romsdal, for å kutte utgifter på rammeområdet.

Færre politiske representanter gir en redusert utgift på 50 tusen i 2024 (helårsvirkning).

Kontrollutvalget har vedtatt å øke budsjettet reelt med 268 tusen kroner. Dette foreslås for å øke omfanget av forvaltningsrevisjon. Dette budsjettet ble vedtatt av kommunestyret i sak 79/2023.

For alle kommunens rammeområder er det lagt inn et prosentvis trekk i årene 2025, 2026 og 2027. For dette rammeområder er det henholdsvis snakk om 17, 27 og 40 tusen kroner. Totalt blir dette 84 tusen kroner for rammeområdet.

Lovpålagte og ikke-lovpålagte tjenester: Tjenester, utgifter og stillinger her er lovpålagte, bortsett fra tilskudd til Visit Nordmøre og Romsdal AS.

Endringer ramme

Tall i hele tusen kroner.

Politisk styring	Budsjett 2024	Økonomiplan 2025	Økonomiplan 2026	Økonomiplan 2027
Inngående budsjett	7 139	7 063	7 096	6 469
Deflator	306			
Tiltak:				
Valgår	-600	600	-600	600
Kutte støtte Visit Nordmøre og romsdal AS		-550		
Færre politiske represesnanter	-50			

Endring budsjett kontroll og revisjon	268			
Prosentvis trekk	0	-17	-27	-40
Sum tiltak	-382	33	-627	560
Ny Ramme	7 063	7 096	6 469	7 029

Kommunedirektøren - driftsbudsjett

Rammeområdet dekker kommunedirektøren og hans fagstab, samt økonomiavdeling, personalavdeling, IKT-avdeling, arkivtjenesten og ansatte på servicetorget. Fagstaben består av informasjonsrådgiver, næringskonsulent, og rådgiver for utviklings- og kvalitetsoppgaver.

Det er lagt inn reduksjon stillinger i administrasjonen på samlet 750 tusen kroner. I løpet av de tre siste årene er nå kommunedirektørens ramme redusert med 4 stillinger.

Kostnad sjøarealplan trekkes ut igjen i 2024 med 375 tusen kroner.

Tilskudd rundkjøring Malmefjorden ble lagt inn som en engangsbevilgning i 2023 med 12 mill. kroner. I 2024 reduseres rammen tilsvarende.

Gassror/Fyrtårn prosjektet har til og med 2023 delfinansiert stillingen som næringskonsulent. Denne ordningen tar nå slutt og beløpet på 500 tusen må tilføres rammen.

For alle kommunens rammeområder er det lagt inn et prosentvis trekk i årene 2025, 2026 og 2027. For dette rammeområder er det henholdsvis snakk om 158, 253 og 374 tusen kroner. Totalt blir dette 785 tusen kroner for rammeområdet.

Innføring av Helseplattformen er beregnet å øke utgiftene netto med 2 mill. kroner i året. Rammen økes tilsvarende.

En av stillingene under kommunedirektøren er i prosjektstilling 50 % og utlånt til Familiens hus. Det gir en innsparing i 2024 på 400 tusen. Ordningen gjelder ut 2024 og rammen for 2025 økes tilsvarende.

Kommunedirektøren har behov for midler til kompetanseheving på medarbeidere i kommunen. Dette kommer i forbindelse med kompetanseplanen, som blant annet skal sørge for like muligheter til økt kompetanse. Rammen foreslås økt med 1 mill. kroner.

Utgifter til KOMtek og Its learning? blir i dag fordelt utover organisasjonen. Fra 2024 blir dette samlet på kommunedirektørens ramme og den foreslås økt tilsvarende trekk på andre rammer med nesten 2 mill. kroner.

Lovpålagte og ikke-lovpålagte tjenester: Rammeområdetets lovpålagte oppgaver styres av blant annet av kommuneloven, forvaltningsloven, arkivloven, plan- og bygningsloven og en rekke forskrifter, men det er opp til kommunen å bestemme organisering, omfang og tjenestenivå.

I budsjettvedtaket i budsjettsaken ble det vedtatt følgende: "Nedtrekk ramme kommunedirektør med kr 1 mill. i 2024. Nedtrekk 2026 beholdes."

I Sak KS Sak 3/2024 ble følgende vedtatt: "Kommunestyret bevilger 1 mill. kroner til forventede utgifter til prosjektet, fortrinnsvis brukt til å innhente ekstern kompetanse. Bevilgningen finansieres ved bruk disposisjonsfond og tilføres rammeområdet for kommunedirektøren."

Endringer ramme

Tall i hele tusen kroner.

Kommunedirektøren	Budsjett 2024	Økonomiplan 2025	Økonomiplan 2026	Økonomiplan 2027
Inngående budsjett	70 031	63 966	64 208	62 955
Deflator	3 011			
Tiltak:				
Reduksjon stillinger administrasjon			-1 000	
Kostnad sjøarealplan	-375			
Finansiering Næringskonsulent GassROR/Fyrtårn	500			
Tilskudd rundkjøring Malmefjorden	-12 000			
Økte IKT kostnader Helseplattform	2 000			
Prosjektstilling	-400	400		
Stilling til Bygg og eiendom	-750			
Kompetanseheving	1 000			
Omfordeling kostnader IKT	1 949			
Prosentvis trekk nedtrekk ramme fra kommunestyret	0	-158	-253	-374
Midler ekstern kompetanse omstillingsprosjekt	1 000			
Sum Tiltak	-8 076	242	-1 253	-374
Ny Ramme	64 966	64 208	62 955	62 581

Samfunnsutvikling - driftsbudsjett

Rammeområde samfunnsutvikling består av kommunalsjef og kulturenheten.

Lovpålagte og ikke lovpålagte tjenester: Rammeområdets lovpålagte oppgaver styres av blant annet av kulturloven, friluftsløven, folkebibliotekloven, plan- og bygningsloven og folkehelseloven, men det er opp til kommunen å bestemme organisering, omfang og tjenestenivå.

Noen tilskudd som kommunen tildeler kan karakteriseres som ikke lovpålagte. Her kan nevnes Romsdalsmuseet og Nordmøremusea. Bevilgninger til dette avgjøres av kommunens prioriteringer. Det er ikke foreslått endringer her i økonomiplanperioden.

Det ble i kommunestyret 30. mars (sak 27/2023) vedtatt å bevilge kr. 200 tusen til Atlanterhavsspelet 2023. Kommunedirektøren foreslår å ta denne bevilgningen ut av budsjettet fra og med 2024. Kommunestyret vedtok i sak 97/2023 og bevilge kr. 100 tusen til Atlanterhavsspelet, dette er hensynstatt i budsjettet.

For alle kommunens rammeområder er det lagt inn et prosentvis trekk i årene 2025, 2026 og 2027. For dette rammeområder er det henholdsvis snakk om 47, 54 og 73 tusen kroner. Totalt blir dette 174 tusen kroner for rammeområdet.

Innsparing tilskudd kunstgressbaner gjelder en bane der avtalen nå går ut.

Det ble i kommunestyret i desember 2022 vedtatt og forlenge bevilgningen på 400 tusen kroner på ungdomskoordinator ut 2026. Etter snart 2 års drift ser en at oppgavene som er tillagt stillingen hører mer naturlig under enhet kultur da ungdomskoordinatoren skal være operativ ute i feltet med drift og aktivitet. Ungdomskoordinatoren vil være en naturlig samarbeidspart for barnevernet i fortsettelsen. Rammen til Samfunnsutvikling blir derfor økt med 418 tusen kroner (400 tusen pluss deflator) og rammen til Familiens hus blir redusert med tilsvarende beløp. Bevilgningen tas ut i 2027.

Bygdebok nummer 6 skal sannsynligvis trykkes i 2024.

De resterende bygdebøkene som ennå ikke er skrevet i fra både Eide og Fræna, må i årene fremover finansieres med nye bevilgninger - om de skal realiseres. I planperioden vil det påløpe store kostnader for kultur i bygdebokarbeidet.

Endring ramme

Tall i hele tusen kroner.

Samfunnsutvikling	Budsjett 2024	Økonomiplan 2025	Økonomiplan 2026	Økonomiplan 2027
Inngående budsjett	19 702	20 667	20 618	20 540
Deflator	847			
Tiltak:				
Innsparing tilskudd kunstgressbaner	-200			
Tilskudd Atlanterhavsspelet	-100			
Ungdomskoordnator fra Familiens hus	418			-418
Prosentvis trekk		-49	-78	-115
Sum tiltak	118	-49	-78	-533
Ny Ramme	20 667	20 618	20 540	20 007

Familiens hus - driftsbudsjett

Rammeområdet består av enhetsleder, barnevernstjeneste, helsestasjon, tiltak for funksjonshemmede og pedagogisk-psykologisk tjeneste (PPT).

Det er hardt press på rammen på Familiens hus. Kommunedirektøren foreslår ingen endringer.

Lovpålagte og ikke lovpålagte tjenester: De fleste tjenester, utgifter og stillinger her er lovpålagte. Det er opp til kommunen å bestemme organisering, omfang og tjenestenivå. Bruk av ressurser til prosjekt HOPP er ikke lovpålagte.

Det ble i kommunestyret i desember 2022 vedtatt å forlenge bevilgningen på 400 tusen kroner på ungdomskordinator ut 2026. Etter snart 2 års drift ser en at oppgavene som er tillagt stillingen hører mer naturlig under enhet kultur da ungdomskordinatoren skal være operativ ute i feltet med drift og aktivitet. Ungdomskordinatoren vil være en naturlig samarbeidspart for barnevernet i fortsettelsen. Rammen til Samfunnsutvikling blir derfor økt med 418 tusen kroner (400 tusen pluss deflator) og rammen til Familiens hus blir redusert med tilsvarende beløp.

For alle kommunens rammeområder er det lagt inn et prosentvis trekk i årene 2025, 2026 og 2027. For dette rammeområder er det henholdsvis snakk om 256, 410 og 606 tusen kroner. Totalt blir dette 1272 tusen kroner for rammeområdet.

Endring ramme

Tall i hele tusen kroner.

Familiens Hus	Budsjett 2024	Økonomiplan 2025	Økonomiplan 2026	Økonomiplan 2027
Inngående budsjett	100 964	104 887	104 631	104 221
Deflator	4 341			
Tiltak:				
Ungdomskordinator til Samfunnsutvikling	-418			
Prosentvis trekk		-256	-410	-606
Sum tiltak	-418	-256	-410	-606
Ny Ramme	104 887	104 631	104 221	103 615

Oppvekst felles - driftsbudsjett

Rammeområdet for oppvekst består av kommunalsjef, skolefaglig rådgiver og barnehageansvarlig rådgiver, kostnader til private barnehager, skolesamarbeid med Aukra kommune, Tøndergård og inntekter og utgifter for barn i samarbeid med andre kommuner. Bjørnsund leirskole, opplæringscenteret og kulturskolen hører også til rammeområdet. Skoleskyss er også en del av oppvekst felles

Lovpålagte og ikke lovpålagte tjenester: Rammeområdets lovpålagte oppgaver styres av blant annet av opplæringsloven, barnehageloven, folkehelseloven, og en rekke forskrifter, men det er opp til kommunen å bestemme organisering, omfang og tjenestenivå.

Reduksjon barn fremover i tid vil ramme alle barnehager i kommunen, også de private. I tillegg er utgiftene til barn i barnehager i andre kommuner synkende. Som følge av forventet reduksjon i utgiftene, er det lagt inn kutt på 9 mill. fordelt på årene 2024, 2025 og 2026. Samlet for hele økonomiplanperioden utgjør dette 18 mill. kroner.

Samarbeidet med Tøndergård er veletablert og kostnadskrevende. De siste årene har kommunens samarbeid med Aukra, ved Julsundet skole og med Molde friskole også økt i omfang. Den videre utviklingen av samarbeid med nabokommunene må tas i betraktning i sammenheng med utvikling og satsninger i framtiden på skolene i kommunen.

Det er lagt inn innsparing en stilling som gir helårsvirkning fra 2025. I tillegg er det redusert utgifter til administrasjon med 500 tusen kroner.

En elev mindre på Tøndergård dette skoleåret, blir økt med 1 igjen fra høsten 2024. Lagt inn en innsparing på 500' i 2024 (Halvårsvirkning).

Redusert foreldrebetaling barnehage er lagt inn i rammen fra 2024 og en økning som følge av helårsvirkning fra 2025.

Det er usikre tall for forventet barnetall men det er lagt inn skjønn i våre beregninger.

Det er litt færre barn som har skoleplasser i andre kommuner. Men dette ligger inne som en del av innsparingen i 2023.

For alle kommunens rammeområder er det lagt inn et prosentvis trekk i årene 2025, 2026 og 2027. For dette rammeområder er det henholdsvis snakk om 301, 484 og 712 tusen kroner. Totalt blir dette 1 497 tusen kroner for rammeområdet.

Endringer ramme

Tall i hele tusen kroner

Oppvekst felles	Budsjett 2024	Økonomiplan 2025	Økonomiplan 2026	Økonomiplan 2027
Inngående budsjett	121 844	123 753	123 168	119 829
Deflator	5 239			
Tiltak:				
Reduksjon barn i private barnehager	-3 000	-3 000	-3 000	
Endring elever Tøndergård	-500	500		
Merforbruk 2023 (private barnehager)	-1 000			
Kari (innsparing enhetsleder)	-500	-400		
Redusert foreldrebetaling fra statsbudsjett	2 170	2 604		
Reduksjon adm	-500			
Prosentvis trekk	0	-289	-339	-453
Sum tiltak	-3 330	-585	-3 339	-453
Ny Ramme	123 753	123 168	119 829	119 376

Kommunale barnehager - driftsbudsjett

Under dette rammeområdet ligger alle de sju kommunale barnehagene i kommunen. Barnehagene det gjelder er Bud barnehage, Jendem barnehage, Svanviken barnehage, Lyngstad og Vevang barnehager, Eide barnehage, Tornes barnehage og Hustad barnehage.

Lovpålagte og ikke lovpålagte tjenester: Tjenester, utgifter og stillinger her er lovpålagte. Det er opp til kommunen å bestemme organisering, omfang og tjenestenivå.

Vedtatt oppvekstplan gir føringer for planlagte kutt på lengre sikt som følge av nedgangen i barnetall. Tiltak konkretiseres i løpet av økonomiplanperioden og vil fremmes som egne saker.

Kommunedirektøren foreslår å redusere rammen med 4,2 mill. kroner som følge av færre barn i 2024. Det er forventet færre barn inn i barnehagene i 2024 i forhold til barn som går ut av barnehagene samme år. Kommunedirektøren foreslår følgende tiltak for å realisere kutt i 2024 og fremover i tid:

De kommunale barnehagene har høsten 2022, i samarbeid med kommunalsjef for oppvekst og kommunens økonomiavdeling gått grundig gjennom dagens barnetall, sett opp mot kommende barnetall.

Virkingen av nedgående barnetall vil slå ut ulikt med tanke på demografi. Noen barnehager har både ventelister, høye fødselstall og tilflytting, mens andre barnehager allerede har begynt å se behov for en omorganisering og omstrukturering. Herunder kan det forventes at flere av barnehagene må legge ned avdelinger, og derav drifte i et mindre omfang enn i dag. Herunder vurderes det i dag at en må ned i 1-2 avdelingsbarnehager flere steder. Ut fra de barnetall som foreligger i dag kan dette utgjøre inntil 6-7 stillinger for barnehagesektoren sett under ett.

Det er også hensyntatt barn som går over i skole (barn født i 2017), og som per i dag har vedtak etter barnehagelovens § 31, rett til spesialpedagogisk hjelp og barnehagelovens § 37, krav om individuell tilrettelegging grunnet funksjonsnedsettelse.

Enhetslederne i barnehagene har gitt tilbakemelding om mulige effektiviseringstiltak i barnehagene, med momenter som kan berøres i utredning:

En utredning må undersøke om effekten av at feriestengte barnehager vil gjøre oss mindre konkurransedyktige sammenlignet med de private barnehagene som har ferieåpent må også granskes.

En utredning av behovet for åpne barnehager i ferien er forutsetning for forslag om endring i vedtektene for de kommunale barnehagene. Kostnadseffekten som må vurderes er vikarer ved ferieavvikling og reduserte kostnader ved renhold og andre utgifter knyttet til drift og bygg. Det må utredes hvorvidt feriestengte barnehager vil gi en mindre grad av bruker-, og ansattvennlig retningslinje for avvikling av ferie.

På grunn av nedgang i barnetall må vi foreta en utredning av om sårbarhet i driften kan reduseres ved å innføre maks antall barn per avdeling og barnehage.

Vi har ulik organisering av antall avdelinger i barnehagene, samt antall barn i avdelingene og dette har sammenheng med arealnormen som legger føringer for hvor mange barn det er plass til i de ulike barnehagene. Noen barnehager har tydelige vedtak på antall plasser. Om det settes et tak for hvor mange barn som skal tilbys plass, vil man kunne redusere stillinger på sikt, da dette blir mer forutsigbart med tanke på bemanningsnorm. En konsekvens vil da være at færre barn tilbys plass, eller får tilbud om plass på førsteønsket sitt. Å sette et øvre tak på barnegrupper, og organisering av avdelinger vil være et politisk valg.

Helhetlig sett må det gjøres en grundig utredning for å sikre at vi i framtiden møter behovet for barnehager, har attraktive barnehager og at vi yter best mulig kvalitet.

Dette innebærer også kartlegging av hver enkelt barnehage, og forutsetter en kartlegging eller vurdering av behov for ombygging eller påbygg i barnehagene. Å fastsette framtidig struktur på barnehagene forutsetter å belyse mange faktorer. Barnehagene driftes per i dag med ulik organisering av antall avdelinger i barnehagene, samt antall barn i avdelingene. Økonomisk sett anses drift av barnehager etter mellomstor barnehagestruktur, med fire avdelinger, og øvre tak i avdelingene med barnegrupper på 12 barn under 3 år, og 24 barn over 3 år det mest hensiktsmessige. og hvordan en kan organisere seg etter modell med mellomstor barnehage-struktur, med fire avdelinger, og øvre tak i avdelingene med barnegrupper med 12 barn under 3 år, og 24 barn over 3 år.

Samlet kutt på kommunale barnehager ligger nå inne i økonomiplanen med 8,4 mill. kroner.

Kommunestyret har allerede vedtatt at det skal fremmes en sak om drift av barnehager, jfr. sak KS 7/2022. Denne saken er av ulike årsaker forsinket og det er uvisst når den kan bli fremmet.

Det er tilført rammen samlet 4,7 mill. kroner i 2024 og 2025 som følge av redusert foreldrebetaling, jfr. forslag i statsbudsjettet. Fra 1. august neste år går den maksimale foreldrebetalingen i barnehagen ned fra 3 000 til 2 000 kroner per måned. En familie med et barn vil spare 11 000 kroner i året. For to barn utgjør det nærmere 19 000 kroner. Lavere maksimalpris er et grep for å få flere til å bo og jobbe i hele landet. For 189 kommuner i sentralitetssone 5 og 6 går prisen ned til 1 500 kroner per måned. Det gir ei innsparing på 16 500 kroner for en familie med et barn og 28 050 kroner for de med to barn. Hustadvika kommune er i sentralitetssone 5 og 6.

Dette utgjør over 1,5 mrd. kroner i 2024. Helårseffekten er om lag 3 mrd. kroner.

For alle kommunens rammeområder er det lagt inn et prosentvis trekk i årene 2025, 2026 og 2027. For dette rammeområder er det henholdsvis snakk om 138, 223 og 327 tusen kroner. Totalt blir dette 688 tusen kroner for rammeområdet.

Endringer ramme

Tall i hele tusen kroner

Kommunale barnehage	Budsjett 2024	Økonomiplan 2025	Økonomiplan 2026	Økonomiplan 2027
Inngående budsjett	56 476	56 874	55 140	54 917
Deflator	2 428			
Tiltak:				
Kutt bemanning færre vedtakstimer og barn	-4 200	-4 200		
Redusert foreldrebetaling	2 170	2 604		
Prosentvis trekk		-138	-223	-327
Sum tiltak	-2 030	-1 734	-223	-327
Ny Ramme	56 874	55 140	54 917	54 590

Skoler - driftsbudsjett

Skole

Her under dette rammeområdet ligger følgende skoler: Jendem skole, Sylte skule, Haukås skole, Tornes skule, Eide barneskole, Lyngstad skole, Bud skule, Hustad skole, Fræna ungdomsskole og Eide ungdomsskole.

Lovpålagte og ikke lovpålagte tjenester: tjenester, utgifter og stillinger her er lovpålagte. Det er opp til kommunen å bestemme skolens organisering, omfang og tjenestenivå innenfor de rammene som settes ved lov og forskrift.

Generell innsparing 2024, 2025, 2026 og 2027 utgjør over 19,3 mill. kroner. Kommunedirektøren vil legge frem sak om hvordan disse endringen kan realiseres.

For alle kommunens rammeområder er det lagt inn et prosentvis trekk i årene 2025, 2026 og 2027. For dette rammeområder er det henholdsvis snakk om 451, 721 og 1062 tusen kroner. Totalt blir dette 2 234 tusen kroner for rammeområdet. Dette kommer i tillegg til de 19,3 mill. kronene i generelle innsparinger.

Vedtatt oppvekstplan gir føringer for prioriteringer på lengre sikt, når rammeoverføringene påvirkes av nedgangen i elevtall. Tiltak utover i økonomiplanperioden vil fremmes som egne saker.

Rektorene har gitt tilbakemelding på sannsynlige følger av kutt på skolene. Under følger også rektorenes innspill:

Innsparingene som er forespeilet for de tre kommende årene, vil føre til betydelig reduksjon i antall lærerstillinger og fagarbeiderstillinger. På grunn av endringer i lærerutdanningen, vil nyutdannede lærere i framtiden ha utdanning på masternivå, og dette medfører økte lønnskostnader. Det er viktig å ta hensyn til at en skole med høy kvalitet fordrer pedagogisk personale med høy kompetanse. Ivaretagelse av lærernormen er også viktig i vurdering av hvilke stillinger som skal reduseres.

Nedgang i elevtall fører til at en etter hvert må slå sammen trinn og klasser. For de minste skolene vil dette kunne medføre en få-deling. Det vil også føre til større klassegrupper for skoler med paralleller.

Kommunedirektøren viser til at skolesektoren er en av områdene der kommunen bruker store ressurser og i en innsparingsprosess må denne sektoren bidra inn med reduksjoner av driften. I tillegg står kommunen overfor en situasjon hvor vi må flytte ressurser fra oppvekst til pleie og omsorg på grunn av demografisk utvikling.

Kommunestyret gjorde følgende vedtak i sak 97/2022 Handlings- og økonomiplan for 2023 - 2026:

Kommunestyret ber om at det legges fram en sak i 2023 om fremtidig drift av grunnskoletilbudet i Hustadvika kommune. Dette skal være en utredning med forslag

til endringer som følge av lavere rammeoverføringer til skoleområdet i fremtiden. Endringene som foreslås skal være grundig vurdert, inkludere brukermedvirkning og bidra til faglig kvalitet for alle elevene. Målet er utvikling av en Hustadvikaskole som er attraktiv for innbyggere og for rekruttering av pedagogisk personale. Utredning og vurderinger som angår SFO-tilbudet må være del av dette sakskomplekset. Kommunedirektøren står fritt til å hente inn ekstern kompetanse ved behov, men innenfor dagens rammer. Saken legges frem for kommunestyret til behandling innen kommunestyremøtet i juni 23. Den allerede vedtatt utredning om barnehage må ses i sammenheng, denne skal også legges frem senest ved kommunestyrets junimøte 2023.

Av ulike årsaker er det ikke fremmet slik sak til kommunestyret innen fristen.

Rektorene har meldt inn sannsynlige konsekvenser av de økonomiske kuttene:

- Innsparingene som er forespeilet for de to kommende årene, vil føre til betydelige kutt i antall lærerstillinger og fagarbeidere.
- Dette vil igjen føre til at en må slå sammen trinn og klasser. For de minste skolene vil dette kunne medføre en få-delning. Det vil også føre til større klassegrupper for skoler med paralleller. En tilleggsutfordring er at det ikke er store nok klasserom til å romme så store klassegrupper. De praktiske fagene, som mat og helse og K&H, vil i større grad bli teorifag med store begrensninger på praktiske oppgaver.
- Det vil bli reduserte valgmuligheter på ungdomsskolen. Praksisretta fag vil bli vanskelig å gjennomføre, en kan f.eks. måtte ta bort arbeidslivsfag som ikke er lovpålagt. Her er det ikke gjennomførbart å ha så store grupper. Praktiskretta fag vil bli erstattet av teoretiske fag (språkfag og fordypningsfag).
- Svømmeundervisning: Er på et minimum i dag, og ved en innsparing vil det bety større kutt i opplæringstilbudet.
- Aktiviteter som forebygger frafall, skolevegring, det psykososiale (ART-MOT) vil bli redusert.
- Ressursteam kan bli vanskelig å opprettholde på skolene.
- Mindre administrative ressurser, som innebærer færre samarbeidsmøter på skolen med foresatte og kapasitet til å være delaktig i utviklingsarbeid og det daglige arbeidet.
- Mindre tilgang til pedagogiske ressurser i klassene. Vanskelig å følge kompetansemålene.
- Færre voksne i klasserommet betyr mindre tid til hver enkelt elev.
- Sosial oppfølging av elevene blir dårligere med færre voksne. Alle barn trenger støtte og veiledning av voksne.
- Store grupper med elever som har spesialundervisning på tvers av klasser/trinn.
- På noen skoler vil man ha klasser på over 25 elever, mens på andre skoler vil det være langt færre elever pr. klasse.
- Reduserte muligheter for tidlig innsats.
- Leirskole til Bjørnsund vurderes opp mot rimeligere tilbud.
- Krevende å rekruttere lærere.
- SFO vil ikke kunne drives etter ny rammeplan der en skal legge til rette for lek, kultur- og fritidsaktiviteter med utgangspunkt i alder, funksjonsnivå og interesser hos barna, og gi omsorg og tilsyn. Dagene vil kun være preget av tilsyn da bemanningen må kuttes betraktelig. Barn som i skolen har vedtak på tett voksentetthet, vil ikke få

det på SFO. For disse elevene vil dagene bli særs vanskelige.

• Alt annet enn lovpålagte oppgaver, vil ikke kunne gjennomføres: f.eks. skidager, kirkebesøk i forbindelse med høytid, museumsbesøk, TINE- stafett, ekskursjoner og andre trivselstiltak.

Vår samlede vurdering, som rektorer i Hustadvika, er at vi er bekymret for opplæringstilbudet vi kan tilby elevene våre. Innsparingene vil gå ut over forebyggingsarbeidet, tryggheten til eleven og kvaliteten på selve undervisningen. Vi greier ikke å følge opp planverket og målene om et godt og likeverdig tilbud som inkluderer alle typer elevgrupper. Som Agenda Kaupang har sagt det, vil slike kutt føre til en sulteforing av skolene. Vår vurdering er at om kuttene gjennomføres, så vil skolene i Hustadvika være bedre tjent med at strukturen endres. **Ved å ha større enheter, kan man bygge tilstrekkelig fagkompetanse for å kunne levere god nok kvalitet på undervisningen i en framtid med betydelig lavere elevtall enn i dag.**

Endringer ramme

Tall i hele tusen kroner.

Skoler	Budsjett 2024	Økonomiplan 2025	Økonomiplan 2026	Økonomiplan 2027
Inngående budsjett	181 884	185 257	179 556	173 835
Deflator	7 821			
Tiltak:				
Innsparing lavere barnetall	-4 250	-5 250	-5 000	-4 850
Omfordeling IKT kostnader	-198			
Prosentvis trekk		-451	-721	-1 062
Sum tiltak	-4 448	-5 701	-5 721	-5 912
Ny Ramme	185 257	179 556	173 835	167 923

Helse og velferd felles - driftsbudsjett

Helse og velferd sitt rammeområde består av kommunalsjef, rådgiver, organisasjonsutvikler (Helseplattformen), forvaltningskontoret og enhet for integrering. Utgifter til Aspekt Hustadvika AS dekkes også av dette rammeområdet.

Lovpålagte og ikke lovplågte tjenester: tjenester, utgifter og stillinger her er lovplågte. Det er opp til kommunen å bestemme organisering, omfang og tjenestenivå.

Kommunedirektøren foreslår mindreforbruket på enhet for integrering tas inn i 0 i løpet av 2024 og 2025. Fra 2025 forventes det da at enheten går i null, dvs. at tilskuddene dekker utgiftene på området.

Det er lagt inn en økning i bevilgning som følge av overliggere på sykehuset. Samlet økning rammen utgjør da 2,5 mill. kroner.

For alle kommunens rammeområder er det lagt inn et prosentvis trekk i årene 2025, 2026 og 2027. For dette rammeområder er det henholdsvis snakk om 34, 55 og 81 tusen kroner. Totalt blir dette 170 tusen kroner for rammeområdet.

Endringer ramme

Tall i hele tusen kroner.

Helse og velferd - felles	Budsjett 2024	Økonomiplan 2025	Økonomiplan 2026	Økonomiplan 2027
Inngående budsjett	6 528	13 584	19 050	18 995
Deflator	656			
Tiltak:				
Mindreforbruk enhet for integrering	5 500	5 500		
Merforbruk overliggere sykehus	900			
Prosentvis trekk		-34	-55	-81
Sum tiltak	6 400	5 466	-55	-81
Ny Ramme	13 584	19 050	18 995	18 914

Helse og mestring - driftsbudsjett

Helse og mestring består av legevakt, kommuneoverlegen, hverdagsrehabilitering, fysioterapi og mestring (psykiatri og rus) mm.

Lovpålagte og ikke-lovpålagte tjenester: tjenester, utgifter og stillinger her er lovpålagte. Det er opp til kommunen å bestemme organisering, omfang og tjenestenivå.

Det er lagt inn reduksjon i kostnader på 800'. Dette gjelder tilskudd på 1,6 mill. kroner som skal dekke en hel stilling og litt av noen andre stillinger. Det vil ikke bli leid inn vikar for de små stillingene som skal frikjøpes av prosjektet. Dette har kun virkning i 2024, tilbake til normalt budsjett i 2025. Stilling som er ansatt på prosjektet kan ikke videreføres.

Kutt på -533' dette gjelder oppstartskostnad fra 2023 på legevaktavtale/alarmsentral. Ligger igjen en økt årlig kostnad på 700'.

For alle kommunens rammeområder er det lagt inn et prosentvis trekk i årene 2025, 2026 og 2027. For dette rammeområder er det henholdsvis snakk om 118, 190 og 280 tusen kroner. Totalt blir dette 588 tusen kroner for rammeområdet.

Endringer ramme

Tall i hele tusen kroner.

Helse og mestring	Budsjett 2024	Økonomiplan 2025	Økonomiplan 2026	Økonomiplan 2027
Inngående budsjett	48 091	48 825	49 507	49 317
Deflator	2 067			
Tiltak:				
Ekstra kostnader ny legevaktavtale	-533			
Prosjektmidler	-800	800		
Prosentvis trekk	0	-118	-190	-280
Sum tiltak	-1 333	682	-190	-280
Ny Ramme	48 825	49 507	49 317	49 037

Hjemmebaserte tjenester - driftsbudsjett

Hjemmebaserte tjenester består av hjemmesykepleie, praktisk bistand, demenskoordinator, kreftkoordinator samt en rekke enkelttjenester som BPA i den enkelte sine hjem.

Lovpålagte og ikke-lovpålagte tjenester: tjenester, utgifter og stillinger her er lovpålagte. Det er opp til kommunen å bestemme organisering, omfang og tjenestenivå.

Det ble i kommunestyret i 2022 vedtatt en styrking til hjemmebaserte tjenester med 1 mill. kroner i 2023 og 2024. Denne bevilgningen tas ut igjen i 2025

For 2023 ble rammen økt med 600 tusen som følge av en bruker. Denne posten er ikke lenger aktuell og beløpet foreslås kuttet.

Kommunestyret økte rammen til hjemmetjenesten med 3 mill. til økte stillingsressurser i revidert budsjett 2023. Finansieres ved bruk av disposisjonsfondet i 2023. Kommunedirektøren har ikke foreslått endring på denne posten, men foreslår ikke direkte bruk av disposisjonsfondet.

Det er tiltak som går ut i 2023. Dette medfører at rammen kan reduseres med 3,47 mill. kroner.

Endringer ramme

Tall i hele tusen kroner.

Hjemmebaserte tjenester	Budsjett 2024	Økonomiplan 2025	Økonomiplan 2026	Økonomiplan 2027
Inngående budsjett	64 004	63 282	62 128	61 882
Deflator	2 752			
Tiltak:				
Økning budsjett grunnet antall eldre (Helse og velferdsplan)		-1 000		
Mindre bruker(e)	-3 474			
Prosentvis trekk		-154	-246	-362
Sum tiltak	-3 474	-1 154	-246	-362
Ny Ramme	63 282	62 128	61 882	61 520

Institusjoner og omsorgsleiligheter - driftsbudsjett

Rammeområdet Institusjoner og omsorgsleiligheter består av Fræna sjukeheim og omsorgssenter, Eide sykehjem, Bøtunet omsorgssenter, Auretunet omsorgssenter, Lundhaugen omsorgssenter, og kjøkkentjenesten.

Lovpålagte og ikke-lovpålagte tjenester: tjenester, utgifter og stillinger her er lovpålagte. Det er opp til kommunen å bestemme organisering, omfang og tjenestenivå.

I helse- og velferdsplanen er det foreslått en økning i rammen i 2025 med 8,8 mill. kroner til drift av nytt demenssenter på Eide. Kommunedirektøren foreslår å skyve Demenssenteret noe fram i tid slik at økte driftsutgifter slår ut med 8,8 mill. kroner først fra 2027.

Det pågår arbeid med å bygge en skjermet avdeling på Eide sykehjem med plass til 4 pasienter. Dette vil med full drift medføre 7 mill. kroner i økte driftskostnader per år.

For alle kommunens rammeområder er det lagt inn et prosentvis trekk i årene 2025, 2026 og 2027. For dette rammeområder er det henholdsvis snakk om 304, 489 og 717 tusen kroner. Totalt blir dette 1 510 tusen kroner for rammeområdet.

Endringer ramme

Tall i hele tusen kroner.

Institusjoner og omsorgsleiligheter	Budsjett 2024	Økonomiplan 2025	Økonomiplan 2026	Økonomiplan 2027
Inngående budsjett	113 155	125 026	124 722	124 233
Deflator	4 865			
Tiltak:				
Økte driftskostnader skjermet avdeling Eide fra 2024	7 006			
Bemanning nytt demenssenter				8 800
Prosentvis trekk		-304	-489	-717
Sum tiltak	7 006	-304	-489	8 083

Bo og habilitering - driftsbudsjettet

I rammeområdet bo og habilitering ligger Knausvegen, Holalia, Eidem, Hestehovvegen 38, Mikalmarka og Haukås.

Lovpålagte og ikke-lovpålagte tjenester: tjenester, utgifter og stillinger her er lovpålagte. Det er opp til kommunen å bestemme organisering, omfang og tjenestenivå.

For årene 2024 og 2025 ligger det inne kutt på 2,5 mill. kroner hvert år. Rammeområdet jobber med tiltak for å realisere dette kuttet. Samlet betyr dette en bedring i budsjettbalansen med 17,5 mill. kroner i økonomiplanperioden.

For alle kommunens rammeområder er det lagt inn et prosentvis trekk i årene 2025, 2026 og 2027. For dette rammeområder er det henholdsvis snakk om 306, 490 og 722 tusen kroner. Totalt blir dette 1518 tusen kroner for rammeområdet.

Endringer ramme

Tall i hele tusen kroner.

Bo og Habilitering	Budsjett 2024	Økonomiplan 2025	Økonomiplan 2026	Økonomiplan 2027
Inngående budsjett	122 942	125 728	122 922	122 432
Deflator	5 286			
Tiltak:				
Effektivisering tjenesteleveransen	-2 500	-2 500		
Prosentvis trekk		-306	-490	-722
Sum tiltak	-2 500	-2 806	-490	-722
Ny Ramme	125 728	122 922	122 432	121 710

NAV - driftsbudsjett

Lovpålagte og ikke-lovpålagte tjenester: tjenester, utgifter og stillinger her er lovpålagte.

NAV Hustadvika fikk tildelt ekstra midler ut året 2023 for en fortsatt finansiering av prosjektet familieveileder.

Vi ser fortsatt behovet for en familieveileder i Hustadvika også i 2024, derfor velger vi å prioritere dette i neste års budsjett. For å få til dette reduserer vi budsjetterte utgifter på økonomisk sosialhjelp i 2024. Erfaringsmessig ser vi at en tett og koordinert oppfølging som familieveileder har mulighet til å tilby hever kvalitet på oppfølgingen for de som har behov. Familieveileder har også en tett dialog med andre enheter i kommune som blant annet helsesøster, enhet for integrering og barnevern. Dialogen som er etablert er svært viktig for et tverrfaglig samarbeid som igjen fører til bedre tjenester for innbyggerne i kommunen.

Det ble bevilget 5 mill. ekstra i revidert budsjett I i 2023 på grunn av høye sosialutgifter. det forventes lavere utgifter i 2024 og bevilgningen foreslås reversert med 2 mill. kroner i 2024.

For alle kommunens rammeområder er det lagt inn et prosentvis trekk i årene 2025, 2026 og 2027. For dette rammeområder er det henholdsvis snakk om 49, 79 og 117 tusen kroner. Totalt blir dette 245 tusen kroner for rammeområdet.

Endringer ramme

Tall i hele tusen kroner.

NAV	Budsjett 2024	Økonomiplan 2025	Økonomiplan 2026	Økonomiplan 2027
Inngående budsjett	21 572	20 499	19 950	19 871
Deflator	927			
Tiltak:				
Familieveileder ut 2024		-500		
Merfobruk sosialutbetalinger	-2 000			
Prosentvis trekk		-49	-79	-117
Sum tiltak	-2 000	-549	-79	-117
Ny Ramme	20 499	19 950	19 871	19 754

Inntekter ressurskrevende tjenester - driftsbudsjettet

Fra 2024 bokføres inntekter på ressurskrevende tjenester på et eget rammeområde/Enhet. Dette gjøres for å være i tråd med god kommunal regnskapsskikk uten å endre budsjettene til enkelte rammeområder/enheter. Dette gjøres for å ha mulighet til å sammenligne våre enheter med tidligere år.

Ressurskrevende brukere:

- Kompensasjonsgraden beholdes uendret på 80 prosent.
- Personer over 67 år omfattes ikke av ordningen
- Innslagspunkt for utbetaling av tilskudd for 2024 blir på 1 608 000 kr (1526 000 kr for 2023).

Inntekt ressurskrevende tjenester	Budsjett 2024	Økonomiplan 2025	Økonomiplan 2026	Økonomiplan 2027
Inngående budsjett	0	-43 535	-42 535	-42 535
Deflator	0			
Tiltak:				
Flytting fra bevilgning	-45 535	1 000		
Sum Tiltak	-43 535	1 000	0	0
Ny Ramme	-43 535	-42 535	-42 535	-42 535

Kommunalteknikk - driftsbudsjett

På denne enheten ligger selvkostområder og i tillegg kommer vei og gatelys. Oppmåling er fra 2023 lagt inn her. Selvkostområdene budsjetteres med en inntekt fordi motpost for belastning selvkostregnskapet i kommunens regnskap blir inntektsført her. Det gjelder selvkost sin andel av avskrivninger (avdrag), renteutgifter, andel av regnskap, IKT, budsjett osv.

Lovpålagte og ikke-lovpålagte tjenester: tjenester, utgifter og stillinger her er lovpålagte. Det er opp til kommunen å bestemme organisering, omfang og tjenestenivå.

På dette rammeområdet er det kun vei og gatelys som har direkte betydning i forhold til endringer i rammen. De øvrige områder er selvkostbaserte.

Kostnader på lisenser til NorKart skal fra 2024 dekkes av IKT gjennom ROR-IKT. Lisenskostnader på 584 000,- blir derfor tatt ut av budsjettet.

Rammen for "Oppmåling" er lagt inn under denne porteføljen. Det betyr en økning på 2,2 mill. kroner. Dette beløpet er tilsvarende trukket ut av Plan og byggesak sin ramme.

For alle kommunens rammeområder er det lagt inn et prosentvis trekk i årene 2025, 2026 og 2027. For dette rammeområder er det henholdsvis snakk om 15, 23 og 34 tusen kroner. Totalt blir dette 72 tusen kroner for rammeområdet.

Endringer ramme

Tall i hele tusen kroner.

Kommunalteknikk	Budsjett 2024	Økonomiplan 2025	Økonomiplan 2026	Økonomiplan 2027
Inngående budsjett	-7 180	-5 806	-5 821	-5 844
Deflator	-309			
Tiltak:				
Omfordeling kostnader IKT	-584			
Oppmåling fra Plan og byggesak	2 267			
Prosentvis trekk	0	-15	-23	-34
Sum tiltak	1 683	-15	-23	-34
Ny Ramme	-5 806	-5 821	-5 844	-5 878

Bygg og eiendom - driftsbudsjett

På denne enheten ligger alt av utgifter til forvaltning av formålsbygg (skoler, barnehager, sykehjem osv.), også vedlikehold. I rammen ligger også alt av husleieinntekter.

Lovpålagte og ikke-lovpålagte tjenester: Tjenester, utgifter og stillinger her er lovpålagte. Det er opp til kommunen å bestemme organisering, omfang og tjenestenivå.

Besparelse husleie kommunale bygg er lagt inn med 800 tusen i 2024. Dette beløpet tas ut fordi det ikke er noen ledige bygg å flytte virksomhet inn i.

I revidert budsjett i 2022 ble rammen styrket med 4 mill. kroner som følge av forventet merforbruk. Denne bevilgningen foreslås videreført i 2024, men det forventes en innsparing på 1 mill. kroner fra 2025.

I revidert budsjett 2023 ble rammen ytterligere styrket med 1 mill. kroner. Kommunedirektøren foreslår at denne bevilgningen videreføres.

For alle kommunens rammeområder er det lagt inn et prosentvis trekk i årene 2025, 2026 og 2027. For dette rammeområder er det henholdsvis snakk om 122, 195 og 289 tusen kroner. Totalt blir dette 606 tusen kroner for rammeområdet.

Endringer ramme

Tall i hele tusen kroner.

Bygg og eiendom	Budsjett 2024	Økonomiplan 2025	Økonomiplan 2026	Økonomiplan 2027
Inngående budsjett	48 177	51 548	49 126	48 931
Deflator	2 071			
Tiltak:				
Merforbruk 2022		-1 000		
Riving bygg smievegen	1 300	-1 300		
Prosentvis trekk	0	-122	-195	-289
Sum tiltak	1 300	-2 422	-195	-289

Ny Ramme

51 548

49 126

48 931

48 642

Plan og byggesak - driftsbudsjett

Rammen består av byggesaksavdeling og planavdeling.

Oppmålingsavdelingen er flyttet til Kommunalteknikk og rammen er derfor redusert med 2,3 mill. kroner. Omfordeling IKT utgifter til Kommunedirektøren utgjør 863 tusen kroner.

Lovpålagte og ikke-lovpålagte tjenester: Tjenester, utgifter og stillinger her er lovpålagte. Det er opp til kommunen å bestemme organisering, omfang og tjenestenivå.

Det ligger inne et kutt på 500 tusen kroner som følge av justering selvkostandel.

For alle kommunens rammeområder er det lagt inn et prosentvis trekk i årene 2025, 2026 og 2027. For dette rammeområder er det henholdsvis snakk om 12, 19 og 28 tusen kroner. Totalt blir dette 59 tusen kroner for rammeområdet.

Endringer ramme

Tall i hele tusen kroner.

Plan og byggesak	Budsjett 2024	Økonomiplan 2025	Økonomiplan 2026	Økonomiplan 2027
Inngående budsjett	8 030	5 045	4 733	4 714
Deflator	345			
Tiltak:				
Vektorisering kart Eide	300	-300		
Endring utregning selvkost	-500			
Omfordeling kostnader IKT	-863			
Oppmåling til Kommunalteknikk	-2 267			
Prosentvis trekk	0	-12	-19	-28
Sum tiltak	-3 330	-312	-19	-28
Ny Ramme	5 045	4 733	4 714	4 686

Oppdatert etter revidert 1 (sak 51/2023) Kun tall for 2023 er oppdatert.

Brann og beredskap - driftsbudsjett

Enheten er delt i to arbeidsområder; brannforebyggende arbeid, og brann- og redningsarbeid.

Lovpålagte og ikke-lovpålagte tjenester: Tjenester, utgifter og stillinger her er lovpålagte. Det er opp til kommunen å bestemme organisering, omfang og tjenestenivå.

Økt bevilgning tidligere år for kursing går ut i 2024 med 250 tusen kroner. Ellers justeres budsjettet ned som følge av at IKT utgifter flyttes til kommunedirektøren samt en liten bemanningsreduksjon fram til 2026. Det er behov for en mann mindre i bil.

For alle kommunens rammeområder er det lagt inn et prosentvis trekk i årene 2025, 2026 og 2027. For dette rammeområder er det henholdsvis snakk om 30, 49 og 72 tusen kroner. Totalt blir dette 151 tusen kroner for rammeområdet.

Endringer ramme

Tall i hele tusen kroner.

Brann og redning	Budsjett 2024	Økonomiplan 2025	Økonomiplan 2026	Økonomiplan 2027
Inngående budsjett	12 600	12 590	12 445	12 296
Deflator	541			
Tiltak:				
Kursing	-250			
Omfordeling kostnader IKT	-211			
Naturlig avgang bemanning	-90	-115	-100	
Prosentvis trekk	0	-30	-49	-72
Sum tiltak	-551	-145	-149	-72
Ny Ramme	12 590	12 445	12 296	12 224

Landbruk og miljø - driftsbudsjett

Lovpålagte og ikke-lovpålagte tjenester: De fleste tjenester, utgifter og stillinger her er lovpålagte. Det er opp til kommunen å bestemme organisering, omfang og tjenestenivå.

Uklar situasjon for viltfondet. Utgiftene er høye. Salg av tjenester til Averøy løper kun for 3 mnd. om gangen. Omfordeling av utgifter IKT utgjør 93 tusen kroner. Flyttes til Kommunedirektørens ramme.

For alle kommunens rammeområder er det lagt inn et prosentvis trekk i årene 2025, 2026 og 2027. For dette rammeområder er det henholdsvis snakk om 8, 13 og 19 tusen kroner. Totalt blir dette 40 tusen kroner for rammeområdet.

Endringer ramme

Tall i hele tusen kroner.

Landbruk og miljø	Budsjett 2024	Økonomiplan 2025	Økonomiplan 2026	Økonomiplan 2027
Inngående budsjett	3 409	3 462	3 454	3 441
Deflator	146			
Tiltak:				
Omfordeling kostnader IKT	-93			
Prosentvis trekk		-8	-13	-19
Sum tiltak	-93	-8	-13	-19
Ny Ramme	3 462	3 454	3 441	3 422

Fellesutgifter pensjon - driftsbudsjett

Det er gjort nye beregninger av pensjonsutgiftene høsten 2023. Dette gir en økning i pensjonsutgiftene på 15,6 mill. kroner i 2023. Denne røkningen ser ut til å bli varig og er lagt inn for hele økonomiplanperioden.

Kommunen mottok ekstraordinær tilbakeføring av premiereserver i 2021, beløpet utgjør 64,9 mill. kroner. Kommunen kan velge å la beløpet stå på premiefondet eller betale faktura fra KLP. På grunn av kommunens økonomiske situasjon foreslår kommunedirektøren nå at fondet blir brukt til å redusere premieinnbetaling for 2024.

Bruk av premiefondet vil ha følgende effekter:

Likviditetseffekt og redusert arbeidsgiveravgift det året vi bruker, dvs. i år 2024

Redusert premieavvik fremover i tid. Gir utslag på amortisering med 1/7 hvert år. Beløpet utgjør: 9,3 mill. kroner p.a. Men, vi taper avkastning som vil utgjøre ca. 1/5 av dette beløpet.

I det året vi bruker fondet vil dette også påvirke krav om ressurskrevende brukere.

Effekten vil komme året etter at vi bruker fondet.

Hvis vi lar fondet stå gir det avkastning, ca. 4,5 % p.a. Dette gir en avkastning på 3 mill. kroner som blir tilført premiefondet og ikke kan inntektsføres direkte i kommunens regnskap.

Endringer ramme

Tall i hele tusen kroner.

Fellesutgifter pensjon	Budsjett 2024	Økonomiplan 2025	Økonomiplan 2026	Økonomiplan 2027
Inngående budsjett	-32 500	-16 900	-23 900	-26 400
Deflator	0			
Tiltak:				
Justering etter nytt budsjett sept 23	15 600	-7 000	-2 500	-3 100
Sum tiltak	15 600	-7 000	-2 500	-3 100
Ny Ramme	-16 900	-23 900	-26 400	-29 500

Renter og avdrag

Rentenivået og avdrag i økonomiplanperioden

Rentemarkedet

Kommuner og fylkeskommuner har låneporteføljer normalt bestående av lån med både fast og flytende rente. Sammensetningen styres overordnet av finansreglementet. Finansreglementet skal legge føringer for risikonivået i finansforvaltningen, vanligvis med mål om forutsigbarhet og stabilitet i lånekostnadene. Det er vanlig å skille renter mellom «korte» og «lange» renter. Korte renter vil si rentebinding i ett år, mens lange renter regnes fra 2 år og oppover.

Makroøkonomiske nøkkeltall forårsaker svingningene

Det siste året har rentenivået økt betydelig. Det er særlig makroøkonomiske nøkkeltall som inflasjon, arbeidsledighet, ledige stillinger og krig i Ukraina som forårsaker endringene. Inflasjonen er nå dalende men målet på 2 % er fremdeles et stykke unna. Det er usikkert om renten blir hevet mer i 2023, og det er usikkert om rentetoppen er nådd.

Statsbudsjettet fikk ikke særlig innvirkning for verken korte eller lange renter ved fremleggelsen. Dette skyldes nok i all hovedsak at innretningen var innstrammende.

Svekket norsk krone

Norske kroner har fortsatt å svekke seg, spesielt mot Euro og USD. Effekten av stadig svakere kroner er importert inflasjon. Denne høyere inflasjonen må bekjempes gjennom høyere renter fra sentralbanken så lenge Norges Bank har inflasjonsmål på 2 prosent.

NIBOR 3 mnd

Som nevnt svinger rentemarkedet mye. Nibor per 27.10. ligger på 4,75 prosent. Det er 2,5 % høyere enn på samme tid i fjor.

Konklusjon budsjettrente

Hvilken budsjettrente vil være riktig å legge til grunn de kommende årene? Det er vanlig å ta utgangspunkt i Norges Banks renteprognooser, samt renteforventningene i

rentemarkedet. Norges Banks prognoser fremkommer av rentebanen, mens renteforventningene i markedet kan leses av FRA-rentene. Norges Banks styringsrente er Norges Banks viktigste virkemiddel for å stabilisere prisveksten og utviklingen i norsk økonomi. Styringsrenten er renten som bankene får på sine innskudd i Norges bank opp til et fastsatt beløp – en kvote. Kommunalbanken har gjort en beregning på basis av Norges Bank sine prognoser og Hustadvika kommune har valgt å følge disse i denne økonomiplanen.

Kommunedirektøren har lagt inn følgende rentesatser for Hustadvika kommune:

2024: 5,41 %

2025: 4,95 %

2026: 4,50 %

2027: 4,30 %

Pengemarkedsrentene endrer seg løpende og vil kunne endre seg betydelig dersom det kommer ny informasjon som endrer sannsynlighetene for renteøkning eller rentereduksjon fra Norges Bank.

Disse rentesatsene er brukt på kommunens avtaler om flytende rente. For øvrig har vi lagt inn kommunes fastrenteavtaler og renteswapper.

Vi kan dele opp budsjettrenten i følgende bestanddeler:

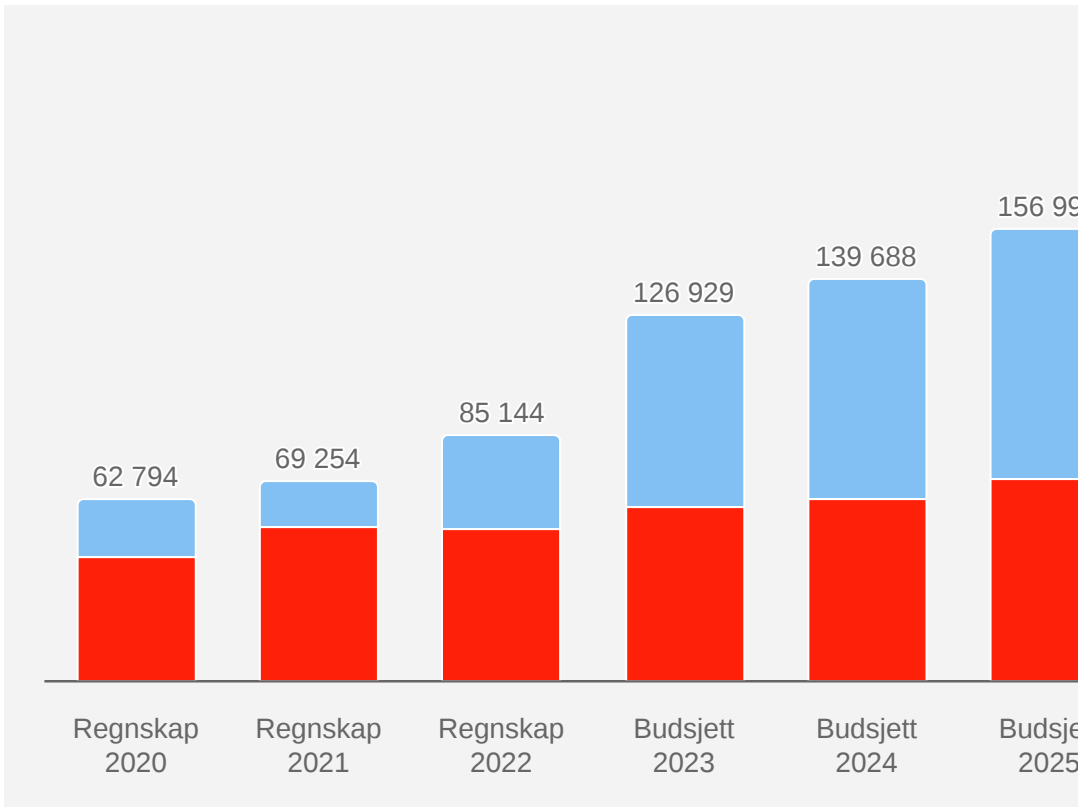
1. Norges Banks styringsrente
2. Nibor-påslaget, som er differensen mellom styringsrenten og 3mnd Nibor
3. Kredittmarginen, som er kapitalmarkedets påslag over 3 mnd Nibor
4. Andel fast rente

Når det gjelder avdrag er det lagt inn minimumsavdrag i perioden - som tidligere. Det betyr at Hustadvika kommune ikke betaler noe ekstra i avdrag utover det som er lovpålagt. Samtidig ble reglene for hvordan minimumsavdraget beregnes innskjerpet fra og med 2022.

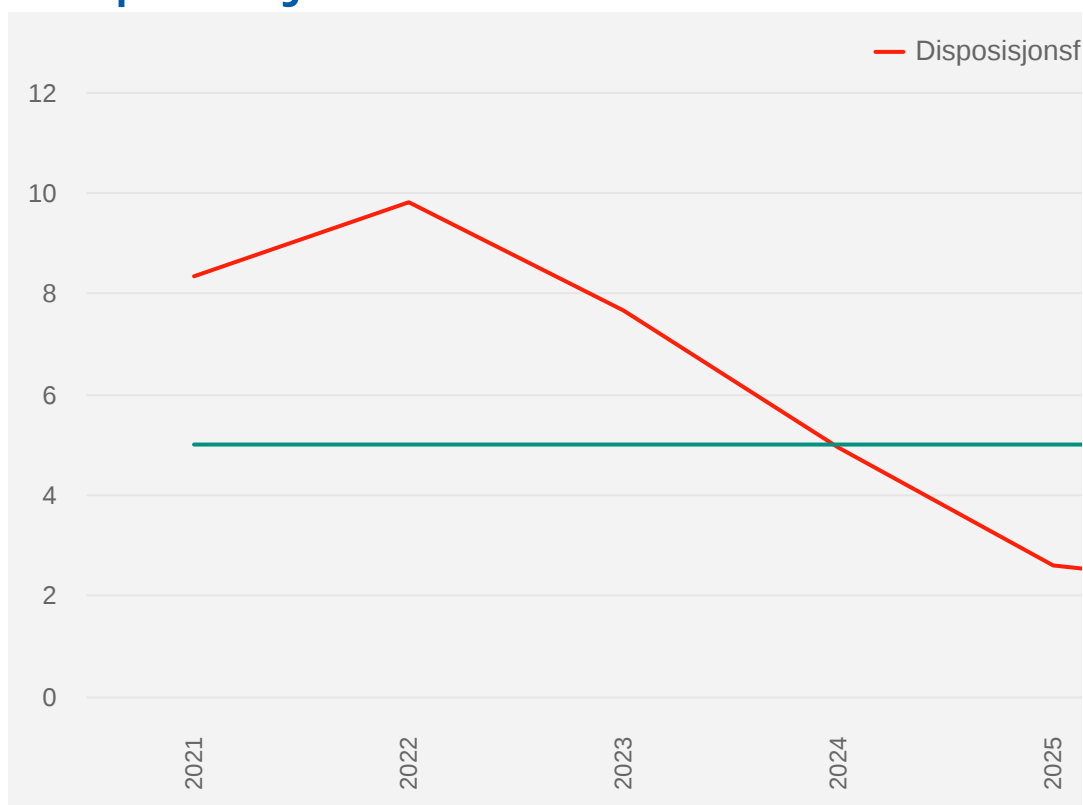
Kostnad ved låneopptak

For hver ny million kommunen investerer vil det påløpe ca. 70 000,- i økte årlige driftsutgifter til renter og avdrag. Renter utgjør ca. 45 000,- av dette. Dette er beregnet ut fra en nedbetalingstid på 40 år og 4,5 % rente.

Utvikling finanskostnader 2020-2027

Disposisjonsfondet - 2024

Utvikling disposisjonsfond

Hustadvika kommune har et mål om å ha 5% av driftsinntekter på disposisjonsfond til en hver tid. I forslaget til økonomiplan er det lagt inn bruk av disposisjonsfondet i 2024, 2025, 2026 og 2027. Ved utgangen av budsjettåret 2024 er det forventet et disposisjonsfond på 0,96% av brutto driftsinntekter. Dette har som forutsetning balanse i budsjettet for 2023. Kommunen oppfyller ikke kravet om 5% på disposisjonsfond i forhold til driftsinntektene i noen av årene i den nye økonomiplanen. Ved utgangen av 2027 vil disposisjonsfondet være nesten brukt opp. Kommunedirektøren vurderer situasjonen slik at kommunen nå snarest må iverksette tiltak for å redusere driftsnivået.

Enhet for integrering sin andel av disposisjonsfond

I regnskapsåret 2021 ble Enhet for integrering sitt bundne driftsfond lagt inn i kommunens disposisjonsfond. Da det etter regelverket ikke var lov å sette av disse midlene til bundne driftsfond siden tilskuddet kommunen får for flyktninger ikke er å regne som øremerkede midler. Fondet var ved avslutningstidspunktet 7,64 mill. kroner.

2021	1 470
2022	12 933
2023 (Prognose)	15 500
2024 (Budsjettert mindreforbruk)	5 500
Sum	43 043

Det ville i den gamle ordningen ville det ved utgangen av 2023 stått ca. 37,5 mill. kroner på bundet driftsfond. Dette er nå en del av disposisjonsfondet. Det er også lagt inn et forventet mindreforbruk i 2024 på 5,5 mill. kroner Det bør derfor stå igjen 43 mill. kroner på disposisjonsfondet til år det vil komme færre flyktninger og vi må begynne å bruke av fondet. Kommunedirektøren legge opp i til å bruke hele disposisjonsfondet i planperioden. Eventuell fremtidige kostnader på flyktninger vil derfor medføre kutt i andre tjenester.

Samlet kutt, økning i rammer for 2024

Tabell som viser samlet tillegg og kutt i rammen for 2024.

Tall i hele tusen kroner.

	Rev. Budsjett 2023	Deflator	Kutt i ramme	Økning ramme	Intern flytting	Ressurskrevende tjenester	Sum endringer	Forslag ny ramme
Politisk styring	7 139	306	-650	268	0	0	-76	7 063
Kommunedirektøren	70 031	3 011	-13 775	3 500	1 199	0	-6 065	63 966
Samfunnsutvikling	19 702	847	-300	0	418	0	965	20 667
Familiens hus	100 964	4 341	0	0	-418	0	3 923	104 887
Oppvekst felles	121 844	5 239	-5 500	2 170	0	0	1 909	123 753
Kommunale barnehager	56 476	2 428	-4 200	2 170	0	0	398	56 874
Skoler	181 884	7 821	-4 250	0	-198	0	3 373	185 257
Helse og velferd felles	6 528	656	900	5 500	0	0	7 056	13 584
Helse og Mestring	48 091	2 067	-1 333	0	0	0	734	48 825
Hjemmebaserte tjenester	64 004	2 752	-3 474	0	0	0	-722	63 282
Institusjoner og omsorgsleiligheter	113 155	4 865	0	7 006	0	0	11 871	125 026
Bo og habilitering	122 942	5 286	-2 500	0	0	0	2 786	125 728
NAV	21 572	927	-2 000	0	0	0	-1 073	20 499
Inntekter RT	0	0	0	0	0	-43 535	-43 535	-43 535
Kommunalteknikk	-7 180	-309	0	0	1 683	0	1 374	-5 806
Bygg og eiendom	48 177	2 071	0	1 300	0	0	3 371	51 548
Plan og byggesak	8 030	345	-500	300	-3 130	0	-2 985	5 045
Brann og beredskap	12 600	541	-340	0	-211	0	-10	12 590
Landbruk og miljø	3 409	146	0	0	-93	0	53	3 462
Fellesutgifter pensjon	-32 500	0	0	15 600	0	0	15 600	-16 900
SUM	966 868	43 340	-37 922	37 814	-750	-43 535	-1 053	965 815

Det er gjennom budsjettprosessen utarbeidet et samlet trekk i rammen på 38 mill. kroner. Av disse utgjør tilskudd til fylkeskommunen på rundkjøringen i Malmefjorden 12 mill. kroner. Det er også tilført rammeområdene en økning på 37,8 mill. kroner. Av dette er 15,6 mill. kroner økte kostnader til pensjon. Ingen av rammeområdene har fått tilført midler som følge av forventet merforbruk i 2023. Dette utgjorde ved rapporteringen 31. august 2023, 28 mill. kroner. Beløpet som rammeområdene må redusere tjenesteproduksjonen med blir da ca. 54 mill. kroner hvis vi ser bort fra engangskostnaden på rundkjøring i Malmefjorden.

Det er ikke funnet rom til å øke budsjettene på rammeområdene for kjente kostnader og inntektstap som vi vet kommer i 2023. Det er tilført midler som følge av inntektstap på barnehagene. Her blir prisen halvert fra høsten 2024.

I økonomiplanen liggjes det opp til ytterligere kutt på 29 mill. kroner i 2025, 16,1 mill. kroner i 2026 og 14,3 mill. kroner,- i 2027. Totalt et kutt i rammen på 85,5 mill. kroner hvis vi ser bort fra rundkjøringen i Malmefjorden.

Oppsummert kan vi konkludere med at det må gjennomføres store kutt i tjenesteproduksjonen for at rammeområdene skal holde sine budsjetter for 2024.

Omstillingsprosjekt

Kommunedirektøren mener det er nødvendig å organisere et omstillingsprosjekt, med bred representasjon fra organisasjonen. I dette inngår også deltakelse fra tillitsvalgte og vernetjeneste. Kommunedirektøren ber om å få fullmakt til å sette mandat, måltall og tidsplan for hva som skal oppnås, hvordan det skal rapporteres, og hvem som skal beslutte på ulike nivå underveis. Kommunestyret vil bli orientert om prosjektet på første kommunestyremøte i 2024.

I prosjektet vil det blant annet bli fokus på å beskrive mer presise rapporteringsrutiner, som sikrer at vi krever forslag til tiltak hvis det ligger an til merforbruk. Vi må også vurdere en hyppigere politisk rapportering ved behov.

Innenfor prosjektet vil vi jobbe med en tilnærming på at vi definerer et prosjekt på en barnehage og en institusjon for å få erfaringsdata på effekten av økt grunnbemanning.

I forslag til vedtak punkt 7 er følgende forslag til vedtak tatt inn:

Hustadvika kommune vil organisere et omstillingsprosjekt med bred representasjon fra organisasjonen. Kommunedirektøren får fullmakt til å sette mandat, måltall og tidsplan for hva som skal oppnås, hvordan det skal rapporteres, og hvem som skal beslutte på ulike nivå underveis. Kommunestyret ber om å bli orientert om prosjektet på første kommunestyremøte i 2024.

Investeringsbudsjettet

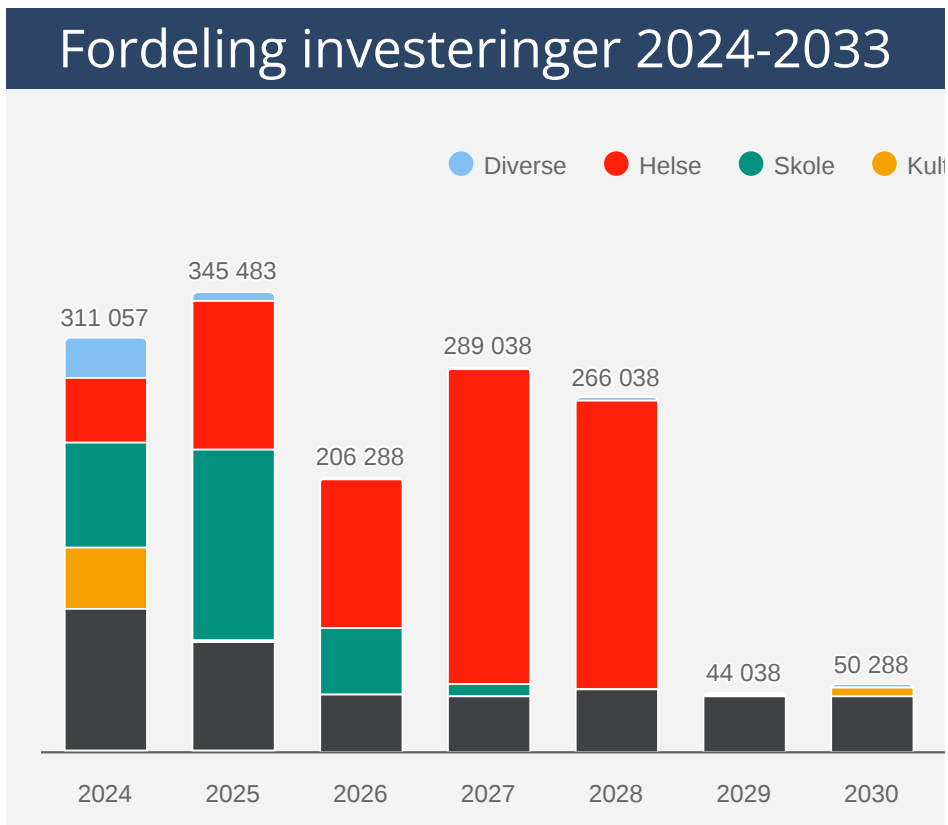
Utvikling av turstier/friluftsområder i Hustadvika kommune.	500	250	250				6 250		
Automater til bibliotek	400								
Renovering Frænahallen	8 330								
Badeplass Eide	30								
Oppgradering Eidehallen	600								
Granulathåndtering	1 000	500							
Renovering Heimdalstunet Tornes	150								
Sum kultur	45 498	750	250	0	0	0	6 250	0	0
Teknisk									
Klargjøring næringsareal	9 985	5 000	5 000	5 000	5 000	5 000	5 000	5 000	5 000
Tilrettelegging boligtomter	13 774	5 000	5 000	5 000	5 000	5 000	5 000	5 000	5 000
Opprustning kommunal eiendom/utstyr	7 331	5 000	5 000	5 000	5 000	5 000	5 000	5 000	5 000
Utstyr kommunalteknikk	0								
Vatn	16 000	10 000	10 000	10 000	10 000	10 000	10 000	10 000	10 000
Avløp	11 000	11 000	11 000	11 000	11 000	11 000	11 000	11 000	11 000
Asfaltering og vei	3 006	5 000	5 000	5 000	5 000	5 000	5 000	5 000	5 000
Gatelys	2 533								
Rundkjøring Malmefjorden	15 457								
Justering MVA Lauvåsen	138	138	138	138	138	138	138	138	
Vei sør for hovedveien Elnesåvgen	18 724								
Ny brannstasjon	0	34 395							
Utvidelse av gravplass Tornes	6 032								
Ny tankbil - brann	0	5 000			6 000				
Øvingsområde brann			2 000						
Kjemikalievernobil	1 500								
Riving Bøen 9	0								
Låsesystem utleieboliger	1 000	1 000							
Sum Teknisk	106 480	81 533	43 138	41 138	47 138	41 138	41 138	41 000	41 000
Barnehager									
Lekeapparat barnehager	1 000	1 000							
Sum Barnehager	1 000	1 000							
Sum Investeringer i anleggsmidler	311 058	345 483	206 288	289 038	266 038	44 038	50 288	43 900	43 900

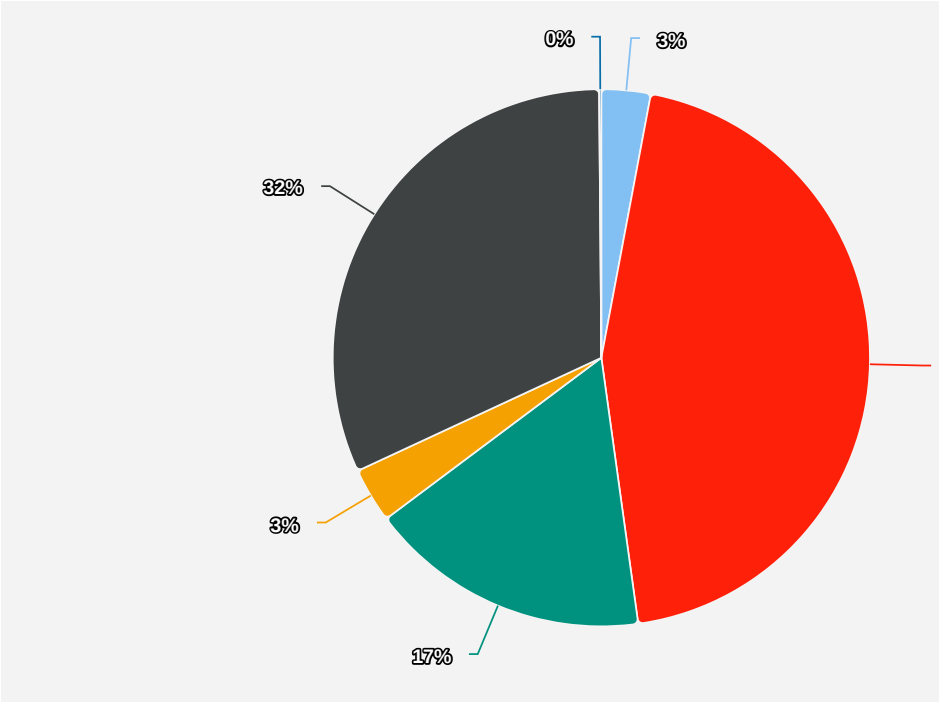

Dekning av tidligere års udekket beløp											
Sum overføring fra drift og netto avsetning	-3 000	-3 000	-3 000	-3 000	-3 000	-3 000	-3 000	-3 000	-3 000	-3 000	-3 000
Fremført til inndekning i senere år (merforbruk)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Oppdatert etter kommunestyrevedtak

Tall i hele tusen kroner

Kommentarer til investeringsbudsjettet 2024 - 2033

Kommentarer til prosjekter i investeringsbudsjettet

Diverse investeringer:

Datautstyr Det må gjennomføres kontinuerlig fornying av utstyr fremover. Dette styres av ROR-IKT, de sender faktura til Hustadvika på investeringsmidler. I tillegg kommer ekstra investeringsutgifter som en følge av at kommunen gikk inn i ROR IKT samarbeidet. Dette er infrastruktur og utstyr som ennå ikke er på høyde med nivået i ROR.

Familiens hus. Det ble i 2019 vedtatt å gjennomføre en innvending ombygging av det tidligere rådhuset på Eide, slik at dette blir tilpasset nye tjenester.

Det nå satt i gang arbeid med 2. etasje av delen av huset som er fra 1977. Prosjektet er forventet ferdigstilt i løpet av 2024. Totalrammen på prosjektet er på 55 mill. kroner. Budsjettet for 2024 er 15. mill. kroner. Eventuell forbedring av det gamle NAV-bygget er ikke med i med i prosjektet.

Revidering avstemmingssak: Det ble brukt kr. 4 497 000,- mindre enn budsjettet på dette prosjektet i 2023. Bevilgningen for 2024 økes med tilsvarende beløp. Bevilgningen økes fra kr. 15 000 000,- til kr. 19 497 000,- for 2024. Totalbevilgningen på kr. 55 000 000,- holdes uendret.

Nytt torg i Elnesvågen Dette er gjennomføring av det planarbeidet som er utført i sammenheng med nytt regionsenter i Hustadvika kommune. Kommunedirektøren foreslår at det bevilges 8,5 mill. kroner i 2024. Samlet ramme 10 mill. kroner.

Endring i sak 103/2023: Ny ramme Torget Elnesvågen 5 mill. i 2024 og 5.0 mill. i 2025. Kommunestyret ber om å bli orientert om løsninger straks de foreligger. Kommunestyret forventer bidrag fra næringslivet i realiseringen av nytt torg Elnesvågen. Dette medfører økning i totalrammen til 11,5 mill. kroner.

Revidering avstemmingssak: Det ble brukt kr. 944 000,- mindre enn budsjettet på dette prosjektet i 2023. Bevilgningen for 2024 økes med tilsvarende beløp. Bevilgningen økes fra kr. 5 000 000,- til kr. 5 944 000 for 2024. Totalbevilgningen på kr. 11 500 000,- kroner holdes uendret.

Egenkapitalinnskudd KLP er lagt inn i budsjettet med 3 mill. kroner i 2023. Dette blir finansiert med bruk av investeringsfond.

Helse:

Utstyr Helse og velferd. Under denne posten ligger diverse utstyr på institusjoner og omsorgssentre. Det er lagt inn 1 mill. kroner på budsjettet i 2024 og fremover i økonomiplanen. Dette gjelder medisinsk utstyr, senger og lignende.

Revidering avstemmingssak:

Nye omsorgsboliger. I sak 117/2020 Budsjett 2021 og økonomiplan 2021 - 2024 i punkt 8 ble det bevilget 5 mill. kroner til nye omsorgsboliger i 2024. Kommunedirektøren forslår å ta ut dette fra investeringsbudsjettet.

Demenssenter Eide. Dette prosjektet ligger inne i helse og velferdsplanen. Kommunestyret vedtok at prosjektet legges inn med 108 mill. kroner årlig, i 2024 og 2025. Kommunedirektøren foreslår og endre dette til 2025 og 2026. Store deler av 2024 vil gå med til prosjektering av prosjektet og det vil bli vanskelig å starte bygging før i 2025. 2 mill. Det er ikke satt av midler i 2024, men midlene fra 2023 vil i stor grad bli overført til 2024 i avstemmingssaken som vil bli politisk behandlet våren 2024. Dette gjøres også for å redusere kuttene i driften med 13,4 mill. kroner i økonomiplanperioden. Totalrammen på prosjektet er på 218 mill. kroner.

Revidering avstemmingssak: Det ble brukt kr. 2 000 000,- mindre enn budsjettet på dette prosjektet i 2023. Bevilgningen for 2024 økes med tilsvarende beløp. Bevilgningen økes fra kr. 0,- til kr. 2 000 000,- for 2024. Totalbevilgningen på kr. 218 000 000,- holdes uendret.

Helse og rehabiliteringssenteret er lagt inn 2 år etter forslaget i helse og velferdsplanen, slik at 216 mill. kroner legges inn i 2027 og i 2028. 2 mill. foreslås avsatt til planlegging og prosjektering i 2025 og 2026. Også dette grepet foreslås med bakgrunn i kommunens økonomiske situasjon. Totalramme på prosjektet utgjør 436 mill. kroner.

Ombygging Bøtunet er lagt inn med 19 mill. kroner i 2027. Ombygging av Bøtunet må skje etter at demenssenteret på Eide er ferdigstilt.

Omsorgsleiligheter Farstad er lagt inn med 20 991 tusen kroner i 2024 . Totalramme på prosjektet er på 42 mill. kroner.

Prosjektet startet opp høsten 2023. Deler av Farstad aldersheim bygges om til 8 omsorgsleiligheter. Forventet ferdigstilt mai 2024.

Revidering avstemmingssak: Det ble brukt kr. 13 174 000,- mindre enn budsjettet på dette prosjektet i 2023. Bevilgningen for 2024 økes med tilsvarende beløp. Bevilgningen økes fra kr. 20 991 000,- til kr. 34 165 000,- for 2024. Totalbevilgningen på kr. 42 000 000,- holdes uendret.

Ombygging FSO Prosjektet startet opp høsten 2023. Forventes ferdigstilt tidlig i 2024. Det bevilges 2 mill. kroner til prosjektet i 2024. Totalrammen på prosjektet er 6,5 mill. kroner.

I nåværende Fræna sjukeheim og omsorgssenter (FSO) er det i dag kjøkken og stue i hver ende av avdelingene. Dette medfører at de fire avdelingene ikke er så samkjørte som de kunne vært. Med å samle kjøkken på ett sted midt i bygget, vil vi kunne få til mer sambruk av ressurser. Ved å gjøre dette, får vi samtidig frigitt areal som kan bygges om til minimum to rom, som kan øke kapasiteten fra 41-43 rom. Dette kvalifiserer for tilskudd fra Husbanken forutsatt at ordningen blir videreført.

Revidering avstemmingssak: Det ble brukt kr. 2 984 000,- mindre enn budsjettert på dette prosjektet i 2023. Bevilgningen for 2024 økes med tilsvarende beløp. Bevilgningen økes fra kr. 2 000 000,- til kr. 4 984 000,- for 2024. Totalbevilgningen på kr. 6 500 000,- holdes uendret.

TV til institusjoner

Revidering avstemmingssak: Det ble brukt kr. 1 200 000,- mindre enn budsjettert på dette prosjektet i 2023. Bevilgningen for 2024 økes med tilsvarende beløp. Bevilgningen økes fra kr. 0,- til kr. 1 200 000,- for 2024. Totalbevilgningen på kr. 1 200 000,- holdes uendret.

Skjermet avdeling Eide sykehjem

Revidering avstemmingssak: Det ble brukt kr. 2 920 000,- mindre enn budsjettert på dette prosjektet i 2023. Bevilgningen for 2024 økes med tilsvarende beløp. Bevilgningen økes fra kr. 0,- til kr. 2 920 000,- for 2024. Totalbevilgningen på kr. 3 200 000,- holdes uendret.

Skole:

Nytt varmesystem Fræna ungdomsskole. Det bevilges 500 tusen kroner til ferdigstilling av prosjektet i 2024. Totalrammen på prosjektet er 15,4 mill. kroner.

Dette er et miljøtiltak.

Revidering avstemmingssak: Det ble brukt kr. 2 501 000,- mindre enn budsjettert på dette prosjektet i 2023. Bevilgningen for 2024 økes med tilsvarende beløp. Bevilgningen økes fra kr. 500 001,- til kr. 3 001 000,- for 2024. Totalbevilgningen på kr. 15 400 000,- holdes uendret.

Ny Eide barneskole. Kommunestyret vedtok opprinnelig å bevilge 15,7 mill. kroner i 2023, 148,5 i 2024, 103,5 i 2025 og 11,3 mill. kroner i 2026.

Samlet bevilgning utgjorde 281,5 mill. kroner.

Kommunedirektøren foreslår endringer i prosjektet Ny barneskole på Eide. Det foreslås to alternativer der alternativ 1 er innarbeidet i budsjettforslaget.

Alternativ 1

Kommunedirektøren foreslår å fortsette igangsatt samspillskonkurransen, men endrer slik at skolen kan bygges større for å møte fremtidens behov for økt fleksibilitet og elastisitet i forbindelse med ny opplæringslov, nye læreplaner og endringer i elevgrunnlaget over tid. Skolen bygges for inntil 300 elever. Nødvendig økning i areal avklares gjennom samspillsfasen. Dette vil medføre at det tar lengre tid å prosjektere og samspille, og oppdatert fremdriftsplan utarbeides i samarbeid med entreprenør.

Dette gir en annen fordeling av total kostnaden over årene. Det er lagt inn forventet prisstigning og noe økte utgifter til samspill og prosjektering. Rammen for prosjektet økes fra 281,5 mill. kroner til 302,5 mill. kroner. Byggstart estimeres til høsten 2024 med ferdigstilling våren 2026.

Alternativ 2:

Utsettelse på ubestemt tid:

Kommunedirektøren har beregnet reduserte finanskostnader med utsettelse i ett år ikke vil gi vesentlige besparelser. Dette er begrunnet med forventet prisstigning og annen usikkerhet knyttet til å utsette prosjektet. Skal en utsettelse av prosjektet ha økonomisk effekt, må det i tilfelle tas ut av økonomiplanen og vurderes på nytt som del av en større og mer overordnet plan. Hvis prosjektet tas ut av økonomiplan vil det gi en innsparing på om lag 27 mill. kroner. Dette alternativet er ikke innarbeidet i budsjettforslaget.

Alternativ 3:

Samspillkonkurransen om bygging av Eide barneskole fortsetter som opprinnelig vedtatt. (Se forslag i protokoll fra formannskapets møte.)

Dette vil føre til økte finanskostnader i 2024 og 2025, men lavere i 2026 og 2027. Totalt vil dette gi en økt kostnad i økonomiplanperioden på 2,1 mill. kroner.

Endring i sak 103/2023: "Kommunedirektøren foreslår å fortsette igangsatt samspillskonkurransen, men endrer slik at skolen kan bygges større for å møte fremtidens behov for økt fleksibilitet og elastisitet i forbindelse med ny opplæringslov, nye læreplaner og endringer i elevgrunnlaget over tid. Skolen bygges for inntil 300 elever. Nødvendig økning i areal avklares gjennom samspillsfasen. Dette vil medføre at det tar lengre tid å prosjektere og samspille, og oppdatert fremdriftsplan utarbeides i samarbeid med entreprenør. Dette gir en annen fordeling av total kostnaden over årene. Det er lagt inn forventet prisstigning og noe økte utgifter til samspill og prosjektering. Rammen for prosjektet beholdes på kr 281,5 mill. Kommunestyret forventer en praktisk og kostnadseffektiv bygging av skole. Det skal være politisk representasjon i samspillsgruppen. Repr. velges på første formannskapsmøte i 2024. Byggstart estimeres til høsten 2024 med ferdigstilling våren 2026. Endelig vedtak om bygging vedtas av kommunestyret. Investeringsbudsjettet for ny barneskole på Eide reduseres med 21,0 mill. kroner for 2024."

Revidering avstemmingssak: Det ble brukt kr. 2 277 000,- mer enn budsjettet på dette prosjektet i 2023. Bevilgningen for 2024 reduseres med tilsvarende beløp. Bevilgningen reduseres fra kr. 59 000 000,- til kr. 56 723 000,- for 2024. Totalbevilgningen blir bestemt i egen sak til kommunestyret.

Utbedring Tornes skole

Det bygningsmessige ved Tornes skole er utført. Det gjenstår plastring mot elva. Det bevilges 3,2 mill. kroner til dette i 2024. Totalrammen på prosjektet er 18 027 tusen kroner.

Revidering avstemmingssak: Det ble brukt kr. 731 000,- mer enn budsjettet på dette prosjektet i 2023. Bevilgningen for 2024 reduseres med tilsvarende beløp. Bevilgningen reduseres fra kr. 3 200 000,- til kr. 2 469 000,- for 2024. Totalbevilgningen på kr. 18 027 000,- holdes uendret.

Haukås skole

Revidering avstemmingssak: Det ble brukt kr. 15 866 000,- mindre enn budsjettet på dette prosjektet i 2023. Bevilgningen for 2024 økes med tilsvarende beløp. Bevilgningen økes fra kr. 0,- til kr. 15 866 000,- for 2024. Totalbevilgningen på kr. 244 808 000,- holdes uendret.

Eide barneskole oppgradering av uteområdet

Revidering avstemmingssak: Det ble brukt kr. 1 547 000,- mindre enn budsjettet på dette prosjektet i 2023. Bevilgningen for 2024 økes med tilsvarende beløp. Bevilgningen økes fra kr. 0,- til kr. 1 547 000,- for 2024. Totalbevilgningen på kr. 2 000 000,- holdes uendret.

Kultur:

Hustadvika kulturskole Det skal bygges nye kulturskolelokaler i sentrum av Hustadvika kommune med tilrettelagte rom for alle fag kulturskolen tilbyr, samlet på et sted. Bygging ble igangsatt høsten 2023. Det bevilges 37 637 tusen kroner til å ferdigstille prosjektet i 2024. Forventet ferdig mai 2024. Totalrammen på prosjektet er på 73,5 mill. kroner.

Revidering avstemmingssak: Det ble brukt kr. 3 730 000,- mer enn budsjettet på dette prosjektet i 2023. Bevilgningen for 2024 reduseres med tilsvarende beløp. Bevilgningen reduseres fra kr. 37 637 000,- til kr. 33 907 000,- for 2024. Totalbevilgningen på kr. 73 500 000 holdes uendret.

Utvikling av turstier/friluftsområder i Hustadvika kommune. Det er flere prosjekter under planlegging og hvilke som kommer først vil avhenge av fremdrift og mulighet. På disse prosjektene mottar kommunen 30 % finansiering via spillemidler. Resten dekkes av kommunen.

Det bevilges 500 tusen kroner i 2024 og 250 tusen kroner i årene 2025 og 2026. Det er også satt av et større beløp på 6,25 mill. kroner i 2030.

Kirken - tilskudd til investeringer.

Kirkelig fellesråd har søkt om midler til nytt orgel i Bud kirke. Det er ikke forsvarlig å koste midler på orgelet slik det er i dag. Fellesrådet ser det som nødvendig at nytt orgel prioriteres. Fellesrådet ba om en bevilgning på 500 tusen i 2022 og 2 mill. kroner i 2023. Foreløpig er det samlet inn 401 tusen kroner til formålet. Dette er stipulerte tall. Kommunedirektøren foreslår å legge inn 0,5 mill. kroner i budsjettet for 2023 til formålet. i 2023 legges det inn 2 mill. kroner. Samlet kostnad er beregnet til 4 mill. kroner. Gaver er lagt inn i kirkens budsjett med 0,5 mill. kroner.

Det er nødvendig med renovering av Vågøy kirke og kommunedirektøren har lagt inn 1,2 mill. kroner. i bevilgning i 2024 til formålet.

Det er behov for fornying av utstyr på gravstedene i Hustadvika og behovet er beregnet til 200 tusen i 2024.

Renovering Frænahallen Det ble i 2022 og 2023 satt av til sammen 7,75 mill. kroner til renovering av Frænahallen. Beløpet er tenkt å skulle dekke ny kledning, vinduer og tak. Arbeidet med ny kledning og vinduer er gjennomført. Det ble brukt ca. 5 mill. kroner. Den resterende bevilgningen på 2,75 mill. kroner er ikke tilstrekkelig til å ferdigstille taket. Prosjektet er derfor stoppet. Det er også behov for å renovere det tidligere biblioteklokalet, samt forbedring av ventilasjonsanlegg. Kommunedirektøren foreslår å bevilge 5,6 mill. kroner for å skifte taket. Det foreslås også at restbevilgningen fra 2023 kan benyttes til oppgradering av de tidligere biblioteklokalene.

Revidering avstemmingssak: Det ble brukt kr. 2 730 000,- mindre enn budsjettet på dette prosjektet i 2023. Bevilgningen for 2024 økes med tilsvarende beløp. Bevilgningen økes fra kr. 5 600 000,- til kr. 8 330 000,- for 2024. Totalbevilgningen på kr. 13 350 000,- holdes uendret.

Badeplass Eide Det er kun brukt mindre beløp på dette i årene 2022 og 2023. Da det vil være nødvendig med ny reguleringsplan eller å gjøre store endringer på prosjektet får å tilpasse gjeldende regulering. Det settes av 2 621 tusen kroner til prosjektet i 2024. Total bevilgning på prosjektet er 2,8 mill. kroner.

Endring i sak 103/2023: "Badestrand Eide trekkes ut i påvente av pågående reguleringsarbeid og gjennomført kostnadsberegning. Investeringsbudsjettet reduseres med kr 2 650 000,-."

Revidering avstemmingssak: Det ble brukt kr. 30 000,- mindre enn budsjettet på dette prosjektet i 2023. Bevilgningen for 2024 økes med tilsvarende beløp. Bevilgningen økes fra kr.0,- til kr. 30 000,- for 2024. Totalbevilgningen på kr.2 800 000,- holdes uendret.

Granulathåndtering Det er kommet krav om at det må gjøres noe med håndtering av gummigranulat i landets kunstgressbaner og ballbinger. Det settes av 1 mill.

kroner i 2024 og 500 tusen kroner i 2025 til dette. Totalramme på prosjektet er på 1,5 mill. kroner.

Renovering Heimdalstunet Tornes Kommunen eier Heimdalstunet på Tornes. Bygget brukes som museum. Her er det behov for renovering. Det settes av 150 tusen kroner til formålet i 2024.

Trollkirka turmål og turknutepunkt

Revidering avstemmingssak: Det ble brukt kr. 488 000,- mindre enn budsjettert på dette prosjektet i 2023. Bevilgningen for 2024 økes med tilsvarende beløp. Bevilgningen økes fra kr. 0,- til kr. 488 000 for 2024. Totalbevilgningen på kr. 10 538 000,- holdes uendret.

Automater til bibliotek:

Revidering avstemmingssak: Det ble brukt kr. 400 000,- mindre enn budsjettert på dette prosjektet i 2023. Bevilgningen for 2024 økes med tilsvarende beløp. Bevilgningen økes fra kr. 0,- til kr. 400 000,- for 2024. Totalbevilgningen på kr. 400 000,- holdes uendret.

Utstyr til utescena Tretind:

Revidering avstemmingssak: Det ble brukt kr. 93 000,- mindre enn budsjettert på dette prosjektet i 2023. Bevilgningen for 2024 økes med tilsvarende beløp. Bevilgningen økes fra kr. 0,- til kr. 93 000,- for 2024. Totalbevilgningen på kr. 2 100 000,- holdes uendret.

Oppgradering Eidehallen:

Revidering avstemmingssak: Det ble brukt kr. 600 000,- mindre enn budsjettert på dette prosjektet i 2023. Bevilgningen for 2024 økes med tilsvarende beløp. Bevilgningen økes fra kr. 0,- til kr. 600 000,- for 2024. Totalbevilgningen på kr. 600 000,- holdes uendret

Teknisk:

Klargjøring næringsareal Det er flere felt det jobbes med, og mye er videreført fra forrige økonomiplan. Spesielt er det Vestavika, Dalemyra og Holamyra som er aktuelle for tomtkjøp og utbygging. Det er lagt inn et beløp på 5 mill. kroner i 2024 og tilsvarende beløp videre i perioden. Det forventes ikke store kostnader på denne posten i 2024. Det kreves reguleringsarbeid for å gå videre med de fleste næringsområdene.

Revidering avstemmingssak: Det ble brukt kr. 4 985 000,- mindre enn budsjettert på dette prosjektet i 2023. Bevilgningen for 2024 økes med tilsvarende beløp. Bevilgningen økes fra kr. 5 000 000,- til kr. 9 985 000,- for 2024. Her er det planlagt å bruke mer enn de budsjetterte 5 millionene for 2024.

Tilrettelegging tomter Ny arealplan vil få betydning for hvor investering skjer. Det er lagt inn utbygging tomter i 2023 med 5 mill. kroner og 5 mill. kroner resten av perioden. Midlene brukes til detaljregulering, grunnkjøp, prosjektering og utbygging.

Det forventes oppstart med Dalelia BK6 i 2024, og Tornes boligfelt senere i perioden. Kommunen har mange tomter til salg, men det er lite etterspørsel. Beløpet er derfor redusert fra 11 mill. kroner pr år i tidligere økonomiplan.

Revidering avstemmings sak: Det ble brukt kr. 8 774 000,- mindre enn budsjettert på dette prosjektet i 2023. Bevilgningen for 2024 økes med tilsvarende beløp. Bevilgningen økes fra kr. 5 000 000,- til kr. 13 774 000,- for 2024. Her er det planlagt å bruke mer enn de budsjetterte 5 millionene for 2024.

Opprustning kommunale bygg og anlegg. Midler avsatt til diverse mindre investeringsbudsjett. Det er Bygg og eiendom som har ansvar for midlene. Det settes av 5 mill. kroner i 2024 og resten av planperioden.

Det er foretatt er beregning på vedlikeholdsetterslep på kommunale formålsbygg (skoler, institusjoner, barnehager, haller osv.). Her er det et vedlikeholdsetterslep som bør utbedres de neste 4 årene på 72,2 millioner hvorav mesteparten bør tas i 2024 og 2025. Denne potten skal også dekke alle kommunale utleieboliger, her er det også et stort behov for fornying. Kommunedirektøren finner kun plass til 5 mill. kroner i året til opprusting av kommunale bygg og anlegg.

Revidering avstemmings sak: Det ble brukt kr. 2 331 000,- mindre enn budsjettert på dette prosjektet i 2023. Bevilgningen for 2024 økes med tilsvarende beløp. Bevilgningen økes fra kr. 5 000 000,- til kr. 7 331 000,- for 2024.

Utstyr kommunalteknikk Det settes av 3 mill. kroner i 2024 til diverse utstyr til Kommunalteknikk. Slagkraft krattknuser til hjullaster ca. 1 mill. Dette for å rydde veggrøfter skjæringer og skråninger bedre og mer effektive enn i dag Hjulmaskin for å effektivisere vegvedlikehold Bedre egnet enn en beltemaskin som må flyttes på bil mellom jobbene ca. 2 mill. kroner.

Endring i sak 103/2023: "Det fremmes sak om framtidig drift av kommunalteknikk. Saken skal synliggjøre hva vi i bør gjøre i egen regi, hva vi setter ut på anbud, og evt. etablere rammeavtaler på. Sak skal også vise og greie ut behovet for investeringer første 5 årene. Investeringsbevilgning utstyr kommunalteknikk tas ut av budsjettet frem til godt belyst sak legges frem for politisk behandling. Prioritert investeringsoversikt innlemmes i handlings og økonomiplan så snart som mulig."

Investeringer i vann og avløp. Det settes av 16 mill. kroner til vann, og 11 mill. kroner til avløp i 2024. i resten av perioden settes det av 10 mill. kroner årlig til vann og 11 mill. kroner årlig til avløp. For 2024 og 2025 vil hovedtyngden av investeringene bli brukt i forbindelse med vei sør for hovedveien i sentrum, grunnvann Malmedalen, Avløp Dalemyra, pumpestasjon Holamyra, pumpeledning sjø Elnes til Eidem, og vannledning på Skotten. I tillegg så skal det bygges tur retur vannledning i fra hovedledning ved fylkesveg og opp til Skarset høydebasseng. Med dette er den siste eternittledningen i kommunen skiftet ut

Asfaltering og vei. Kommunedirektøren viser til rapport om tilstanden på veiene i Hustadvika kommune - Hovedplan vei, jfr. sak KS 36/2021 i møte 17. juni 2021. Denne viser at det er behov for 16 mill. per år i gjeldende økonomiplan for å holde

veiene på samme nivå som 2020. Det ble i 2023 bevilget 25 mill. kroner til formålet. Kommunedirektøren foreslår 10 mill. kroner i 2024, og 5 mill. kroner årlig i resten av planperioden.

Endring i sak 103/2023: "Ramme for asfaltering endres fra 10 til 7 millioner, påbegynt arbeid 2023 skal fullføres."

Revidering avstemmingssak: Det ble brukt kr. 3 994 000,- mer enn budsjettert på dette prosjektet i 2023. Kommunedirektøren foreslår å redusere bevilgningen for 2024 med tilsvarende beløp. Vi nevner likevel at det i vedtaket i budsjettsaken punkt 17 står følgende «Ramme for asfaltering endres fra 10 til 7 millioner, påbegynt arbeid 2023 skal fullføres.».

Gatelyst Det bevilges 1 mill. kroner i 2024 til nye gatelyst i kommunen. Dette er siste år av investeringene. Total bevilgning på prosjektet er kr. 3 500 000,-.

Revidering avstemmingssak: Det ble brukt kr. 1 533 000,- mindre enn budsjettert på dette prosjektet i 2023. Bevilgningen for 2024 økes med tilsvarende beløp. Bevilgningen økes fra kr. 1 000 000,- til kr. 2 533 000,- for 2024. Totalbevilgningen på kr. 3 500 000,- holdes uendret.

Rundkjøring Malmefjorden. Det er vedtatt at Fylkeskommunen skal sette i gang arbeidet med rundkjøring i Malmefjorden. Kommunen har i 2023 betalt 15 mill. kroner i tilskudd til Fylkeskommunen. Av dette har kommunen forskuttert 3 mill. kroner i tilskudd fra næringslivet. Dette er bokført i driftsregnskapet i 2023.

I 2024 budsjetteres 15 mill. kroner i forskuttering i 2024 til Fylkeskommunen til samme prosjekt. Beløpet vil bli betalt tilbake til kommunen det året det blir vedtatt i fylkeskommunens budsjett. Iflg. avtalen skal fylkeskommunen innen 7 år refundere forskuttert beløp. Senest innen 31.12.2031. Hustadvika kommune lånefinansierer denne forskutteringen. Total bevilgning på prosjektet holdes uendret på 16 mill. kroner.

Justering MVA Lauvåsen I desember 2020 overtok Hustadvika kommune offentlig infrastruktur på Lauvåsen boligfelt fra utbygger Elvebakken AS. Verdien er beregnet til 36,3 mill. Kroner. Overtagelsen skjer uten vederlag. I forbindelse med overtagelsen overtar kommunen rett til justering av merverdiavgift på overtatt anlegg. Utbygger hadde ikke kompensasjon eller fradrag for merverdiavgift i sitt regnskap, men kommunen har gjennom overtagelsen fått overført slik rett. Samlet utgjør merverdiavgiften 7,2 mill. Kroner. Kommunen har rett til kompensasjon og fradrag fra staten for denne summen, men må etter regelverket fordele dette over ti år. Refundert merverdiavgift vil utgjøre 724 tusen kroner per år. I sak 7/2018 3. mai 2018 vedtok formannskapet i Fræna kommune at utbygger får 60 % av dette beløpet, mens kommunen beholder 40 %. Beløpet blir 138 tusen kroner i året i periode 2024 til 2030 til formålet.

Vei - sør for hovedveien - Elnesvågen. Det foreslås en bevilgning i 2024 på 9 630 tusen kroner. Rammen for prosjektet er tidligere satt til 13 mill. kroner. Dette ble økt til 22,63 mill. kroner. Det forventes at store delen av midlene som ble avsatt i 2023

blir flyttet over til 2024. På dette prosjektet er det også en del kostnader til vann og avløp. Dette bokføres bevilgningen på vann og avløp og ikke dette prosjektet.

Revidering avstemmingssak: Det ble brukt kr. 9 094 000,- mindre enn budsjettet på dette prosjektet i 2023. Bevilgningen for 2024 økes med tilsvarende beløp. Bevilgningen økes fra kr. 9 630 000,- til kr. 18 724 000,- for 2024. Totalbevilgningen på kr. 22 630 000,- holdes uendret.

Ny brannstasjon Det settes av 20 mill. kroner i 2024 og 14 395 tusen kroner i 2025 til prosjektet. Bevilgningen lå i sin helhet i 2024, men det er ikke mulig å gjennomføre alle investeringene på ett år. Deler av beløpet er derfor foreslått i 2025. Samlet ramme på prosjektet er 37,1 mill. kroner.

Endring i sak 103/2023: "Brannstasjonen utsettes. Investeringsbudsjettet i 2024 reduseres med 20 mill. kroner og budsjettet for 2025 økes tilsvarende."

Revidering avstemmingssak: Det ble brukt kr. 1 114 000,- mer enn budsjettet på dette prosjektet i 2023. Vanligvis ville vi foreslått å redusere budsjettet for 2024 med tilsvarende beløp. Denne bevilgningen ble tatt bort av kommunestyret i budsjettsaken. Det er derfor ikke noe budsjett og redusere i 2024. Her må det også gjøres noen utbedringer for å få godkjenning fra arbeidstilsynet i 2024. Beløpet som ble brukt i 2023 og som blir brukt i 2024 må trekkes fra budsjett i 2025.

Utvidelse av gravplass på Tornes. Arbeidet ble satt i gang i 2021. Det bevilges 4,5 mill. kroner i 2024 til å ferdigstille prosjektet. Total bevilgning på prosjektet er på 16,2 mill. kroner.

Revidering avstemmingssak: Det ble brukt kr. 1 532 000,- mindre enn budsjettet på dette prosjektet i 2023. Bevilgningen for 2024 økes med tilsvarende beløp. Bevilgningen økes fra kr. 4 500 000,- til kr. 6 032 000 for 2024. Totalbevilgningen på kr. 16 200 000,- holdes uendret.

Ny tankbil - brann. Det er behov for nye biler. Det er lagt inn et beløp på 5,0 mill. kroner i 2024. I 2028 er det lagt inn forslag bevilgning til en tankbil med 5 mill. kroner. Dette er en planlagt utskifting av bilene plassert i Eide og Elnesvågen.

Endring i sak 103/2023: "Kjøp av tankbil i 2024 utsettes til 2025. Investeringsbudsjettet reduseres med 5 mill. kroner i 2024 og økes med 5 mill. kroner i 2025."

Øvingsområde Brann. Det må opparbeides et eget område for slike øvelser. Kommunedirektøren foreslår å bevilge 2 mill. kroner i 2026 til dette tiltaket.

Barnehage:

Lekeapparat barnehager Det er behov for å bytte ut en del lekeapparat som er utslitt eller fjernet. Det foreslås en bevilgning 1 mill. kroner i 2024 og 1 mill. kroner i 2025.

Lekeplasskontrollen har foretatt kontroll over kommunens lekeplassutstyr. Resultatet er mange avvik som kan utgjøre fare for barns liv og helse. Kommunen har ansvaret for 20 lekeplasser, med til sammen 307 lekeapparat.

62 av disse utgjør en fare for barns liv, og 119 utgjør en fare for livsvarig skade hos barnet. For å lukke de mest alvorlige avvikene har kommunen foretatt midlertidige reparasjoner, eller tatt lekeapparatene helt ut.

Mange lekeapparat er montert på dugnad, mye av dette er feil og må utbedres. Det ble derfor i sommer besluttet at kommunen selv vil stå for innkjøp og montering av alle fremtidige lekeapparat. Forfallet er stort, byggdrifere og innleide leverandører utbedrer lekeutstyret inntil det ikke lenger er økonomisk forsvarlig. Mange lekeapparat består av treverk fundamentert rett i bakken, dette medfører store råteskader - skliene ruster og blir ikke av økonomiske årsaker erstattet med nytt.

Enhetsledere får ukentlige tilbakemeldinger fra oppgitte og irriterte foreldre. Frustrasjonen handler om at apparatene fjernes eller at eksisterende er av dårlig forfatning.

Nye lekeapparat kommunen anskaffer skal være at høy kvalitet og ha lang levetid. De skal være laget av materialer som ikke ruster eller råtner. Opparbeidelse av utstysrområdet og montering skal utføres av godkjent firma, og fallunderlaget skal være av gummiassfalt eller lignende – beregnet for mange års bruk.

Det er behov for 4 mill. i 2024, 4 mill. i 2025 og deretter 2 mill. hvert år i 3 år. Kommunedirektøren foreslår 1 mill. kroner i 2024 og 1. mill. kroner i 2025.

Finansiering:

Det er lagt inn beregnet refusjon merverdiavgift, tilskudd husbanken, tippemidler, salg av tomter, bygninger m.m. i samsvar med kommentarer i teksten ovenfor.

Det tas opp lån på 20 mill. kroner til startlån hvert pr i planperiode.

Øvrige investeringsutgifter dekkes av låneopptak. I 2024 utgjør beregnet låneopptaket samlet **179,9** mill. kroner. I tillegg kommer startlån på **20** mill. kroner. Totalt i økonomiplanperioden 2024-2027 skal det tas opp **708** millioner i investeringslån og 80 mill. kroner i startlån. Kommunen har fra før 1 660 mill. kroner i lån.

For hver ny million kommunen investerer vil det påløpe ca. 70 000,- i økte årlige driftsutgifter til renter og avdrag. Renter utgjør ca. 45 000,- av dette. Dette er beregnet ut fra en nedbetalingstid på 40 år og 5% rente.

Bruk av ubundne investeringsfond er lagt inn med 3 mill. kroner i hele perioden. Det gjelder forventet egenkapitalinnskudd i KLP.

Tilskudd til andre investeringer er tilskudd til kirkelig fellesråd.

Revidering avstemmingssak:

Kompensasjon for merverdiavgift: Det forventes at økningen på investeringsprosjektene vil gi en økning på kompensasjon på merverdiavgift kr. 11 355

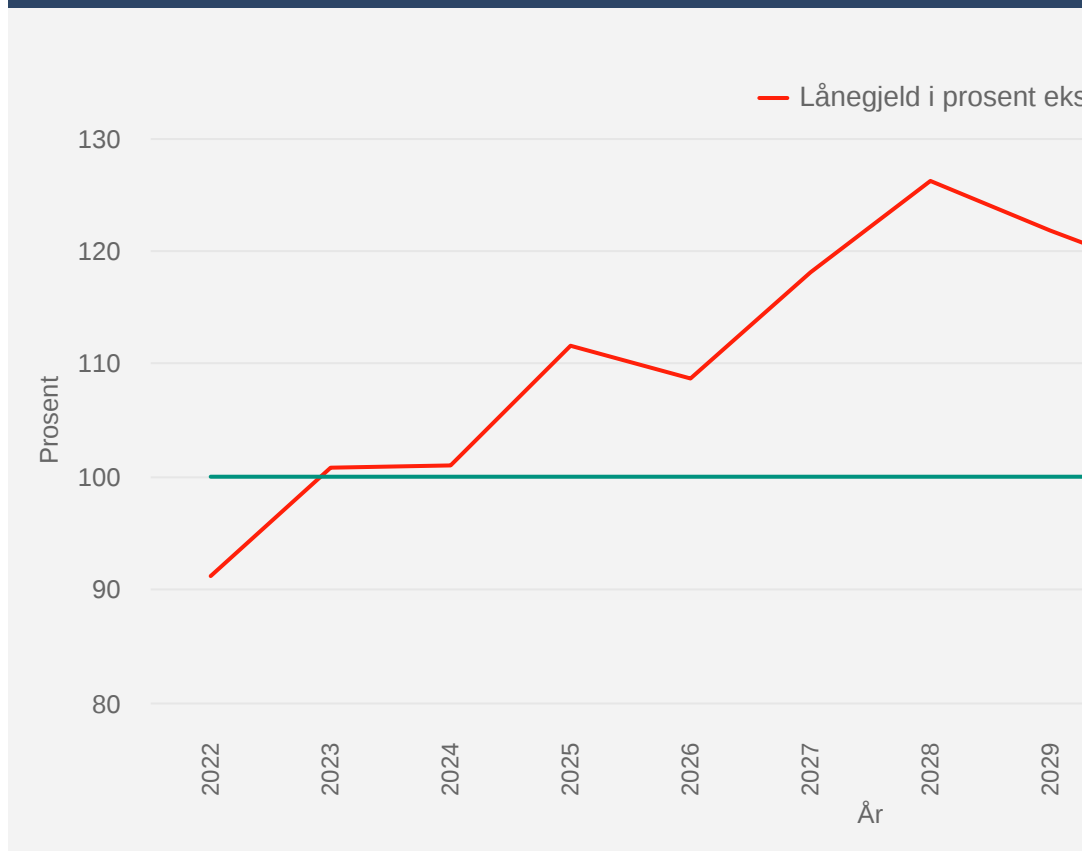

000,-. Budsjettet for 2024 økes derfor fra kr 38 328 000,- til kr. 49 683 000,-.

Bruk av lån: For å finansiere resten av økte bevilgninger for 2024, må restbeløpet dekkes av bruk av lån. Budsjettet for 2024 økes derfor fra kr. 179 900 000,- til kr. 238 300 000,-.

Utvikling gjeld

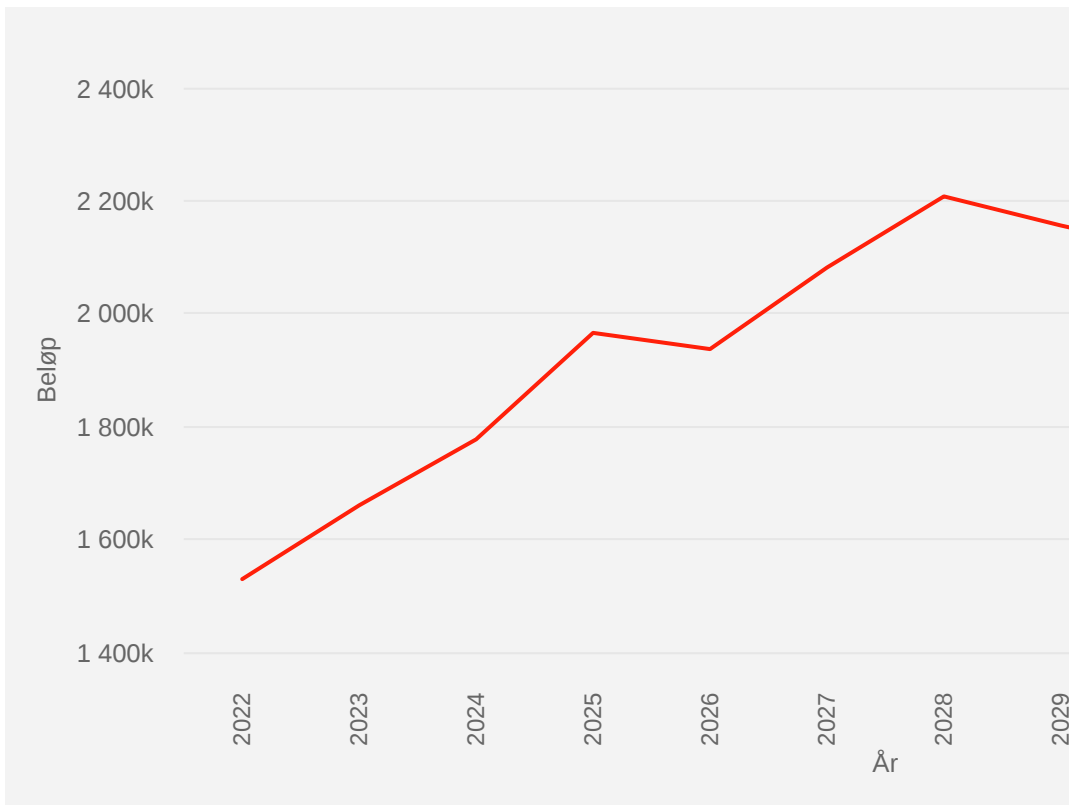
Gjeld i forhold til reglement

Hustadvika kommune vil ved utgangen av økonomiplanen ha høyere andel gjeld i forhold til driftsinntekter enn hva som er målet i økonomireglementet. Reglementet sier at kommunen ikke skal ha høyere gjeld (korrigert for selvkost og ubrukte lånemidler) enn hva de har i driftsinntekter. Ved utgangen av økonomiplanen (2027) vil kommunen ha ca. 257,5 mill. kroner i gjeld over mål fra økonomireglementet. Dette er etter at kommunedirektøren i denne økonomiplanen foreslår å utsette flere store prosjekter som lå inne i forrige økonomiplan.

Beløp i hele tusen kroner

Total gjeld 2022-2032

Vi ser av tabellen over utvikling i kommunens gjeld i årene 2022 til 2033. Kommunen vil i 2028 ha ca. 2,2 milliarder i gjeld gitt investering i følge 10 års planen for investeringer.